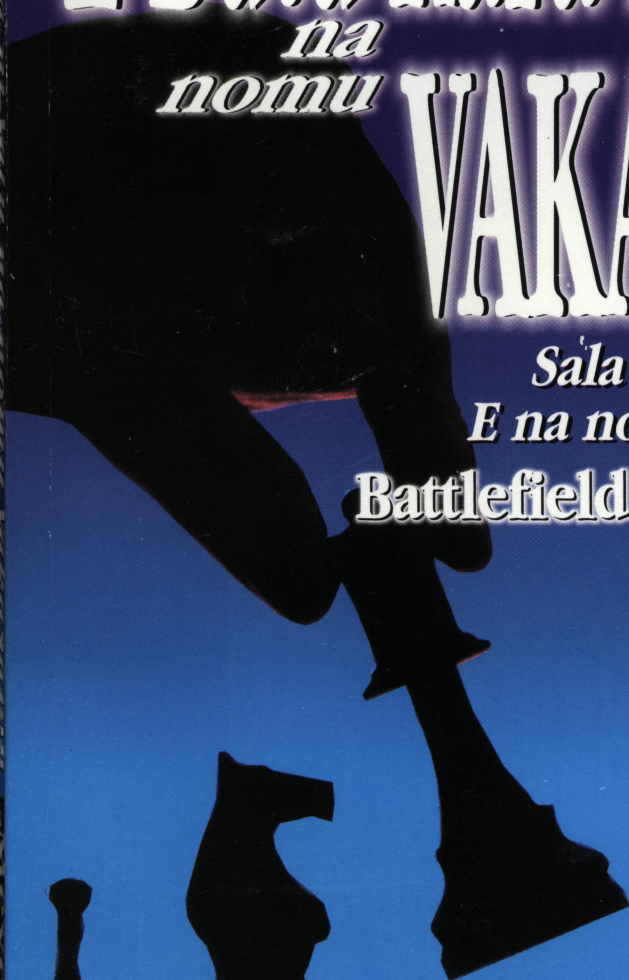

A large, dark silhouette of a chess knight is positioned on the left side of the cover, appearing to move across the board. The background is a gradient from dark purple at the top to a lighter blue at the bottom.

E Butu Rara ni Valu *na nomu* VAKASAMA

*Sala mo qaga Kina
E na nomu Vakasama*
Battlefield of the Mind

Silhouettes of various chess pieces, including a king, queen, and pawns, are arranged along the bottom edge of the cover.

Joyce Meyer

**E Butu Rara Ni Valu
na nomu Vakasama**

**Sala mo qaqa kina
e na nomu vakasama**

**E Butu Rara Ni Valu
na nomu Vakasama**

**Sala mo qaqa kina
e na nomu vakasama**

Joyce Meyer

Dedication

I would like to dedicate *Battlefield of the Mind* to my oldest son, David.

I know your personality is enough like mine that you have had your share of struggles in the mental realm. I see you growing continually, and I know that you are experiencing the victories that come from the renewal of the mind.

I love you, David, and I am proud of you. Keep pressing on!

Unless otherwise indicated, all Old Testament Scripture quotations are taken from *The Amplified Old Testament* copyright © 1965, 1987 by Zondervan Corporation, Grand Rapids, Michigan. Used by permission.

Unless otherwise indicated, all New Testament Scripture quotations are taken from *The Amplified New Testament*. Copyright © 1958, 1987 by The Lockman Foundation. Used by permission.

Scripture quotations marked NKJV are taken from *The New King James Version* of the Bible. Copyright © 1979, 1980, 1982 by Thomas Nelson, Inc., Publishers. Used by permission.

Scripture quotations marked KJV are taken from the *King James Version* of the Bible.

10th Printing

Battlefield of the Mind:
Winning the Battle in Your Mind
ISBN 0-89274-778-1
Copyright © 1995 by Joyce Meyer
Life In The Word, Inc.
P. O. Box 655
Fenton, Missouri 63026

Published by Harrison House, Inc.
P. O. Box 35035
Tulsa, Oklahoma 74153

Printed in the United States of America.
All rights reserved under International Copyright Law.
Contents and/or cover may not be reproduced in whole or in part in any form without the express written consent of the Publisher.

Veiulutaga

Wase I: Na Bibi ni Vakasama

A i Vakamacala Taumada	11
1 Butu rara ni valu na vakasama	15
2 E ka bibi	29
3 Kakua ni soro koso!	35
4 Vakayadua	41
5 Me donu na nomu vakasama	47
6 Yalo ka vesuka na vakasama	61
7 Vakasamataka na veika e tiko e na nomu vakanananu	67

Wase II Na i tuvaki ni Vakasama

A i vakamacala taumada	79
8 E na gauna cava e dau donu kina na noqu vakasama?	83
9 Na veiciciyaki kei na veilakoyaki ni vakasama	91
10 Ni veilecayaki na vakasama	97
11 Na vakanananu dau vakatitiqa ka tawa vakabauta	109
12 Na vakasama dau nuiqawaqawa	125
13 Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi	141
14 Na vakasama dau wele	159
15 Na vakanananu i Karisito	171

Wase III Vakanananu e na vanua liwa

A i vakamacala taumada	203
16 E vakatautaki na noqu veimataka mai na noqu bula makawa kei na noqu bula ni kua	207
17 Me dua tale me cakava; au sega ni via vakacolati kina	217
18 Yalovinaka me rawarawa ga; au sega ni rawata na veika dredre	229

19	Sa sega ni rawa; sa tiki ni noqu bula na vosavosa kei na datuvu	237
20	Au sega ni via wawa; me vakayacori vakatotolo	247
21	E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala	257
22	E sa rui ca na noqu bula. Au lomani au vakataki au, ka ni'u sa rui vakaloloma	269
23	E sega ni dodonu me vakalougatataki au na Kalou, ka ni sega ni dua na kequ yaga	277
24	Me'u kakua ni vuvu vakacava ni ra vinaka cake vei au na tani?	287
25	Au na cakava ga vakataki au. Kevaka e sega, au na sega ni via cakava	295
	Bibliography	303

Wase I:

Na bibi ni vakasama

A i Vakamacala taumada

Ni sa sega ni ka vakayago na neitou i yaragi, ia sa kaukauwa ga e na vuku ni Kalou me talaraki kina na bai ni valu kaukauwa:

Sa talaraka sobu kina na veinanuyaki kei na ka cecere kece ga sa vakalevulevui me vorata na vuku ni Kalou, ka sa vakamalumalumutaka na vuku kece ga me talairawarawa vei Karisito.

2 Koronica 10:4,5

E na rawa vakacava me da vakadewataka na noda nanuma me rawa ni vakaraitaka na kena i balebale ka tiko e na Vosa vakaibalebale 23:7: **Ia, me vaka na vakanananu ni lomana, sa vaka kina ko koya...?**

Na dede ni noqu qarava na Kalou, au sa qai raica rawa na bibi ni noda vakasama kei na vosa e da cavuta. E vakavuqa ni'u vakila ni liutaki au tiko na Yalo Tabu me'u vulica vakatitobu na veika ogo.

Au a sa tukuna oti, ka'u vakabauta ni dina, ni balavu ni gauna e da na bula tiko kina e vuravura, e dodonu me da vakadikeva sara vakatitobu na bibi ni noda vakasama kei na vosa e da cavuta. Se mani vakacava sara na levu ni veika e da sa kila, e levu tale tu na veika vovou e da lecava tu, ka levu tale ga na ka e da sa kila rawa tu, e da na dau vakananumi tale kina e na vuqa na gauna.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Na cava sara mada na i balebale ni Vosa vakaibalebale 23:7? E vaka oqo na veika e tukuna vei keda na i Vola Tabu: **“me vaka na vakanananu ni lomana, sa vaka kina ko koya.”** E na dua tale na kena i vakavakadewa, e kaya, **“me vaka na vakanananu ni lomana , e vaka kina na nona bula.”**

E liu tiko na vakasama ka bera na veika ko cakava. E vakamatatataka na Roma 8:5: **Ni ra sa gadreva na veika vakayago ko ira e ra sa i tovo vakayago; ia na veika vakayalo ko ira era sa i tovo vakayalo.**

E na vakaraitaka tiko na noda vakanananu na veika e da cakava. Kevaka e cala na noda vakanananu, e na cala tale ga na veika e da vakayacora. Ia, kevaka e da vakavouya na noda vakanananu me vaka na Vosa ni Kalou, e da na vaka na veika e tukuni e na Roma 12:2; **e da na kila na loma ni Kalou koya e yaga, vinaka ka dodonu sara.**

Au sa wasea tiko na i vola oqo e na tolu na i wasewase. Na kena i matai e vakatabakidua ki na bibi ni noda vakanananu. Au gadreva me’u vakadeitaka ki yalomu ni dodonu mo sa tekivu vakasamataka vakabibi na veika ko dau vakanananutaka.

E vuqa na leqa e dau vu ga mai na cala ni nodra vakanananu ka dau la’ki vakavuna e so na leqa lelevu. Ko Setani e dau solia na veivakanananu cala vei keda kece, ia e tiko vei keda na vakatulewa me da ciqoma, se sega. Vulica ka mo kila na veivakanananu cava e na rawa ni ciqoma na Yalo Tabu kei na vakanananu ka na sega ni taleitaka.

A i Vakamacala taumada

E vakamatatataka na 2 Koronica 10:4,5 ni dodonu me da kila vakavinaka na Vosa ni Kalou, me rawa ni da veiduitaitaka na veika e tiko e na noda vakanananu kei na veika e tiko e na Nona vakanananu na Kalou; ka me talaraki sobu ka vakamalumalumutaki na veivakanananu taucoko me ra talairawarawa vei Karisito.

Sa noqu masu ni na vukei iko na i vola oqo.

E butu rara ni valu na nomu vakasama. E ka bibi me da vakadodonutaka na noda vakanananu me vaka na vakanananu ni Kalou. E na taura toka e dua na gauna, ia, mo na vulica ka cakacakataka kina na nomu bula.

Kua ni soro koso, baleta ni na yaco tiko mai vakamalua na veisau. Na titobu ni kena veisau na nomu vakanananu, e na veisau tale tiko ga mai vakakina na nomu bula. Ni ko sa na raica rawa na i naki ni Kalou vei iko e na vuku ni nomu vakasama, ko sa na qai rawa ni ko tekivu cavuikalawa kina.

1

E butu rara ni valu na vakasama

Ni da sa sega ni veivala wale ga kei ira na tamata, e da veivala tale ga kei ira era sa liu, kei ira era sa kaukauwa, kei ira sa veitaliataka na butobuto kei vuravura oqo, kei ira na veivavakoso yalo ca e na veiyasana vakalomalagi

Efeso 6:12

Mai na tiki ni Vola Tabu oqo, e da rawa ni raica kina ni caka tiko e dua na i valu. Ni da vakadikeva sara vakavinaka, e da na raica tale ga ni sega ni da veivala kei na tamata; e da veivala tiko kei Setani kei ira na nona tevoru. E dau saga vaqaseqase sara ko Setani me valuti keda e na so na i vadi lawaki ca ka dau veivakacalai.

E dau lasu na tevoru ka vakatokai koya ko Jisu me **tamadra na daulasu**. (Joni 8:44) E dau lasutaki iko keda ka dau tukuna vei keda na veika me baleta noda bula, na nodra bula tale na tani, ka lasutaki keda e na veika e yaco wavolivoliti keda tiko. E sega ni dau lasutaki keda e na duavata ga na gauna.

E tekivu ko koya e na nona vakacuruma ki na noda vakasama e so na i vadi lawaki ca me rawa ni kauta mai na rere, yaluma, vakatitiqa, vakanananu cala kei na so na i tukutuku lasu. E dau toso vaqaseqase ka vakamalua sara.

Nanuma tiko, na i vadi qaseqase kece e taura na gauna me vakasamataki kina vakavinaka. Nanuma tiko ni tiko na i tuvatuva ni nona i valu, ka sa vakadikevi keda tu mai na tamata e na dua na gauna balavu sara.

E kila ko koya na cava e da dau taleitaka kei na veika e da dau cata. E kila na vanua e da dau malumalumu kina, kei na veika e da dau rerevaka. E kila tale ga na cava e dau vakasosataki keda vakalevu. E na cakava e dua ga na ka me rawa ga kina ni rawati keda. E dua na nona i lawaki me dau rawai keda kina sa i koya na noda vosota.

Talaraki ni bai ni valu

Ni sa sega ni ka vakayago na neitou i yaragi, ia sa kaukauKa ga e na vuku ni alou me talaraki kina na bai ni valu kaukauKa:

Sa talaraka sobu kina na veinanuyaki kei na ka cecere kece ga sa vakalevulevui me vorata na vuku ni alou, ka sa vakamalumalumutaka na vuku kece ga me talairaKaraKa vei arisito.

2 oronica 10:4,5

E dau tara cake na tevoru e so na bai ni valu, ka cakava sara vakamatau e na noda vakasama. Na bai ni valu sa i koya na veika e da dau vesuki kina e na noda vakanananu.

E na tiki ni Vola Tabu ogo, e vakaraitaka vei keda ko Paula ni tu vei keda na i yaragi me da vorata kina kaukauwa ni tevoru. E da na qai vulica vakamalua tiko e na veiwase ni vola e muri, ia, e na gauna mada ga ogo, mo raica ni da vala

E butu Bara ni Ralu na Vakasama

tiko e na dua na i valu, ka i valu vakayalo. E na tikina e 5, e vakamatatataka na vanua e vakayacori tiko kina na i valu.

E na dua na kena i vakavakadewa e na 'Amplified Bible', e kaya ni da vakayagataka na i yaragi oqo e na noda veiba kaya na tevoru. E veiba kei keda na tevoru ka biuta mai e so na vakanananu ka rawa ni vakacalai keda. Oqo, e vakayacori kece tiko e na noda vakasama.

E buturara ni valu na vakasama.

I soqoni ni veika e yaco tiko

E vica na veika lelevu e da sa raica rawa:

1. E da valu tiko e na dua na i valu.
2. E keda meca ko Setani.
3. E buturara ni valu na noda vakasama.
4. E cakacaka vakamatai sara na tevoru me vakaduria cake na veibai ni valu kaukauwa e na noda vakasama.
5. E vakayacora oqo e na nona i vadi lawaki ca, ka caka vakamatai sara me rawa kina na veivakacalai.
6. E sega ni vakusakusa ko koya, ka bulia vaqaseqase sara na nona i vadi ca.

Me da vakadikeva sara mada vakamalua na veika e dau cakava e na dua na i talanoa vakaibalebale.

Bula nei Mere

E sega soti ni daumaka na nodrau matavuvale ko Mere kei Jone. E dau yavavala sara vakalevu na nodrau matavuvale. E rau dau veicudruvi vakalevu ka levu na veiba kei na tawa veivakabauti. E rua tiko na luvedrau, ka sa la'ki vakilai tale tiko ga e na nodrau bula kei na nodrau ka ni vuli na veika e yaco tiko yani e vale. E dua vei rau na gone e sa dau mosi tu ga na ketena.

Na leqa nei Mere, ni sega vakadua ni dau laiva me veiliutaki e na nodrau vuvale na watina. E na vuqa na gauna e na vakatulewa tu ga ko koya; me lewa na kena vakayagataki na i lavo, ka lewa tale ga na veisala me rau vakavulici kina na gone. E vinakata me dua na nona cakacaka ka me rawa ni lewa tu ga vakataki koya na nona i lavo. E sega ni vinakata me dua tale me lewai koya, dau vosa kaukauwa ka dau vakayaco lomana tu ga e na nodrau matavuvale.

E na gauna oqo, ko sa na rairai kaya toka e lomamu, "Au kila na i wali ni leqa ko ya. E gadrevi Jisu ko koya. E sa kilai Jisu tiko ko koya. A ciqomi Jisu me nona Turaga e na lima na yabaki sa oti – ni sa oti e tolu na yabaki ni nodrau vakamau.

"E kena i balebale ko ya, ni sega ni dua na veisau e kune e na gauna sa mai vakabulai kina?"

E butu Bara ni Ralu na Vakasama

Io, e sa kune e so na veisau. E vakabauta ko koya ni na rawata ga na bula tawa mudu. Ni bera na nona a mai vakabulai, a levu sara na yaluma kei na dredre, ia, oqo, e sa viavia lailai sobu mai na dredre.

E kila tiko ko Mere ni dau cala tiko na i vakarau ni yalona. E gadreva me veisau. E sa dau vakasalataki tiko, ka dau vuqa sara na gauna e sa dau masulaki me rawa ni kau tani mai vua na cudru, tawa veivosoti, vuvu, veicacati kei na yalo cala ka dau tu vua. Ia, na cava na vuna e sega kina na veisau?

Na i sau ni taro e kune e na Roma 12:2: **Dou kakua ni vakatauvatani kemudou kei ira era sa vakavuravura, ia dou mataliataki ga ni sa vakavoui na yalomudou mo dou kila raKa kina na loma ni alou, sa yaga ka vinaka ka dodonu sara.**

E tu na bai ni valu kaukauwa e na vakasama nei Mere ka ra sa vakayabaki tu kina. E sega mada ga ni kila se ra yaco vakacava ki kea. E kila tiko ni sega ni dodonu na veika e cakava tiko, ia, e sega ni kila na cava me cakava, me rawa ni veisau kina. E sa dau tovolea vakavuqa ka sega ga ni rawa.

E sega ni rawa ni vakatulewa rawa e na nona i valavala ka ni sega tu mada ga ni vakatulewa rawa e na nona vakasama. E vu mai na veibai ni valu kaukauwa ka sa tara cake tu na tevoru e na nona vakasama mai na dua na gauna balavu.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E dau teivaka na veivakanananu cala ki na noda vakasama na tevoru mai na gauna e da se gone kina. A se tekivu cakava makawa sara mai e na bula nei Mere.

E dau sotava e levu sara na veika rarawa e na gauna ni nona gone mai vua na tamana. E sega ni dau bera na nona vakayaco ka na tamana mai na veika lalai sara. E vica vata na yabaki na nodrau vakararawataki tu mai vaka ko ya kei na tinana. E sega vakadua ni dau okata me rau dua tu na ka na veitinani. E dau veibasai na veika e dau cakava vua na luvena tagane, ka dau vakademeni sara vakalevu baleta ni tagane.

E na loma ni tini ka ono na yabaki, e bucina tu mai e na nona vakasama na tevoru na vei vakanananu cala ka vaka oqo: "E ra kaukauwa na tagane, ka ra nanuma ni ra bau dua tu na ka. E ra tautauvata kece ga; ka sega ni rawa ni da nuitaki ira. E ra na vakamavoataka na yalomu ka ra vakayaco lomadra tu ga. E na sega ni rawa mo cakava na ka ga ko vinakata. E rawa ni ko lewa na tamata kece ga, ka cakava vei ira na veika ga ko vinakata ka na sega ni dua e kauwaitaka"

Ni sa vaka ko ya na veika e sota kaya mai na gauna ni nona gone, e sa qai kaya e lomana, "E na sega tale ni dua me na via via mai lewai au e na gauna au sa lako tani kina mai vale."

A sa tara cake makawa ko Setani e na noda vakasama na veivakanananu kece ko ya. E sa qai nona cakacaka me biuta lesu tale tiko mai ki na nomu vakasama me rawa ni ko vakananuma lesu tale tiko e na veigauna kece, e na vica vata

E butu Bara ni Ralu na Vakasama

na yabaki ko bula tiko kina. Ko dau gadreva tu mo dua na radi ni vale vinaka, dau vakarorogo vua na watimu, ka ko qai sega ni kila na sala cava mo rawata kina. Na cava e rawa ni da cakava e na mataqali bula druka vaka koya?

Na i yaragi na vosa ni Kalou

... evaka dou sa muria tiko ga na noqu vosa,
dou sa qai noqu tisaipeli dina
Ia, dou na kila na ka dina, ia na ka dina e na sereki
kemudou.

Joni 8:31,32

E vakaraitaka e ke ko Jisu na gaunisala ka da na qaqa kina vei Setani. Me da na kila na dina ni Vosa ni Kalou, vakavouya kina na noda vakasama, ka da vakayagataka na i yaragi e na 2 Koronica 10:4,5 me da talaraka kina na bai nivalu kaukauwa kei na veivakasama ka tovolea me sivita na vuku ni Kalou.

Na veiyaragi oqo, e da ciqoma mai na gauna e da rogo i vunau kina, vakatavuvuli, na veivola e da wilika, 'tapes' e da dau vakarorogo kina kei na vuli Vola Tabu. Ia, me da vulica tiko ga ka tugana, me yacova ni ko sa kila ni sa vosa kina ki yalomu na Yalo Tabu ni Kalou. E bibi na nomu tomana tiko ga na vulica na Vosa ni Kalou. E na Marika 4:24 e kaya ko Jisu, .. **na i vakarau dou na vakarautaka e na vakarautaki tale vei kemudou...** Au na vakaruataka tale, vakayagataka tiko ga e na veigauna kece na Vosa ni Kalou.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E rua tale na i yaragi ka rawa ni da vakayagataka, sa i koya na masu kei na vakavinavinaka. Na vakavinavinaka e totolo sara na kena vakaseva na i naki ni tevoru mai na vei yaragi tale e so. Ia, mo vakavinavinaka mai na vu ni yalomu, ka sega ni vakavinavinaka mai na tebe ni gusu wale ga, se dua na ka e caka tu ga me rawa. Na masu kei na vakavinavinaka e vakayagataki ruarua kina na Vosa ni Kalou. E da vakavinavinakataki Koya me vaka na Nona Vosa kei na Nona yalololoma.

Na masu sa i koya na noda veiwekani kei na Tamada. E da mai tukuna vakadoudou e dua na ka e da gadreva mai Vua.

Kevaka e da vinakata me dau vakayaco ka na noda masu, vaqacacotaka na nomudrau veiwekani kei na Tamamu vakalomalagi. Mo kila ni lomani iko, ka sinai e na loloma me vukei iko. Mo kila na nomu Turaga ko Jisu Karisito ka mo kila ni nomu i tokani voleka duadua. A mai mate e na vukumu me rawa ni ko bula. Mo drau veikilai kei na Yalo Tabu ni Kalou. E na tiko vata kei iko e na veigauna taucoko me vukei iko. Laiva me cakava na veika e vinakata e na nomu bula.

Vulica mo vakasinaita na nomu masu e na Vosa ni Kalou. Na Nona Vosa, kei na veika e da gadreva e rawa kina ni da toro voleka mai kina Vua.

E da qai raica ni noda i yaragi, na Vosa ni Kalou, e vakayagataki e na levu sara na gaunisala. Me vaka e kaya ko Paula, ni sega ni ka vakayago na i yaragi; era vakayalo. E da

E butu Bara ni Ralu na Vakasama

gadrevu na i yaragi vakayalo baleta ni da valuti ira tiko na yalo, ko ira na tevoro

(Luke 4: 1-13). E na veigauna kece e vosa mai kina na tevoro, a sauma mai ko Jisu e na "ni sa volai", ka cavuta lesu mai vua na tevoro na Vosa ni Kalou.

Ni na vulica ko Mere na i vakavakayagataki ni nona i yaragi, e na qai rawa me talaraka na veibai ni valu ka ra sa toka makawa e na nona vakasama. E na qai kila na ka dina (mai na Vosa ni Kalou) ka na sereki koya. E na qai raica tale ga ni sega ni ra vakataki tamana kece na tagane, ka na vulica me dokai ira. E sega ni vaka kina ko watina ka ni lomani koya.

Bula nei Jone

E sotava tale tiko ga na watina, ko Jone, e levu na dredre, ka vakavuna tiko na leqa e na loma ni nodrau matavuvale.

E dodonu me taura ko koya na nona i tutu vaka ulu ni vuvale me vaka e lesia vua na Kalou. E sa vakabulai tale ga ko koya ka kila tale tiko ga na i tuvatuva ni Kalou e na loma ni dua na matavuvale. E kila tiko ni sega ni dodonu me vakatulewa tiko na watina. E kila kece tiko ko koya, ka sega ga ni rawa ni cakava kina e dua na ka. E vuqa na gauna e dau sega ni vakatulewa rawa vua na watina, ka sa dau vakaweilei koya tu ga na retio yaloyalo (TV) kei na sara qito.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E dau levea na nona i tavi vaka ulu ni vuvale ka ni sega ni dau rawata na veicoqacoqa se veiba. E dau nanuma me sa vakalaiva ga, ka nanuma ni na qai vinaka ga mai. E na so na gauna e dau vakaulubale ka kaya ni na qai masulaka mada. E vinaka na masu, ia, e sega ni gaunisala mo levea kina na nomu i tavi.

Me'u vakamatatataka mada vei keda na i balebale ni i tavi nei Jone. E sega ni kena i balebale ko ya me na cakava ga na veika e lewa. E vakavulica vei keda na Efeso 5:25, ni dodonu me lomana na watina e dua na tagane me vaka e lomana na i Soqosoqo Lotu na Turaga ko Jisu. E dodonu me kila na nona i tavi ka salavata kei na vakatulewa vakadodonu. E dodonu me vakatulewa rawa vua na watina – e na dela ni loloma. E dodonu me vakadeitaka vei Mere ni dina ga ni levu na mavoa a sotava e na gauna e tubu cake mai kina, ia, e rawa Vua na Kalou me vakadeitaki koya, ka me kila tale ga ni ra sega ni ra tautauvata kei na tamana na tagane kece ga.

E levu na ka e dodonu me cakava ko Jone, ia, me vakataki Mere, e dolava tale ga e vuqa na katuba vua na tevoru me vesuka ka valuta tale ga na nona vakasama. E sega ni dau lomani vakalevu ni se gone, ka dau vakarerevaki sara na veivosa e dau tauca tu vua na tinana. "E na sega ni dua na betemu! Gone veilecayaki! Ko na sega ni yaga e na dua na ka!"

E dau tovolea vakalevu me vakalomavinakataki tinana ka ni dau gadreva me bau vakacaucautaki. Ia, na levu ga ni nona tovolea, na levu tale ga ni cala e cakava. E dau

E butu Bara ni Ralu na Vakasama

vukivuki levu ka dau vakacalakataka e levu na i yaya e loma ni vale, ka dau vakavuna na nona rerevaki tinana.

E sega tale ga ni ra dau taleitaki koya na nona i tokani e koronivuli, ka dau biliraki sara vakalevu. E levu tale ga vei keda e da sotava na veika oqo e koronivuli, ia, e vakavu leqa vakalevu vua ka ni sa sega tu mada ga ni dau taleitaki mai vale.

A biuti koya na gone yalewa ka rau a veivosaki tiko e na gauna ni nona vuli, ka vakawatitaka tale e dua. Mai na veika kece e yaco ki na nona bula, ka salavata kei na veibai ni valu e tara cake na tevoru e na vica vata na yabaki, e vakavuna me dau tu duadua ga, mamadua ka sega ni rawa ni vakatulewa vakaukauwa.

E sega soti ni vinakata me vakavuna e levu na ka, ka nanuma ni sega soti ni yaga me vakaraitaki vua e dua tale na nona vakanananu, ka ni sega ni dua e na via vakarogoca, se, veivuke kina. E sa na vakamuria tu ga na veika sa yaco tiko.

E na veigauna kece e vinakata me vakatulewa, e dau kena i tinitini ga na druka ka sa mani vakatulewataka me sa rauta tu mada ga, ka ni na sega ga ni rawa e dua na ka.

“Au na druka tu ga, ka’u na sega ga ni rawata e dua na ka. Na cava na kena yaga me da tekivutaka kina e dua na ka?”

Na cava mada na kena i wali?

Sa tu vei au na Yalo i Jiova
a sa lumuti au ko oya me'u vunautaka na i
tukutuku vinaka vei ira na dravudravua;
Me'u vunautaka na sereki vei ira na bobula,
ei na rai tale vei ira sa mataboko,
Me'u vakalalagataki ira era sa mavoa,
Me'u vunautaka na yabaki vinaka i Jiova.

Luke 4:18,19

Ni vaka tu ko ya na nodrau matavuvale, e rawarawa sara me da rai vakatayaloyalotaka na veika e yaco tiko e na nodrau matavuvale. Nanuma tiko ni'u sa tukuna oti ni levu na duidui. E na so na gauna e da sa kila ni tiko na duidui, ia, e sega ga ni dua na ka e caka kina. E dau taleitaka sara vakalevu na tevoroni kune na bula vakaloloma vaka ko ya e na loma ni dua na matavuvale.

Na cava na i tinitini ni veika kece oqo? E na rawa li ni vinaka cake na bula? E rau tamata lotu – ka na vakamadua me da raica me kavoro na matavuvale. Ia, e nodrau na vakatulewa. E na rawa ni vukea na nodrau vakatulewa na Joni 8:31,32. Kevaka e rau vakatulewataka me rau vulica na Vosa ni Kalou, ka cakacakataka kina na nodrau bula, e rawa ni rau sereki. Ia, me rau raica mada na dina ni veika e yaco tiko ka me rau laiva Vua na Kalou me cakacaka.

E dau vakatakilai na dina e na Nona Vosa; ia, e vakaloloma ni vuqa era sega ni via kauwaitaka se ciqoma. E dau mosi me vakatakilai na noda malumalumu, ka vuqa era

E butu Bara ni Ralu na Vakasama

dau sega ni ciqoma me ra vakadodonutaki. Era vakatara tu ga na nodra bula makawa me vakatulewa tu e na nodra bula.

E rawa ni vakamatatataka na vu ni leqa na noda bula makawa, ia, me kakua ga ni ulubale ni vakavuna tiko na noda vesuki kei na dredre e da sotava.

E sega ni dua na noda i ulubale ka ni tu vakarau tu na Kalou me vakatakila na dina ni Nona Vosa ni yalayala, ni rawa Vua me veisereki. E tu vakarau me vukei keda me da rawata na veika dredre kece kevaka e da tauri Koya me da curuma vata na dredre.

Na sala mo dro kina

Sa sega na vere tani sa yaco vei kemudou, o koya ga sa vorata raKa na tamata: ia sa yalodina na alou o koya e na sega ni laivi kemudou mo dou dau veretaki vakalevu cake, me vaka ga na nomudou kaukauKa ka na cakava tale ga kei na vere na sala mo dou dro kina, mo dou vosota raKa.

1 oronica 10:13

Au nuitaka ni ko na raica rawa e ke na nona dau vakayagataka na tevoru na veika e da sotava me tara cake kina na nona bai ni valu kaukauwa e na noda vakasama. Ia, e da vakavinavinaka Vua na Kalou ni sa tiko na i yaragi me da talaraka sobu kina. E sega vakadua ni na laivi keda tu na Kalou me da vakaloloma E na 1 Koronica 10:13, e yalataka vei keda na Kalou ni na sega ni laivi keda me da dau veretaki

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

vakalevu cake mai na noda kaukauwa, ia, na vere taucoko, e na vakarautaka na sala me da dro bula kina.

E rawa ni tiko e so vei keda e da vakataki rau ko Jone kei Mere, ka vuqa vei keda e da na kila vinaka na I vakarau ni bula vakamatavuvale vaka ko ya. Na leqa e tiko e na nodrau vakanananu kei na i vakarau ni yalodrau. Na nodrau i valavala e i vakaraitaki ni veika e tiko mai loma. E kila vinaka tiko na tevoroni kevaka e sa rawa vua me vakatulewa e na noda vakasama, e rawa tale ga ni veisautaka na noda bula.

E rawa ni tiko e na nomu vakasama e so na bai ni valu ka sa tara cake tiko mai na tevoroni e na vica vata na yabaki. Ia, sa kena gauna me sa talaraki sobu. Au gadreva me'u vakayaloqagataki iko ka me'u tukuna vei iko ni tu e yasamu na Kalou me vukei iko. E lako tiko e dua na valu e na nomu vakasama. Ia, na i tukutuku vinaka vei keda, ni vala tiko e na vukuda na Kalou.

2

E ka bibi

Ia, me vaka na vakanananu ni lomana, sa vakakina ko koya.

Vosa vakaibalebale 23:7

Na tiki ni Vola Tabu oqo e tukuna vei keda na bibi ni veika e da tugana e na noda vakasama. E ka kaukauwa na noda vakanananu ka kaya na vuku ni rawa ni vakasamataka e levu na ka. Kevaka e rawa ni la'ki veisau na bula me vaka na noda vakasama, sa ka bibi me da dau qarauna me da vakasamataka na veika vivinaka.

Au gadreva me'u vakabibitaka vei iko na bibi ni nomu vakadodonutaka na nomu vakanananu me vaka na Vosa Ni Kalou.

E sega ni rawa ni vinaka na nomu bula, kevaka e sega ni vinaka na veika ko tugana e na nomu vakasama.

E veivala na veika vakayago kei na veika vakayalo

Ni sa gadreva na veika vakayago ko ira era sa i tovo vakayago, ia na veika vakayalo ko ira era sa i tovo vakayalo.

Roma 8:5

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E kaya vei keda na i Vola Tabu, ni da na lako voli e na veika vakayago kevaka e da kauwaitaka na veika vakayago; ia, kevaka e da dau nanuma na veika vakayalo, e da na lako voli e na Yalo Tabu. E sa kena i balebale, ni kevaka e da vakananuma na veika cala, ka sega ni va – Kalou, e da na sega ni rawa ni lako voli e na Yalo Tabu. E ka bibi na vakavoui ni noda vakasama kevaka e da vinakata na bula qaqa va – Kalou.

E na so na gauna e da na vucesa na cakava e so na ka kevaka e da sega tu ni kila na kena bibi vei keda. Ia, ni da sa qai raica rawa ni rawa ni vakavu leqa kevaka e da vakaweleweletaka, e da sa qai cakava ka kauwaitaka me da cakava kina e dua na ka.

E na viavia tautauvata kevaka e ratou qiriti iko mai na baqe ni sa sivia tu na gauna ni nomu sausaumi ka sa la'ki \$850 tu na nomu dinau. Ko na sega ni bera na vakasaqara na gauna cava ko calata kina na nomu sausaumi, ka ko nanuma ni ko sa cakava oti me rawa ni ko kakua kina ni madua. Ko na vakasamataka e vuqa na sala me rawa mai kina vakatotolo na i lavo.

Mo kauwaitaka vaka ko ya na nomu tovolea mo vakavouya na nomu vakasama.

E na rawa ni levu na dredre e na vuku ni cala tu ni nomu vakananau e na dua na gauna balavu. E na daumaka mo na vakadeitaka ni na sega ni rawa ni veisau na bula me yacova sara ni sa vakavoui na vakasama me vaka na Vosa ni Kalou. Mo okata me ka bibi e na nomu bula ni qaravi Kalou

E Ka Bibi

na kena talaraki sobu na veibai ni valu ka sa tara cake tu na tevoru e na nomu vakasama.

E na yaloqu

**Sa segai e na qaga se na kaukauKa, e na Yaloqu
ga sa kaya ko Jiova ni leKe vuqa.**

Sakaraia 4:6

E dua na gaunisala vinaka ni da vinakata na sereki, sa i koya na noda kerea Vua na Kalou na Nona veivuke ka kerea vakawasoma.

E dua na i yaragi sa i koya na kerekere (masu). E sega ni ko rawata na nomu i valu e na nomu kaukauwa ga vakatamata, se na nomu gumatua. E vinaka na gumatua, ia, mo gumatua e na loma ni bai ni Nona veiliutaki na Yalo Tabu, ka sega e na nomu vakanananu ga vakatamata. E nomu i vukevuke na Yalo Tabu – vakasaqara na Nona veivuke. Vakararavi Vua. E na sega ni rawa ni ko valuta duadua na nomu i valu.

E ka bibi me vakayacori

E ka bibi vua e dua na tamata vakabauta me donu e na veigauna taucoko na nona vakanananu, ka me kakua ni dua na gauna mo vakatulewataka mo biuta, se vakanadakuya. E na tautauavata ga na kena bibi na kena

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

tuki tiko ni nomu uto, se, na drodro tiko ni nomu dra. Ni rau yali e rua oqo, e yali vakatale ga kina na bula. E vaka sara ga ko ya na nomu okata me ka bibi vei iko na kena vakavou na nomu vakasama me vaka na Vosa ni Kalou.

E a vakaraitaka vei au na Kalou e na vica na yabaki sa oti na bibi ni masu kei na veitokani kei Koya e na Nona Vosa. E sa dua na ka na kena dredre vei au me yacova na gauna ni'u sa qai kila ni ka bibi kina noqu i lakolako vata kei na Kalou. E na gauna au sa qai raica rawa kina, au sa okata sara ga me liu taudua e na noqu bula.

Au sa qai kila, ni da vakanananu donu me vaka na Vosa ni Kalou, e sala me da rawata kina na bula qaqa. Au sa qai dau qarauna na veivakanananu ka'u dau biuta e na noqu vakasama, ka'u digitaka vakavinaka na veika au tugana ki na noqu vakanananu.

Me vaka na vakanananu ni lomana, sa vaka kina ko koya

**Dou vakaleKa ni vinaka na kau, ka vinaka tale
ga kina na vuana: se vakaleKa ni ca na kau, ka ca
tale ga kina na vuana; ni sa kilai na kau e na vuana.**

Maciu 12:33

E kaya vei keda na i Vola Tabu ni kilai ga na kau e na vuana.

E vakatale ga kina na noda bula. Na vakanananu e tiko tale ga na vuana. Ni ko vakanananutaka na veika vinaka,

E Ka Bibi

e na vinaka na nomu bula. Ni ko vakanananu e na veika ca, e na sega ni vinaka na nomu bula. Ko na rawa ni kila na veika e tiko e na nona vakasama e dua ni ko raica na nona bula kei na i vakarau ni yalona. E na vakatau tiko na nona bula e dua mai na i tuvaki ni nona vakasama.

Dau nanuma na Vosa Vakaibalebale 23:7, ka laiva me cakacaka e na nomu bula. **Me vaka na vakanananu ni lomana, sa vakakina ko koya.**

3

Kakua ni soro koso

Ia, me da kakua ni ceguoca e na caka vinaka ni da na tamusuka e na kena yabaki kevaka e da sa sega ni oca.

alatia
6:9

Se mani vakacava sara na dredre ni bula kei na kena cakacakataki na veisau ni nomu vakasama, kakua ga ni soro koso. Taura lesu mai na veika e sa mai butakoca vei iko na tevoru. Kevaka e rawa, taura lesu mai vakalalai, vakararavi ki na loloma va-Kalou ka kakua ni vakararavi ki na nomu kaukauwa vakatamata.

E na Kalatia 6:9, e vakayaloqaqataki keda ko Paula me da kakua ni cegu koso. Kakua ni tamata sorosoro. Kauta laivi na i vakarau ni yalo makawa ka dadatuvu. Na Kalou e vakasaqara na tamata dau vosota ka sega ni cegu koso e na veigauna ni dredre.

Curuma yani na dredre

Ni ko sa lako e na loma ni Kai, ka'u na tiko kei iko; kei na loma ni veiuci Kai e na sega ni luvuci iko: ni ko sa lako e loma ni buka Kaqa e na sega ni kani iko; e na sega tale ga ni kati iko na yameyame ni buka.

Aisea 43:2

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Au gadreva me'u vakayaloqaqataki iko e na draki ni bula dredre sara ga ko sotava toka oqori; curuma yani ka kakua ni soro koso!

E kaya na Apakuki 3:19, ni na cakava na yavada me vaka na yava ni me kila (na manumanu ka rawa ni kaba ulunivanua) ka da na lako voli e na kena veitikina cecere.

Na Kalou e tiko vata kei keda e na veigauna kece ga me rawa ni vakaukauwataki keda ka vakayaloqaqataki keda e na noda veigauna ni dredre.

E rawarawa na soro koso, ia, e taura na vakabauta mo toso tiko ga.

E nomu na vakatulewa

Au sa cavuti vuravura kei lomalagi e daidai me kila, ni'u sa tauca e matamuni na bula kei na mate, na veivakalougatataki kei na veicudruvi: ia, mo ni digitaka mada na bula mo ni bula kina, ko i kemuni kei na nomuni kawa:

Vakarua 30:19

E udolu vakaudolu na vakasama e takosova na nomu vakanananu e na dua ga na siga. E dodonu me vakavoui na vakasama me rawa ni muria na veika va – Kalou ka sega ni veika vakayago. E levu na galala e soli tu ki na noda vakasama ka sega soti ni dredre na kena curu mai e so na vakanananu cala.

Kakua ni Soro Koso

E dodonu me da vakatulewataka me da dau vakakannuma ga na veika vinaka e na veigauna taucoko. Ni da sa vakatulewataka rawa me da vakanananu me vaka na Vosa ni Kalou, e na qai rawa me da digitaka ka yadrava me da cakava e na veigauna kece sara.

Kevaka ko nanuma tiko ni dredre me da biuta laivi na veivakasama cala era tu e na noda vakanananu, kila tiko ni rawa ni ko talaraka laivi ka digitaka mo dau veisautaka na veika ko vakanananutaka. E sega ni da digitaka walega, mo nanuma tale ga mo na kakua ni na soro koso e na dua na gauna. Ni da vakila ni yaco mai na vakanananu ni rere, kua ni vakalaiva me vesuka na nomu vakasama. Vakadeitaka na yalomu ka kaya, "Au na sega ni soro! Na Kalou e tiko kei au, e lomani au, solia na Nona bula e na vukuqu ka yalataka ni na vukei au!"

E levu na vakatulewa e da na cakava e na gauna ni noda bula taucoko. E na Vakarua 30:19, e soli vei ira na digidigi me ra vakatulewa kina. Me ra digitaka na bula se na mate ka ra vakauqeti me ra digitaka na bula. E kaya na Vosa vakibalebale 18:21, **"A mate kei na bula sa raKa e na yame ni tamata, ia, ko koya sa vinakata e na kania na vuana."**

Na noda vosa e vu mai na noda vakasama. E sa ka bibi gona kina me da dau vakananuma na veika vinaka me rawa ni donu na noda vakatutusa.

Kua ni soro koso

E na so na gauna ko na nanuma ni sa sega ni rawa. Nanuma tiko ni ko vakavouya tiko e dua na vakasama vakayago ka tovolei tiko me veisautaki me vaka na Vosa ni Kalou.

E sega ni rawa? E sega! E rawa!

E dredre? Io!

Ia, mo nanuma ga ni tiko e na nomu yasana na Kalou. Au vakabauta ni ko Koya na dau ni veivavoui vinaka duadua. (Na nomu vakasama e vaka tu e dua na misini ni katokatonni – ‘computer’ ka maroroya tu na benu taucoko e na loma ni vica vata na yabaki.) E sa tekivu tiko na Kalou kevaka ko sa sureti Koya oti me vakavouya na nomu vakanananu. E na veisautaka taucoko na Kalou. Laivi Koya me cakacaka - kakua ni soro koso!

E na sega ni rawarawa ka na taura tale ga e dua na gauna, ia ko sa toso donu tiko kevaka ko sa digitaka me va-Kalou na nomu vakasama. E tiko na veika e da vakayacora e na noda bula, ia, e vinaka cake me da cakava e dua na ka me rawa ni kauta mai na bula, vakacegu kei na kalougata e na nomu bula taucoko.

Veisau ka taura na veika e yalataki me nomu

Sa vosa vei keda ko Jiova na noda alou mai Orepi, ka kaya, Sa dede na nomuni tiko e na ulunivanua oqo.

Mo ni gole tani ka lako, ka yacova na nodra ulunivanua na Amoraiti....

Raica ka'u sa solia na vanua e na matamuni ni lako kina ka mo ni taukena na vanua ka bubului kina ko Jiova vei ira na nomuni qase, kivei Eparama kei Aisake, kei Jekope me solia vei iratou kei na nodratou kaKa.

Vakarua 1:6-8

E na Vakarua 1:2, e vakaraitaka vei ira ko Mosese ni na taura ga e tini ka dua na siga me ra yacovi Kenani, na vanua yalataki. Ia, e taura e vasagavulu na yabaki me ra yaco kina. E kaya na Kalou e na tikina e 6, "Sa dede na nomuni tiko e na ulunivanua oqo."

Raica lesu mada na nomu bula. Sa dede beka na nomu sa mai toka vakadua e na vanua oqori? Se, e taura tiko e vasagavulu na yabaki na nomu toso ka dodonu me taura ga e tini ka dua na siga?

E na dua na siga, au sa qai raica ni sega ni dua na vanua au toso tiko kina, ka sa vaka me sa mai tu vakadua na bula. Au kaya ni'u lotu va-Karisito, ia, e sega ni'u rawata tiko na veika dredre e sotavi au tiko. E tautauvata sara ga kei rau ko Jone kei Mere. E levu na noqu vakanannu cala ka'u a

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

sa tugana tu mai e na vica vata na yabaki. E sa dua na gauna balavu na nona lasutaki au tu mai na tevoru, ka vakacalai au e na vuqa sara na ka, ka'u a vakabauta kece tu mai.

Sa dede na noqu tiko e na noqu ulunivanua. Au a tiko e kea e na loma ni vasagavulu na yabaki ka dodonu me a lekaleka ga, kevaka au a sa kila na dina ni Vosa ni Kalou.

E vakaraitaka vei au na Kalou ni ra mai tiko e na vanua liwa baleta ni ra vakanananu tiko ga e na bula e na vanua liwa ka a vakacalai ira vakalevu. Au vakaugeti iko mo vakatulewataka ni kua ni ko sa na cakacakataka na kena vakavoui na nomu vakasama, ka dau vulica mo digitaka vakavinaka na veika ko vakanananu kina. Vakatulewataka ka vulica mo dau vakananuma ga na veika vinaka. Nanuma tiko mo na kakua ni soro koso me yacova na gauna ko kila kina ni ko sa taura na veika e vakarautaka na Kalou me nomu.

4

Vakayadua

Ia, e na vakasevi ira tani tiko vakayavica e matamuni na veimatanitu oqori ko Jiova na nomuni Kalou: mo ni kakua ni vakarusai ira vakatotolo sara; de sa tubu tiko me levu mai na manumanu ni vanua ka ra gumatua vei kemuni.

Vakarua 7:22

Na vakavoui ni nomu vakasama e na taura e dua na gauna ka na vakavoui vakayadudua. Kakua ni yalo lailai kevaka e na taura e dua na gauna.

E kaya na Kalou ni na vakasevi na veimatanitu vakayadua e matadra; de ra tubu na manumanu ni vanua ka vakaleqai ira tale.

Au vakabauta ni manumanu ni vanua e vakaibalebaletaki ki na noda dokadokai keda cake, ni da sa raica na noda vakagalalaki vakatotolo, ka da kaya ni da sa dua na ka. E daumaka me da sereki vakayadudua e na yasa ni noda vakasama e da vesuki tu kina. Ni vaka ko ya, e da na ciqoma ka marautaka na veika sa cakava tiko vei keda na Kalou ka na rawarawa tale ga me da raica ni i solisoli mai vua na Kalou ka sega ni noda kaukauwa vakatamata.

E liu na dredre ni bera na veisereki

Ia, na Kalou sa dau ia na loloma kece ga, o Koya sa kacivi kemudou ki na Nona i ukuuku tawa mudu e na vuku i Karisito Jisu, ni dou sa vakararawataki mada e na gauna e so, e na qai vakavinakataki kemudou sara, mo dou vakataudeitaki, mo dou vakaukauwataki.

1 Pita 5:10

Na cava na vuna me da sotava tiko kina na dredre? E da marau ni da vakacegui mai na dua na ka dredre e da sota kaya. Ia, ni da tovolea me da walia vakataki keda na noda leqa, ka da sega ni rawata, e da qai kila ni dodonu me da waraki Koya ka laiva me cakava na veika e kila ni ganiti keda vakavinaka. E da qai dau vakavinavinaka ni da raica ni rawata ko Koya na veika e da sega ni rawata vakataki keda.

E sega na cudruvi

O koya era sega kina ni lewai me ra cudruvi ko ira era sa tu vata kei Karisito Jisu, era sa sega ni muria tiko na i tovo vakayago, era sa muria ga na Yalo Tabu.

Roma 8:1

Kakua ni ciqoma ni ko cudruvi mai Vua na Kalou e na gauna e rawai iko kina na dredre. Tu cake, tavoraka laivi na veika e yavalati iko, ka tekivu tale vata kei na Kalou. Ni

Vakayadua

vakavuli lako e dua na gone, e na lutu mada vakavica ni bera ni qai dei na nona i lakolako. Ni oti ga ko ya, e na tekivu sasaga tale me cavu i kalawa.

E na tovolea na tevoru e na nona i gu taucoko me tarova na kena vakavoui na nomu vakasama. E kila tiko ni sa na oti vakadua na nona veivakatotogani e na gauna ga ko sa vakatulewataka kina mo veisautaka na veika ko dau vakanananu kina. E na tovolea me vakayalolailaitaki iko se tukuna tiko vei iko ni cudruvi iko na Kalou.

Ni lako mai na vakanananu cala, vakayagataka na nomu i yaragi, sa i koya na Vosa ni Kalou. Cavuta e cake na Roma 8:1, mo vakananumi Setani kina, ka mo rogoca tale ga ni ko na sega ni lako voli e na veika vakayago. Ni ko nuitaki iko vakataki iko, ko na sega ni rawa ni lako vata kei na Yalo Tabu. Nuitaka na Kalou.

Ni ko malumalumu (ka na yaco e na so na gauna) e sega ni kena i balebale ko ya ni ko sa na bale vakadua. E kena i balebale ga ko ya ni ko vakacalakataka e dua na ka, ka rawa ni vakavinakataki tale. Me da na ciqoma ni na tiko e so na gauna e da na vakacalakataka kina e so na ka e na noda bula. Laiva me vu ni nomu kaukauwa na Kalou e na nomu gauna ni malumalumu.

Kakua ni ciqoma ni ko tamata malumalumu. E na yaco mai na nomu qaqa, ia, e na yaco mai vakayadua.

Kua ni yalo lailai

**Na yaloqu ko sa bibi lako e na vuku ni cava?
Se na vuku ni cava ko sa nuiqawaqawa e lomaqu?
Mo nuitaka na Kalou ni'u na vakavinavinaka tale
Vua, ni sa noqu vu ni bula na matana.**

Same 42:5

Ni ko yalo lailai, e na vakacalakataka na veika ko vakanuinitaka tiko. Ni yali na veika ko nuitaka, e na rawa ni vakavuna mo soro koso. E tukuna vakavica vei keda na i Vola Tabu me da kakua ni yalo lailai se rere. E kila tiko na Kalou ni na sega ni da na rawata na qaqa kevaka e da yalo lailai; ka vakavuqa na Nona vakayaloqataki keda me da kua ni datuvu ka me da tamata qaqa.

Ni ko datuvu se yalo lailai, raica mada vakavinaka na veika e tiko e na nomu vakanananu. Na cava sara mada ko vakasamataka tiko? E sega li ni vaka oqo?

“E sa rui dredre na veika oqo. E sa na sega tu ga ni rawa. Au sa dau druka tu ga ka dau vaka tu ga oqo e na veigauna kece. E sega ni dua na ka e veisau. Au kila ni sega ni vaka tu oqo na nodra vakanananu na tani. Sa vinaka ga me'u sa cegu ka ni'u sa oca na tovolea. Au sa masu, ia, e vaka e sega ni rogoci au na Kalou Au kila ni sega ni sauma mai na noqu masu baleta ni sega ni taleitaka na noqu bula.”

Kevaka e dau vaka oqo na nomu vakasama, sa rauta mo yalo lailai ka datuvu. Nanuma tiko ni nomu i valavala e na vakatau tiko ki na veika e tiko e na nomu vakanananu.

Vakayadua

Ni ko vakasamataka na 'sega ni rawa', ko na yalo lailai. Ni ko vakasamataka ni cudruvi iko tiko na Kalou ka sega ni taleitaki iko e na veika ko vakayacora, ko na beitaki iko tiko ga vakataki iko. Veisautaka na i vakarau ni nomu vakasama me rawa ni ko sereki kina!

Veisautaka na nomu vakanananu me vaka ogo:

"E dina ni vakamalua sara tiko na veisau, ia, au vakavinavinaka Vua na Kalou ni'u sa toso tiko. Au marautaka ni'u kila ni'u sa toso tiko e na sala donu ka na yaco sara ki na taucoko ni noqu sereki. E dua na siga dredre vei au e na noa, ka levu sara na vakanananu cala au vakasamataka. Tamaqu, au kerea na Nomuni veivosoti. Vukei au me'u toso tiko ga; se mani vakacava na malumalumu, au na tucake tale. E dua tale na siga vou vei au ni kua, ka siga ni qaqa. Au kila ni ko Ni lomani au Turaga, baleta na Nomuni loloma e vou e na veimataka kece ga..

Au na sega ni vakatara me'u vakayalolailaitaki. Au na sega tale ga ni vakatara me'u beitaki au tiko vakataki au. Tamaqu, e kaya vei au na i Vola Tabu ni ko Ni sega ni dau veibeitaki. Ko Ni a tala mai na Luvemuni ko Jisu me mai mate e na vukuqu. Au kila ni'u sa bula, ka siga ni qaqa vei au na siga ni kua, ni ko Ni na vukei au me'u vakanananu e na veika vinaka."

Ni ko na tukuna tiko vaka ko ya, ko sa na rawa ni vakila ni yali tani na yalolailai ka tarai cake e dua na yalo qaqa ka doudou e yalomu.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E da dau vakatotolo na tamata. E tiko e lomada na yalo ni wawa e na vosota, ka rawa ni basika mai e na noda bula e tuba. E na so na gauna e dau taura e dua na gauna me vakataucokotaka na Kalou na Nona veisereki. E vakayagataka e so na veigauna dredre me rawa ni yavalata na noda vakabauta ka me rawa ni vakavotukana na vua ni vosota. (Jemesa 1:4) E dau cakacaka e na gauna na Kalou. E sega ni dau bera.

Oqo e dua tale na vakanananu ka rawa ni ko vakasamataka. "Au vakabauta ni sa cakacaka tiko e yaloqu na Kalou, ka veitalia ga na veika au sotava tiko. **Ni sa i Koya na Kalou sa cakacaka e lomada me vaka na Nona lewa vinaka mo dou nakita ka kitaka tale ga.**" (Filipai 2:13.16.)

Oqo na i yaragi mo vakayagataka mo rawa ni talaraka laivi kina na nona bai na tevoru. Au vakauqeti iko mo kakua ni vakanananu wale ga kina, tovolea mo vosataka e cake me nomu vakatutusa.

Nanuma tiko ni cakacaka tiko vakayadua na Kalou ka mo kakua kina ni yalo lailai, se beitaki iko vakaytaki iko ni ko malumalumu.

Wawa ka vosota.

5

Me donu na nomu vakanananu

...ia, me vaka ko sa vakabauta, me yaco vei iko
Maciu 8:13

Na vakanananu vinaka ka taucoko e na vakavotuya na bula e vinaka ka taucoko tale ga. E na vaka tale ga kina na vakasama cacala, e na kauta mai na i valavala ni bula cala. Na vakanananu vinaka e sinai kina na vakabauta kei na i nunui vinaka. Na vakasama cala e kauta mai na rere kei na vakatitiqa.

E so era rere ni ra vakanuinitaka e dua na ka, ka ni levu na mavoa e tara na nodra bula. E levu era sotava na yaluma, druka ka ra sega ni rawata me ra curuma tale e dua na dredre, ni ra rerevaka na veika e na kauta mai. O ya na vuna era sega kina ni rawa ni ra vakanuinitaka e dua na ka me rawa ni ra kakua ni sotava tale na mavoa kei na yaluma ni bula.

Era vakayacora vaka oqo me rawa ni ra sabai ira mai na mavoa ni yalo. E vinaka cake me ra sa tu ga vakataki ira, ka ra sega ni via vakabauta ni rawa ni yaco vei ira na veika vinaka. Na i vakarau ni vakasama vaka ko ya, e kauta mai na bula dredre ka sega ni na vinaka rawa. Nanuma tiko na Vosa vakaibalebale 23:7. **Ia, me vaka na nanuma ni lomana, sa vaka kina ko koya..**

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E na vica na yabaki sa oti, e dau vakadrukai au vakalevu na noqu vakasama. Au dau nanuma ni kevaka au vakanananutaka e rua na ka vinaka e na dua ga na gauna, e na rawa ni vakaleqa na noqu vakasama. E dau vaka oqo na noqu vakanananu: "Kevaka me'u kakua ni vakanuinuitaka e dua na ka vinaka me yaco, au na sega ni na yalo lailai kevaka e sega ni yaco."

Au sa curuma mai e levu sara na dredre ni bula – ka sa yaco mai na gauna me'u rere na vakabauta ni na rawa ni yaco vei au e dua na ka vinaka. E cala tu ga na i vakarau ni noqu vakasama e na veika taucoko sara. Ni sa vaka ko ya na noqu vakasama, e vakatale ga ko ya na vosa ka'u vosataka, ka vaka tale ga kina na bula ka'u bulataka.

Ia, e na gauna au sa mai ciqoma ka vulica na Vosa ni Kalou, ka nuitaki Koya ni na sereki au, na i matai ni ka au vakasamataka, me ra sa kau tani na veivakanananu cala ka'u A maroroya tiko mai.

E kaya vei keda ko Jisu e na Maciu 8:13, ni na yaco vei keda me vaka sara ga na veika e da vakabauta. Na veika kece au vakabauta tu e sega ni vinaka, ka sa na muria ga mai na bula ni na ca tale ga.

E sega ni kena i balebale oqo ni daru na rawata na cava ga e daru vakasamataka. E tiko na i naki vinaka ni Kalou ki na nodaru bula ka sega ni rawa ni daru veisautaki Koya e na nodaru vakasama se na nodaru vosa. Ia, me daru vakanananu ka vosa ni daru duavata kei Koya e na Nona i naki kei na lomana me baleti kedaru.

Me donu na nomu Vakanananu

Kevaka mada ga ko sega ni kila na Nona i naki, se cava na loma ni Kalou vei iko, tekivu mada ga mo vakasamataka rawa e dua na ka vinaka. "Au sega mada ni kila se cava na loma ni Kalou vei au, ia, au kila ni lomani au ko Koya ka na cakava na veika vinaka me rawa ni'u vakalougatataki kina."

Tekivutaka na veivakanananu vinaka.

Vakatovotovotaka mo vakananuma na veika vinaka e na veika kece sara e basika e na nomu bula. Kevaka mada ga e levu tiko na dredre, ka sega soti ni vinaka na veika e yaco tiko, namaka tiko ni na kauta mai na veika vivinaka na Kalou me vaka e yalataka e na Nona Vosa.

E veivuke na ka kece ga

Ni da sa kila sa veivuke na ka kece game ra vinaka kina era sa lomana na Kalou, ko ira era sa kacivi me vaka na ka sa nakiti oti.

Roma 8:28

E sega ni tukuna na tiki ni Vola Tabu oqo ni vinaka na ka kece ga, e kaya ni veivuke na ka kece ga.

Rai vakatayaloyalotaka mada kevaka mo vakarau la'ki volivoli. Ko qai via yavalata na motoka, sa sega ni rawa ni yavala. E rua na gaunisala ko rawa ni raica kina na leqa ko ya. E rawa ni ko kaya, " Au sa kila tiko ga! Na veigauna kece ga au via cakava kina e dua na ka, e na sega tu ga ni vinaka rawa. Au sa kila tiko ga ni na la'ki tini tu vakaca na

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

volivoli oqo. E dau vaka tu ga oqo e na veigauna kece." E rawa tale ga ni ko kaya, "Au via la'ki volivoli tiko, ia, sa kena i rairai ni sa na cegu toka mada. Au na qai lako tale e na dua na gauna ni sa vakavinakataka na motoka. Au vakabauta ni veisau oqo e sega ni vakacalaka, ka'u vakabauta ni veivuke tiko na ka kece ga. De rairai kena i naki me'u tiko mada ga e vale ni kua."

E kaya vei keda na Roma 12:16, ni dodonu me da veiriti kei ira na tamata kecega. E kena i balebale ko ya in dodonu me da vulica me da vakataka e dua na tamata ka nakita me vakayacora e dua na ka, ka sega ni yalo lailai e na gauna e sega kina ni vakavotukana.

E na dua na gauna, keirau a tiko vakaveiwatini mai Florida. Keirau a vei qaravi tiko mai kea e na loma ni tolu na siga, ka keirau sa vakusakusa tiko ki na rara ni waqavuka me keirau sa lesu tale. Au a nakita tiko mai me'u daramaka e dua na noqu kote, dua ga na tarausesese balavu kei na dua na noqu i vava sabisabi.

Ni'u qai vaqara na noqu tarausesese, au sa sega ni kunea. Au qai la'ki kunea ni sa sasanukinuki toka e na dua na tutu ni kovate. Ni'u qai tovolea me'u yania sa sega ni soti ni rairai vinaka, ka sega tale ga ni daumaka me'u daramaka. Sa na rawa ga me'u daramaka e dua na vinivo kei na noqu i vava titeqe.

Au vakila ni sa tekivu yavala na yaloqu. E na veigauna kece e sega ni dau yaco na lomada, e na dau tubu cake mai na yalo cala ka me rawa ni vakavuna na noda lomalomani keda vakataki keda. Au raica rawa sara ni sa tu

Me donu na nomu Vakanananu

e mataqu e dua na digidigi. E rawa ni'u laiva me ca na yaloqu ka vosavosa e na vuku ni veika e yaco; e rawa tale ga me'u ciqoma na veisau ni i sulu au na daramaka, ka me'u marautaka na neirau vuka lesu tale.

E da na sega ni sotava tu ga na veika vinaka. Ia, na tamata e vakatulewataka me vakananuma na veika vinaka, e na marautaka tiko na bula, ka veitalia ga na dredre e sotava. Na tamata ka sega ni vakananuma rawa na veika vinaka e na sega ni taleitaka rawa na bula.

E sega tale ga ni dau kamikamica na veimaliwai vata kei ira e sega ni ra dau vakananuma na veika vinaka. E na duatani tu ga na nodra vakasama e na veika kece e yaco se talanoataki. E na levu ga na nodra vosavosa ka ra na dau vaqara cala e na vuqa na gauna. Se mani vakacava sara na vinaka ni veika e vakayacori, era na kauta cake ga mai e dua na i tukutuku ca.

E na gauna e se bera kina ni vakavouya na noqu vakanananu na Vosa ni Kalou, e dau noqu i tovo me'u vakalewa na i tuvatuva ni yaya e na dua na vale au gade kina, se, tukuna e dua na ka ka'u nanuma ni cala. Ia, au vakavinavinaka ni'u sa qai mai sereki me'u marautaka na veika kece ga au sota kaya. E solia tale ga vei au na galala me'u vakabauti Koya ka nuitaka na Kalou ni rawa ni veisautaka ka vukei au e na veika kece ga e yaco ki na noqu bula.

Kevaka ko kila ni dau druka tu ga vaka ko ya na nomu bula, kua ni yalo lailai se mo beitaki iko vakataki iko. Au wasea tiko na veika oqo me rawa ni ko raica rawa na vanua

druka ko tiko kina, ka me rawa ni ko nuitaka na Kalou me vakataucokotaka na nomu bula.

Na sala ki na noda sereki e tekivu ni da sa sotava na noda dredre, ka da sega ni vakaulubale. Kevaka ko se vesuki tiko e na i vakarau ni vakanananu vaka ko ya, e tiko na vuna. Ia, mo nanuma tiko ni ko sa mai vakabauti Jisu, ko sa tamata sucu vou me vaka na Vosa ni Kalou.

E siga vou

Ia, kevaka sa tu vata kei Karisito e dua na tamata, sa qai buli vou, sa lako tani na veika makawa, raica, sa yaco me vou na veika kece ga.

2Koronica 5:17

Ni da sa buli vou, e sega ni dodonu mo kauta tiko mai na nomu bula makawa me mai yavalata na bula vou ko sa kunea. Ko sa buli vou ni ko sa mai vakabauti Jisu Karisito ka sa vakavoui na nomu vakasama me vaka na Vosa ni Kalou. E sa na tekivu yaco vei iko na veika vivinaka.

Mo reki ni sa cadra cake e dua na siga vou!

Na cakacaka ni Yalo Tabu.

Ia, ka'u sa tukuna vei kemudou na ka dina: E yaga vei kemudou me'u lako yani: ni na sega ni lako mai vei kemudou na Dauveivakacegui,

kevaka ka'u sa sega ni lako yani: ia, kevaka ka'u sa lako yani, ka'u na talai Koya ki vei kemudou. Ia, ni sa lako mai ko Koya, e na vakatakila ki vei ira na kai vuravura na i valavala ca kei na ka dodonu kei na lewa.

Joni 16:7-8

E dau dredre me da vakadinadinataka ni dau cala tu na noda vakanananu ka me da kaya, "E dau cala tu na i vakarau ni noqu vakanananu ka'u vinakata me'u sa veisau. E sega ni'u rawa ni veisautaki au ga vakataki au, ia, au vakabauta ni rawa ni veisautaki au na Kalou e na noqu nuitaki Koya. Au kila ni na taura e dua na gauna me qai taucoko na veisau, ia, au na sega ni vakayalolailaitaki e na veika e yaco wavolivoliti au." **Ia na ka oqo ka'u sa vakadinata sara, o Koya sa vaktekivuna na cakacaka vinaka e na lomamudou e na kitaka tiko me yaco mada na siga i Karisito. Filipai 1:6**

Kerea Vua na Yalo Tabu me vakatakila vei iko na veigauna kece e viavia cala mai kina na nomu vakanananu. Oqo e Nona i tavi. E vakatavulica vei keda na Joni 16:7,8 ni na vakatakila vei keda na noda i valavala ca ka vakadeitaka vei keda ni da sa okati me da tamata yalo dodonu e na vuku i Jisu. Ni vakatakila vaka kina vei iko, kerea Vua me vukei iko. Kakua ni ko nanuma ni ko na rawata ga vakataki iko. Vakararavi Vua.

E dina ga ni'u se vesuki tu e na noqu vakasama, ia, e vakatakila vei au na Kalou ni kevaka au nuitaki Koya, e na vukei au me'u sereki. Sa dua na ka dredre me da veisautaka

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

na noda vakasama ki na veika e vinaka ka va – Kalou. Ia, e na gauna ogo, au sa cata na vakanananu ka sega ni vinaka. E tautauvata kei na dua e sa biuta vakadua na vakatavako. E vakasisilataka e na gauna e kau tale mai kina vua. E vakayabaki na noqu dau vakatavako tu, ia, ni'u sa mai biuta, au sega ni rawata me'u boica tale tiko na kena i boi.

E tautauvata sara ga kei na noda sa sereki mai na vakanananu cala ka dukadukali. Au cata ni dua e kauta cake mai e dua na ka ka sega ni vaka na Vosa ni Kalou.

Au sotava na dredre ka'u sega ni via levea. Kevaka ko tauvimate, kakua ni ko kaya, "Sega, au sega ni tauvimate." Baleta o ya e sega ni dina. Ia, e rawa ni ko kaya, "Au vakabauta ni sa vakabulai au tiko na Kalou." Kua ni vaka ogo na nomu vakatutusa, "E sa qai toso sobu tiko ga na bula ka'u vakabauta ni'u na tini sara ki vale ni bula." E rawa ni ko kaya, "Au vakabauta ni sa cakacaka sara tiko ga ogo na kaukauwa ni Nona veivakabulai na Kalou, ka'u sa vakabauta ni'u na vinaka cake."

Me yadra ka vakarau tiko na nomu vakasama

A ra sa uasivi vei ira na kai Cesalonaika ko ira ogo e na yalo vakaturaga, ni ra sa vakarogoca na vosa e na loma e vinakata sara, a ra sa dau vakasaqara e na i Vola Tabu e na veisiga, se sa vaka kina na ka oqori se segai.

Cakacaka 17:11

Me donu na nomu Vakanananu

E kaya vei keda na i Vola Tabu, ni dodonu me tadola tiko na noda vakasama ka me ciqoma na cava na loma ni Kalou ki vei keda.

A mai cavuka e dua na nodrau veimusumusuki e dua na cauravou kei na dua na gone yalewa ka a vakamavoataka sara vakaca na yalona. E rau a masulaka ruarua tiko se cava na loma ni Kalou e na vuku ni nodrau veivosaki ni rau sa vakatulewataka oti me rau na kakua ni vakamau. A vinakata na gone yalewa me toso tiko ga na nodrau veikilai ka vakanuinui tiko ni na qiri mai na nona i tau ni tautauvata tiko na nodrau nanuma.

Au a qai vakasalataki koya me vakarau tiko e na nona vakanananu de mani lakolako e na sega ni vaka na ka e namaka tiko. A qai tarogi au lesu mai ka kaya, "E sega li ni vakanananu cala oqori?"

E sega!

E na cala na vakanananu kevaka e na kaya, "Sa oti sara ga e ke na bula; e na sega tale ni dua e na vinakati au, ka sa na vaka tu ga oqo na bula."

Ni donu na nona vakanananu, e na kaya, "Au sa rarawa dina ni sa mai yaco vaka oqo, ia au vakabauta ka'u nuitaka tiko na Kalou. Au nuitaka ni rawa ni keirau veilesuvi tale. Au na kerea ka vakabauta ni na vakataucokotaki tale na neirau veiwekani; ia, me ka bibi duadua, me na vaka na loma ni Kalou vei keirau. Kevaka mada ga e duatani na veika e na basika e na neirau veivosaki, au na bula tiko ga baleta ni bula tiko e yaloqu na Kalou. Au kila ni na qai taucoko mai e muri ka ni kila na Kalou na cava e vakayacora."

Ni vaka ko ya na vakatulewa, e curuma sara ga na dredre ka vakarau tu na nona vakasama me ciqoma na veika e yaco.

Na kaukauwa ni vakanuinui

Ni'u sa vaka sa sega ni yaga me rau vakatauvatani na ka ca sa vosoti e na bula oqo kei na kalougata e na vakarairaitaka vei keda e muri. Ni sa gadreva vakalevu ko vuravura ka wawa tiko ga me ra vakarairaitaki ko ira na luve ni Kalou. Ni sa vakamalumalumutaki ko vuravura me ca, a sa sega ni vinakata, e na vuku i koya ga sa vakamalumalumutaka , ni sa vakanuinui tiko.

Roma 8:18-20

Keirau vakabauta tiko vakaveiwatini ni na tubu cake na neirau veiqaravi e na Yago i Karisito e na veiyabaki. Keirau dau vinakata me keirau veivuke vei ira na tamata. Ia, e na so na gauna, keirau dau raica ni duatani na veika e tuvalaka na Kalou. Kevaka keirau raica ni sega ni dua na tubu ni cava na yabaki, ka tautauvata tu ga mai na veika kece mai na i tekitekivu ni yabaki, keirau na sega ni vakatara na veika e yaco me kauta laivi na neirau rekitaka na Kalou.

E levu na ka keirau vakabauta, ia e bibi duadua na neirau vakabauta tiko e dua sa i koya na Turaga ko Jisu. Keirau sega ni kila na veika e na yaco, ia, keirau vakabauta ni dina na Vosa ni Kalou ni na veivuke na ka kece ga.

Me donu na nomu Vakanananu

Na levu ga ni nodaru vakavulica na nodaru vakasama me vaka na Vosa ni Kalou, na nodaru na toso vata kei na veika e nakita na Kalou. Kevaka ko vinakata mo toso vata kei Koya, ia mo na dau vakananuma na veika vinaka ka va – Kalou e na veigauna taucoko.

E so vei keda e da na sotava sara tiko ga oqo e vuqa sara na veika dredre. Ko na rawa ni kaya, “Joyce, kevaka wale ga ko kila na ka au sotava tiko...”

Au vakauqeti iko mo wilika tale mada na Roma 4:18-20 ka tukuni kina na nona vakabauta ko Eparama . E kila tu ni sa qase; e kila tale tu ga ni sa sega ni rawa ni vakaluveni ko Sera, ka sa oti taucoko na vakanuinui ni tamata, ia, e vakabauta tiko na Kalou.

E kaya vei keda na Iperiu 6:19, **Ko ya sa tu vei keda me i kelekele ni yaloda.** Na noda vakabauta kei na noda vakanuinui sa i koya na kaukauwa me tauri keda tiko e na noda veigauna ni dredre. Kakua ni cegu koso ni ko vakanuinitaka na veika vinaka, baleta ni ko na sotava na rarawa kei na yaluma ni bula. Kevaka ko sotava tiko na dredre baleta ni sega na nomu i nuinui, tekivu nuitaka na Kalou. Kakua ni rere. Au sega ni yalataka ni na veisau na veika ko sotava tiko me vaka sara ga na veika ko gadreva. Au sega tale ga ni yalataka vei iko ni ko na sega ni yalo lailai e na so na gauna. Ia, kevaka e yaco mai, e rawa ni ko veisautaka na nomu vakanuinui mo nuitaka na Vosa ni Kalou ka namaka na veika vinaka. Biuti iko e na loma ni Nona veivakurabuitaki na Kalou.

Namaka na veivakurabuitaki!

Namaka na veika vinaka!

Namaka mo ciqoma Mo ciqoma, nanamaki

O koya oqo e na wawa kina ko Jiova me yalo vinaka vei kemudou, io, e na ka oqo e na tu cake kina ko Koya me lomani kemudou; ni sa lewa vakadodonu na Kalou ko Jiova: era kalougata ko ira kece ga era sa waraki Koya.

Aisea 30:18

Oqo e dua na tiki ni Vola Tabu ka'u dau taleitaka. Kevaka ko na vakanananu kina e na kauta mai na nomu vakanuinitaka na Kalou. E tukuna tiko kina na Kalou ni vakasaqara e dua ka rawa ni yalololoma kina. Ia, e sega ni rawa ni vakayacora vua e dua e cala tu na nona vakasama kei na i vakarau ni yalona. E vakasaqara e dua ka waraki Koya, namaki Koya ka nuitaki Koya me yalololoma kina.

Gauna ca

Na cava beka na kena i balebale na vosa oqo? E na gauna ka'u se qai vakadidike tiko kina e na Vosa ni Kalou, au a vakavakarau tiko e na dua na mataka ka'u vakila ni duatani na ka au vakila e na loma ni vale. E vaka ni dua na ka ca e vakarau yaco.

Me donu na nomu Vakanananu

Au taroga na Kalou, "Turaga, na cava na vuna e vaka tiko kina oqo na ka au vakila?"

"Gauna ca," a kena i sau mai vei au.

Au sega ni kila na kena i balebale se me'u a sa rogoca mada na vosa ko ya e na dua na gauna. Au sa qai kunea e na Vosa vakaibalebale 15:15 **Sa ka ca na nodra siga kece ga era sa rarawa tiko ia, ko koya sa reki na lomana sa kana magiti tiko ga.**

Au qai raica rawa ni levu na gauna e vakacacana tu ga na noqu bula na vakanananu cala kei na veigauna caca ka veivakatotogani tu kina na tevoru. Au a sotava e vuqa sara na veigauna ni rarawa e na vuku ni cala ni noqu vakasama. E na so na gauna ni vinaka tu na bula, e vakacacana na noqu dau kauta mai na veivakanananu makawa me mai butakoca na noqu marautaka na bula kei na veika au sotava.

Tarova na yamemu mai na ca

Ia, ko koya sa vinakata na bula, ka sa via raica na gauna vinaka, me tarova na yamena mai na ca, kei na tebe ni gusuna me kakua ni vosataka na ka lasu.

1Pita 3:10

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E vakamatatataka vei keda na tiki ni Vola Tabu oqo, ni kevaka e da vinakata na veigauna vinaka, e rau cakacaka vata kina na vakasama vinaka kei na yame.

Kakua ni kauwaitaka na druka ni nomu bula kei na kena vakaloloma. Kevaka sa rawa ni'u veisau, ko na rawata tale ga mo sereki ka veisautaki. E taura na gauna kei na vosota me da vakararavi kina Nona veivuke na Yalo Tabu.

Se mani vakacava na dredre ni veika e na yaco, nuitaka na Kalou – ka dau vakananuma na veika vinaka!

6

Yalo ka vesuka na vakasama

Dou kakua sara ni lomaocaoca, ia na ka kece ga me vakatakilai Vua na Kalou na nomudou kerekere e na masu kei na dau cikecike kei na vakavinavinaka.

Ia, na vakacegu ni Kalou sa uasivia na ka kece ga e kilai rawa, e na vakataudeitaka na yalomudou kei na lomamudou e na vuku i Karisito Jisu.

Filipai 4:6,7

E na dua na gauna, au sa tekivu vakatitigataka tale e so na ka, ka'u a sa vakabauta e na dua na gauna. Au sega ni kila se cava e manati au ka vakavuna na noqu veilecayaki, ka'u sega ni kila na cava me'u vakabauta. Na dede ni noqu tawa vakabauta, e sa la'ki vaka tu e dua na ulunivanua levu vei au, ka sa tekivu me vakatataro na yaloqu e na vuku ni kaci au kacivi kina. Au nanuma de'u sa vakayalia na kaci e kacivi au kina na Kalou ka vakavuna vakalevu na noqu veilecayaki ka yalo lailai.

E na loma ni rua na siga, e basika cake tiko mai yaloqu na veivosa ogo: "yalo ka vesuka na vakasama." Au sega soti ni kauwaitaka e na i matai ni siga. Ni'u sa la'ki masumasu tiko e na i karua ni siga, e baci rogo tale vei au na vosa vata ga ko ya.

Au kila ni ra lewe vuqa ka'u vakadewataka vei ira na Vosa ni Kalou era kunea na dredre e na nodra vakanananu. Au nanuma ga de uqeti au na Yalo Tabu me'u masulaka na Yago i Karisito e na dua na yalo ka dau vesuka na vakasama. Au sa tekivu masu sara ka'u valuta na veiyalo e so e na yaca i Jisu. Ni oti e vica na miniti na noqu masu tiko, au vakila e dua na vakacegu ki na noqu vakasama. Sa duatani na noqu kurabui.

Sereki mai na veivesuki ni yalo ca e na noda vakasama

Na veisereki taucoko ka vakayacora vei au na Kalou e yaco rawa e na kena vakabauti ka vakatusai ni Vosa ni Kalou. E dau noqu tukuni yalo na leseni e rua oqo. Na Joni 8:31,32 kei na Same 107:20 E kaya na Joni ni **"Kevaka sa tu vei kemudou na Noqu Vosa dou sa qai noqu tisaipeli dina Dou na kila na ka dina, ia, na ka dina e na qai sereki kemudou. E kaya na Same ni "Sa tala na Nona Vosa, ka vakabulai ira, ka kauti ira tani mai na ka era rusa kina."**

E na gauna au cavuta kina, au vakila ni dua na ka e yaco ki na noqu vakasama. Ni oti ga e vica na miniti, au sa rawa tale ni vakadeitaka na noqu vakabauta e na veika au sa mai vakatitiquataka tu.

Au na solia e dua na kena i vakaraitaki. Ni se bera ni vakatotogani au na yalo ca oqo, au vakabauta na Vosa ni Kalou e na Kalatia 3:28, ni veitalia ni'u marama, ia, sa vakayagataki au tiko na Kalou. Na katuba e dolava ko Koya, e na sega ni rawa ni sogota tale e dua e na gauna e via

Yalo ka vesuka na vakasama

vakayagataki kina e dua(Vakatakila 3:8). E vakayacora vaka ko ya, me rawa ni'u vunautaka e vuravura taucoko na i tukutuku taucoko e solia vei au.

Au vakabauta ni dolava vei au na Kalou me'u vunautaka na Kosipeli e na retio. Au kila tale ga, me vaka na Vosa ni Kalou, ni dau vakayagataka na veika beci na Kalou me vakatakila kina na Nona vuku. (1Koronica 1:27) Au vakabauta ni na vakayagataki au na Kalou me'u vakabulai ira na tauvimate. Au vakabauta ni ratou na vakayagataki na luvequ e na cakacaka ni Kalou. Au vakabauta ni levu na veika vivinaka e vakarautaka tu vei au ko Koya me'u marautaka.

Ia, ni ra mai vesuka na noqu vakasama na veivakanananu cala, e yali vakadua na veika ka'u vakabauta ni rawa ni cakava na Kalou e na noqu bula. E veisautaka vakadua na noqu vakanananu ka sa yaco mai vei au na mataqali veivakanananu vaka oqo, "Au rairai bulia tu beka ga e na noqu vakasama na veivakanananu ko ya ka sega ni vakavuna na Kalou. Au kila ni na sega ni rawa ni yaco. Au gadreva me'u cavuikalawa kina, ia, e sega ni macala, se domo dina ni Kalou vei au se sega." Ia, ni vakasevi tani na veiyalo cala, era lesu tale mai na veika au a vakabauta e na dua na gauna.

Vakatulewataka mo vakabauta

Ia, na Yalo Tabu tale ga sa vukea na noda malumalumu: ni da sa sega ni kila na ka sa kilikili

**kei keda me da kerea: a sa masulaki keda na Yalo
Tabu e na vutugu e sega ni cavuti rawa.**

Roma 8:26

Ni da tamata vakabauta va-Karisito, e dodonu me da vulica me da dau vakatulewataka me da vakabauta na Kalou. E solia vei keda na Kalou e dua na i vakarau ni vakabauta

(e vakavuna na Yalo Tabu.) me rawa ni da ciqoma na veika e sega ni da duavata kina e na noda vakasama. E dau vinakata na vakasama me kila taucoko na ka. E yaco vakacava, e na gauna cava, ko cei e vakayacora se na vuna e yaco kina. Ni sega ni solia na Kalou na i sau ni vakataro kece ko ya, e cata me vakabauta na vakasama na veika e sega ni kila rawa.

E dau yaco vakavuqa me dau veicoqacoqa na veika e da vakabauta e yaloda kei na noda vakasama.

Au a sa vakatulewataka e na dua na gauna balavu ni'u na dau vakabauta na Vosa ni Kalou, me'u na dau vakabauta na veika kece e tukuna vei au na Kalou e na yaloqu, na veivosa ni yalayala taucoko ka yalataka vei au, ka'u sega ni via vakataroga se na gauna cava e na yaco kina, se' me'u viavia kila tale e dua na ka.

Ia, e dua tani na i valu ka lako tiko e na noqu vakanananu; e drede kina na noqu vakatulewa. E vesuka na noqu vakanananu na veiyalo cala ka tiko e na noqu vakasama, ka dredre kina me'u dau vakabauta na veika e vosa kina vei au na Kalou.

Yalo ka vesuka na vakasama

Au vakavinavinaka Vua na Kalou ni solia vei au na Nona Yalo Tabu me rawa ni vakavulici au e na masu ka vakaukauwataki au.

Au vakabauta ni liutaki iko na Kalou mo rawa ni mai wilika na i vola ogo. E na rawa ni tiko tale ga na dredre ko sotava tiko e na leqa vata ogo. Kevaka e vaka kina, au vakauqeti iko mo masulaka e na Yaca i Jisu, e na vuku ni Nona dra, ka vakaseva tani na yalo ka vesuka tiko na nomu vakasama. E rawa ni ko masulaka e na gauna kece ga ko vakila na dredre e na nomu ciqoma na Vosa ni Kalou.

E sega vakadua ni dau soro na tevoru me vanataka na nona i vadi lawaki ca e na gauna e da sa vakatulewataka kina me da sa toso Vua na Kalou. Laveta na nomu i sasabai sa i koya na vakabauta ka nanuma tiko na Jemesa 1:2-8 ni, ni rawa ni da kerea na vuku e na gauna ni noda dredre, ka rawa ni vakatakila vei keda na veika me da cakava.

Au a sotava na dredre, ia a qai vakavulici au na Kalou na cava me'u masulaka ka'u sa qai sereki tu ni kua.

E rawa tale ga ni ko sereki vaka kina.

7

Vakasamataka na veika ka tiko e na nomu vakanananu

**Au na vakanananu ki na Nomuni vakaro ka
goleva tiko na Nomuni sala..**

Same 119:15

E kaya vei keda na Vosa ni Kalou ni dodonu me da
dau vakanananu tiko ki na Nona Vosa.

E kaya na Same ni vakanananutaka na Vosa ni Kalou
e na veigauna taucoko. E kena i balebale ko ya, ni levu na
gauna e vakayagataka e na nona vakasamataka na Vosa ni
Kalou. E vakatautauvatataka kei na tamata e **vaka na kau**
sa tei e na bati ni uciwai. E vuataka na vuana e na kena
gauna, a drauna e na sega ni malai, ia, na ka kece ga e
cakava e na yaco.

E yaga ni da dau vakanananu ki na Vosa ni Kalou.
Na levu ni gauna e da vakayagataka e na Vosa ni Kalou na
levu ni veika e da na tamusuka mai na Nona Vosa.

Qarauna na veika ko dau vakasamataka

**Sa kaya tale ga vei ira, dou qarauni kemudou
e na ka dou rogoca; na i vakarau dou na
vakarautaka e na vakarautaki tale vei kemudou.**

Marika 4:24

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E tukuna vei keda ni levu ga ni gauna e da vakayagataka e na Vosa ni Kalou – wilika, rogoca ka vakabauta, e na solia vei keda na kaukauwa me da bulataka kina, ka na levu tale ga na veika e na vakatakila na Kalou e na vuku ni veika sa vosa oti kina vei keda. E kena i balebale ko ya, ni veika e da cakava e vakatautaki mai na Vosa ni Kalou e da sa kila.

E bibi me da raica ni levu ni noda vakasaqacara, tugana na Nona Vosa, e na levu tale ga vakakina na veika lelevu kei na veika vovou e vakaraitaka vei keda na Kalou.

E vuqa na tamata vakabauta era sega ni dau lako vakatitobu e na Vosa ni Kalou . E dau basika na vakatitiqa ka ra vakataroga se cava na vuna e sega kina ni ra rawata na kaukauwa mai Vua na Kalou.

E dau vucesa na yago ka vuqa era vinakata me ra rawata e vuqa na ka e na gaunisala rawarawa. E sega! Na levu ni kaukauwa ko rawata e na vakatau ki na levu ni gauna ko vakayagataka e na Nona Vosa.

Vakanananu ki na Vosa ni Kalou

Sa kalougata na tamata sa sega ni muria tiko na nodra i vakavuvuli na tamata ca, se tu e na nodra sala na i valavala ca, se tiko e na nodra i tikotiko na dau veivakalialiai.

Vakasamataka na veika ka tiko e na nomu vakanananu

Ia, ka sa marau tiko e na vunau i Jiova, a sa vakananuma tiko e na Nona i vunau e na siga kei na bogi.

Same 1:1,2

Ni da vakanananu kina, e kena i balebale ko ya ni ko vakasamataka, vakatulewataka e na nomu vakanananu, qarauna, yadrava, dina kina ka maroroya.

Vosa vakaibalebale 4:20 e kaya, **Na luvequ mo vakarorogo kina noqu vosa; Mo vakatudaligamu ki na ka ka'u sa tukuna.** Me da biuta tani na noda veivakanananu makawa e da vakanananu tiko kina. Kevaka e da vinakata me da cakava na Vosa ni Kalou, ia, me da vakayagataka mada na noda gauna me da vakananuma e na noda vakasama.

Na levu ga ni nomu vakatovotovotaka e na nomu vakasama, na kena dei e yalomu me rawa ni ko cakava. Ni da sega ni kila e dua na ka, e da na cakava tiko..cakava tiko...vakatovotovotaka me yacova ni da sa kila vakavinaka. E sega ni duidui mai na noda vinakata me vakavotukana ki na noda bula na Vosa ni Kalou.

**Ni da vakanananu kina,
e kauta mai na bula qaqa**

Na i vola ni vunau oqo me kakua ni yali mai na gusumu. Mo vakanananu kina e na siga kei na bogi. Mo vakabauta, mo cakava me vaka na kece

**ga sa volai kina: ko na qai kalougata e na nomu i
valavala, ia ko na qai tamata yaco.**

Josua 1:8

Kevaka ko vinakata mo kalougata e na veika kece
ga, ia, mo dau vakanananu ki na Vosa ni Kalou.

E vica mada na gauna ko dau vakayagataka e na
Vosa ni Kalou? Kevaka ko sotava tiko e levu na dredre e na
nomu bula, de rairai lailai tiko ga na gauna ko vakayagataka
e na Vosa ni Kalou.

E na levu na gauna au dau ciqoma kece tu na veika
kece e takosova na noqu vakasama. Au sega tale ga ni se
vakavulici kina, se me'u kila ni dau vakacuruma ko Setani
na veivakasama cala ki na noda vakanananu. E vuqa na veika
e tu e na noqu vakanananu era i tukutuku lasu kece ga ka
vakacuruma tu na tevoru e na noqu vakasama – na veika e
sega sara tu ga na betedra. Na tevoru e vakatulewa sara tu
ga e na noqu bula ka ni vesuka tu na noqu vakasama.

Vakasamataka vakavinaka na veika ko vakanananutaka

Ko ira e da sa i valavala vata kaya ko i keda
kece e na gauna e liu, e na gagadre ca ni yagoda,
ni da sa muria tiko na dodomo ni yagoda kei na
yaloda; ia, na noda i tovo me da cudruvi kina, me
vakataki ira na tani.

Efeso 2:3

Vakasamataka na veika ka tiko e na nomu vakanananu

E vakabibitaka e ke ko Paula ni sega ni dodonu me lewai keda na noda vakanananu. E dina ni'u sa tamata lotu, ia, au sotava tiko ga na dredre ni'u sega ni rawa ni vakatulewataka vakavinaka na noqu vakasama. Au a vakasamataka tu e levu na ka, ka sega ni kauta mai na bula e vakatatataki cake.

E dodonu me'u veisautaka na noqu vakasama!

E tukuna vei au na Kalou e dua na i tukutuku ka veisautaka vakadua na noqu vakanananu, ka kaya, "Vakasamataka vakavinaka na veika ko vakanananutaka." Ni'u sa qai cakava na veika e tukuna vei au, au sa qai raica rawa na vuna au sotava tu ga kina na dredre.

E vakaloloma sara tu ga na noqu vakasama.

Au a vakasamataka tu ga na veika e sega na kena yaga ka sega ni vinaka.

Au la'ki lotu ka'u sega ni dau mai vakasamataka vakatitobu na veika au rogoca mai. E rogoci mai na dua na yasana ka la'ki curu tale ki na dua tale na yasana. Au wili Vola Tabu e na veisiga ka'u sega ni'u bau vakasamataka na veika ka'u wilika tiko. Au a sega ni maroroya na Vosa ni Kalou. Au a sega ni la'ki vakadikeva vakatitobu na Vosa ni Kalou au rogoca yani. Sa qai sega ni dua na ka au kila ka ni yali ga na Vosa ni Kalou.

Dau vakananuma na veika e cakava na Kalou.

Keimami a veinanuyaka na Nomuni yalololoma na Kalou. E loma ni Nomuni vale ni soro.

Same 48:9

E vakayatuyatutaka vakavuqa na Daunisame e na Same 143:4,5 na nona dau vakanananu vakalevu e na Nona cakacaka veivakurabuitaki na Kalou.

Ni yalo lailai ka yaluma na bula, e vola, O koya sa luvu kina na yaloqu e lomaqu; Sa vakaloloma e lomaqu na yaloqu. Au sa nanuma na gauna makawa; Au sa vakanananu ki na Nomuni cakacaka kece ga. Au sa vakanananu vakalevu ki na cakacaka ni ligamuni.

Ni sotava na dredre ko Tevita e sega ni raica na nona dredre. E vakatulewataka me vakananuma na veigauna vinaka e sa lako sivita mai kei na cakacaka veivakurabuitaki ni Kalou e na nona bula. E da na rawa ni tukuna ni gauna ni nona dredre, ia, e vakanananu ga ki na Vosa ni Kalou me rawa ni kauta mai vua na vakacegu e vakasaqara.

Kakua ni guilecava: e vakatautaki vakalevu na nomu bula qaqa e na veika e tiko e na nomu vakasama.

Au kila ni kaukauwa ni Yalo Tabu ka cakacaka tiko e na Vosa ni Kalou ka kauta mai vei keda na qaqa. Ia, e levu na kena cakacakataki e tiko e na noda tovolea me da vakanananutaka e na noda vakanananu me vaka na Vosa ni

Kalou. Kevaka e da sega ni vinakata me da cakava vaka kina, se da nanuma ni sega soti ni bibi, e da na sega ga ni rawata na bula qaqa e vinakata na Kalou.

Veisau mai na kena vakavoui na nomu vakasama

Dou kakua ni vakatauvatani kemudou kei ira era sa vakavuravura, dou mataliataki ga ni sa vakavoui na lomamudou, mo dou kila rawa kina na loma ni Kalou, sa yaga, ka vinaka ka dodonu sara.

Roma 12:2

E kaya tiko e ke ko Paula ni kevaka e da vinakata me da raica na yaga, vinaka kei na dodonu ni loma ni Kalou vei keda, e dodonu me vakavoui na noda vakasama. Me vakavoui e na cava? Me vakavoui me vaka na Nona nanuma na Kalou. Ni vakavoui vaka ko ya, e da na veisau me vaka e vinakata na Kalou. E sa mai cakacakataka oti kece na Turaga e na Nona a mai mate ka sa tucake tale.

Au gadreva me'u vakamatatataka e ke ni vakanananu dodonu e sega ni la'ki vakatanitaka na nomu vakabulai. Na nomu vakabulai e rawa mai na dra ni Turaga ko Jisu, na Nona a mai mate kei na Nona tucake tale. E vuqa era na rawata na bula tawa mudu baleta ni ra ciqomi Jisu dina me nodra i Vakabula, ia, e vuqa era na sega ni taleitaka na taucoko ni bula e gadreva na Kalou me ra marautaka e ke, ni sega ni ra cakacakataka na kena vakavoui na nodra vakasama e na Vosa ni Kalou.

E na dua na gauna balavu a vaka tu ko ya na noqu bula. Au a sa sucu tale. E sa noqu na bula tawa mudu. Au la'ki lotu ka'u vakamuria na veika e gadrevi e vale ni lotu, ia, e druka tu ga na noqu bula ka'u tarabe wasoma. E vakavuna tu ga na cala ni noqu vakanananu.

Nanuma na veika oqo

**Me'u tinia na veiwekani, a ka kece ga sa dina,
na ka kece ga e vakaturaga, na ka kece ga e dodonu,
na ka kece ga e savasava, na ka kece ga e
daulomani, na ka kece ga e rogorogo vinaka se na
ka e daudokai, dou nanuma na veika oqo.**

Filipai 4:8

E matata e na i Vola Tabu na veika e dodonu me da vakanananu kina. Au kila ni da raica na veitiki ni Vola Tabu e da sa wilika oti ni veivakasalataki tiko na Vosa ni Kalou me da dau vakananuma na veika vinaka me rawa ni tara cake na noda bula, ka sega ni basuraki keda sobu.

E vakatautaki na i vakarau ni yaloda e na veika e da vakasamataka. Na veika kece sara e tukuna vei keda na Kalou, e veika kece ga me da vinaka kina ka sega ni ca. E kila tiko na Kalou na veika ka rawa ni kauta mai na bula vakaibalebale ka marautaki kei na veika e rawa ni vakavuna na yaluma. Ni dua e cala tu na veika e vakanananutaka, e vakavuna wale ga na nona yalo lailai kei na yaluma. Mai na veika au sota kaya e na noqu bula, au raica rawa, ni kevaka e vaka ko ya na noda bula, e rawa ni da vakavuna na nodra yaluma tale e so.

Vakasamataka na veika ka tiko e na nomu vakanananu

E dodonu me da dau dikevi keda vakawasoma ka tarogi keda vakataki keda, se cava sara mada e da dau vakasamataka tu? Dau vakayagataka e so na gauna mo dikevi iko kina vakataki iko.

Wase II

Na i tuvaki ni vakasama

A i Vakamacala Taumada

Ia, ko cei sa kila na loma ni Turaga me vakatavulici Koya kina? Ia sa tu vei keda na loma i Karisito.

1 Koronica 2:16

E vakacava sara tu mada na i tuvaki ni nomu vakasama?

Ko bau vakila e na so na gauna ni dau veiveisau na i tuvaki ni nomu vakasama? E na so na gauna ko na vakacegu, ka so na gauna ko na nuiqawaqawa. E na so na gauna ni ko vakatulewataka e dua na ka, vakadeitaka ni donu, ka oti ga e vica na miniti sa veisau tale na nomu vakasama ka ko vakatitigataka tale na vakatulewa ko se qai vakayacora oti ga.

Au sotava tale ga mai e so na gauna ni vaka ko ya na veiveisau ni noqu vakasama. E na so na gauna e na dei sara na noqu vakabauta na Kalou ka yaco tale me'u vakatitigataka na veika au se qai vakadeitaka oti ga ni'u vakabauta.

E vakaraitaka ni rawa ni veiveisau na i tuvaki ni nomu vakasama. Au qai dau vakataroga se i tuvaki cava mada ni noqu vakasama e donu, ka me'u na dei toka kina e na gauna au vakila kina.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E so e okata me cala ni da vakasamataka vakaca e dua se da viavia kilakasamitaki koya e na dua na ka. Oqori e tiki tu ni noqu bula e na dua na gauna balavu ka'u nanuma ni sa donu tiko ka ni sa matau vei au. E levu sara na leqa au sotava ni vaka tu ko ya na i tuvaki ni noqu vakasama. Au a sega vakadua ni kila ni rawa ni vakavinakataki cake na i vakarau ni noqu vakanananu. Au lotu tu mai e na dua na gauna balavu, ka'u sega vakadua ni donumaka e dua na i vakatavuvuli me baleta na kena vakadodonutaki na i vakarau ni noda vakanananu.

E sega ni vakavoui na noda vakasama e na gauna e da sucu vou kina – e rawa ga ni qai vakavoui e na gauna e da sa toso tiko kina Vua na Kalou (Roma 12:2). Me vaka ka'u sa tukuna oti, e taura na gauna na kena cakacakataki tiko na veisau ni nomu vakanananu. Kakua ni yalo lailai kevaka ko raica ni sega soti ni vinaka na i tuvaki ni nomu vakasama ni ko sa wilika tiko na i vola oqo.

E na gauna au sa vakatulewataka kina me'u dina Vua na Kalou, e sa qai vakaraitaka vei au ko Koya ni levu na leqa au sotava, e vu mai na i vakarau ni noqu vakanananu.

Sa duatani na noqu kurabui ni'u raica na veivakanananu cala ka'u tugana tu e na noqu vakasama. Au sa qai tovolea me'u kauta laivi ka talaraka tani na veivakasama cala taucoko ka basika mai na noqu vakanananu, ia, e na so na gauna, era lesu tale tiko mai. E vakamalua sara na kena sagai me vakavoui vakadua, ia, au vakavinavinaka ni'u a qai sereki mai kina.

A i Vakamacala Taumada

Ko Setani e na valuti iko e na gauna ko sa tovolea kina mo vakasavasavataka na nomu vakanananu. Ia, e ka bibi mo sasaga tiko ga ka lako vata kei na masu, vulica na Vosa ni Kalou ka salavata kei na ulutaga ogo me yacova sara ni ko sa vakila na sereki.

E na gauna cava beka e da rawa ni vakatoka me gauna e tu donu tu kina na noda vakanananu? Me laivi me veiciciyaki tu ga, se me vakanamata toka ga e na dua na ka? E dodonu beka mo nuinuiqawaqawa tu ga, lomaleqa, rere se taqataqaya e na veigauna kece? Se, ko vakadeitaka ni dodonu mo biuta Vua na nomu lomaocaoca kece ga ni sa dau nanumi kemudou ko Koya? (1Pita 5:7)

E vakatavulici keda na Vosa ni Kalou ni tiko vei keda na vakanananu i Karisito. Ko rawa ni vakasamataka rawa se na vakacava tu na i vakarau ni Nona vakasama e na gauna a bula voli kina e vuravura – ni vakatokai me Luve ni tamata?

Masu ni bera ni ko wilika yani na wase ni i vola ka tarava, me rawa ni dolava na matamu na Kalou mo raica rawa na duidui ni nodra vakanananu ko ira era sa digitaka me ra lako e na bula qaqa va-Kalou.

8

E na gauna cava e dau donu kina na noqu vakasama?

Vua na Kalou ni noda Turaga ko Jisu Karisito, a vu ni ka e vakaiukukutaki, me solia vei kemudou na yalo ni vuku kei na i vakavuvuli macala mo dou kilai Koya kina .

Ni sa vakararamataki na mata ni yalomudou; mo dou kila na i nuinui sa kacivi kemudou kina ko Koya kei na levu ni ukuuku sa taukena ko Koya vei ira era sa lotu.

Efeso 1:17,18

E masu ko Paula me rawa ni daru vakavukui, ka vakararamataki na mata ni yalodaru. Mai na veika au sa vakadidike kina, au raica rawa ni 'mata ni yaloda', sa i koya na noda vakasama.

Ni da sa mai vakabauta na Kalou, na i tuvaki ni vakasama cava mada e dodonu me da tu kina na tamata lotu? E rawa ni saumi na taro ko ya kevaka e da raica rawa na nodaru dui tavi na vakasama kei na yaloda.

Me vaka na Vosa ni Kalou, e rau cakacaka vata na vakasama kei na yaloda.

Na vakasama kei na yaloda

Ia, ko cei na tamata sa kila na ka ni tamata, a yalo ni tamata ga sa tiko e lomana? Sa vaka tale ga kina na veika ni Kalou, sa sega e dua sa kila, sa kila ga na Yalo ni Kalou.

1Koronica 2:11

Ni dua e sa mai ciqomi Jisu me nona i Vakabula, e sa mai tiko na Yalo Tabu e yalona. E kaya vei keda na i Vola Tabu, ni Yalo Tabu duadua ga e kila na veika ni Kalou. E vaka tale ga ko ya na yalo ni tamata; e kila duadua ga na veika e vakasamataka na tamata.

Ni bula e yaloda na Yalo Tabu, ka kila na Nona vakanananu na Kalou, e dua vei ira na Nona i tavi me vakatakila vei keda na vuku va-Kalou. Na vuku ko ya e na qai vakadewataki ki yaloda, ka na vakararamataka na mata ni yaloda, sa i koya na noda vakasama. E vakayacora vaka oqo na Yalo Tabu me rawa ni da kila na veika vakayalo ka vakadewataki ki vei keda.

Donu se cala?

Ni da sa mai vakabauta na Kalou, e da sa vakayalo ka da bula tiko e na vuravura vakayago. Na yago e na sega ni na kila rawa na veika vakayago. O koya oqo sa ka bibi kina me rawa ni vakavoui na noda vakasama me rawa ni kila na veika e yaco tiko e yaloda. E gagadre ni Yalo Tabu me vakararamataka na mata ni yaloda, ia, e vuqa ga na gauna e

E na gauna cava e dau donu kina na noqu vakasama?

dau levu na ka e vakaosoosotaka tu na noda vakasama. E cala ni osooso tu ga na nomu vakasama ka me vakasinaita tu na lomaleqa kei na nuinuiqawaqawa. Ni toso tiko na wase ni vola oqo, ko na raica e so na i vakarau ni vakanananu ka rawa ni veivakurabuitaki ka da na raica tale ga ni so e tiki sara tiko ga ni noda bula.

E ka bibi me maroroi na nomu vakasama e na kena i tuvaki donu.

Ko na rawa tale ga ni raica rawa na vuna e da sega kina ni vakavukui rawa ka sega tale ga ni dau levu na veika e vakaraitaka vei keda na Kalou.

Mo nanuma tiko ni i naki ni Yalo Tabu me vakararamataka na mata ni yaloda na tamata vakabauta. E dau vakayagataka na Kalou na Yalo Tabu me vosa kina ki na yaloda, ia kevaka e rau cakacaka vata na nomu vakasama kei na yalomu, e na rawarawa sara na nomu cavu i kalawa e na veika va-Kalou. Ia, kevaka e osooso na nomu vakanananu, ko na calata na veika e gadreva na Kalou me vakatakila ki na yalomu.

Na domo lailai

A sa kaya ko koya, mo curu yani, ka la'ki tu e na dela ni ulunivanua e na mata i Jiova. Ka raica sa lako voli ko Jiova, a sa dua na cagi levu ka kaukauwa sa sea na veiulunivanua, a sa vorolaka na veiuluvatu e na mata i Jiova; ia sa segai e na

cagi ko Jiova: ni sa oti na cagi, sa qai tavuki na vanua; ia sa segai e na tavuku ni vanua ko Jiova.

Sa oti na tavuki vi vanua sa qai dua na buka waqa, sa qai rogo mai e dua na domo lailai e vinaka.

1Tui 19:11,12

E dua na gauna balavu na noqu dau masulaka tu me dau vakatakila ki na yaloqu na Yalo Tabu na veika va-Kalou. Au kila ni vaka i Vola Tabu na veika au gadreva. Au vakabauta na Vosa ni Kalou ka'u vakadeitaka ni dodonu me da kerekere ka ciqoma na veika e da kerea. Au kunea ni sega soti ni levu na ka au ciqoma ka ni sega ni rawa ni cakacaka na Kalou ni sa sinai tu ga na noqu vakasama.

Rai vakatayaloyalotaka mada ni drau tiko vata kei na nomu i tokani e na dua na vanua kosakosa, ka ko qai tovolea mo vakasolokakanataka yani vei koya e dua na i tukutuku bibi. E na dredre ni ciqoma se rogoca ni sa rui levu na rorogo. Kevaka mada e rai tiko mai, e rawa ni sega tale ga ni kila ni ko vosa tiko yani vua.

E vaka ko ya na i vakarau ni veivosaki ni yaloda kei na Kalou. E dau cakacaka na Yalo Tabu e na gaunisala malumu ka dau vosa vei ira na parofita e na gauna e liu e na 'domo lailai'. E ka bibi gona me da vakarautaka na noda bula me rawa ni solia na galala Vua na Yalo Tabu me vosa ki na yaloda.

E na gauna cava e dau donu kina na noqu vakasama?

Na yaloda kei na noda vakasama

Sa qai vakaevei? Au na masu e na yaloqu, au na masu e na noqu kila tale ga; au na sere e na yaloqu, au na sere e na noqu kila tale ga.

1Koronica 14:15

Au vakabauta ni gaunisala ka rawa ni vukei keda me da kila vakavinaka kina na cava e via kaya vei keda na Kalou e na tikina oqo, sa i koya na masu. E kaya ko Paula e na tiki ni Vola Tabu oqo, ni masu ruarua e na yalona kei na nona vakasama.

Au kila na cava e tukuna tiko ko Paula ka ni'u dau cakava tale ga vaka kina. Au dau masu e na yaloqu e na dui vosavosa. Ni sa oti e vica na gauna na noqu masu tiko vaka ko ya, sa na qai lako mai e na noqu vakasama e na vosa ka'u kila (e na noqu vosa ga) e dua na ka me'u masulaka. Au vakabauta ni gaunisala oqo e dau vukea kina na yaloda na noda vakasama. E rau cakacaka vata me rawa ni vakadewataki vakamatata vei au na veika
E via vakaraitaka na Kalou.

E na so na gauna e dau veisau. Ni'u dau via masu ka sega ni uqeti au kina na yaloqu, au tekivu masu e na noqu vakanananu. Au masulaka na veika au vakasamataka rawa. E na so na gauna e dau mamaca na masu ka ni sega ni dua na veivuke e lako tiko mai yaloqu. E vaka me'u sasaga ka vuqa ga na gauna au masulaka e dua ga na ka ka'u sa kila rawa tu.

Au tomana tiko vaka ko ya me yacova ni'u sa vakila ni sa veiliutaki na Yalo Tabu. E na gauna ga au vakila kina, au sa kila sara ni gadreva me'u masulaka na ka sara ga au vakasamataka cake mai. Ni yaco me vaka ko ya, e rau veivuke me rawa ni vakavotukana na loma ni Kalou.

Dui vosavosa kei na kena vakadewataki

Ia, ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, me masu tale ga me vakatakilai rawa na kena i balebale. Ia, kevaka ka'u sa masu e na dua na vosa tani, sa masu na yaloqu ga ka sa sega ni vakavuana na noqu nanuma.

1Koronica 14:13,14

Na i solisoli ni dui vosavosa kei na kena vakadewataki e dua tale na sala e rau cakacaka vata kina na noda vakanananu kei na yaloda.

Ni'u dui vosavosa, e sega ni vakavuana me yacova ni sa solia mai vei au na Kalou, se vua tale e dua na kena i balebale; sa qai vakavuana na noqu vakasama. Nanuma tiko ni sega ni solisoli na dui vosavosa kei na kena vakdewataki. Na vakavakadewa (translation) e vakadewataki sara ga na vosa e cavuti mai. E na dua tale na mataqali vakavakadewa (interpretation) e vakadewataki na i tukutuku ka gadreva na Kalou me tukuni, ia, e na gaunisala ga e vakadewataka Vua na Kalou me rawa ni matata kina na i tukutuku.

E na gauna cava e dau donu kina na noqu vakasama?

Oqo e dua na kena i vakaraitaki: E tucake e dua e vale ni lotu ka solia e dua na i tukutuku e na dui vosavosa. E lako sara ga mai yalona ka sega ni kila ko koya e dua tale na kena i balebale. E rawa ni biuta vei au na Kalou na i balebale ni tukutuku ko ya. Ia, ni'u kalawa e na vakabauta au sa qai vakadewataka me rawa ni ra kila na i tukutuku. Ia, au vakadewataka e na sala, se, e na vosa au kila ni ra na ciqoma kina vakamatata.

Ni da masu e na yaloda (dui vosavosa) e da raica rawa kina na nodrau veivukei na noda vakasama kei na yaloda. E tukuna tiko e dua na i tukutuku na yaloda ka vakadewataka tiko ki vei keda e na noda vakasama.

Nanuma oqo: Kevaka e lako na dui vosavosa, ka vakasaqara na Kalou e dua me vakadewataka, e na lako siviti au kevaka e sa rui osooso na noqu vakasama ka sega ni rawa ni'uvakarorogo. Kevaka mada ga e na solia vei au na kena i vakavakadewa, au na sega ga ni ciqoma rawa.

Ni se qai tekivu na noqu i lakolako vata kei na Turaga, ka'u se qai vulica na i solisoli ni Yalo Tabu, e levu ga na gauna au dau masu e na yaloqu (dui vosavosa). Ni sa oti tiko e vica na gauna, sa vaka me'u vucesa mai na masu tiko vaka ko ya. Au sa qai taroga na Kalou, ka vakatakila vei au ko Koya ni'u sa la'ki vucesa ka ni'u sega tu mada ga ni kila na i balebale ni noqu masu. Au kila tiko ni 'u na sega ni kila e na veigauna taucoko, ia, au sa vulica rawa ni sega ni matata tu vaka ko ya na masu, e sega ga ni vakavuana.

Me yadra tiko na vakasama ka vakacegu tiko.

**Ko koya sa lomadei vei Kemuni ko Ni na
vakaceguya dina sara ni sa vakararavi vei Kemuni.**

Aisea 26:3

Au vakabaaauta ni ko sa raica rawa e na vica na i vakaraitaki e cake ni rau dau cacaka vata na yaloda kei na noda vakasama. E sa ka bibi gona kina me donu ka vinaka nai tuvaki ni noda vakasama; kevaka e sega, e na sega ni vukea na yaloda .

E kila tiko na veika ogo ko Setani ka na valuta tiko na nomu vakasama e na veigauna taucoko. E gadreva me vakaososotaka na nomu vakasama ka vakasinaita ena veivakanananu cala me rawa ni tarova na cakacaka ni YaloTabu.

E dodonu me dauv akacegu tiko na noda vakasama. E kaya ko Aisea na Parofita ni na vakacegu tiko na vakasama kevaka e vakanamatataki ki na veika vinaka.

Ia, e dodonu me yadra tale tiko ga na vakasama. E na sega ni rawa ogo kevaka e sinai tu e na veika e sega ni dodonu me maroroya.

Vakasamataka mada na levu ni gauna e tu donu kina na i tuvaki ni nomu vakanananu?

9

Na veiciriyaki kei na veilakoyaki ni vakasama

O koya mo dou qai vauca na tolo ni lomamudou.

1 Pita 1:13

E da sa veivosakitaka oti ni sega ni vinaka ni osooso na vakasama. E sega talega ni vinaka ni veiciriyaki na vakasama. Ogo na i vakatakilakila ni nona cakacaka na tevoro.

E vuqa era dau vakalaiva ni veiciriyaki tu na nodra vakasama baleta ni ra sega ni kila na ka me ra cakava.

E vuqa era nanuma, ni vaka ko ya na nodra vakanananu, e i vakatakilakila ni malumalumu, ia, e rawa ni vakavuna na balavu ni gauna ko vakalaiva tu kina na nomu vakasama me cakava na ka ga e vinakata kei na gauna ga e vinakata kina. E dau vakavuna talega na lailai ni veika e gadreva na yagoda (vitamins). Kevaka e dau dredre na makare ni nomu vakasama, e na veivuke kevaka ko qarauna mo dau kania na kakana bulabula.

E rawa ni vakaleqa talega na dei ni nomu vakasama na oca. Au dau vakila ni dau sasaga vakaukauwa ko Setani e na veigauna vaka ogo baleta ni kila tiko ko koya ni na dredre me'u valuti koya e na gauna ni noqu oca. E viniakata na tevoro

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

me vesuka na nomu vakasama ka me vakacuruma tiko ga kina na lasu kei na lawaki.

E dua vei iratou na luvequ e dau dredre me dei na nona vakasama ni se gone, ka dau dredre na nona wili vola. E vuqa talega era dau sega ni kila na veika era wilika tiko.

Oqo e vu mai na kena sega ni dei na nodra vakasama. E na so na gauna niu dau wili Vola Tabu, au dau kurabui ni sa dau cava na wase ni vola ka'u dau sega ni kila na veika au sa wilika tiko. E so na gauna au dau lesuva tale vakarua ka vou vei au na ka au wilika baleta ni tu tani tu na noqu vakasama ena dua tani tale na vanua.

Na noda lecava na veika e da wilika e vu mai na veiciriyaki ni noda vakasama.

Na veiciriyaki ni vakasama

Mo lewa vinaka na yavamu...

Dauvunau 5:1

Au vakabauta ni i balebale ni tiki ni Vola Tabu ko ya, ni dododnu me da qarauna me da kakua ni lako cala e na dua na gauna. E vakaibalebaletaka ni dodonu me da vakayagataka na noda vakasama me rawa ni da lako tiko ga e na sala dodonu.

A vaka tu ko ya na noqu vakasama e na dua na gauna, ia, a qai veisautaki e na Vosa ni Kalou. A sega ni rawarawa

Na veiciriyaki kei na veilakoyaki ni vakasama

ka vuqa na gauna e lesu tale ki na kena i tuvaki makawa. Ni'u tovolea me'u vakacavara e so na cakacaka, au qai dau kurabui ni sa duatani tale na ka au sa la'ki vakasamataka tu ka veicalati kei na veika au vakayacora tiko. Au se sega sara ni taucoko, ia, e ka bibi ni'u sa kila rawa ni sega ni veivuke ni veiciriyaki vakaveitalia na noda vakanananu.

Ei balebale ni vosa na 'veiciriyaki' me wavoki (vakaveitalia) ka sega ni matata na vanua e vakanamata kina na nomu vakanananu.

Kevaka ko tautauvata kei au, e na rawa ni ko dabe tiko e na dua na so-Kalou, vakarorogo tiko vakavinaka ka ko sega ni vakila ni sa tu tani na nomu vakasama e na dua tale na ka. Ko qai kurabui ni ko sa calata e levu sara na ka e tukuni tiko mai. E rawa ni ko tiko e loma ni vale ni lotu, ia, na nomu vakasama e rawa ni tiko e na loma ni sitoa ni volivoli, se tiko mai vale.

Nanuma tiko ni i valu e tiko e na nomu vakasama. O ya na vanua e cakacaka tiko kina vakaukauwa na tevoro. E kila tiko ko koya ni rawa ni vesuka na nomu vakanananu me kakua ni ciqoma na veika e vakatavulici tiko mai. E kila tale tiko ga ko koya ni sega ni rawa ni ko vakacavara e dua na ka e na nomu vakanananu kevaka e sega ni se vakavoui na vakasama.

E dau yaco tale ga na veiciriyaki ni nomu vakasama e na gauna ni nomu veitalanoa. E na so na gauna ni keirau dau veitalanoa vakaveiwatini, au qai dau vakila ni'u sega ni rogoa na veika e tukuna tiko mai. E cava beka na vuna?

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Baleta ni'u laiva na noqu vakanananu me veiciriyaki ki na so tale na ka. Au rawa ni'u tucake tu ka kena i rairai ni'u vakarorogo tiko, ia, au sega ni rogoca tu e dua na ka.

E na dua na gauna balavu au vakamura tu mai, ia, e na gauna oqo, au sa dau taroga lesu. "E rawa ni ko lesuva tale na veika ko tukuna tiko? Au vakasamataka tale tiko e dua tani na ka, ka'u sega ni rogoca na ka ko tukuna tiko."

Au sa qai vakatulewataka ni kevaka e cakacaka tiko vakaukauwa na tevoru me vakatotogani au tiko e na veivanananu dau veiciriyaki vakaveitalia, de rairai e tiko e dua na ka ka'u se bera tiko ni rogoca se kila.

E dua na gaunisala ni kena valuti na veika e cakava na tevoru sa i koya na noda vakarorogo vakalevu e na so na i vunau ka katonu ka rawa ni da vakarorogo kina. Kevaka ko dau guilecava vakarawarawa na i vunau e na Siga Tabu e vale ni lotu, e na veivuke cake kevaka ko volia na kena ka katonu (Tape) ka la'ki vakarogoca tale vaka vica e vale.

E na qai cegu ga na tevoru ni sa raica ni ko sega ni via soro se vakamalumalumu.

Nanuma tiko ni vinakata na tevoru me tiko e na nomu vakasama ni ko sega ni rawa ni valuti koya rawa – ni dua na ka e leqa tiko vei iko. Ia, na ka dina ni dodonu me vakavulici na nomu vakasama. Kakua ni vakalaiva me veiciriyaki vakaveitalia. Me tiko na nomu vakasama e na veika ko cakava tiko. Mo na dau vakatovototaka e na vuqa na gauna. E na taura na gauna na kena sagai me veisau mai na

Na veiciriyaki kei na veilakoyaki ni vakasama

i vakarau ni vakanananu makawa ki na ka vou, ia, e vinaka cake me da vosota ka me rawa ni veisau na bula.

Veiciciyaki na vakasama

Ni'u sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka sa dua e kaya ki na ulunivanua oqo, Mo cavu tani ka biu ki na wasa liwa, ia ka sega ni vakatitiqa na yalona, a sa vakadinata ga ni na yaco na veika sa kaya; e na rawata na ka kece ga sa kaya ko koya. O koya oqo ka'u sa kaya kina vei kemudou, a ka kece ga dou sa kerea ni dou sa masu, dou vakadinata ni dou sa rawata, e na qai nomudou ga.

Marika 11:23,24

Ni'u dau sotava e vuqa na ka, e dau vaka oqo na noqu vakatutusa:

“E na vakacava tu beka na draki ni mataka?”

“Na cava beka me'u daramaka ki na soqo e na yakavi ni kua?”

“E na vakacava tu mada na veika e na rawata na luvequ e na veitarogi?”

“E na rairai vica beka na levu ni tamata e ra na lako mai e na vuli?”

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Ni vaka ko ya na i tuvaki ni noda vakasama e kena i balebale ni lako vata kei na vakatitiqa, loma tarotaro kei na tawa vakabauta.

Au sa vulica ni vinaka cake me'u cakava e dua na ka vinaka mai na noqu dabe wale tiko ga ka laiva na noqu vakasama me veiciciyaki tiko. Ni'u vakatatarotaka tiko na veika e na rawata na luvequ e koro ni vuli, e vinaka me'u vakabauta ni na rawata na nona veitarogi. Ni'u vakataroga tiko na veika me'u daramaka ki na soqo, e vinaka cake me'u sa vakatulewataka ga na vinivo se na sote cava au na daramaka. Ni'u vakasamataka tiko na levu ni tamata e ra na mai vuli, e na daumaka sara kevaka au laiva ga Vua na Kalou me rawa ni kakua ni dua na ka e leqa e na gauna ni vuli.

Ni veiciciyaki na vakasama e biuti keda e na dua na vanua ni vakatataro kei na vakatitiqa. Ni vaka tu ko ya na i tuvaki ni noda vakanananu, e na sega ni rawa ni da ciqoma mai Vua na Kalou e na vakabauta na i sau ni nodaru masu.

E sega ni kaya ko Jisu e na Marika 11:23,24, ni kevaka e daru vinakata e dua na ka me daru dabe mada ka vakasamataka. E kaya ko Koya, **"Na veika kece ga dou kerea e na masu ni dou sa vakadinata, e na qai nomudou ga."**

Ni da vakatokai me da tamata vakabauta, e dodonu me da vakabauta ka sega ni vakatitiqa.

Ni veilecayaki na vakasama

Ia kevaka sa lailai na vuku vua e dua vei kemudou, me kerea Vua na Kalou, o Koya sa solia vakalevu vei ira kece ga na tamata, a sa sega ni dau veivakadirideini; ka na solia ga vua.

Ia me kerekere e na vakabauta, me kakua ni vakatitiqa: ko koya sa vakatitiqa, sa vaka na ua ni waitui, sa cagina e na cagi ka veitubuyaki.

Ia, me kakua ni nanuma na tamata ko ya ni na rawata e dua na ka mai Vua na Turaga.

A tamata lomalomarua sa yamekemeke na nona i valavala kece ga.

Jemesa 1:5-8

E da sa raica rawa ni rau veiwekani na veiciciyaki ni nomu vakasama kei na veilecayaki. Ni ko vakatara me vaka ko ya na nomu vakasama, e na kauta ga mai na vakatitiqa kei na vakatataro.

E tiki ni Vola Tabu vinaka na Jemesa 1: 5-8, ka rawa ni vukei keda me da valuta kina na vakatitiqa me rawa ni da ciqoma na veika mai Vua na Kalou. Ni dua e lomalomarua e i vakaraitaki ni dua e sega ni tu dei e na dua na ka, ka ni sega ni rawa ni vakatulewa rawa. E na gauna e la'ki biuta kina e dua na vakatulewa, e toso tale na vakatataro ni lomana se donu, se, sega, ka qai sega ni ga ni macala rawa e dua na ka.

Au a bula tu mai e na dua na gauna e na bula ko ya ka'u sega ni raica rawa tiko ni vakavuna tiko na tevoru na i valu ka tiko e na noqu vakanananu. Au sa qai mai veilecayaki tu yani ka sega ni dau dei rawa na veika au vakatulewataka, ka'u sega tiko ni kila rawa na vuna.

Ni ko veinanuyaka, e kauta mai na veilecayaki

O i kemudou sa lailai na nomudou vakabauta, e na cava dou sa veinanuyaka kina e na lomamudou...

Maciu 16:8

Me da raica sara mada vakavoleka na kena dau veilecayaki na vakasama.

E dua na i wase levu ni tamata vakabauta era dau veilecayaki e na so na ka. Na cava beka na vuna? E da sa raica oti ni dua na vuna na veiciciyaki ni noda vakasama. E dua tale na noda veinanuyaka ga e vuqa na ka e na noda vakasama.

E dua na i wase levu ni tamata vakabauta e ra dau veilecayaki e na so na ka. Na cava beka na vuna? E da sa raica oti ni dua na vuna na veiciciyaki ni noda vakasama. E dua tale na noda veinanuyaka ga e vuqa na ka.

E kena i balebale rawarawa duadua ni ko veinanuyaka na ka, sa i koya na nomu vakataroga se vu vakacava e dua na ka. Ni ko veinanuyaka e dua na ka ko

Ni veilecayaki na vakasama

sotava, e wavokita vakavica ka cocowiriwiri na nomu vakasama e na veika e yaco tiko me rawa ni ko vakasamataka rawa se cava na vuna e yaco kina. E vaka tale ga kina ni da rogoca e dua na i vakavuvuli ka da qai mai vakadikeva, me da rawa ni raica, se cava na vuna e la'ki vaka kina ko ya , ka me qai vakatau vei keda se me da vakabauta se sega.

Na tevoru e dau butakoca laivi mai vei keda na loma ni Kalou e na gauna e da dau mai veinanuyaka tale kina se vakataroga ka me rawa ni temaki keda me da kakua ni vakabauta. E na so na gauna e da dau sega ni kila rawa e so na ka e dau vosa kina vei keda na Kalou. E sa rawa ni vakacegu kina na yaloda, ia, na noda vakasama e na veiciciyaki tiko ka ni sega ni ciqoma rawa. Oqo e dau yaco ni so na ka e matalia ka se sega vakadua ni yaco vei iko e na dua na gauna, se, e gadrevi kina na nomu soli iko taucoko ka na gadrevi kina vakalevu na nomu vosota.

Kakua ni veinanuyaka tale e na nomu vakasama, Talairawarawa ga kina e yalomu

Ia, na tamata sa vakayago sa sega vakabauta na veika ni Yalo ni Kalou: ni sa ka lialia vua, a sa sega ni kila rawa ko koya, ni ra sa kilai vakayalo ga.

1Koronica 2:14

Oqo e dua na i vakaraitaki ka'u vakabauta ni na vukea na nomu kila na veika e dau yaco e na yalomu kei na nomu vakasama.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E na dua na mataka, ni'u sa vakaisulu tiko me'u la'ki vakaitavi e na dua na vanua, au vakasamataka sara na nona yalo dina na marama ka cicivaka tiko na veiqaravi e na vanua ka'u sa vakarau lako tiko kina. E uqeti sara na yaloqu me'u vakalougatataki koya e na dua na ka.

"Tamaqu, e sa rui vakalougatataka dia na neimami bula na marama oqo ko Ruth Ann," au sa masulaki koya, "na cava me'u cakava me'u rawa kina ni vakalougatataki koya kina?"

E na gauna vata sara ga ko ya, e lau na mataqu e na dua na noqu i vinivo ka lili tiko e na noqu i lilili ni sulu, ka'u vakadeitaka e yaloqu ni vakavuna dina na Kalou me'u solia vua na vinivo ko ya. Au a se qai volia ga e na tolu na vula sa oti, ka'u se bera vakadua ni daramaka. E se lili tiko ga e na kena i tawatawa mai na sitoa e na gauna au a volia mai kina. Au domona dina na vinivo ko ya, ia, e na so na gauna ni'u dau nanuma me'u daramaka, e dau veisau tale na yaloqu ka'u daramaka e dua tani tale.

Nanuma tiko ni'u raica ga na vinivo, au kila ni dodonu me'u solia vei Ruth Ann. Ia, au sega sara ni se via solia, ka'u sa mani tekivu vakasamataka e vica na ka. Au nanuma ni sega ni rawa ni vosa tu vaka ko ya vei au na Kalou, ka ni se qai vinivo vou sara ga, au se bera vakadua ni daramaka, e sau levu sara – ka'u a volia tale tu ga mai na sau ni daliga me rau daramaki vata!

Kevaka wale ga me'u a kakua ni laiva na noqu vakanananu me mai vakatulewa e na veika e vosa kina vei au na Kalou, ke a vinaka na ka taucoko. Ia, e da dau vaka ko

Ni veilecayaki na vakasama

ya na tamata ni da sega ni via cakava na veika e tukuna vei keda na Kalou. E na loma ga ni vica na miniti, au sa guilecava taucoko ka'u sa mani vakusakusa me'u lako. Ia, na ka dina ga, ni'u sega ga ni via solia na vinivo. Au nanuma ni sega beka ga ni domo ni Kalou vei au, ka cakava tioko ga na tevoru me rawa ni kauta laivi vei au e dua na noqu vinivo vinaka.

Ni oti toka e vica na macawa, au baci la'ki vakaitavi tale e na vanua vata ga ko ya. E baci lako cake tale mai na noqu nanumi Ruth Ann. Au sa baci masulaki koya Au baci tukuna tale ga Vua na Kalou na veika vata ga au a tukuna e liu. E baci vakadeitaka tale vei au na Kalou na vinivo damudamu vata ga koya. E via rarawa vakalailai na yaloqu ni'u kila ni'u a talaidredre e na i matai ni gauna. (Ka ni a totolo sara na noqu guilecava.)

E sega tale ni dua na vakatataro se lomalomarua. Au sa mani kaya Vua na Kalou, "Turaga au kila na veika ko ni sa vakaraitaka tiko vei au, ia, sa dredre ga ni'u cakava." Au sa rui lomana vakalevu na Kalou, ka'u sega ni'u vinakata me'u talaidredre. Au sa mani masulaka vua na vinivo.

E sega ni dede na noqu qai raica rawa ni'u a veinanuyaka na veika me'u cakava ka kauti au laivi mai kina mai na loma ni Kalou vei au. Au a nanuma ni sega ni rawa ni domo ni Kalou vei au ka ni sa rui vinivo vou. Au sa qai raica tale ga ni sega ni vakatavuvulitaka na i Vola Tabu me da solia na veika makawa! E na taura toka na vosota na noqu solia, ia, e vu ni veivakalougatataki vei Ruth Ann.

Ni'u qai dolava na yaloqu Vua na Kalou, e qai vakaraitaka vei au ni'u volia ga na vinivo ko ya me nei Ruth.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

O ya na vuna au sega ni rawa tiko kina ni daramaka. E gadreva ko Koya me vakayagataki au me rawa ni vakalougatataki Ruth kina. Ia, au qai vakayagataka ga na noqu vakasama ga vakatamata me baleta na vinivo. E na gauna e da sa vakatulewataka kina me da vakatikitikitaka na noda vakasama kece ga, e na rawa ni cakava na veika e via liutaki keda kina na Yalo Tabu.

E vakavulica vei au e levu na ka na veika e yaco ko ya. Ni'u sa qai raica rawa ni rawa ni vakacalakataka na loma ni Kalou na noda veinanuyaka vakatamata na ka, au sa qai tekivu rerevaka me'u vakatara na noqu vakanananu me vakatulewa.

Nanuma tiko ni kaya na 2 Koronica 2:14, ni sega ni kila na tamata vakayago na veika vakayalo. E sega ni kila rawa na noqu vakasama (vakayago) ni dodonu me'u solia na vinivo, ia, e kila vakavinaka na yaloqu.

Au nuitaka ni na vukei iko na i vakaraitaki au wasea tiko me rawa ni ko cakava na veika e vaka na loma ni Kalou.

Au a qai solia vei Ruth na vinivo damudamu ko ya, ka daramaka mai cakacaka e na so na gauna ka ni sa cakacaka tiko e na neitou vale ni volavola.

Mo dau cakava na Vosa ni Kalou

Ia, dou muria na Vosa, ka kakua ni rogoca wale ga, ka vakaisini kemudou kina vaka i kemudou.

Jemesa 1:22

Ni veilecayaki na vakasama

E na veigauna kece e da sega ni cakava kina na Vosa ni Kalou, e na vakavuna tiko na nomu vakacuruma mai e loma na nomu vakasama vakatamata, ka vakacalai keda me da kakua ni vakabauta. E na sega ni rawa me da vakalusi gauna tiko e na vakasamataka tale tiko na Vosa ni Kalou. Ni sa vakadeitaka ga na yaloda ni da vakabauta ni sa vosa kina vei keda na Kalou, da cavu i kalawa sara me da cakava.

Au raica rawa ni vinakata na Kalou me da talairawarawa Vua e na veigauna taucoko; se da vinakata, se sega.

Ni sa vosa vei keda na Kalou e na Nona Vosa, se, ki na yaloda, kakua tale ni vakataroga se veibataka na noda vakasama, ni donu na veika e tukuna se sega.

Nuitaka na Kalou, ka sega ni nomu vakanananu

**Mo vakararavi vei Jiova e na vu ni yalomu, ka
mo kakua ni vakararavi ki na nomu yalo matua.**

Vosa vakaibalebale 3:5

E rawa tale ga ni da kaya, mo kakua ni vakararavi ki na nomu vakasama. Na nomu veinanuyaka, e dolava na katuba ki na tawa vakabauta, veilecayaki ka vakatitiqa.

Au a taroga na Kalou e na dua na gauna se cava na vuna e ra veilecayaki kina vakalevu na tamata vakabauta? E qai kaya vei au na Kalou, "Tukuna vei ira me ra kakua ni dau vakataroga na noqu Vosa. O ya ga e na qai oti kina na

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

nodra veilecayaki kei na vakatitiqa.” Au raica ni dina taucoko. E rau salavata na vakatitiqa kei na veilecayaki.

E rawa ni daru uqeti e na dua na ka e yalodaru ka rawa tale ga ni daru kauta mai Vua na Kalou e na masu. Ia, e na gauna ga e daru sa veilecayaki kina, e daru sa lakova tale tiko e dua na gaunisala tani.

E rerevaki ni da tovolea me da vakataroga na Kalou, se me da vakasamataka vakatamata me rawa ni matata kina vei keda na veika e vosa kina vei keda. Ia, e rawa ni cala na veika e da vakasamataka ka da nanuma tiko ni dodonu.

E dau taleitaka na noda vakasama me tuvai vakavinaka na ka, ka me kakua ni cala me vaka na ka e vakasamataka. O ya na vuna e da dau binibinia vata vakamaqosa e na noda vakanananu ka da kaya, “Sa qai donu oqo baleta ni rauta sara ga vakavinaka.” E rawa ni da raica rawa na kena vakamaqosataki e na noda vakanananu ka rawa ni da cala tiko ga.

E kaya ko Paula e na Roma 9:1, **Au sa vosa dina e na mata i Karisito, au sa sega ni vosa lasu, sa vakadinadina tale ga vei au na noqu lewa e loma e na Yalo Tabu.** E kila tiko ko Paula ni donu na veika e cakava tiko. E sega ni kaya ko koya ni donu kina na nona vakasama, e kila ni dina baleta ni vakadeitaka tale ga na yalona.

E da sa vulica oti ni so na gauna e dau vukea na noda vakasama na yaloda. E rau cakacaka vata na noda vakasama kei na yaloda, ia, e dodonu me dau vakaliuci na yaloda mai na noda vakasama.

Ni veilecayaki na vakasama

Kevaka e da vakila ni veiba na yaloda ka sega ni duavata e na dua na ka, kakua ni vakatara na nomu vakasama me veisautaka. E vaka tale ga kina ni sa vakacegu na yaloda me da vakayacora e dua na ka, kakua ni vakatara na nomu vakasama me veisautaka.

Na Kalou e solia vei keda na vuku me da kila kina e so na ka. Ia, e na vuqa na gauna e gadrevi kina me daru cakacakataka na nodaru vakabauta. Ni sega ni saumi na noda vakatarotaro, e vakamatea sara ga na veika vakayago ka ni da vakavulici keda me da vakararavi e na vakabauta Vua na Kalou. Ia, ni sa vakayacori me vaka e vinakata ko Koya, e vakacegu na yaloda kei na noda vakasama.

Ni da vakatataro e na noda vakasama e dau vakaosoosotaka ka tarova na veika vuni e via vakatakila na Kalou. E rau duidui vakalevu na veika e vakatakila na yaloda (mai Vua na Kalou) kei na veika e vakatakila na noda vakasama.

Au sega mada ni kila se cava ko gadreva, ia, au vinakata na veika e vakatakila vei au na Kalou, me kila na yaloqu ka me vakadeitaka tale ga na noqu vakasama ni dina ka donu.

Au sega ni vinakata me'u vakataroga na veika e tukuna vei au, ka'u mai vakaoca na noqu vakasama e na noqu cocowiriwiritaka tiko ka la'ki vakavuna wale ga na noqu veilecayaki ka sega tu ni vakacegu. Au gadreva na vakacegu ni vakasama kei na yalo ka basika e na noda nuitaka na Kalou ka sega na noqu nuitaka na noqu vakasama.

Me daru na tubu cake vakayalo me yacova ni daru sa kilai Koya, ka ni kila ko Koya na ka kece ga.

Vakatulewataka mo kakua ni kila tale e dua na ka, Ko Karisito duadua ga

Ia, koi au, ni'u sa lako yani vei kemudou, na veiwekani, au sa sega ni lako e na vosa vinaka se na vuku, ni'u sa vunautaka vei kemudou na vosa sa tukuni kina na Kalou.

Sa dei na yaloqu me'u kakua ni kila e na kemudou maliwa e dua na ka tani, ko Jisu Karisito duadua ga, kei na Nona lauvako ki na kauveilatai.

1 Koronica 2:1,2

Oqo na i vakarau ni nona dau qarauna ko Paula na i tuvaki ni nona vakasama ka'u sa tekivu me'u ciqoma ka vakayagataka. E taura e dua na gauna balavu, ia, au sa qai kila ni lailai ga ni ka au kila (vakayago) na kena vinaka. E na so na gauna e vakaosoosotaka tale na noda vakasama ka vakayalolailaitaki keda tale na levu ni veika e da kila.

E dau noqu i tovo me'u dau via kila kece ga na ka. Me'u na qai raica na kena i tuvatuva me matau me rawa ni'u qai taleitaka. E qai vakatakila vei au na Kalou ni levu ni noqu viavia kila, e sa qai vakavuna tu na noqu sega ni rawa ni ciqoma na veika mai Vua. E kaya vei au, "Joyce, mo na biuta tani na nomu vakanananu vakatamata (vakayago), kevaka ko vinakata mo kila na veika mai vei au."

Ni veilecayaki na vakasama

Au a nanuma ni'u na dei kevaka au tuvana ga vakataki au na veika au nanuma ni donu Au sega ni vinakata me dua tale na ka e leqa se caka vakaca. Au gadreva me'u vakatulewa ga vakataki au. Ia, e na veigauna au sega kina ni kila na cava me'u cakava, au rere ka'u kila ni dua na ka e yali tiko. E yali vei au na vakacegu ni vakasama ka'u vakila ni kauta mai vei au na oca.

Na mataqali vakanananu cala vaka ogo e rawa ni kauta mai vei iko na wawale ka vakaocai iko.

E a vinakata vei au na Kalou me'u biuta tani, ka'u vakabauta ni na vaka tale ga kina vei iko. O i keda e da bobula tu e na veivakasama cacala. Io, au kaya na 'bobula'. E rawa sara ga ni da vakatotogani e na veivakanananu cacala me vaka sara ga na nona vakatotogani e dua e na veika ni veivakamatenitaki ka sa sega ni rawa tiko ni biuta -(addicted). E kauta mai vei au na rere ka'u sega ni kila na vanua ka'u sa toso tiko kina (vakayalo). E na so na gauna e sa dau la'ki oti na noqu gadreva na toso Vua na Kalou.

E taura tale e dua na gauna me'u vakamatautaki au e na vakacegu ni vakasama e na gauna sa mai veisautaki au kina na Kalou. Au dau vakatulewa tu ga mai vakataki au, ia, e na gauna ogo, au sa sega ni qai rawata me'u lesuva tale.

Na vakatataro se venanuyaki, e sega ni i tuvaki ni vakasama ka gadreva na Kalou me da tiko kina na tamata e da vakabauti Koya.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Mo kila tiko ni veigauna taucoko e vakasinaita kina na nomu vakasama na vakatataro, viavia kila, e sega ni vaka ko ya na veika e vinakata na Kalou. E sega ni dodonu me tiko vua e dua e gadreva na bula qaqa va-Kalou, o ya na na tamata vakabauta ka vakadeitaka me na dau qaqa e na I valu taucoko ka valu kina e na nona vakasama.

11

Na vakanananu dau vakatitiqa ka tawa vakabauta

O iko sa lailai na nomu vakabauta, ko sa vakatitiqa
e na vuku ni cava?

Maciu 14:31

A sa kurabui ko Koya e na vuku ni nodra sega
ni vakabauta.

Marika 6:6

E da dau veitalanoataka na vakatitiqa kei na tawa
vakabauta me rau tautauvata. E rau duidui sara vakalevu. E
rawa ni rau veivolekati se veisemati, ia, e rau duidui. Na i
balebale ni vakatitiqa ni ko tucake tu e na rua na sala, ka ko
sega ni kila, se ko lomalomaruataka na sala cava mo muria.
E dau tukuni vei ira e lailai na nodra vakabauta...lomaleqa,
ka vakavuna na rere ni vakasama, ka yavavala na nomu
vakanuinitaka e dua na ka, ka lako vata kei na nomu
domobula.

E dua vei rau na vakavakadewa vaka-Iperiu (e na i
Vola Tabu) e na vosa, 'tawa vakabauta', sa i koya na
talaidredre.

Ni da raica na i yaragi kaukauwa oqo ka dau
vakayagataka na tevoru, e da rawa ni raica ni vakatitiqa e

vakavuna na noda lomalomaruataka e rua na vakatulewa se ko ya e vei vei rau mo digitaka. Na na tawa vakabauta e vakabasikataka na talaidredre.

Au kila ni veivuke kevaka e da raica rawa na veivanua e na rawa ni cakacaka mai kina na vu ni ca. E tiki tiko ni nomu leqa na vakatitiqa kei na tawa vakabauta?

Vakatitiqa

E bogi vica mada kemuni na lomalomarua tiko kina?..

1 Tui 18:21

Au na talanoataka e dua na i talanoa ka na vakararamataka vakalailai na nomu dau vakatitiqa.

E dua na turaga tauvimate, a vakatusa tiko na Vosa ni Kalou e na vuku ni nona tauvimate ka vakabauta tiko ni na vakavotukana na nona vakabulai. E na gauna vata tale ga ko ya, e tara tale tiko ga na nona vakasama na vakatitiqa.

Ni sa curuma oti mai e vica na gauna dredre, ka sa tekivu me yalo lailai mai, a qai dolava na matana vakayalo na Kalou me raica na vuravura vakayalo. Oqo na ka a raica: e dua na tevoru e lasutaki koya tiko ka tukuna tiko vua ni na sega ni rawa ni vakabulai ka na sega tale ga ni rawa ni cakacaka e na vukuna na Vosa ni Kalou ka vakatusa tiko. Ia, e qai raica tale ga, ni veigauna taucoko e vosataka kina na

Na vakanananu dau vakatitiqa ka tawa vakabauta

Vosa ni Kalou, e lako vata mai kei na dua na rarama ka vaka na i sele i wau, ka vakavuna me cuva na tevoro ka bale ki dakuna.

E na gauna e sa raica kina, sa qai kila na bibi kei na kaukauwa ni kena vakatusai tiko ga na Vosa ni Kalou. E qai raica tale ga ko koya ni tiko tale tiko ga na nona vakabauta. O ya na vuna e ravuti koya tiko ga kina na tevoro me rawa ni kauta mai ki na nona vakasama na tawa vakabauta.

E sega ni solia vei keda na Kalou na yalo ni vakatitiqa. E kaya na i Vola Tabu ni solia vei keda taucoko na Kalou e dua na i vakarau ni vakabauta (Roma 12:3). E biuta na Kalou na vakabauta ogo ki na yaloda, ia, na tevoro e tovolea me ravuti keda me rawa ni da vakatitiqataka na veika e da vakabauta.

E dau basika na vakatitiqa kei na tawa vakabauta e na noda vakasama ka tovolea me vakacala na Vosa ni Kalou. E ka bibi gona kina me da kila na Vosa ni Kalou ka tugana. Ni da kila na Vosa ni Kalou e da qai kila tale ga ni lasutaki keda tiko ga na tevoro. Nanuma tiko ni tovolea ko koya me lasutaki keda me rawa ni butakoca tani mai na noda vakabauta na veika a mai voli keda kina na Turaga ko Jisu e na Nona mate kei na Nona tucake tale.

Na vakatitiqa kei na tawa vakabauta

Ia, ni sa sega na ka me nuinui kina, sa vakabauta ko koya, ka vakanuinui me tamadra na

veivanua e vuqa me vaka sa tukuni, e na vaka kina na nomu kawa.

Ia, ni sa sega ni malumalumu na nona vakabauta, sa sega ni vakasama kina ni sa mate na yagona ka ni sa dua beka na drau na nona yabaki, se na kena mate na kete i Sera:

A sa sega tale ga ni lomalomarua me tawa vakabauta na vosa ni yalayala ni Kalou; sa kaukauwa ga na nona vakabauta, a sa vakarokorokotaka kina na Kalou;

A sa vakadinata sara, ni sa rawarawa vei koya, me vakayacora na ka sa yalataka.

Roma 4:18 – 21

Ni'u dau donumaka e dua na dredre, ka'u kila na cava e yalataka na Kalou, e dau talei vei au me'u vakanananu e na tiki ni Vola Tabu oqo. E a yalataka vei Eparama na Kalou ni na solia vua e dua na luvena tagane. E sivi e vica vata na yabaki ka sega ni dua na gone e basika. Ia, a sega ni lailai na nona vakabauta ko Eparama ka ni vakabauta ni na yaco ga na veika a yalataka na Kalou. Ni toso tiko na yabaki, a salavata kei na nona vakatotogani e na nona vakasama me vakalasuya na Kalou e na veika e yalataka ka me vakavuna na nona talaidredre Vua na Kalou.

E na rawa ni vakavuna na talaidredre na veigauna vaka ko ya me da sa soro koso e na noda nuitaka na Kalou.

E sega ni talaidredre wale ga na noda sega ni cakava na veika e tukuna na i Vola Tabu; e wili sara tale ga kina na veika e dau vosa kina na Kalou ki na yaloda.

Na vakanananu dau vakatitiqa ka tawa vakabauta

E sega ni yavala na vakabauta nei Eparama. E sega tale ga ni cegu na vakavinavinaka tiko Vua na Kalou. E kaya vei keda na i Vola Tabu ni sa qai kaukauwa cake ga na nona vakabauta.

Ni vosa vei keda na Kalou me da cakava e dua na ka, e salavata mai na Nona Vosa e na Vola Tabub me rawa ni ko vakabauta ka mo cakacakataka kina na veika e gadreva. E na cala kevaka e vosa vei keda na Kalou e na dua na ka, ka sega solia vata na kena kaukauwa me rawa ni da vakabauta ni da rawa ni cakava. E kila tiko na tevoru na kena vakarerevaki vei koya e dua na tamata e sinai tu e na vakabauta. O ya na vuna e sagai keda kina me da vakatitiqa ka tawa vakabauta.

E tiko na noda vakabauta, ia, e tovolea ga na tevoru me lasutaki keda me rawa kina ni da vakatitiqataka na Kalou.

Au na solia e dua na kena i vakaraitaki: E na gauna e tekivu kacivi au kina na Kalou me'u tekivu vei qaravi e na 'Ministry', e sega ni dua na kena duidui ka vakavo wale ga ni se qai oti wale ga e tolu na macawa na noqu vakasinaiti e na Yalo Tabu. Au a vakarogoca toka e na mataka ko ya e dua na 'tape' ni vunau nei Ray Mossholder, ka'u kurabuitaka tiko ni rawa ni vunau mai na dua ga na tiki ni Vola Tabu e na loma ni dua na auwa ka talei na veivosa kece e cavuta.

Ni'u sa samaka tiko na noqu loga, au vakila e dua na gagadre titobu e yaloqu me'u vakatavuvulitaka na Vosa ni Kalou. Au qai rogoca na domo ni Kalou ni vaka, "Ko na veilakoyaki e veivanua taucoko mo vunautaka na Noqu Vosa

ka na dua tale ga na 'tape ministry', levu me vakatavuvulitaki kina Noqu Vosa.

Au vakasamataka ni levu tu na noqu leqa ka'u sega ni vakabauta ni rawa ni'u na vakatavuvulitaka na Vosa ni Kalou. Ia, e vakayagataka na Kalou na veika beci ka lialia me vakamadualaka kina na vuku ni tamata. (1 Koronica 1:27) E raica na yalo ka sega ni raica e sau. (1 Samuela 16:7) Ni sa dodonu na yalo, na Kalou e rawa ni veisautaka na yago e tuba.

E dina ga ni sega ni dua na ka e tu vei au e na gauna ko ya me rawa ni'u kila ni'u na rawa ni vakatavuvuli, ia, au a vakabauta e yaloqu ni'u rawa ni cakava na veika e vakaraitaka vei au na Kalou. Ni veikacivi na Kalou, e solia vata na kena gagadre, vakabauta kei na kaukauwa me rawa kina ni vakayacori na veika e gadreva. Ia, e na vica vata na yabaki ni noqu wawa ka tarai cake tiko mai kina na noqu bula, sa duatani na veivakatotogani ni tevoru e na noqu vakasama.

Na Kalou e dau teivaka na veiraivotu e na yalodra na Nona tamata ka ra tekivu mai e na dua na 'sore ni kau' lailai sara. Me vaka sara ga na kena kunekunetaki tiko e dua na ka lailai e na ketena e dua na marama, e vaka tale ga ko ya na kena bucini tiko e yaloda na veika va-Kalou kei na veika e yalataka. E na gauna e da kunekunetaka tiko kina na veivosa ni Kalou, e tovolea vagumatua na tevoru me da vakalutuma laivi ka me kakua ni vakavotukana; ka dua na nona i yaragi kaukauwa na vakatitiqa kei na tawa vakabauta. Oqo, e rau vorata na noda vakasama.

Na vakabauta e ka kaukauwa vakayalo. E sega ni taleitaka na tevoru me rau veivinakati na noda vakasama kei na yaloda. E kila tiko ko koya, ni kevaka e solia vei keda na Kalou na vakabauta, ka da sega ni soro koso e na noda vakabauta, e da rawa ni vakacacana vakalevu na nona matanitu.

Lako tiko ga e dela ni wai

A sa qai tiko e wasawasa na waqa, a sa suaigelegele e na ua: ni sa cagi leca.

Ia, e na i ka va ni wase ni bogi sa lako vei ira ko Jisu, a sa lako voli e dela ni wai.

Ia, ni ra sa raica ko ira na tisaipeli, ni sa lako voli ko Koya e na dela ni wai, e ra sa kidroa ka kaya, sa dua na yalo; a ra sa qoqolou ni ra sa rere.

A sa vosa sara vei ira ko Jisu ka kaya, Dou vakacegu; ko i au ga; dou kakua ni rere.

A sa vosa vei Koya ko Pita ka kaya, Na Turaga, kevaka sa i Kemuni, kacivi au me'u bau yani vei Kemuni e dela ni wai.

A sa kaya ko Koya, lako ga mai. Ia ni sa sobu mai waqa ko Pita, sa lako e dela ni wai me lako vei Jisu.

Ia, ni sa raica sa kaukauwa na cagi sa qai rere; ia, ni sa vakatekivu me lutu dromu, sa kaci sara, ka kaya, Na Turaga, ni vakabulai au.

Sa qai dodoka sara na ligana ko Jisu, a sa taura ka kaya vua, O iko sa lailai na nomu vakabauta, ko sa vakatitiqa e na vuku ni cava?

Ia, ni rau sa vodo ki waqa, sa ruru na cagi.

Maciu 14:24 – 32

Au via vakabibitaka na i otioti ni i yatu vosa baleta na veika e tuvana na tevoru e na i talanoa ogo. A kalawa ko Pita mai na vosa nei Jisu me cakava e dua na ka, ka se bera vakadua ni vakayacora. E qai tarai koya na vakatitiga kei na tawa vakabauta ka vakavuna na nona lutu dromu. A kacivi Jisu me vakabulai koya, ka a vueti koya na Turaga. Ia, e na gauna ga e vodo kina ko Pita e loma ni waqa, e ruru tale vakasauri na cagi!

Nanuma na nona a sega ni yavala ko Eparama ni kila ni sega ni rawa vakatamata na veika e yalataka na Kalou? E kila tu ko Eparama na i tuvaki ni yagona ka vakabauta tiko ga na Kalou. Au sega ni vakabauta ni vaka tale ga ko ya ko Pita. E rawa ni daru kila tiko na veika e yaco wavolivoliti kedaru tiko, ia, e ka bibi me daru vakadeitaka na nodaru vakasama ki na dua na ka, ka rawa ni tara cake ka laveta cake na nodaru vakabauta.

O ya na vuna e sega ni cegu ko Eparama na vakavinavinaka tiko ga Vua na Kalou. E dodonu me da vakavinavinka tiko ga Vua e na gauna ni dredre ni da kila ni dina na ka e yalataka. E kaya na Efeso 6:14, me da vakadretaka na beleti se me da tudei ni sa vauci tu na toloda e na lomadina.

Ni ko sa sotava na dredre, teivaka na yavamu ruarua, vakadeitaki iko, vakaukauwataka na matamu, kakua ni yavala, ravita na Yalo Tabu ka tiko e na taudaku ni waqa. E

na vuqa na gauna e dau cegu na dredre e na gauna ga ko sa soro koso kina.

E dau vakayavalata mai na tevoru na veidredre e na noda bula me rawa ni vakalailaitaki keda. E na gauna ni dredre, nanuma tiko ka kakua ni guilecava ni vanua ni valu na nomu vakasama. Kakua ni vakatulewa mai na nomu vakasama. Vakamuria na veika e tukuna vei iko na yalomu; ka ko na sega ni vakayalia na veika e vakaraitaka vei iko na Kalou.

Kakua ni yavala

Ia kevaka sa lailai na vuku vua e dua vei kemudou, me kerea Vua na Kalou, o koya sa solia vakalevu vei ira kece ga na tamata, a sa sega ni dau veivakadirideini; ka na solia ga vua.

Ia, me kerekere e na vakabauta, me kakua ni vakatitiqa: ko koya ssa vakatitiqa sa vaka na ua ni waitui, sa cagina e na cagi ka veitubuyaki.

Ia me kakua ni nanuma na tamata ko ya ni na rawata e dua na ka mai Vua na Turaga.

Jemesa 1:5-7

E dua na neitou i Talatala a sega ni vakadeitaka se e vei na vanua me lako kina ni sa rawata na nona vuli mai na koronivuli ni lotu. E kaya vua na Kalou me lesu tale ki na nona vanua e St. Louis, Missouri, me la'ki tekivutaka na i Soqosoqo Lotu e kea, me vaka sara ga na nona gagadre. E na gauna e ratou sa vakarau lako kina, e tiko ga e na nona taga e limasagavulu ga na dola. E vakamatavuvale, dua na luvena

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

ka sa kunekunetaki tale tiko na kena i ka rua. E da raica rawa ni dredre sara ga na veika e sotava.

E na gauna sara ga e sega ni se vakadeitaka tu kina e dua na vaktulewa, e ratou a sureti koya e dua tale na taba ni vei qaravi ni lotu ('Ministry') me la'ki cakacaka vei iratou. Ia, oqo, e 'Ministry' levu sara ka sa cici vinaka tiko mai vakabalavu. E vinaka tale ga na i sau e ratou solia. E dredre sara ga ni vakasuka na veisureti ko ya ka sa qai mai sega ni kila yani se me lako ki vei. Na balavu ga ni nona vakasamataka tiko, na levu ga ni nona veilecayaki ka sega ni vakadeitaka rawa e dua na ka.

E na dua na gauna a kila vinaka na veika me vakayacora; ia, oqo, e sa qai mai lomalomarua tiko yani se e vei vei rau me digitaka. Me vaka ga ni sotava tiko na dredre vakailavo e na nona i lakolako ki St. Louis, e viavia vinaka cake na veisureti ka sa yaco mai. Ia, e sega tiko ga ni vakacegu na yalona ka veidre vakalevu na nona vakasama. A qai taroga e dua na qase ni lotu, ka a qai kaya vua, "Lako ki na dua na vanua. Kakua ni kauwaitaka tale mada e dua na ka. Sogota na nomu vakasama ka tovolea mo rogoca se cava e tukuna vei iko na yalomu, ka vakamuria."

Ni qai la'ki cakava vakakina, e vakadeitaka ga ni dodonu me lako ga ki St. Louis. E sega ni kila se cava e na cakava e na dredre vakailavo e sotava tiko, ia, a vakamuria ga na veika ka sa vosa kina vua na Kalou ka la'ki taucoko sara ka vuavuai vinaka na vei qaravi.

E na gauna oqo, e sa i Talatala Qase tiko e na 'Life Christian Center', ka volekata tiko ni tolu na udolu na

lewenā, ka ra veiqaravi tale ga e na veiyasa vuravura. E vuqa sara na bula e ra sa vakalougatataki e na nona veiqaravi. Au a veiqaravi tale ga vakaitalatala e na vale ni lotu ko ya e na loma ni lima na yabaki, ka a tekivu tale ga mai kea na 'Life in the Word Ministry' ka a kacivi au kina na Kalou me'u veiqaravi kina. Vakasamataka mada na veika e rawa ni butakoca vua na tevorō e na nona saga toka me vakatitiqataka ni kacivi koya dina e St. Louis na Kalou.

Na vakatitiqa e nomu digidigi

Ia, e na mataka ni sa lesu tale ki na koro, sa via kana.

A sa raica e dua na vu ni lolo e na gaunisala, a sa lako kina, a sa sega ni kunea kina e dua na ka, a drauna wale ga, a sa kaya kina, Mo kakua tale ni vua ka tawa mudu. A sa malai sara vakasauri na vu ni lolo.

Ia, ni ra sa raica na tisaipeli, e ra sa kurabui ka kaya, Sa vakaevei ni sa tei malai vakasauri na lolo?

A sa vosa ko Jisu ka kaya vei ira, Au sa kaya vakaidina vei kemudou kevaka e tu vei kemudou na vakabauta, ka sega ni vakatitiqa, dou na sega ni cakava wale ga na ka sa yaco ki na vu ni lolo, ia, kevaka dou na kaya tale ga ki na ulu ni vanua oqo, Mo cavu laivi ka biu ki na wasa liwa, e na yaco ga; Kei na ka kece sara ga dou na kerea e na masu, ni dou sa vakadinata, dou na rawata.

Maciu 21:18-22

Ni ratou sa kurabui na tisaipeli ka ratou tarogi Koya, se rawa vakacava me malai na vu ni lolo e na dua ga na vosa, a kaya vei iratou, **"Kevaka dou vakabauta ka kakua ni vakatitiqa,"** e rawa tale ga ni ratou vakayacora vaka kina ki na vu ni lolo – **"ka na uasivi sara na ka dou rawa ni cakava"** – (Joni 14:12)

E da sa vakadeitaka oti ni vakabauta e soli wale mai Vua na Kalou ka da sa kila tiko ni tiko e yaloda. (Roma 12:3) Ia, ko na digitaka mo vakatitiqa, se, mo vakabauta. Oqo e i vadi lawaki ca ni tevoru ki na noda vakasama.

Ia, ni da sa kila ni rawa ni da digitaka se cava me da vakasamataka, e dodonu mo kila na gauna e basika mai kina na vakatitiqa ka vakatulewataka ni ko na sega ni ciqoma – ka taura matua toka ga na veika ko sa vakabauta tiko.

E nomu na digidigi!

E talaidredre na tawa vakabauta

Ia ni ratou sa yaco vei ira na lewe vuqa, sa lako mai vua e dua na tamata, ka tekiduru Vua ka kaya, Kemuni na Turaga ni lomani koya na luvequ tagane: ni sa tauvi koya na lialia, a sa rarawa vakalevu: sa bale vakavuqa ki na buka waqa, ka vakavuqa ki na wai:

Ia, ka'u kauta vei iratou na nomuni tisaipeli, a ratou sa sega ni vakabulai koya rawa.

Sa qai vosa ko Jisu ka kaya, A i taba tamata sega ni vakabauta ka yalo vakatani! A cava na kena

Na vakanananu dau vakatitiqa ka tawa vakabauta

dede me'u tiko kei kemudou? A cava na kena dede me'u vosoti kemudou? Kauti koya mai vei au ki ke.

Sa qai vunauca na tevoru ko Jisu, a sa lako tani mai vua: a sa bula na gone e na tiki ni siga ko ya.

E ra sa qai lako vakatikitiki mai na tisaipeli vei Jisu, a ra kaya, e na vuku ni cava, keitou sa sega ni vakasevi koya tani rawa kina?

A sa kaya vei ira ko Jisu, E na vuku ni dou sa sega ni vakabauta: ni'u sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka e tu vei kemudou na vakabauta e vaka na sore ni musita, dou na kaya ki na ulu ni vanua oqo, lako tani ki kea! Ka na lako tani: a sa sega na ka e dredre vei kemudou:

Ia, ko ira sa vaka oqo, era sega ni vakasevi tani wale, e na daumasu ga kei na lolo.

Maciu 17:14-20

Nanuma tiko ni tawa vakabauta e vakavuna na nomu talidredre.

E ratou a sega ni rawata na tisaipeli ni ratou talaidredre, ka ni ratou sa vakavulici oti kina.

E na veigauna taucoko ni ko tawa vakabauta ka vakatitiqa, ko na sega ni rawa ni cakava na veika e kacivi iko kina na Kalou ka lumuti iko kina mo vakayacora. E da na sega tale ga ni na vakila na Nona vakacegu me da rawa ni marautaka kina na veika e vakarautaka vei keda. (Maciu 11:28,29)

Na Nona vakacegu

O koya oqo me da gumatua sara me da curu ki na i vakavakacegu ko ya, de bale e dua na tamata ni sa talaidredre vakakina.

Iperiu 4:11

Ni ko wilika taucoko na wase 4 ni Iperiu, e tukuni tiko kina na vakacegu ka solia na Kalou ve ira era vakabauti Koya. E na veiyalayalati makawa, e dau maroroi na "Sabbath" me siga ni vakacecegu. E na veiyalayalati vou e vakaibalebaletaki tiko e na vakacegu vakayalo. E nodra na tamata vakabauta na vakacegu oqo ka solia vei keda na Kalou.

Ni da vakadikeva vakamalua na Iperiu 4:11, e da na raica kina ni na rawa ga ni noda na Nona vakacegu kevaka e da vakabauta, ka da na vakayalia tale ga kevaka e da sega ni vakabauta. Na tawa vakabauta e na vakavuna me da bula tiko ga e na vanua liwa vakayalo ka da na sega ni vakila na Nona vakacegu.

Mai na vakabauta ki na vakabauta

Ni sa vakatakilai kina, ni sa vakadonui ira na Kalou e na vakabauta me ra sa vakabauta: me vaka na ka sa volai, e na bula e na vakabauta ko koya sa yalo dodonu.

Roma 1:17

Na vakanananu dau vakatitiqa ka tawa vakabauta

E na dua na gauna, au a cakacaka wavoki tiko ga e vale ka'u sega soti ni vakacegu se me marautaka na yaloqu e dua na ka. Au vuki taroga tiko ga na Turaga se cava e leqa tiko vei au? Au tovolea me'u cakava taucoko na veika e vinakata vei au na Kalou, ia, e sega ga ni vakacegu tiko na yaloqu ka'u vakila ni yali tiko e dua na ka.

E na gauna vata sara ga ko ya e taqiri na talevoni. E na gauna au vosa tiko kina, au vakaraica sara tiko e so na tiki ni Vola Tabu lalai ka ra volai tu e na so na 'cards'. Ni oti ga na noqu qiri, au taura cake sara e dua me rawa ni bau vakayaloqataki au tu.

Au taura cake sara mai na Roma 15:13, **Ia, me vakasinaiti kemudou mada na Kalou o Koya na vu ni nuinui, e na reki kece ga kei na vakacegu ni dou sa vakabauta me levu sara na nomudou i nuinui e na vuku ni Nona kaukauwa na Yalo Tabu.**

Au sa qai raica rawa!

E noqu leqa tiko na tawa vakabauta ka'u vakatara me'u ciqoma tiko na nona lasu na tevoru. E sega ni vakacegu tiko na yaloqu ka ni'u sega ni vakadeitaka tiko na noqu vakabauta.

Vakatulewataka mo dau vakabauta na Kalou ka kakua ni vakabauta na tevoru.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Vulica mo bula e na vakabauta. Me vaka e tukuna na Roma 1:17, ni rawa me vakatakilai kina vei keda na Nona yalo dodonu na Kalou. E vakaraitaka vei au na Kalou ni'u bula tu ga vakalevu e na vakatitiqa ka la'ki yaco sara kina na tawa vakabauta. O ya na vuna e levu kina na gauna au sega ni marautaka na bula.

Nanuma tiko na veika e kaya vei keda na Jemesa 1:7,8 ni tamata lomalomarua e yamekemeke na nona i valavala ka na sega ni rawata e dua na ka mai Vua na Kalou. Vakataulewataka ni kua ni ko na sega tale ni vakatitiqataka e dua na ka, se, tawa vakabauta.

E ka levu na veika e vakarautaka vei iko na Kalou. Kakua ni laiva na tevoru me butakoca laivi mai vei iko. Oqo na ka mo cakava:

Talaraka sobu na veinanuyaki kei na ka cecere kece ga sa vakalevulevui me vorata na vuku ni Kalou, ka sa vakamalumalumutaka na nanuma kece ga me talairawarawa vei Karisito.
(2 Koronica 5:10).

12

Na vakasama dau nuiqawaqawa

Kakua so ni cudru, biuta ga na daulesavi..

Same 37:8

Na cudru kei na nuiqawaqawa e rau yaragi me rawa ni vakacala na noda vakasama ka kauti keda tani mai na noda qarava na Kalou. E vakayagataka tale ga na tevoru me tabaka sobu na noda vakabauta ka me dredre na noda bula qaq.

E so e sa tiki ni nodra bula na nuiqawaqawa ka sa sega ni ra lako tani mai kina. Kevaka e ra sega ni nuiqawaqawataka na veika era sotava, era na la'ki lomaleqataka tale na nona leqa e dua. Au kila vinaka ka ni tiki ni noqu bula e na dua na gauna.

Na levu ni noqu nuiqawaqawa, au sega ni marautaka kina na vakacegu mai Vua na Kalou.

E sega ni rawa ni ko nuiqawaqawa ka vakila na Nona vakcegu e na dua vata ga na gauna. E sega ni rau sala vata!

Na vakacegu e sega ni rawa ni da biuta ga vua e dua e da vinakata, e vua ni Yalo Tabu. (Kalatia 5:22), ka na basika na vua ni da sema ki na vu ni vaini. (Joni 15:4) Ni da tu Vua na Kalou e da curu ki na Nona i vakavakcegu ka tukuni tiko

e na wase e va ni Iperiu kei na vuqa tale na vanua e na i Vola Tabu.

E vuqa na i vakavakadewa ni nuiqawaqawa kei na lomaleqa e na i Vola Tabu. E na Maciu 6:25, e kaya ni lomaocaoca. E na Filipai 4:6, e kaya tale ga ni lomaocaoca.

Na i balebale ni nuiqawaqawa

E kena i balebale ni da sega ni vakacegu, lomaleqa, vakavuna na nuiqawaqawa ka vakaoca na noda vakasama e na vakanananu ka rawa ni vakaleqai keda.

E na gauna au sa raica rawa kina, au sa vakatulewataka sara ga ni'u na rawa ni vorata, ka'u na vakabauta ni da rawata kece na tamata vakabauta. Au vakabauta ni da vuku cake me rawa ni da lako tani mai kina.

E sega ni kauta mai e dua na ka vinaka na nuiqawaqawa. E dua na kena i vakavakadewa a vakararamataka tale na kena i balebale; me vesuki ka laukati na domona ka kureitaki me vaka e vakayacora e dua na manumanu ki na dua tale; se, me katikatilaka.

Ni'u vakasamataka tiko na kena i vakavakadewa ogo, au qai raica ni vakayagataka na tevero na nuiqawaqawa me vaka na kena i vakavakadewa ka toka ogo, ka yacova ni da sa oca ka malumalumu sobu. Na kena cocowiriwiri tiko na veivakanananu e na noda vakasama, e tautauvata ni da katikatilaki tiko ka da sa vakamavoataki vakaca ka oca.

Na vakasama dau nuiqawaqawa

Na lomaleqa kei na nuiqawaqawa e i yaragi ni tevoru ki na noda vakasama. E tu na veika e dodonu me cakava na tamata vakabauta ka sega ni taleitaka na tevoru me yaco. O ya na vuna e vakaosoosotaka tu kina na vakasama me kakua ni rawa ni vakayagataki e na veika va-Kalou

E daumaka me da wilika na Maciu 6:25-34 e na gauna e da sotava kina na leqa vakaoqo e na noda vakasama.

E sega li ni bibi duadua na bula?

O koya ka'u sa kaya kina vei kemudou, mo dou kakua ni lomaocaoca e na vuku ni nomudou bula, e na ka mo dou kania, se na ka mo dou gunuva: se e na vuku ni yagomudou, e na ka mo dou vakaisulu kina. Sa ka levu na bula, na kakana na ka lailai, se segai?

Maciu 6:25

E dodonu me ka bibi duadua na bula ka me da marautaka vakalevu. E kaya na Joni 10:10, **Sa sega ni lako wale mai na daubutako me butako ga, ka ravuravu ka vakarusa: au sa lako mai me rawa vei ira na bula, ia me rawa vakalevu sara.** Na tevoru e sasaga vakukauwa me butakoca laivi mai vei keda na noda marautaka na bula e solia vei keda na Kalou – ka dua vei ira na sala e muria, sa I koya na nuiqawaqawa.

E kaya na Maciu 6:25 ni sega ni dodonu me da leqataka e dua na ka. Na bula e vakarautaka na Kaloue okati

kina na veika vivinaka kece ga, ia, kevaka e da lomalega tiko e da na calata na bula e nakita na Kalou me da marautaka.

E sega li ni ko bibi cake mai na manumanu vuka?

Dou raica na manumanu vuka ni ra sa sega ni dau veikabukaburaki, se dautamusuka, se dau kumuna vata ki na lololo; a sa vakani ira na Tamamudou vakalomalagi. Dou sa sega beka ni yaga vakalevu cake vei ira?

Maciu 6:26

E na viavia vinaka cake me da vakayagataka e dua na gauna me da vakaraici ira mada na manumanu vuka. O ya na veika e tukuna vei keda na Turaga.

Kevaka e sega ni rawa me da vakaraici ira e na veisiga, tovolea mo vakasamataka mada ka vakananumi iko vakataki iko ni ra sega ni leqataka e dua na ka. E ra sega ni kila se e vei na vanua e lako mai kina na kedra kakana ka tarava; ia, se bera vakadua ni'u raica e dua na manumanu me dabedabe toka e na dua na taba ni kau, ka voleka ni mate e na nuiqawaqawa.

E rawarawa sara na veika e via vakaraitaka tiko na Kalou. "Ko sega ni uasivi cake mai vei ira?"

E rawa beka ni ko yalolailai e na vuku ni veika e tara na nomu bula; vakabauta ni ko uasivi cake ka raica na levu ni Nona kauwaitaki iko na Kalou.

Na vakasama dau nuiqawaqawa

Na vinaka cava e kauta mai na nuiqawaqawa?

**Ia ko cei vei kemudou sa lomaocaoca, sa rawa
me vakuria vakalailai ga na nona bula?**

Maciu 6:27

E matata sara ga vei keda ni sega na betena na lomaleqa. E sega ni kauta mai e dua na ka vinaka. Ke sa vaka ko ya, na cava ga e da lomaleqa tiko kina?

E da lomaleqa e na vuku ni cava?

**Ia, dou sa lomaocaoca vakacava e na vuku ni i
sulu? Dou vakananuma na viavia ni veikau e ra sa
tubu vakaevei: era sa sega ni dau cakacaka se
dautali:**

**Ia, ka'u sa kaya vei kemudou, O Solomoni e
na nona i ukuuku kece ga sa sega ni vakaisulu me
vaka e dua vei ira oqo.**

**Ia, kevaka sa vakasuluma vakaoqo na Kalou
na co ni veikau, ka tu e daidai, a sa biu ki na lovo
e na mataka, e na sega li ni gu vakalevu cake me
vakasulumi kemudou, koi kemudou sa lailai na
nomudou vakabauta?**

Maciu 6:28-30

Ni da raica na Vosa ni Kalou, e kaya na Turaga ni kevaka e kauwaitaki vaka ko ya e dua na se ni kau, ka sega ni cakava e dua na ka, e dodonu me daru raica rawa na Nona veikauwaitaki kei na Nona veivakarautaki na Kalou vei keda.

Kakua ni lomaleqa se taqaya

**O koya mo dou qai kakua ni lomalomaoacaoca,
ka kaya, A cava e da na kania? Se, a cava e da na
gunuva? Se, a cava eda na vakaisulu kina?**

Maciu 6:31

Au na vinakata me da raica tale mada na tiki ni Vola
Tabu oqo, ka tarogi keda, A cava e da na cakava?"

Au kila ni tiko na tevoru koya e vakatala mai ko Setani
me ra mai tukuna tiko vei keda na taro ko ya e na veigauna
taucoko. E ra cokataka mai na nodra taro dredre taucoko ka
qai mai vakalusia tiko na nona gauna e dua na tamata
vakabauta me vakasamataka tiko e na loma ni siga taucoko,
me rawa ni raica e dua na kena i sau.

E kaya vei keda na Kalou e na tikina e 31, me da
kakua ni lomaoacaoca. Nanuma tiko ni na vosataka na gusuda
na veika sa sinai kina na lomada. (Maciu 12:34) E kila tiko na
tevoru ni kevaka e vakasinaita na noda vakasama e na
vakanananu cala, e na lako tiko mai na gusuda. E ka bibi na
noda vosa ka ni vakadeitaka na noda vakabauta – se, e na so
na gauna, na lailai ni noda vakabauta.

Vakasaqara na Kalou, kakua na i solisoli

**Ni sa dau vakasaqara na ka kece ga oqo na lewe
ni veivanua: Ni sa kila na Tamamudou
vakalomalagi sa yaga vei kemudou na ka kece ga
oqo.**

Na vakasama dau nuiqawaqawa

Ia, dou vakasaqara taumada na matanitu ni Kalou kei na Nona yalo dodonu: ia, e na soli me kena i kuri vei kemudou na ka kece ga oqo.

Maciu 6:32,33

E sega ni vinakata na Kalou me da vakataki ira e ra vakavuravura. E vuqa na veika e vakasaqara ko vuravura, ia, e dodonu me da vakasaqara na veika va-Kalou. E yalataka na Kalou ni kevaka e da vakasaqarai Koya taumada, e na qai solia ko Koya me kena i kuri na veika kece ga e da vinakata.

Me da vulica me da dau vakasaqara na matana!

E taleitaka na Kalou me solia vei keda na luvena na veika vinaka, ia, kevaka wale ga e da sega ni vakasaqarai ira, ka da vakasaqara tiko na Kalou.

E kila tiko ko Koya na veika e da gadreva ni bera ni da kerea Vua e dua na ka; kevaka wale ga e da vakatakila Vua. (Filipai 4:6). E na qai vakayacora e na Nona gauna ga va-Kalou. E na sega ni veivuke kevaka e da lomaleqa tiko. E na vakaberaberataka na noda toso.

Taura yadudua na siga

O koya mo dou qai kakua ni lomalomaoacaoca e na vuku ni mataka: e na lomaloacaoca na mataka e na vuku ni kena ka. Sa rauta na siga na kena ca.

Maciu 6:34

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Ni da lomaleqa se da nuiqawaqawa, e tautauvata ni ko vakayagataka na siga taucoko ni kua mo leqataka kina na siga ni mataka. Me da vulica me da vakayagataka na gauna me vaka e nakita na Kalou.

E nakiti me bulataki na bula e na siga ga oqo kei na veika e rauta.

E vuqa vei keda e da sega tiko ni kila se me da bulataka vakacava e dua na siga ki na kena i vakatagedegede e vinakata na Kalou me rawa ni da marautaka na veisiga yadua. E kaya na i Vola Tabu ni butako na tevoru, ravuravu ka vakarusa. Kakua ni vakatarai koya me tomana na nona veivakatotogani ki na nomu bula. Kakua ni vakayagataka na nomu veisiga mo leqataka kina na nomu veimataka. E rauti iko vinaka tiko na veika e yaco tiko ni kua mo qarava. E solia tale tu ga na Nona loloma na Kalou me rawa ni ko sotava kina na veika e rauti iko ni kua. Ia, na Nona loloma e na vuku ni mataka e na qai solia ko koya e na gauna ko sa yacova yani kina na kena gauna. Kakua ni vakamaumautaka na siga ni kua mo leqataka tiko kina na nomu mataka.

Kakua ni rere se taqaya

Dou kakua sara ni lomaocaoca; ia e na ka kece ga me vakatakilai Vua na Kalou na nomudou kerekere e na masu kei na dau cikecike kei na vakavinavinaka.

Filipai 4:6

Oqo e dua tale na tiko ni Vola Tabu vinaka me da nanuma tiko ni yaco mai na lomaleqa.

Au vakatura vei iko mo vakatusa na Vosa ni Kalou e na gusumu. O Koya na i sele i wau bati rua ka dodonu me vakayagataki vua na tevoro. (Iperiu 4:12) Ni tawani tiko ga na i sele i wau e na kena taga, e na sega ga ni vakayagataki rawa se dua na kena yaga.

E sa solia tu vei keda na Kalou na Nona Vosa me da vakayagataka. Vulica na veivosa ni Kalou vaka oqo ka vakayagataka e na gauna e valuti iko kina na tevoro. Vakayagataka na i yaragi vata ga ka a vakayagataka ko Jisu: Na Nona Vosa!

Talaraka na veinanuyaki kece ga

Sa talaraki sobu kina na veinanuyaki, kei na ka cecere kece ga sa vakalevulevui me vorata na vuku ni Kalou, ka sa vakamalumalumutaka na nanuma kece ga me talairawarawa vei Karisito.

2 Koronica 10:5

Ni basika e so na veivakanananu ka sega ni duavata kei na Vosa ni Kalou, e kena i wali ga me da vakatusa na Vosa ni Kalou.

Na vosa ni Kalou ka lako mai na gusuna e dua na tamata vakabauta e i yaragi kaukauwa duadua me da qaqqa kina e na i valu ni lomaleqa kei na nuiqawaqawa.

Biuta Vua na nomudou lomaocaoca kece ga

O koya ogo mo dou qai vakamalumalumutaki kemudou e na ruku ni liga kaukauwa ni Kalou, me vakalevulevui kemudou cake ko Koya e na gauna sa lokuci: ka dou biuta vei Koya na nomudou lomaocaoca kece ga, ni sa dau nanumi kemudou ko Koya.

1Pita 5:6,7

Ni solia vei keda e dua na dredre na tevoru, e da kalougata ni tiko na Kalou me rawa ni da solia Vua. Na i balebale ni vosa na 'biuta' ('cast') sa i koya na 'viritaka'. E rawa ni daru viritaka na nodaru i colacola Vua na Kalou, ka na ciqoma ko Koya ka na kila na cava me vakayacora kina.

E i balebale ni tiki ni Vola Tabu ogo, ni da vakamalumalumutaki keda, e da sega ni da leqataka e dua na ka. Ni dua na tamata e taqaya tiko se nuiqawaqawa, e nanuma tiko ga ko koya ni rawa ni walia vakataki koya na nona dredre. Na lomaleqa sa i na veiciciyaki tiko ni nomu vakasama ni ko vakasaqara e dua na i wali ni nomu dredre. Na tamata dokadoka e sinai e lomana na nona nuitaki koya ga vakataki koya. Ia, na tamata e vakamalumalumutaki koya, e sinai vua na Karisito. Na tamata dokadoka e taqataqaya. Na tamata vakabauta ka vakamalumalumutaki koya e waraka na Kalou.

Na Kalou duadua ga e rawa ni sereki keda ka vakabulai keda, ka vinakata me da kila ni veigauna taucoko

ni dredre e i matai ni ka, ka dodonu me da cakava, me da vakararavi Vua kei na Nona vakacegu.

Na vakacegu ni Kalou

Kemuni na neimami Kalou, o ni na sega li ni lewai ira? Ni sa sega vei keimami na kaukauwa me keimami veivala kei ira na lewe vuqa ogo sa lako mai me vala kei keimami: ia, keimami sa sega ni kila na ka me keimami kitaka: ia, sa rai vei kemuni na mata i keimami.

2 Veigauna 20:12

E talei na tiki ni Vola Tabu ogo. E da raica rawa e ke e tolu na ka.

1. E sega vei ira na kaukauwa me ra valuti ira kina na kedra meca.
2. E ra sega ni kila na cava me ra cakava.
3. E ra kila ni dodonu me ra rai tiko ki Vua na Kalou.

E da qai la'ki raica e na tikina e 15 kei na 17 e na wase ni vola vata ga ogo, na veika e qai tukuna na Kalou mai na nodra vakararavi Vua.

Ni kakua ni rere se taqaya e na vukudra na lewe vuqa ogo; ni sa sega ni nomuni na i valu, sa Nona ga na Kalou.

Ni kua ni vala oqo: dou tuva, dou tu ka raica na Nona vakabulai kemuni ko Jiova.....

E vei na vanua e da tuva tiko kina ni kua? Na tiko e na Nona i vakavakacegu, sa i koya na noda waraka na Kalou ka vakaraici Koya tiko, cakava na veika e vinakata ka rokovi Koya tiko e na veigauna kece.

E na dua na gauna e rau a kerei e rua na dau droini me rau droinitaka e yadua na i yaloyalo ka rau kila ni na vakaraitaka na vakacegu. E dua e droinitaka e dua na drano ka wavolita tu na veiulunivanua... E dua tale e droinitaka e dua na bari ni savu ka dua na vuni kau e lele toka mai e na yasa ni vatu me donumaka na vanua e drodro tiko kina na wai, ka vakasova toka kina e dua na manumanu vuka.

E vei vei rau na droini oqo, e vakaraitaka na vakacegu? Na kenai karua. E sega ni vakila na manumanu ko ya na kaukauwa ni drodro ni wai e na vanua e vakacegu toka kina. Na i matai ni yaloyalo e tu vakadua. E rawa ni da raica ni vuqa e ra na via gade e na vanua vaka ko ya ni vakanomodi. Ia, na vakacegu dina, sa i koya na noda vakila na Nona vakacegu e na gauna ni dredre. O ya na vakacegu ni Kalou.

E kaya ko Jisu, au sa laiva vei kemudou na vakacegu. Au sa solia vei kemudou na noqu vakacegu. Au sa sega ni solia vei kemudou me vaka sa solia ko vuravura... (Joni 14:27) Na Nona vakacegu, e vakacegu vakayalo ka da dau vakila e na gauna ni dredre kei na yavavala. E sega ni lako mai na Kalou me mai kauta tani na

Na vakasama dau nuiqawaqawa

dredre e na noda bula, e mai solia vei keda na sala me da muria me rawa ni da vakacegu tiko e na draki ni veibula dredre kece ga. Me da vakataqara vei keda na Nona i vua ka vuli mai Vua. (maciu 11:29) E kena i balebale me da vulica na Nona sala ka me da sotava kina na veika kece ga.

A sega vakadua ni dau taqaya ko Jisu, ka dodonu me da vakataki Koya tale ga.

Kevaka ko waraka tiko na gauna donu mo qai kakua kina ni nuiqawaqawa, e na sega ni yaco mai na gauna ko ya. Au vakaraitaka tiko e dua na ka dina.

E kaya vei keda na Maciu 6:34 me da kakua ni leqataka na noda veimataka baleta ni dui rauta na siga na kena ca. Ni ko marautaka tiko na Nona vakacegu e na gauna ni dredre, e rokovi kina na Kalou ka ni vakadinadinataka ni donu na Nona gaunisala va-Kalou.

Lomaleqa! Lomaleqa! Lomaleqa!

Sa dua na ka na veiyabaki au vakalusia tu mai e na noqu leqataka na veika kece e tarai au. Au a diva mada ga me vakalesui tale mai na veigauna ko ya ka ni'u sa qai kila na cava me'u cakava. Ia, e dredre ni vakalesui tale na gauna sa siviti keda.

E sega vakadua ni dau lomaleqa na watiq. Au dau rarawataki koya ni'u raica ni sega ni leqataka na ka au leqataka tiko. Au na rawa ni dabe tiko e vale ni kuro ka

cakacakataka kece tiko na levu ni dinau me saumi, ka'u raica ni levu tiko na dinau, ka lailai tiko na i lavo e tiko e na baqe. Ko na watiqu e rawa ni tiko e na rumu ka tarava, ka na qito tiko ga vata kei iratou na gone, sara i yaloyalo yavala (TV), ka ratou veimulomulo e na levu ni nodratou qito.

Au nanuma vinaka tiko ni'u a tukuna vua e na dua na siga, "E vakacava mo lako mai ka mai vukey au e na veika au cakava tiko oqo, ka vinaka cake mai na qito sega na betena ko cakava tiko?"

E qai sauma mai vakamalua, "Na cava ko vinakata me'u cakava?" Au dau cudru ni'u raica ni sega ni kauwai vakalailai ko koya e na leqa levu vakailavo ka sotavi keirau tiko, ka vaka me marautaka tiko na veika kece e yaco tiko.

E qai dau lako mai na watiqu ka mai tukuna vakamalua sara vei au me'u kakua ni taqayataka e dua na ka, ka ni sa dau sotavi keitou tiko na Kalou. Keitou sa vakayacora tiko na neitou i tavi e na veika e vinakata na Kalou (Soli ka tini, soli ka, masu ka nuitaki Koya tiko), ka na qai vakayacora na Kalou na Nona i tavi. E nuitaka tiko na Kalou ko Koya, ia, au sa qai lomaleqa wavoki tiko. Keitou na dau lako vata ki na rumu e ratou tiko kina, ia, ni vakalailai ga, e na veiciciyaki tale na noqu vaksama. "Ia, na cava me keitou cakava? E na saumi vakacava na dinau kece e ra tu oqo? E vakacava kevaka e"

E qai dau veitakosovi e na noqu vakanananu e so na ka, ka'u rai vakatayaloyalotaka tu ni rawa ni na yaco. Na vesu ni neitou motoka, vesu na neitou vale, na madua keitou

Na vakasama dau nuiqawaqawa

na sotava kevaka keitou na kere ilavo vei ira na neitou i tokani, ka vuqa tale na vakanananu. E sa bau vaka ko ya na nomu vakasama e na so na gauna? Au vakabauta ni vaka kina. Kevaka e sega, e na sega ni vakatara na Kalou mo wilika tiko na i vola oqo.

Ni sa oti toka e vica na gauna na noqu ciqoma toka na veivakanananu ka solia toka mai na tevoru, au sa qai dau lesu tale ki vale ni kuro, ka'u lesuva tale na dinau, na i vola ni lavo, ka kauta tale mai vei au na lomaocaoca. E baci tekivu tale na veicudruvi ka'u rarawataki watiq'u ni vakawelewele tiko ga.

Na veika au sotava tiko e sega ni noqu i tavi, e dodonu me'u biuta Vua na Kalou.

Ni'u raica lesu na noqu bula, au qai raica rawa na vakalusi gauna ka'u a cakava tu mai e na i tekitekivu ni noqu bula vakawati. E i solisoli vinaka na gauna galala e dau solia vei keda na Kalou. Ia, e levu ga na gauna, au solia tu vua na tevoru. E nomu na gauna. Vakayagataka vakayalomatua.

Kakua ni nuiqawaqawa Nuitaka na Kalou

Mo dou kaua ni dau kocova na i lavo: ia, dou loma vinaka e na ka sa tu vei kemudou: ni sa kaya ko koya, Au na sega sara ni biuti iko se vakalaivi iko.

Iperiu 13:5

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Oqo e tiki ni Vola Tabu vinaka me da vakadeitaki kina, ka vakananumi keda kina, ni vakatataro na yaloda se na sotavi keda na Kalou se sega.

E kaya tale ga e ke na Kalou me kakua ni da vakanamata ka nuitaka na i lavo, ka da vakananuma se na gaunisala cavae na sotavi keda kina na Kalou. E yalataka ni na sega vakadua ni laivi keda e na dua na gauna.

Cakava ga na nomu i tavi ka kakua ni via la'ki cakava na Nona i tavi na Kalou. E sa rui dau bibi na noda i colacola, ia, kevaka ko sega ni qarauna, e rawa ni vakaleqai iko.

Kakua ni lomaleqa! **Vakararavi vei Jiova ka caka vinaka; o na qai tiko ga e na vanua ka vakani e na ka vakaidina. (Same 37:3)** O ya na Nona vosa ni yalayala!

13

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

Dou kakua ni lelewa ni dou na lewai.

Maciu 7:1

E levu na dredre e dau tara na nodra bula e so ni ra dau vakalelewa ka siqema vakaca na nodra bula na tani. E dau kauta mai na caca veiwekani. E yaco kecekece tiko oqo e na noda vakasama.

Na vakanananu - “au nanuma ni vaka oqo..” - e i yaragi ni tevoru me da dau tu duadua ka ni veigauna vaka ko ya e dau levu na vanua e veiciciyaki kina na noda vakanananu.

E dua na marama e vakabisinisi levu na watina ka rau vutuniyau e na veika e rau taukena. E dau sega ni vosa vakalevu ka dau vinakata me vosa tu ga na watina. E levu sara na ka e kila. E dau rarawataki ko ya na marama watina ni rau dau lako ki na dua na soqo, ka dau vinakata na watina me tukuna e dua na ka, ka kila vinaka tu ka qai sega ni dau vosa.

E na dua na gauna ni rau lesu tiko mai na dua na i vakayakavi, e tarogi koya sara yani na watina, “Na cava na vuna ko sega ni vosa cake yani mo tukuna vei ira na veika

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

ko kila tiko me baleta na ka era veitalanoataka tiko? Ko a dabe toka e kea me vaka sara ga ko sega tu ni kila e dua na ka."

A sauma mai, "Au sa kila na cava au vinakata me'u kila. Au a tovolea me'u galu ka vakarorogo me rawa ni'u kila tale mai e so na ka vei ira."

Au vakabauta ni ko ya na vuna e vutuniyau tu kina. E tamata vuku tale ga. E tutu yadua sara na tamata e rawata i yau me sega kina na vuku kei na yalomatua. E so e ra dau vakavuna na veiwekani, ia e so na gauna e ra sega ni dau yalomatua.

Ni ko vakalelewa, se, siqema vakaca e dua na nomu tokani, e na kauta mai na leqa ni veiwekani. E vinakata na tevoru me cavuka na veiwekani me rawa ni ko tu taudua ga ka mo kakua ni valuta rawa na nomu vakasama. Au nuitaka ni na veivuke vei keda na wase ni vola ka tarava.

Vakalelewa

Ni ko vakalelewa e kena i balebale ni ko raica ka vakalewa na nona malumalumu e dua. E kena i balebale talega ni ko bulia ga vakataki iko na nomu vakanananu ca me baleta e dua.

Na Kalou duadua ga e tu Vua na dodonu me vakadodonutaki keda. Ia, ni da vakalewa e dua tale, e da sa via taura na nona i tutu na Kalou.

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

E dodonu me da qarauna me da kakua ni da viavia Kalou. E a tiki tu ni noqu bula oqo e na dua na gauna, ka'u vakabauta ni na vukei iko e vica na ka e vakatavulica vei au na Kalou.

E ratou veiwekani taucoko na vakalelewa, dusi kei na vakanananu cala me baleta e dua.

Au dau vakalelewa baleta ni'u dau raica tu ga na yasana cala ka sega na veika vinaka. Vei ira era vaka ko ya, e dau rawarawa me ra dau wasea na nodra vakalelewa vei ira na tani.

Me da kila tale tiko ga ni duidui na tamata ka duidui talega na i vakarau ni nodra raica na veika e wavolivoliti ira. E da dau taleitaka me da vakaraitaka na veika e da dau nanuma – e rawa ni donu vei keda ka cala vei koya e rogoca.

E keirau duidui sara kei na watiqu e na levu na ka. Keirau duidui e na kena tuva i ka ukutaki na loma ni vale. Ni keirau la'ki volivoli, au rawa ni'u taleitaka e dua na ka, ka sega ni taleitaka ko koya. Na cava beka na vuna? E kena i balebale ga ni oqo e rua na tamata e rau duidui na nodrau vakanananu. E vinaka na nona nanuma, ka vinaka talega na noqu nanuma; ia e keirau duidui ga.

E taura e dua na gauna balavu me'u qai kila ni sega ni dua na ka e leqa tiko vua na watiqu – baleta ni keirau sega ni duavata e na levu na ka. Au dau vakaraitaka vua na noqu nanuma ni cala ko koya e na vuqa na ka. E matata e kea, ni vakaleqa ka vakamavoataka na neirau veiwekani na i vakarau ni yalo cala ka tiko vei au.

Dokadoka: Na leqa ni “Au”

**Me kakua e dau me dokai koya me vaka ni sa
sega ni dodonu me dokai koya; me yalomatua ga
na nona nanuma me vaka na i vakarau ni
vakabauta sa vota na Kalou vei ira yadua.**

Roma 12:3

Na vakalelewa kei na dusi e vu mai na dua na leqa
titobu - na dokadoka. Ni ko vakalevulevuya na “Au”, e na
vakavuna e levu sara na leqa e da veitalanoataka tiko. E
vakananumi keda vakavica na I Vola Tabu ena noda dokai
keda vakataki keda.

Ni da rawata e dua na ka, me da kakua ni guilecava
ni solia vei keda na Kalou na i solisoli ni loloma me da rawata
kina. Ia kevaka e da laveti keda cake ka da vakalevulevui
keda, se, dokai keda vakataki keda, e na vakavuna na noda
raici ira sobu na tani ka da biuti ira me ra lolovira mai vei
keda. Na i vakarau ni vakanananu vaka ko ya e cata na Kalou,
ka dolava e vuqa na katuba vua na tevoru ki na noda bula.

Rere vakayalo

**O i kemudou na veiwekani , kevaka sa
vakidacalataki e dua na tamata me i valavala ca,
mo dou vakavinakataki koya e na yalo
malumalumu, o i kemudou sa vakayalo; ka mo
vakaraici iko, de ko sa dau veretaki talega.**

**Dou veivuke ni colata na nomudou i colacola
ka mo dou vakayacora kina na vunau i Karisito.**

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

Kevaka e dua sa nanumi koya me ka levu, Ia sa ka wale ga sa qai vakaisini koya vaka i koya.

Kalatia 6:1-3

Ni da raica vakavinaka na tiki ni vola Tabu oqo, e vakaraitaka vei keda na sala cava me da ciqoma kina na nodra malumalumu na tani. E vukea na i vakarau ni noda vakanananu me baleti ira na tani. E dodonu me tiko vei keda na rere vakayalo Vua na Kalou me rawa ni vukei keda e na noda raici ira na tani e na vuku ni nodra malumalumu.

O cei ko iko mo lewa na tamata tani?

**O cei ko iko mo lewa na tamata ni turaga tani?
E na tu ko koya, se bale vua na nona turaga. Io, e na tu dei ga: ni sa rawarawa vua na Kalou me vakataudeitaki koya.**

Roma 14:4

Kevaka e dua tani tale na tamata e mai tukuna vei iko na veika mo cakava vei ira na luvemu, ko na taleitaka? E na vakacava na nomu ciqoma na veika e mai cakava? Se, e lako mai e dua me mai tukuna vei iko ni sega ni vinaka na i vakarau ni nomu yalewa cakacaka, o koya ko dau lomana, a cava ko na tukuna?

O ya sara ga na veika e tukuna tiko vei keda na tiki ni Vola Tabu ka da wilika tiko. E da nona kece na Kalou, ka veitalia na noda malumalumu, e vakadonui keda mai na noda vakabauti Koya. E da saumi taro Vua na Kalou, ka sega

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

vei ira na tamata. Ke vaka sa vaka ko ya, o cei ko i keda me da lewa na tani?

E cakacaka vakaukauwa ko Setani me solia vua e dua na tevoru me viritaka tiko ki na nomu vakasama na veivakasama cala kei na vakatitiqa. E dau cakacaka talei vei au me'u dau dabe toka e na vanua ni veivoli ka vakasaravi ira na tamata ni ra veisivi toka e mataqu. Au qai dau vakalewa toka na nodra i sulusulu, i kotikoti kei na vuqa tale. E sega ni rawa ni da tarovi keda mai na noda soli vakasama e na dua na ka, ia, e sega ni dodonu me da vakaraitaka. E rawa ni yaco na gauna me sa oti vakadua na vakanananu vaka ko ya, ia, kevaka e sega, e na dau tiki tu ga ni nomu bula na vakalelewa.

E dau vakavuqa me'u vakananumi au ga vakataki au ka kaya e lomaqu, "E sega ni dua kina na nomu bisinisi, Joyce." E dua na leqa levu ni ko sa bucina e na nomu vakasama, ka yacova sara ni ko sa ciqoma me nomu vakatulewa. Na levu ga ni nomu vakasamataka, na kena tubu cake tiko me levu, ka yacova sara ni ko sa sinai kina ka tukuna tale vua e dua. Ni sa levu, e tiko kina na kaukauwa me vakacacana na veimaliwai ka kakua ni guilecava ni na cakacaka tale tiko ga e na vuravura vakayalo. Ko na tarova e levu sara na leqa lelevu kevaka ko dau vakananumi iko ni sega dina ga ni dua na nomu bisinisi e na nodra malumalumu na tani.

E tiki ni bula ni matavuvale au susugi cake mai kina na vakalelewa, ka rawa tale ga ni vaka kina na nomu bula. Au a tovolea me'u bulataka na bula e vinakata na Kalou, qai sega ni rawa. E taura e dua na gauna balavu me'u sa vulica

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

na i valu ka lako tiko e na noqu vakasama me rawa ni qai veisau na noqu i valavala.

Nanuma tiko, e na sega ni rawa vakadua ni veisau na nomu i valavala me yacova ni sa veisautaki na nomu vakasama.

Kevaka e levu na dredre ko sotava e na bula ni vakalelewa, dau wilika wasoma na Maciu 7:1-6. Wilika e cake, ka wilika wasoma me rawa ni ko vakayagataka me i yaragi ni nomu valuta na tevoru. E rawa ni cakacaka tiko mai na tevoru mai dua na bai ni valu ka sa tu dede vei iko e na vica vata na yabaki sa oti.

Kakaburaki kei na tatamusuki ni nomu vakatulewa

O koya na ka vakayadua ga dou sa vinakata me ra kitaka vei kemudou na tamata, dou kitaka vakatale ga kina vei ira; ni sa vaka ogo ko ira na vunau kei na parofita.

Maciu 7:12

E kaya vei keda na tiki ni Vola Tabu ogo ni da na tamusuka ga na veika e da kaburaka. (Kalatia 6:7) E sega ni cakacaka walega na tatamusuki e na teivaki ni kau bula, se, na i lavo; na tatamusuki e yaco tale e na veika e da teivaka e na noda vakasama.

Ni dau rogoca e dua na i Talatala ni dua e talanoataki koya vakaca, e dau tarogi koya vakataki koya, "E ra teiteivaki

tiko, se'u tatamusuki tiko.?" E na so na gauna e da dau mai tamusuka na veika e da kaburaka e na nona bula e dua tale.

Vakabulai iko vakataki iko!

Ia, ka vakaevei ni ko sa raica na malamala e na mata ni wekamu, ka ko sa sega ni nanuma na kau e matamu? Se ko na kaya vakaevei vua na wekamu, me'u leuta mada na malamala mai na matamu; ka raica sa tu e matamu na kau?

Na dau veivakaisini, mo cavuta mada e liu na kau mai na matamu; ia, ko na qai raica vinaka mo leuta na malamala mai na mata ni wekamu.

Maciu 7:3-5

E taleitaka na tevoru me vakaosoosotaki keda e na veigauna kece ga, ka me da dau vakalewa tale ga na nodra bula na tani. Ni da kauwai vakalevu e na nodra malumalumu na tani, e na sega ni rawa ni da kauwaitaka na noda malumalumu vakataki keda.

E sega ni rawa ni ko veisautaka e dua na tamata.; na Kalou ga e rawata. E sega ni rawa tale ga ni da veisautaki keda vakataki keda; ia, e rawa ni da solia na galala Vua na Yalo Tabu me cakacaka e na noda bula. Na i matai ni kalawa ki na taucoko ni Nona veisereki sa i koya na noda ciqoma na dina sa vakaraitaka tiko vei keda na Kalou.

Ni da vakasamataka ka veitalanoataka na nodra malumalumu na tani, e da vakacalai keda tiko ga valataki keda na tani ni levu tu mada ga na noda malumalumu.

Vakatara na Kalou me tekivu vei iko. O ya na vuna e vosa kina ko Jisu me da kakua mada ni kauwai e na nodra malumalumu, ko na qai raica rawa na gaunisala mo tubera kina e dua na tacimu vakayalo Vua na Kalou.

Dou veilomani vakataki kemudou

Dou kakua ni solia na ka tabu vei ira na koli, se biuta na nomudou mata ni civa e matadra na vuaka, de ra butuka sobu e yavadra, ka vuki mai ka basuraki kemudou.

Maciu 7:6

E vakaibalebaletaka e ke ko Jisu na noda rawa ni lomani ira na tani mai na loloma e solia vei keda na Kalou.

E vosa vei keda na Kalou me da lomani ira na tani, ia, e daru qai vakayagataka me daru vakacacani ira. E da kauta na veika tabu (loloma) ka da solia vei ira na koli (tevoro) kei na vuaka (yalo velavela). E da dolava na katuba vei ira me butuka sobu na veika tabu e solia vei keda na Kalou ka me ra qai vuki ka basuraki keda.

Me da raica vakayalomatua ni da veilomani, e taqomaki keda mai na sasaga ni vu ni ca. Au sega vakadua ni vakabauta ni rawa ni tara ka basuraka na tevoro na nona bula e dua e bulataka na loloma ka vinakata na Kalou.

E na noqu a kunekune vua na i ka va ni luve i keirau , au sa papitaiso oti e na Yalo Tabu, kacivi ki na vei qaravi, ('ministry'), ia, sa duatani na noqu malumalumu, lutu na

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

yagoqu, ka'u tautauvimate sara vakalevu. Au davo tu ga e na levu na gauna ka'u sega sara tu ga ni yavala rawa.

E vakatataro na yaloqu ka ni sega ni vakaoqo na noqu kunekune vei iratou na lewe luvequ e tolu. E sega soti ni levu na Vosa ni Kalou au kila e na gauna ko ya, ka'u se sega ni se dau vakayagataka vakalevu na noqu vakabauta e na dua na ka .Au sa qai kila mai e so na Nona vosa ni yalayala; ia, au se tauvimate tiko ga, ka sega ni dua na masu e veisautaka rawa na i tuvaki ni yagoqu.

E na dua na siga ni'u vakaraici iratou tiko na veitamani ni ratou qito tiko, au taroga vakukauwa na Kalou ka kaya, "Na cava e leqa tiko vei au? Na cava na vuna au sa rui tauvimate kina?

Sa qai vakaraitaka vei au na Kalou me'u wilika na Maciu 7:1, ka'u vakataroga se cava na vuna me'u wilika kina? Sa qai dolava na yaloqu na Kalou e na dua na ka, ka a yaco e na vica vata na yabaki sa oti.

Au a liutaka tiko e dua na i lala ni vuli Vola Tabu, ka tiko tale ga kina e dua na marama ko Jane na yacana. E yalo dina e na nona vakasaqara na Kalou, ka mani kunekune e na dua na gauna. Sa qai dau dredre na nona dau mai vuli Vola Tabu ka ni levu ga na gauna e sa dau oca ka sega ni bula vinaka.

Ni'u davo tu, au qai vakasamataka ni keirau a veitalanoataki koya e na dua na gauna kei na dua tale na marama ka lotu tale tiko ga. Keirau dau vakalewa na nona

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

sa sega tiko ni mai lotu ka sega vakadua ni keirau bau vukei koya e na dua na ka. Keirau tukuna ni marama vucesa ka vakayagataka tiko ga na nona bukete me ulubale ni nona sega ni basika mai.

Ia, oqo, au sa tautauvata sara ga kei Jane. E vakaraitaka vei au na Kalou ni'u sa dolava e dua na katuba levu vua na tevoru, mai na noqu dau vakalelewa. Au taura na noqu veika tabu (na noqu rawa ni lomani Jane) ka'u biuta e na matadra na koli kei na vuaka, ia, oqo, e ra sa vuki tale mai ka basuraki au. E sega ni bera na noqu vakatutusa ka veivutunitaka Vua na Kalou. E sega tale ga ni bera na kena veisau vakasauri na noqu bula, ka sega tale ni dua na tauvimate me yacova sara ni'u sa vakasucu.

Au a vulica kina e dua na leseni e na kena rerevaki na noda dau vakalelewa. Mai na gauna ko ya, au sega tale vakadua ni vakayacora na veika au dau cakava, ka'u vakavinavinaka ni sereki au mai kina na Kalou.

E da dau vakacalaka taucoko. E tu taucoko na noda malumalumu. E kaya vei keda na i Vola Tabu me da kakua ni yalo kaukauwa, se, dau lelewa, ia, me da veivosoti ga ka veilomani me vaka sara ga na Nona lomani keda na Kalou. (Efeso 4:32).

Na lelewa e kauta mai na cudruvi

O koya oqo sa sega kina na nomu ulubale, o iko na tamata yadua sa dau lewa: ni ko sa beitaki

**iko e na nomu lewa na tani: ni ko sa i valavala
tiko vakakina ko iko sa dau lewa.**

Roma 2:1

Na veika sara ga e da vakalewai ira kina na tani, e da cakava tale tiko ga.

Au a vakataroga tiko na Kalou se cava na vuna ni da dau cakava e dua na ka, e dau donu vei keda, ia, ni cakava tale e dua na ka vata ga ko ya, e da vakalewai ira kina. Qai vosa vei au na Kalou ka kaya, "Ko raici tiko ga e na dua na iloilo ka rairai vinaka ga vei iko; Ia. ko raici ira tiko na tani e na dua na iloilo ni vakalevutaki ka (Magnifying glass)."

E da dau vakaulubale ni da cakava cala e dua na ka, ia, ni cakava na cala vata ga ko ya e dua tani tale, sa dua tani na noda sega ni dau loloma. Cakava vei ira na tani na veika ko vinakata me caka vei iko. (Maciu 7:12); ni ko cakava me vaka na tiki ni Vola Tabu ko ya, e na sega ni levu na leqa.

Na vakanananu dau vakalelewa, e na vakasamataka tu ga na veika cala ka sega vakadua ni raica rawa na yasana vinaka.

Dau vakanananutaka na veika vinaka; kakua na veika ca!

E na vinaka vei ira na tani, ia, e na vinaka sara vakalevu vei iko.

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

Qarauna na yalomu

Mo vakatawa vakavinaka sara na yalomu; ni sa taka mai kina na i vurevure ni bula.

Vosa vakaibalebale 4:23

Kevaka ko vinakata mo raica na bula, qarauna na yalomu.

Na veika kece e vakatavulica vei keda na Kalou, na veika ga me da vinaka kina. Ni da muria na Nona sala e kauta mai na bula e vuavuai vinaka; ia, na nona sala na tevoru, e kauta mai na leqa kei na mate.

Kidava ni ko vakarau kilakasamitaka e dua na ka

...Sa ubia na ka kece ga, sa vakabauta na ka kece ga, sa vakanuinitaka na ka kece ga, sa vosota na ka kece ga.

1 Koronica 13:7

E sa dua na ka na noqu tovolea me'u talairawarawa ki na vosa ni Kalou ogo. Au a tubu cake mai e na dua na vuvale ka dodonu me'u qarauna na veika kece ga. Au vakavulici me'u kakua ni vakadinata se nuitaka ni dina e dua; vakauasivi ni ra tovolea me ra vinaka vei au, ia, e ra vinakata dina e dua tari tale na ka.

Ni vaka tu ko ya na veika au vakavulici kina, e levu sara na veigauna dredre ka mosimosi au a sotava; e na gauna

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

au se bera kina ni lotu ka vaka tale ga kina na noqu sa mai tekivu qarava na Kalou. E vukea vakalevu na noqu bula ni'u sa tekivu vakanananutaka me'u tamata dau loloma, ka'u vulica ni loloma e raica ka vakabauta na veika vinaka e na nona bula e dua.

Ni vesuka na nomu vakasama na tevoru, e dodonu me vakavoui e na Vosa ni Kalou. E rawa oqo, e na nomu vakanananu kina, vakatusa, vulica, masulaka, wasea ka vakatavuvulitaka; me tiki ni nomu bula!

E da kalougata ni tiko na Yalo Tabu me tukuna vei keda ni cala na vanua e da sa vakarau lako kina. E dau vakayacora vaka ko ya vei au na Kalou e na gauna au dau vakanananu kina vakatani ka yali na vakanananu ni loloma.

E vukea na noda veiwekani ka da marautaka na bula ni da nuitaki ira ka vakabauti ira na tani.

Na vakanananu vakatani e vakaleqa na noda veimaliwai vakaveiwekani.

Kevaka e da vinakata na veika va-Kalou, ia, me da muria na gaunisala va-Kalou. E cata na Kalou na vakalelewa kei na noda vakanananu vakatanitaka e dua. Vakataru na veika vakataru na Kalou, ka vakatabuya na veika e vakatabuya.

Nuitaka vakaidina na Kalou, ka donu na nomu rai e na vukudra na tamata

Ia ni sa tiko ko Koya mai Jeruisalemi, ni sa ia tiko na kana vata ni lako sivia,, sa lewe vuqa e ra sa vakadinata na yacana, ni ra sa raica na veika mana sa cakava ko Koya.

A sa sega ni vakararavi vei ira ko Jisu ni sa kilai ira kece ga, a sa sega ni yaga e dua Vua me vakatakilai ira na tamata: ni sa kila ko Koya na ka sa tu e loma ni tamata.

Joni 2:23-25

A vakaraitaka vei au na Kalou na tiki ni Vola Tabu oqo, e na dua na gauna ni noqu dredre e na loma ni lotu.

E vakamatatataki e ke na nodratou veiwekani ko Jisu kei iratou na Nona tisaipeli. E kaya na i Vola Tabu ni sega ni nuitaki Koya vei iratou. E sega ni kena i balebale ko ya ni sega ni nuitaki iratou, se vakanananutaki iratou vakatani; e vaka ga ko ya, ka ni kila tu ko Koya na veika e tu e na loma ni tamata; ka ni kila na i vakarau vakatamata.

Au a vulica e dua na lesoni e ke. A dua na dredre e vale ni lotu, ka ni a tiko e dua na veimaliwai kei na so na marama, ka sa la'ki vakatanitaki. E na gauna kece keimami vakatanitaka na veika e biuta vei keimami na Kalou, keimami dolava sara tiko ga vua na tevoru me cakacaka.

E kaya na 1 Pita 5:8,

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Au qai raica ni'u sa tekivu vakanuinitaka na veika kece vei ira na marama oqo, ka sega Vua na Kalou. Ni da tovolea me da lako sivita na vuku ni Kalou, e na tubu me levu na dredre kei na mavoa.

Dau nuitaka duadua ga na Kalou! Ni ko vaka kina, e na vakaraitaka tiko vei iko na Yalo Tabu na veigauna kece ko vakarau lako cala kina.

E so era nanuma ni ra kila vakayalo (discernment) e dua na ka, ia, era vakanananutaka cala ga e na nodra vakasama. Na i solisoli ni Yalo Tabu na kila na veiyalo.
(1 Koronica 12:10)

E kila na veika ca kei na veika vinaka tale ga. Ni ko vakanananutaka cala e dua na ka, e basika mai na vakasama ka sega ni se vakavoui. Ni ko kila na veiyalo, e basika mai na yalo e vakavoui.

Masulaka me basika na i solisoli dina; sega ni ka e basika mai na veika vakayago. Na kila kei vuku vakayalo, e na vakabasikataka cake na bula ni masu, ka sega ni kakase. Me muri na sala va-Kalou ni laurai e dua na dredre, ka me kakua ni vakayago na noda vakatulewa.

E vu ni bula na vosa vinaka ka talei

**A lomana na vuku sa vakavukuya na gusuna,
ka sa kuria na i vakavuvuli ni tebe ni gusuna.**

Na vakanananu dau vakalelewa ka veidusi

**A vosa vinaka sa vaka na qa ni oni, Sa ka
kamikamica ki na yalo ka sa bula kina na sui.**

Vosa vakaibalebale 16: 23-24

Na nodrau veivolekati na nomu vosa kei na nomu vakasama, e vaka sara ga na sui kei na uto ni sui, ka dredre ni da wasei rau. (Iperiu 4:12)

E dau vosa tale ga na noda vakasama, ia e wilika duadua ga na Kalou kei iko. Ia, e rawa ni veisautaka na nomu bula, i vakarau ni yalomu kei na nomu marau. Na veika e da dau vakasamataka vakalevu e lako tiko mai na gusuda. Ia, e ka bibi ni da raica ni so na gauna e vakavuna na matata ni keda roka vei ira na tani – vakabibi vei ira era toso vakayalo. Na vakalelewa kei na vakanananu vakatani e rawa ni vakayalia na noda marautaka na bula kei na galala e solia na Kalou.

E kaya ko Jisu ni lako mai me rawa na bula; o ya, me marautaki. (Joni 10:10) Tekivutaka mo cavu i kalawa e na veika e vakanananu kina na Kalou (Nona Vosa); ko na sotava e dua na i vakarau ni bula vakayalo vou.

14

Na vakasama dau wele

E ra sa rusa na noqu tamata ni sega vei ira na vuku.

Osea 4:6

E vuqa na tamata lotu e ra sega ni kila na cava na i balebale ni ulutaga ogo, ka ra sega ni rawa ni kidava rawa ni moce se sega ni cakacaka rawa na nodra vakasama.

E ka vakarerevaki ni vakatavulica na Vosa ni Kalou ni dodonu me da vakatawa, ka yadra. (1 Pita 5:8) – me da uqeta na i solisoli e soli vei keda. (2 Timoci 1:6)

Ni sega ni yadra na noda vakasama e i vakaraitaki ni vucesa vakayalo, sega na gagadre, katakata batabata ka da yali kina mai Vua na Kalou. Na moce, wele se na vucesa vakayalo e vakavuna na tevoru. E kila tiko ko koya ni rawa ni vakavuna na nomu druka. E na sega ni rawa vakadua ni rawai keda na vu ni ca kevaka e da toso tiko ga me da valuti koya tiko e na veigauna taucoko. Ia, kevaka e sa la'ki yacova e dua na gauna ni vakawelewele, e sa na rawa ni vakavu leqa.

E vuqa na tamata vakabauta e vakatulewa vei ira na i vakarau ni yalodra (emotions). E ra qai vakavinavinaka ga e na gauna e ra vinakata kina, e ra qai dina e na gauna e ra vinakata kina – ia, e na gauna ga e ra bese kina, e ra sa mai tu sara tu ga yani vakadua.

Na vanua lala e vakayagataki

**Kakua tale ga ni vakarawarawataki kemudou
vua na tevoru.**

Efeso 4:27

E da dau solia vua na tevoru na veivanua lala me dau cakacaka kina. Na vakasama ka wele se lala, e vakatawana na tevoru e na veivakanananu kece ga ka sega ni yaga vei iko.

E so era maroroya na veivakanananu ko ya ka ni sega ni rawa ni ra vorata e na nodra vakasama. E sega ni kila ko koya ni vakacuruma ki na nona vakasama na tevoru, ka ni raica ni lala tiko.

E dua na gaunisala mo valuta kina na veivakanananu cala sa i koya na nomu dau vakasamataka ga na veika vinaka. E rawa ni vakasevi na tevoru, ia, e la'ki tiko ga e na vanua dravuisiga e na dua na gauna lekaleka. Ni qai lesu tale mai ki na nona vale, ka raica ni lala, e kaya vei keda na Luke 11:24–26, e kauta tale mai e so ka mai vakavuna na nona ca vakalevu cake na tamata ko ya, mai na i tuvaki ni nona bula e liu. E na vuku ni tiki ni Vola Tabu ogo, e dodonu me vakavulici e dua ka vakasevi tani mai vua na tevoru, me vakatawana na vanua ka sa mai lala.

Au sega ni tukuna e ke ni tamata taucoko e ra vakanananu ca e tiko vei ira na yalo velavela. Ia, na veivakanananu cala taucoko, e tiko mai dakuna, se, e vakavuna tko mai e dua na yalo velavela.

Na vakasama dau wele

E tu na veika dina e da cakava ka tiko tale ga na veika cala e da cakava. Oqo e dua na kena i vakaraitaki: E rawa ni vakacacani e dua na veiwekani mai na kena tau tu e so na vosa sabalia ka veivakamavoataki; ia, e rawa tale ga ni veivakacacani ni sega ni vosataki na vosa donu e na kena gauna donu.

Na tamata ka sega tiko ni yadra, e na nanuma tiko ni sega ni dua na ka e leqa ka ni sega tu ni cakava e dua na ka. Ni tarogi, e na kaya, "Au sega ni cakava e dua na ka !" E donu na ka e tukuna, ia, na nona i valavala e cala. E basika mai na leqa ni sega tu ni cakava tiko e dua na ka.

Me valuti na wele

A sotava vakalailai na noqu lewe ni vale na leqa ni vakawelewele e na dua na gauna. E dau cakacaka e na veisiga, qito 'golf' e na Vakarauwai, ka sara qito e na Siga Tabu; ka dredre sara me'u veisautaki koya ne cakava tale e dua na ka. Ni'u vinakata me kabi cake e lalaga e dua na i yaloyalo, e rawa ni taura e tolu ki na va na macawa me qai caka. E dau vakavu veicoqacoqa vakalevu ni vaka tiko ko ya na neirau bula.

E lomana na Kalou ko koya, ka a mani vakasaqara na Kalou e na vuku ni leqa oqo. E qai vakatakila vua na Kalou na leqa ni vakawelewele kei na veika e vakavuna. E raica rawa tale ga ni ra vakavuna tiko na tevoro. E na so na vanua e cakacaka sara vakaukauwa, yadra vakayalo, ia, e na so ga na vanua e sa wele sara ga ka vakarawarawataka na tevoro

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

me vakatulewa tiko e na nona vakanananu. E rawai koya tiko kina na vu ni ca ka so na gauna e dau sega sara ga ni via cakava e dua na ka.

Na kena vulici na Vosa ni Kalou kei na masu e dua tale na vanua ka dau wele kina vakalevu. Ni'u sa kila tiko ni sega ni dau vakararavi Vua na Kalou me dusia vua na sala me muria, e dau dredre vei au me'u vakarorogo vua. Au dau yalo kaukauwa e na so na gauna, ka qai vakayagataka na tevoru na neirau dui malumalumu me keirau veivorati kina. E vuqa na matavuvale e dau kasere sara ga e na mataqali leqa vata vaka ko ya. E ra sega tale ga ni kila se cava sara mada e leqa tiko.

E dau kaukauwa na noqu i valavala ka so na gauna e dau liu sara na veika au cakava, ka'u sa qai dau kerea Vua na Kalou me vakalougatataka na veika au sa vakayacora oti tu. E dau sega ni levu na ka e cakava na watiqu, ka dau waraka ga na Kalou. Oqo e sa qai vakararawataki au vakalevu. Keirau sa qai mai dredrevaka tu oqo na veika keirau dau vakayacora e na gauna ko ya. Kevaka me a sega na Kalou ke dua tale ga vei ira na matavuvale kavoro na neirau matavuvale.

E dau tukuna vei au na watiqu ni sa rui dau totolo na veika au cakava ka'u sega ni dau waraka na Kalou. E vakawelewele vakalevu ko koya ka sega ni dau kidava ni sa toso na Kalou.

Ni vakaweleweletaka e dua na tamata vakabauta na i solisoli e tiko vua, se, taledi, e vakatuvakaduataka sara ga na veika e via vakatagataki koya kina na Kalou. Na balavu

Na vakasama dau wele

ga ni nona sega ni cakava e dua na ka, na kena sa toso sobu tiko ga na nona gagadre me vakayacora kina e dua na ka. E dua na kena i vakaraitaki vinaka na noda vakaukauwa yago.

Au vakayacora tiko e dua na i tuvatuva ni vakaukauwa yago. Na levu ga ni noqu cakava, na kena rawarawa vei au. Ia, sa dutani na kena dredre e na gauna au se qai tekivu kina. E momosi na yagoqu ni'u se qai tekivu ka ni'u sega ni cakava tu mai e na dua na gauna balavu. E vaka me voraki mai na yagoqu ka'u vucesa vakalevu e na gauna au sa sega tu kina ni vakaukauwa yago tale. E malumu mai na yagoqu ni'u sa sega ni yavalata na veiviciko kei na veiua ni yagoqu.

Sa tekivu raica rawa tale ga na watiqu na veika e leqa tiko vua ka ni dolava tiko na katuba vua na tevoru me vakamalumalumutaki e na vuku ni balavu ni nona vakawelewele. A yalataka sara ga ko koya ni na sega tale vakadua ni vakawelewele se, vucesa e na gauna sa vakaraitaka kina vua na Kalou na veika e vakavuna tiko na nona leqa.

E rawarawa ni da vakatulewataka; sa qai vo na kena cakacakataki. E dredre vua ka ni dodonu me na cakacakataka na kaukauwa me na rawata kina na veika mai Vua na Kalou.

Sa qai tekivu yadra vakamataka e na 5 na kaloko me wilika na Vosa ni Kalou, ka masu ni bera ni la'ki cakacaka. Sa tekivu na i valu! E sega ni vinakata na tevoru me dua e kauti koya laivi mai e na vanua sa toka rawa kina; ka na sega tale ga ni via laiva vakarawarawa. E na so na gauna, e dau la'ki tini tale e na kedru na wili Vola Tabu kei na masu.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E na so na mataka e sega ni dau yadrava na 5 na kaloko, ia, au raica ni sa via vinaka cake mai e na veisiga taucoko.

E na so na gauna e dau sega ni yalona taucoko na masu se wili Vola Tabu. E na so na siga e dau tukuna ni sega ni dua na veisau, ka ni sega ni kila rawa na cava e wilika tiko, se, sega tu ni kila se rogoci tiko na nona masu se sega. Ia, e sega ni cegu na nona toso tiko ga me valuta na vakawelewele vakayalo.

E sega ni qai dau bera na kena vakayacori na veika au gadreva vua me cakava e loma ni neitou vale. E sa qai tekivu me vakasama vakataki koya ka biuta na nona vakatulewa. E na so na gauna e dau sega ni vinakata me cakava, ia, e dau valuta nona gagadre vakayago me rawa ni vakaukauwataki koya e na nona i lakolako vata kei na Kalou. Na levu ga ni nona cakava na veika ka kila ni dodonu, na nona marautaka na nona sereki mai na veivesuki ni vu ni ca.

E sega dina ni ka rawarawa vua. E taura e dua na gauna; vica na macawa, me qai laurai na veisau. Au rawa ni tukuna vei iko ni ka dredre duadua na noda valuta na leqa oqo, ka ni sega tu mada ga ni yalomu kina.

E veivuke vakalevu na Kalou vua na watiqu me qai rawa na nona lako tani mai na bula wele ka moce vakayalo. E vakayagataki koya sara vakalevu na Kalou e na cakacaka e na loma ni 'Life in the Word Ministry'. E raica tiko na veika me baleta na kena kaburaki e na retio yaloyalo (TV) na Vosa ni Kalou, na kena kaburaki e na retio, e raica tale ga na yasana vakailavo ni 'Ministry. Keirau lako vata e na veivanua kece sara, ka vakatulewa e na neirau veitosoyaki kece. E turaga

Na vakasama dau wele

kauwaitaka na nona matavuvale, dau masu ka vakayagataka vakalevu na nona gauna e na Vosa ni Kalou. E vakaturaga ka taleitaki na nona i vakarau.

E se qito 'golf' tiko ga, sara qito ka dau cakava tale ga na veika tale e so ka dodonu me cakava. Ni da raica na nona bula oqo, e da na sega ni vakabauta ni a dau vakawelewele tu na nona bula e na dua na gauna.

E rawa me vorati na moce kei na vakawelewele vakayalo, ia, e rawa e na kena valuti e na vakasama. A sega ni rawata ko koya me yacova ni sa vakatulewataka ka veisautaka na i vakarau ni nona vakasama.

Na vakasama donu e kauta mai na i valavala donu

Ia, dou kakua ni vakatauvatani kemudou kei ira era sa vakavuravura; dou mataliataki ga ni sa vakavoui na lomamudou, mo dou kila rawa kina na loma ni Kalou, sa vinaka, ka yaga, ka dodonu sara.

Roma 12:2

E dua ga na ka e vakaraitaki tiko e na Vosa ni Kalou ka na rawa kina na bula qaqa vei keda na tamata vakabauta; sa i koya na donu ga ni noda vakasama, na donu ni noda i valavala.

Se, e da rawa tale ga ni kaya, : e na qai kune na veisau e na bula ni tamata ni sa veisau na nona vakasama.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E na Nona i tuvatuva va-Kalou, e liu na vakasama donu, qai muri na bula e donu. Na i valavala donu e vua ni noda vakasama donu. E vuqa na tamata lotu e ra oca na saga me donu na nodra i valavala, ia, e sega ni basika e dua na vua. Na vua e basika mai na noda semati keda ki na vu ni vaini (Joni 15:4). Na sema ki na vu ni vaini e gadrevi kina na talairawarawa. (Joni 15:10)

E kaya na Efeso 4:22, **E na vuku ni valavala e liu, mo dou biuta tani kina na tamata makawa, o koya sa ca mai e na vuku ni gagadre ca sa veivakaisini.**

E la'ki kuria na tikina e 24, **Ka mo dou vakaisulu e na tamata vou, o koya sa caka me vaka na Kalou e na yalo dodonu kei na yalo savasava ni dina.**

E da raica e na tikina e 22, ni vinakati kina me da kakua ni i valavala vaka tamata makawa, ka tukuna vei keda na tikina e 24, me da bulataka na bula donu, ka me vakavoui na noda vakasama. E dredre ni da veisau mai na bula cala ki na bula e donu, se, va-Kalou, kevaka e se bera ni vakavoui na noda vakasama. E da dau via cakava na ka donu e na noda bula, ia, e sega ni rawa ka vakavo ga kevaka e da vakadodonutaka na noda vakasama me vaka na Vosa ni Kalou

E dua na kena i vakaraitaki, e dua na turaga ka a qiri mai e na talevoni e na vuku ni nona dredre. E dau nona leqa tiko na gagadre ca. E lomana na watina, ka sega ni vinakata me dua na ka e yaco ki na nodrau matavuvale, ia, e gadrevi me vukei na nona leqa ka ni rawa ni vakaseretaka na nodrau matavuvale.

Na vakasama dau wele

E kaya mai e na talevoni, "Joyce, e noqu leqa tiko na gagadre ca. Sa levu na noqu masulaki, ia, e sega ga ni rawa ni'u lako tani mai vei ira na yalewa tani. E rawa ni ko masulaki au?" E sa qai uqeti au na Yalo Tabu me'u tukuna vua, "Io, au na masulaki iko, ia, ko na tarogi e na vuku ni yaloyalo ca ko raica tiko oqori e na nomu vakasama. Kevaka ko vinakata mo sereki, mo kauta tani mai na nomu vakasama na nomu dau rai vakatayaloyalotaka tiko na veivakanananu ca me baleti ira na yalewa.

E vuqa e ra na tautauvata tiko kei na turaga oqo, ka ni sega ni basuka rawa tiko na i lati ka vesuki ira tiko. E ra vinakata me ra sereki, ia, e sega ga ni veisau rawa na nodra vakanananu.

E da dau vaqitoqito vakalevu na tamata e na noda vakasama. E kaya na Maciu 5:27,28, **Dou sa rogoca ni kainaki vei ira e liu, Mo kakua ni dauyalewa: ia, ko i au, au sa kaya vei kemudou, O koya yadua e na raica na yalewa me dodomo kina, sa dauyalewa oti kaya e lomana.**

Na katuba me la'ki basika kina na i valavala ca, e tekivu yani e na noda vakasama.

E lewe tiko ni neitou lawalawa ni vuli Vola Tabu e dua na marama, ka sa soli bula oti Vua na Kalou, ka vinakata tale ga me vakadodonutaki na nona matavuvale. E sa veilecayaki kece ga na veika me baleti koya – na nona vuvale, ira na luvena, bula vakailavo kei na i tuvaki tale ga ni nona bula. E vakaraitaka take ga vei keimami ni sega ni taleitaki watina ka cati koya. Ni sa kila tiko ko koya ni dau cala tiko na i vakarau ni yalona vua na watina, sa qai vakaukauwataki

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

koya me lomana na watina, ia, sa sega ga ni rawata na bula vata kei koya.

Keimami masulaki koya, ka ra masulaki koya kece na tamata. Keimami veiweisei vua, ka soli vua e so na i vunau me la'ki vakarorogo tu kina e na 'tape', ka keimami cakava taucoko na veika keimami kila ni na veivuke, ia, e sega ga ni dua na veisau. Na cava beka e leqa? E na gauna e sa tuberi tiko kina, sa qai kunei ni dau tatadrataka tu e levu sara na ka. E dau rai vakatayaloyalotaki koya tu ni dua na luve ni tui, ka qai lako mai e dua na cauravou totoka, ka luve ni tui tale ga ka mai kauti koya. E levu na senikau kei na i loloma e dau rai vakatayaloyalotaka e na nona vakasama ni kauta mai na nona luve ni tui.

E vaka tu ko ya na i vakarau ni nona vakasama e na veisiga taucoko. Ni qai dau yaco mai vale na watina dina – e oca tu mai, levulevu, boi bunobuno, duka (qai bati lutu), e sa sega tu ga ni qai taleitaki koya.

Vakasamataka mada oqo, e sucu vou, ia, e leqa tu ga na bula. E gadreva me cakava na veika e vinakata na Kalou, me lomana na watina, kei na nona matavuvale, ia, e rawai koya tu ga na nona vakanananu. E sega ni dua na gaunisala me na ciqoma kina na watina me yacova sara ni sa cakacakataka na nona vakasama e na veika donu.

E bula tiko ko koya e na dua na vuravura ka sega ni laurai. O ya na vuna e sega ni ciqoma tiko ko koya na veika dina ka yaco wavolivoliti koya tiko. E sega ni yadra tiko na nona vakasama ka sega ni digitaka na veika e maroroya e na nona vakasama me vaka na Vosa ni Kalou. O ya na vuna era

Na vakasama dau wele

vakacuruma tiko mai kina na tevoru na veivakasama tani me rawa ni vesuki koya tiko kina.

E na qai rawa na qaqa kevaka sa raica rawa ko koya ni sega ni dodonu me vaka tiko ko ya na nona vakasama. Sa qai veisau na nona vakasama, ka sa qai tekivu basika na veisau e na ivakarau ni nona raici na watina, veisau na kena i rairai ka veisau tale ga na nona bula.

Dau nanuma na veika mai cake

Ia, kevaka dou sa vakaturi cake vata kei Karisito, mo dou vakasaqara na veika mai cake, sa tiko kina na Karisito e na liga i matau ni Kalou. Dou dau nanuma na veika mai cake, kakua ga na veika e vuravura.

Kolosa 3:1,2

E dua ga na ka e tukuna tiko vei keda na i Vola Tabu. Kevaka ko vinakata mo bulataka na bula e sa vakarautaka oti tu na Kalou, vakasaqara na bula kaukauwa ko ya mai na nomu dau vakananuma vakalevu na veika mai cake, ka sega ga na veika e vuravura.

E tukuna tiko na i Apositolo oqo ko Paula, kevaka e daru vinakata na bula e vinaka, daru qarauna ga na nodaru vakanananu me vinaka.

E levu na tamata vakabauta e ra vinakata na bula e vinaka, ia, e ra vakawelewele ka ra tatadrataka toka ga ni na yaco e dua na ka vinaka vei ira. E na so na gauna e ra vuvutaki

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

ira tale na tani ni ra sega ni sotava tiko na dredre me vakataki ira.

Kevaka ko vinakata na bula e qaqa, se mo bula e na bula ka vakarautaka na Kalou kei na kena kaukauwa mai na gauna e tucake mai kina e na mate, mo na vakatulewataka mo na cakava e dua na ka e na vuku ni nomu vakasama. Na bula e vinaka, e basika mai na vakanananu e vinaka. Kakua ni laiva me vakawelewele na nomu vakanananu e na dua na gauna. Tekivutaka ni kua mo maroroya na veivakanananu vinaka e na nomu vakasama.

15

Na vakanananu i Karisito

Io, ko cei sa kila na loma ni Turaga, me vakatavulici Koya kina? Ia, sa tu vei keda na loma ('mind') i Karisito.

1 Koronica 2:16

Au vakabauta ni ko sa na tekivu digitaka na i vakarau ni vakanananu donu me tiki ni nomu bula. Kevaka e da vinakata me da muria na mawe ni yavana, ia, me da vakanananu me vaka na Nona vakanananu.

E na viavia vaka oqo na nomu nanuma e na gauna sara ga oqo, "E sega ni rawa. Ko Jisu e taucoko na Nona vakanananu. E rawa ni'u vakavinakataka cake na i vakarau ni noqu vakanananu, ia, e sega ga ni rawa ni tautauvata kei Jisu."

Ia, e tukuna vei keda na i Vola Tabu ni tiko vei keda na vakanananu ni Kalou – na yalo vou kei na vakanananu vou.

Na yalo vou

Au na solia tale ga vei kemudou na yalo vou, ia, ka'u na vakacuruma ki na lomamudou na yalo vou: au na kauta tani tale ga mai vei kemudou na yalo vatu ka solia vei kemudou na yalo vakalewe.

**Ka'u na vakacuruma ki na lomamudou na yaloqu,
ka vagolei kemudou mo dou muria na noqu i
vunau. Ia, dou na vakabauta na noqu lewa ka
cakava.**

Isikeli 36: 26,27

Ni daru vakabauti Koya, e sucu vou na nodaru bula
ka sa mai tiko e yalodaru na Nona bula na Kalou.

E kila tiko na Kalou ni kevaka me da mai cakava na
Nona lewa, muria na Nona i vunau ka lako tiko e na Nona
gaunisala, e na solia vei keda na Yalona kei na vakasama
vou. E kaya vei keda na Roma 8:6, ni sa vu ni bula na gadreva
na i tovo vakayalo, ka vu ni mate na gadreva na i tovo
vakayago.

E na totolo sara na noda sereki mai na veivesuki ni
noda vakasama ni da kila se da tiko e na yasana ni mate se,
na yasana ni bula.

Kevaka ko sotava tiko e dua na ka, ka kauta tiko mai
vei iko na mate, kakua tale ni tosoya. Ni vakatawana na nomu
vakasama na vakanananu ni mate, ko na kila sara ni sega ni
lako mai Vua na Kalou.

Rai vakatayaloyalotaka mada kevaka e dua e cakava
vei au e dua na ka ca, ka sa vakavuna tiko na noqu
cudrucudru. Au sa tekivu vakasamataka na levu ni noqu
sevaki koya. Kevaka au kidava tiko na vanua au sa tiko kina,
e vakasinaiti au sara tu ga na veika e na kauta mai na mate.
E rawa ni vakavuna na noqu cudrucudru, sega ni vakacegu,
rawa ni vakavuna na mosi ni ulu, mosi ni kete ka vu mai na

Na vakanananu i Karisito

cala ni vakanananu. Ia, kevaka au vakanananu e na Vosa ni Kalou, au na guilecava na veika sa yaco oti, vosoti koya ka'u vakasamataka na Nona vinaka vei au na Kalou, au na vakasinaiti au ga e na veika vinaka kei na bula.

E veivuke vakalevu ni da kidava na bula kei na mate e na vu ni yaloda. E sa vakarautaka oti tu na Kalou me da vakasinaiti e na bula mai na Nona solia vei keda na Nona vakanananu vakataki Koya. E rawa ni da digitaka me da muria na vakanananu i Karisito.

E na vica na drau ni pepa ka da na vakarau lakova yani oqo, e da na raica tiko kina na veika me da cakava.

1. Dau vakanananutaka na veika vinaka.

Me rau lako vata li e rua kevaka e rau sa sega ni yalo vata?

Emosi 3:3

Ni dua e vaka na vakanananu i Karisito na nona vakanananu, e na vakanananutaka ga na veika vinaka. E sega ni kena i balebale ko ya me vakaukauwataki na nomu rawa ni moica na nomu vakasama, e okati kina na nomu bula taucoko.

Me dau vinaka, ka va – Kalou na i vakarau ni yalomu Me vinaka na nomu vakanananu ka vinaka tale ga na veitalanoa ko dau veitalanoa kina.

E levu sara na dredre a sotava ko Jisu – a beitaki vakailasu, ratou drovaki Koya na Nona tisaipeli, e na gauna

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

sara ga e gadrevi iratou kina, a vakalialiai, levu na gauna ni tu duadua ka sega ni dua e tokoni Koya, ka vuqa tale na veika dredre a sota kaya. Ia, e na loma ni dredre kece ko ya, a sega vakadua ni vakatusa se vakanananutaka e dua na ka ca. E dau veilaveti na vosa e dau cavuta vei ira era muri Koya, vakabulai ira na tauvimate ka vakadeitaki ira era kauta mai na i colacola bibi.

E tiko vei keda na vakanananu i Karisito. E na veigauna kece ni cala na nomu vakanananu, e da sega ni cakacaka vata e na i vakarau ni Nona vakanananu. E vuqa e vakaleqai ira na yaluma kei na nuiqawaqawa, ia, e tekivu yani e na veivakanananu cala ka sega ni veivuke.

E kaya na Same 3:3, ni noda i ukuuku na Kalou ka dau tabea cake na uluda. E gadreva me laveta cake ka tabea cake na veika kece ga e baleti keda – na noda vakanuinui, na i vakarau ni yaloda, na lomada, na noda vakanananu, na uluda, ligada kei na yaloda – kei na noda bula taucoko. E Kalou dau veilaveti!

E dau veilaveti na Kalou, ka dau veitabaki sobu na tevoro. E vakayagataka ko Setani na veika e yaco ki na noda bula me tabaki keda sobu kina. Me vakayalolailaitaki keda, lutu dromu, se lako sobu e na dua na i vakatagedegede ni bula lolovira, vesuki ka vakaloloma. Ni cala na noda vakanananu, e na qai kuria ga na leqa.

Valuta na yaluma

E tiko e na Same 143: 3-10 na i vakaraitaki ni yaluma

Na vakanananu i Karisito

kei na gaunisala cava me da valuta kina. Me da raica sara mada vakamatailalai kei na sala cava e da rawa ni vorata kina na tevoru.

1. Mo kila na cava e vu ni leqa.

Ni sa vakacacana na yaloqu na meca; sa buturaka sobu na noqu bula ki na soso; Sa lewai au me'u tiko e na vanua butobuto, me vakataki ira era sa mate makawa.

Same 143:3

“Me'u tiko e na vanua butobuto me vaka e dua sa mate makawa”, e vakaraitaki ni dua e yaluma ka vesuki.

Oqo e vakavuna na tevoru.

2. Mo raica rawa ni butakoca laivi na bula kei na rarama.

O koya sa luvu kina na yaloqu e lomaqu, sa vakaloloma e lomaqu na yaloqu.

Same 143:4

Na yaluma e tabaka sobu na nona galala, sereki kei na nona kaukauwa vakayalo e dua.

Na yaloda (ni vakaukauwataki mai Vua na Yalo Tabu), e sereki ka vakaukauwataki. E cakacaka gona vakaukauwa na tevoru me vakamalumalumutaka e na nona vakacuruma e na noda vakasama e vuqa na veika butobuto.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E ka bibi na noda vorata na vakanananu ni yaluma kei na rere e na gauna ga ko vakila kina. Na dede ga ni nomu laiva me tiko, na dredre ni nomu vorata.

3. Dau vakananuma na veigauna vinaka.

Au sa nanuma na gauna makawa; Au sa vakanananu ki na nomuni cakacaka kece ga.

Au sa vakanananu vakalevu ki na cakacaka ni ligamuni.

Same 143:5

E da raica e ke na cava e cakava na Daunisame ki na i vakarau ni yalo sa tarai koya tu. Ni da vakanananu, e cakacaka ni vakasama. E kila tiko ko koya ni na rawa ni vakacalakataki koya na nona vakanananu; sa mani vakanananu ki na veika vinaka sa cakava oti na Kalou me rawa ni vorata na i vakarau ni nona vakanananu.

4. E na loma ni dredre, vakavinavinaka tiko Vua na Kalou.

Au sa dodoka yani na ligaqu vei Kemuni. Sa via gunu vei Kemuni na yaloqu, me vaka na vanua dravuisiga.

Same 143:6

E kila tiko na Daunisame na bibi ni vakavinavinaka; e laveta cake na ligana e na vakavinavinaka. E vakaraitaka sara ga na veika e gadreva. E gadreva na Kalou. Na Kalou duadua ga e rawa ni vakaceguya na yalona.

Na vakanananu i Karisito

Era dau yaluma e vuqa ka ni ra gadreva e dua na ka, ka qai vakalevutaka na nodra leqa ni ra vakasaqaqara e na vanua cala.

E kaya na Jeremaia 2:13, **Ni sa rua na ka e ra sa cakava na noqu tamata; e ra sa biuti au na mata ni wai bula, ka ra sa taya me nodara na i keli wai, na i keli ni wai ka ca, ka sa lu tikotiko ga.**

Na Kalou duadua ga e rawa ni sotava na yalo e karamaca. Kakua ni ko vakacalai iko vakataki iko ni rawa ni vakamamautaki iko e dua tale na ka e na vuravura oqo. E rawa ni vakalolomataki iko na nomu vakasaqaqara cala, ka na rawa ni tini sara ki na yaluma kei na leqa.

5. Dau kerea na veivuke ni Kalou.

Mo ni rogoci au vakusarawa, Jiova: sa ciba na yaloqu: Mo ni kaua ni vunia vei au na matamuni
Same 143:7

E kere veivuke e ke na Daunisame ka kaya, "Ni totolo, Turaga, baleta ni ko Ni yali, e dredre ni'u colata tiko na noqu dredre."

6. Dau rogoca na domo ni Kalou.

Mo ni vakarogoya mai kivei au na nomuni loloma e na mataka; Ni'u sa vakararavi vei Kemuni; Ni vakatakila vei au na sala me'u lako kina. Ni'u sa laveta cake na yaloqu vei Kemuni.
Same 143:8

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E kila tiko na Daunisame ni dodonu me rogoca na domo ni Kalou. E gadreva me vakadeitaka na Nona loloma, ka gadreva na Nona veidusimaki kei na Nona veimaroroi.

7. Masulaka na Nona veisereki.

Ni vakabulai au, Jiova, maivei ira na noqu meca: Au sa dro vei kemuni mo ni vunitaki au.

Same 143:9

E baci vakaraitaka tale e ke na Daunisame ni rawa ni vukei koya duadua ga na Kalou.

Ni da raica tiko na veika e vakatusa na Daunisame, e vakanananu tiko ga vua na Kalou, ka sega ni vakananuma na nona leqa.

8. Vakasaqara na Nona vuku, yalomatua, kei na Nona veiliutaki.

Ni vakavulici au me'u cakava na Nomuni lewa; sa i kemuni na noqu Kalou: Sa yalololoma na Yalomuni; me tuberi au ko koya e na vanua dodonu.

Same 143:10

E rairai vakaraitaka e ke na Daunisame ni sa yali mai na Nona sala na Kalou ka sa dolava e dua na katuba vua na vu ni ca. E gadreva me tiko ga e na Nona sala na Kalou, ka ni sa i koya ga o ya na vanua e rawa ni maroroi kina.

E kerea vua na Kalou me vakadeitaki koya. Ni cavuta na “tuberi au e na vanua dodonu,” e vakaibalebaletaka ki na veilecayaki ni yalona ka gadreva me vakadeitaki.

Vakayagataka na nomu i yaragi

Ni sa sega ni ka vakayago na neitou yaragi; ia sa kaukauwa ga e na vuku ni Kalou me talaraki kina na bai ni valu kaukauwa.

Sa talaraka sobu kina na veinanuyaki kei na ka cecere kece ga sa vakalevulevui me vorata na vuku ni Kalou, ka sa vakamalumalumutaka na nanuma kece ga me talairawarawa vei Karisito.

2 Koronica 10:4,5

E vakayagataka na tevoru na yaluma me kauta kina e milioni na tamata ki na vanua ni rarawa kei na butobuto. E vuqa e dau tini sara ki na nodra vakamatei ira vakataki ira. Ni dua e gadreva me kauta tani vakataki koya na nona bula, e i vakatakilakila ni sa sega sara ga na vanua me vakanuinui tale kina.

E tiko e vica na ka mo nanuma:

1. *Na veivakanananu cala e vakasucuma na i valavala ka sega ni va – Kalou.*

Na nomu vakasama e vanua ni valu ka yaco tiko kina na qaqa kei na druka. Digitaka ni kua na vakanananu vinaka – me talaraki kina na veinanuyaki kece ga, ka kauta mai na

nomu vakanananu me talairawarawa vei Karisito. (2 Koronica 10:5)

2. Me va -Kalou na nomu vakanananu.

Ko koya sa lomadei vei kemuni ko ni na vakacegui koya dina sara: Ka ni sa vakararavi vei Kemuni.

Aisea 26:3

E sega ni yali na nodaru veiwekani ko Jisu kei Tamana e na veigauna taucoko. Ni dua e drau veitokani (fellowship) voleka, ko na vakasamataki koya e na levu na gauna. E na sega ni rawa ni vakatoka ni keirau veitokani kevaka e talanoa tiko mai vei au, qai duatani na vanua e tiko kina na noqu vakanananu. Ni dua na tamata e tiko vua na vakanananu i Karisito e na vakanananutaka tu ga na Kalou e na veigauna taucoko.

**Vakananautaka na
Kalou kei na Nona cakacaka**

E na mamau na yaloqu me vaka e na uto ni sui kei na uro,

E na vakavinavinaka tale ga na tebenigusuqu ni sa reki tiko.

Ni'u sa nanumi kemuni e na noqu i mocemoce, Ka vakanananu vei kemuni e na tiki ni bogi.

Same 63: 5,6

Na vakanananu i Karisito

Au na veinanuyaka tale ga ki na nomuni cakacaka kece ga, Ka veivosakitaka na nomuni valavala.

Same 77: 12

Au na vakanannanu ki na nomuni vakaro, Ka goleva tiko na nomuni sala.

Same 119 : 15

Au sa nanuma na gauna makawa; Au sa vakanananu ki na nomuni cakacaka kece ga.

Same 119:15

E dau vakayatuyatutaka vakalevu na Daunisame na vakanananu Vua na Kalou, na Nona cakacaka kei na Nona sala. E veilaveti ki na noda bula na noda vakasamataka na Nona yaloloma na Kalou, kei na cakacaka veivakurabuitaki ni ligana.

Au dau taleitaka na sarava e na i yaloyalo yavala, na talei ni nodra bula na manumanu ka ni vakaraitaka na veivakurabuitaki ni Nona veibuli na Kalou. E tokona na Kalou na ka kece ga. (Iperiu 1:3)

E dodonu me tiki ni nomu bula na vakanananutaka na Kalou kei na Nona cakacaka kevaka ko vinakata na bula qaqa.

E talei na Same 17:15 ni kaya, Ia, ko i au ka'u na raica na matamuni e na yalododonu: Ka'u na qai cegu ni'u yadra tale, ka'u sa ucui Kemuni.

E levu na veisiga caca ni noqu bula ka ni'u qai dau yadra cake e na mataka, au sa vakanananutaka tu ga na veidredre au sotava tiko. Ia, au vakavinavinaka Vua na Kalou ni sa qai vukei au na Yalo Tabu me'u vakanananu mai na vakanananu i Karisito ka tiko vei au. Na noda veitokani ka veitalanoa kei na Kalou e na mataka caca e dua na gaunisala me da marautaka kina na bula e na loma ni dua na siga.

Veitokani kei na Kalou

Ia, ka'u sa tukuna vei kemudou na ka dina:

E yaga vei kemudou me'u lako yani: ni na sega ni lako mai vei kemudou na Dauveivakacegui, kevaka ka'u sa sega ni lako yani;

Ia, kevaka ka'u sa lako yani, ka'u na talai Koya ki vei kemudou.

Joni 16:7

Oqo, na vosa a cavuta ko Jisu e na gauna sa vakarau biuti iratou kina na tisaipeli. E da raica rawa e na tiki ni Vola Tabu oqo, ni i naki ni Kalou me da veitokani vata kaya.

E sega tale ni dua na ka e voleka vei keda me vakataka na noda vakasama. Ni da vakasinaita na noda vakanananu e na veika va – Kalou, e da na vakasamataki Koya tu ga ka na kauta mai na vakacegu, reki kei na bula qaqe e na veisiga.

E sega ni biuti keda na Kalou me vaka e yalataka. (Maciu 28: 20, Iperiu 13:5). Ia, e da na sega ni rawa ni vakila na Nona tiko vata kei keda kevaka e da sega ni dau

Na vakanananu i Karisito

vakanananutaki Koya e na veigauna. E rawa ni ko sega ni kila ni drau tiko vata e na dua ga na rumu kei na dua tale kevaka e tiko tani tale ki na dua na vanua na nomu vakasama. E rawa sara ga ni'u biuta mai na rumu ka'u sega ni kila ni tiko e kea e dua. E vaka tale ga ko ya na noda veitokani kei na Kalou. E tiko vata kei keda e na veigauna taucoko, ia, e dodonu me da vakanananu tiko Vua ka vakila ni tiko vata kei keda.

3. Me tiko e na nomu vakanananu ni lomani iko tiko na Kalou

Ia, e da sa kila ka vakadinata na loloma ni Kalou ki vei keda. Sa dau loloma na Kalou; ia, ko koya sa dau tiko vata kei na loloma, sa dau tiko vata kei na Kalou, a sa tiko na Kalou e lomana.

1 Joni 4:16

Au vakadinata na veika me baleta na loloma ni Kalou kei na Nona tiko vata kei keda.

E masulaka ko Paula e na Efeso 3 me ra vakila na loloma ni Kalou ki vei ira. E kaya vei keda na i Vola Tabu ni lomani keda na Kalou; Ia, e vica vei keda na tamata vakabauta e da sega ni raica rawa ko ya?

Au nanuma tiko na i matai ni gauna au vei qaravi kina e na "Life in the Word Ministry", au a taroga na Kalou, "Turaga, na cava meu vakatavuvulitaka?" A sauma lesu mai vei au, "Tukuna vei ira ni'u lomani ira."

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

“E ra kila tiko oqori, Turaga. Au vinakata e dua na lesoni kaukauwa. Au sega ni vinakata me’u vunautaka vei ira e dua na lesoni mai na Wili vola ni Siga Tabu (Sunday school).

A vosa tale mai vei au na Kalou ka kaya, “E vuqa e ra sega tu ni kila Ni’u lomani ira. Kevaka era kila, era na bulataka tiko vaka kina.

Ni’u qai vakavulica tiko na Nona loloma na Kalou, au qai raica rawa ni’u gadreva tale ga vakalevu. E kauti au na Kalou e na 1 Joni 4:16 ka kaya ni dodonu me da vakila tiko na loloma ni Kalou.

Au sega tu ni kila vakamatata na cava na loloma ni Kalou, ia e vu ni kaukauwa ki na noda bula, ka dodomu me vukei keda e na noda veigauna ni dredre.

E kaya na Roma 8:35 **O cei me na tawasei keda mai na loloma ni Karisito? A ka rarawa li se na yaluma, se na dauveivakacacani, se na dausiga, se na luvawale, se na dauveivakarerei, se na i seleiwau?** E qai la’ki kaya na tikina e 37, **E segai, e na ka kece ga oqo, e da sa gumatua sara kina, e na vuku i Koya sa lomani keda.**

Au vakavulica tiko na Nona loloma na Kalou vei au ka’u vakila na kena titobu ni’u sa vakanananutaka na Nona loloma kei na noqu vakatusa wasoma, ka me rogo levu. Au vulica na veitiki ni Vola Tabu ka tukuni kina na loloma ni Kalou ka’u vakatusa vakawasoma e na gusuqu. Au vakayacora tiko e na vica vata na vula, ka veigauna au

vakatusa kina, e qai matata cake tiko ga mai vei au na dina ni Nona loloma.

E ka dina vei au na Nona loloma ka'u vakila ni maroroi au e na veigauna ni noqu dredre; ni'u kila ni tiko na Nona loloma, ka sega ni dua na ka me'u rerevaka.

Kakua ni rere

Sa sega ni tu vata na rere kei na loloma; ia, sa biuta tani na rere na loloma levu sara; ni sa tiko vata na rere kei na yaluma.

Ia, ko koya sa rere sa sega ni levu sara na nona loloma.

1Joni 4:18

E lomani keda na kalou e na i tuvaki sara ga ni bila e da tu kina. E kaya vei keda na Roma 5:8, **Ni sa vakatakila vei keda na Nona loloma na Kalou ni sa mate na Karisito me keda i sosomi ni da sa tamata ca.**

Ko ira era vakanananu tiko e na veika e vakayacora vei ira na Kalou, e ra na sega vakadua ni nanuma ni ra vakaloloma. E na va – Kalou na i vakarau ni nodra vakasama. E dodonu mo vakanananutaka na nomu okati mo yalododonu e na vuku i Jisu ka mo kila na nomu i tutu e na mata ni Kalou.

Dau kauwaitaka ka vakananuma na nomu yalododonu, kakua ga na i valavala ca.

O koya sa sega Vua na cala, sa qisia ko Koya me i soro ni noda i valavala ca; me vakayacori kina vei keda na veivakadonui ni Kalou e na vukuna.

2 Koronica 5:21

E levu na tamata lotu e vakatotogani ira tu ga na i vakarau ni vakanananu cala era vakasamataka tu. E ra nanuma ni cati ira na Kalou e na vuku ni nodra malumalumu.

E vica mada na gauna ko vakalusia e na nomu vakasamataka tiko na veigauna kece ko cala kina Vua na Kalou? Au rawa ni tukuna ni vakalusi gauna baleta ni veigauna kece ko vakasamataka kina e dua na ka cala ka sega ni vinaka, ko vakalusia dina na gauna.

Kakua ni vaklasamataka mada na druka ni nomu bula e liu. Vakasamataka ni ko sa mai vakadonui e na vuku ni Nona dra. Nanuma tiko ni *vakanananu e dau la'ki vakavotukana e na nomu i valavala*. Kevaka ko vinakata mo vinaka cake, veisautaka na i vakarau ni nomu vakasama. Na levu ga ni nomu vakasamataka na nomu malumalumu, ko sa na qai ca ga vakalevu. E na veigauna kece ko nanuma mai na nomu tamata ca, vakananumi iko ni lomani iko na Kalou ka ko sa vakadonui e na vuku i Jisu Karisito.

Ko sa veisau tiko e na veisiga taucoko. Ko tubu tiko vakayalo e na veisiga taucoko. E tu na Nona nanuma vinaka na Kalou me baleti iko. O ya e vica na dina mo vakanananu kina.

Na vakanananu i Karisito

Ogo na veika e dodonu mo cakava tiko ki na nomu vakanananu!

Vakasama sara ga me vaka na Vosa ni Kalou; kakua ni vakasamataka na veika wale ka sega na betena, ka dau basika mai na nomu vakasama, ka mo sa ciqoma me nomu vakanananu.

Vunaucanau na tevoronau ka toso ki liu e na nomu veisautakanau na i vakarau ni nomu vakanananu.

4. *Me dau veivakaugeti na nomu vakanananu:*

O koya sa dauvunau, me vunau tiko..

Roma 12:8

Ni dua e vaka na vakanananu i Karisito na nona vakasama, e na dau vakananuma na ka vinaka me baleti koya kei ira tale ga na tani.

E gadrevi vakalevu na veivakatataki cake. E na sega vakadua ni ko vakayaloqaqataka rawa na nona bula e dua, vakavo kevaka ko sa vakanananutaka rawa tiko na vakanananu vinaka me baleti koya. Nanuma tiko ni na lako mai tuba na veika e sinai tu e yalomu. Tovolea mo dau vakanananutaka na loloma e na vukudra na tani.

Maroroya e so na vakanananu ni loloma me baleti ira na tamata tani. Vosataka na vosa ni veilaveti cake kei na veivakaugeti.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E kena vosa va – Kiriki na *parakleo*, ka kena i balebale ni dua e kacivi..Kacivi me gumatua me vakayacora e dua na ka...Au vakaibalebaletaka ki na noda kacivi se tu e yasana e dua me vakaukauwataki koya me gumatua e na veika e cakava tiko. E da na kilai ira era dau veivakayaloqaqataki. E na veiugauna kece, era na cavuta tiko na vosa ni veilaveti cake – ki na nodra bula na tani ka vakauqeti ira me ra vakaukauwa e na veika e ra cakava.

E sega ni rawa ni da kacivi kece me da dau ni vakatavuvuli, ia, e rawa ni ko vulica mo dau veivakaukauwataki. Na kena rawarawa duadua ga, kakua ni cavuta kevaka e vakanananu ca, ka sega ni veivakatataki cake.

E vuqa e sa levu tu mada na nodra leqa, ka sega ni veivuke kevaka e da basuraki ira tale e na veivosa ni veivakacacani e da cavuta. E dodonu me da tarai ira cake e na loloma (Efeso 4:29). Kakua ni guilecava ni loloma, e vakabauta na vinaka e tiko vua e dua na tamata. (1Koronica 13:7).

Ni ko tekivu vakananuma na veika vinaka me baleti ira, ko na raica ni na vinaka cake mai na nodra i tovo. E ka kaukauwa na vosa kei na vakanananu, ka ni yaragi me tara cake, se basuraka sobu e dua na bula. E rawa ni vakarusa na cakacaka ni tevoro, se, veitokoni kei koya e na nona yasana.

Rai vakatayaloyalotaka mada e dua na luvemu ka ko gadreva me veisau. Ko sa masulaki koya tiko me cakacaka na Kalou ki na nona bula, ka me veisautaka na veika e kila ni ganita. Na vakanananu, kei na vosa cava ko dau cavuta

Na vakanananu i Karisito

vua e na gauna ko waraka tiko kina me la'ki vakavotukana na veika ko masulaka? E vuqa e sega ni qai dau la'ki saumi na nodra masu ka ni ra vakadaroya e na cala ni nodra vakanananu kei na vosa era cavuta ni bera mada ga ni cakacaka na Kalou.

Ko dau masulaki koya, ka vakananuma tale tiko na veika ca me baleti koya? Se, ko masulaki koya tiko, ka tukuna vei ira na tani, "E na sega ga ni veisau rawa na gone oqo!" Ni da vinakata na qaqa, e dodonu me rau cakacaka vata na nomu vakanananu kei na Vosa ni Kalou.

E da sega ni lako tiko e na Vosa ni Kalou, kevaka e veibasai kei na veika e da vakanananutaka tiko. E na sega tale ga ni rawa ni da vakatokai ni da lako tiko e na Vosa ni Kalou, kevaka e da sega ni vakanananu tiko e na Nona Vosa.

Ni ko masulaka e dua, vakadodonutaka na nomu vakasama kei na nomu vosa ni ko sa masu ; ko na raica na veisereki ka na cakava na Kalou.

Kevaka e duatani tiko na i vakarau nei na luvemu, ka tarogi iko e dua me baleti koya, e rawa ni ko tukuna, "au se bera ni raica e dua na veisau, ia, au vakabauta tiko ni sa cakacaka tiko na Kalou ka na vakayagataki koya tale ga. E da na qai raica na veisau ni na laveti koya cake na Kalou e na veisiga.

4. *Tovolea me dau tiko e na nomu vakanananu na vakavinavinaka.*

Dou curu ki na Nona matamata ni koro ni dou sa vakamolimoli tiko, kei na Nona loma ni bai ka vakavinavinaka:

Dou vakamolimoli Vua ka vosavinakataka na yacana.

Same 100:4

Ni dua e vakasinaita na nona vakanananu e na vakanananu va – Kalou, e na tamata dau vakavinavinaka.

E dau levu na katuba e da dau dolava ni levu na noda vosa cudrucudru. E levu era tauvimate vakayago ka bula gogo ka ni ra tamata dau vosavosa. (complaining).

E na sega ni rawa ni ko bula qaqa kevaka ko sega ni tamata dau vakavinavinaka. Na i Vola Tabu e vakavulici keda me da tamata sinai e na vakavinavinaka. Na vosa cudrucudru e vu ni mate, ka vu ni bula na yalo dau vakavinavinaka.

Kevaka e sega ni tiko na vakavinavinaka e yalomu kei na nomu vakanananu, e na sega ga ni rogo mai na gusumu na vakavinavinaka. Ni tiko na vakavinavinaka, e lako tiko mai na gusuda na vakavinavinaka.

Dau vakavinavinaka e na gauna kece ga

Ia, ko koya oqo, me da qai vakacabora tiko ga na i madrali ni vakavinavinaka Vua na Kalou e na vukuna, oqori na vua ni tebenigusuda, ni da tusanaka na yacana.

Iperiu 13:15

E da dau vakacabora e na gauna cava na noda vakavinavinaka? E na veigauna taucoko – e na veidredre kece ga, e na veika kece ga – ni da cakava vaka kina e da na tiko e na dua na bula qaqa ka sega vakadua ni rawa ni rawai keda na tevoro.

E na rawa vakacava me rawai keda ni da vakavinavinaka tiko, ka veitalia ga na veidredre? E vinaka cake vei au me'u cabora na noqu vakavinavinaka Vua na Kalou ka kakua ga vua na tevoro. Au sa vulica tale ga ni kevaka au sa vakatulewataka me'u cudru, au sa solia tani sara ga na noqu marau vua na tevoro.

E kaya na Daunisame 34:1, **Au vakavinavinaka vei Jiova e na gauna kece ga; e na tiko ga e na gusuqu na vakamolimoli.** E na rawa vakacava ni da vakalougatataka na Kalou? Ni tiko e na tebenigusuda kei na noda vakanananu na vakavinavinaka.

Mo tamata dau vakavinavinaka; sega wale ga Vua na Kalou; vei ira tale ga na tamata. Ni dua e cakava vei iko e dua na ka vinaka, tovolea mo vakaraitaka vua ni ko taleitaka na veika e cakava.

Vakaraitaka na vakavinavinaka vei iratou na lewe ni nomu matavuvale. E na so na gauna e da dau vakawaletaka na veika e dau vakalougatataki keda kina na Kalou. E da rawa ni vakayalia kevaka e da sega ni ciqoma e na yalo e vakavinavinaka.

Au vakavinavinakataka na watiq'u e na loma ni vica vata na yabaki, ka'u se tukuna tiko ga vua ni'u taletaki koya. E vukea na noda veiwekani na noda vakaraitaka vei ira ni da taleitaki ira ka ciqoma na veika e ra vakayacora vei keda.

Au vei qaravi vei ira e lewe levu na tamata, ka so era ciqoma na veika lalai e da cakava vei ira, ia, e so e ra sega sara ga ni kauwaitaka na veika e da cakava. Ni vaka ko ya e so, au vakabauta ni lako vata kei na nodra raici ira cake vakataki ira ('pride'). E so era nanuma ni dodonu me levu cake na veika e caka vei ira ka ra sega soti ni kauwaitaka na veika lalai e da cakava. E ra sega ni dau vakavinavinaka.

E sega wale ga ni vinaka vei ira era vakavinavinakataki, e vinaka sara mada ga vei keda ka ni solia vei keda e dua na marau ni da kila ni ciqomi na veika e da solia.

Vakananuma e na veisiga na veika taucoko ka dodonu mo vakavinavinakataka. Cavuta e na nomu masu Vua na Kalou. Ni ko cakava vaka kina, ko na vakasinaiti e na bula kei na rarama mai Vua na Kalou.

Vakavinavinakataka na veika kece ga

Ia, dou kakua ni mateni e na waini, ni sa ia kina na ka vakasisila; dou vakasinaiti ga e na Yalo Tabu; Ka dou veivosaki vaka i kemudou e na same kei na sere kei na meke vakayalo, ka dou seretaka na sere e laga vinaka e na yalomudou Vua na Turaga;

Ka dou vakavinavinaka tiko e na vuku ni ka kece ga Vua na Kalou kei na Tamada e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito.

Efeso 5:18,20

Na kaukauwa ni Vosa ni Kalou!

E rawa vakacava ni daru vakasinaiti tiko ga e na Yalo Tabu? E na noda vakasinaita na noda veivosaki kei na noda vakanananu e na Vosa ni Kalou; e na noda vakavinavinaka e na vuku ni ka kece ga, kei na veigauna kece ga.

5. Me tiko e na nomu vakanananu na Vosa ni Kalou.

A sa sega ni tiko e na lomamudou na Nona Vosa; ni dou sa sega ni vakabauti Koya sa tala mai ko Koya.

Joni 5:38

Na Nona vakanananu na Kalou sa i koya na Vosa ni Kalou ka volai me rawa ni da vuli mai kina. Na Nona Vosa sa i koya na veika e nanuma me baleta na veileqa kece ga.

Ve ira kece era vinakata me ra vakila na veika era vakabauta me baleta na Kalou, e na rawa wale ga kevaka era vakatara me bula e yalodra na Vosa ni Kalou. E rawa mai na nomu vakanananu wasoma, e na veigauna taucoko e na Vosa ni Kalou. Oqo na gaunisala e rawa kina ni nomu vakanananu na Nona vakanananu. – na sala tale ga me rawa kina ni tiko ga vei iko na vakanananu i Karisito.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E kaya na i Vola Tabu e na Joni 1: 14, ni sa yaco me tamata ko Koya na Vosa. E na sega ni rawa ko ya kevaka e sega ni vakasinaita na Nona vakanananu na Vosa ni Kalou e na veigauna taucoko.

Na noda vakanananu e na Vosa ni Kalou sa i koya e dua na ka bibi ka dodonu me tiki ni noda bula na tamata vakabauta.

Na noda 'vakanananu kina' ('meditate'), e kena i balebale e na i vola valamacala (dictionary) ni Vola Tabu, me da vakatudaliga kina, maroroya, bulataka, yalo dina kina, rai vakatayaloyalotaka, ka dua tale na kena i vakavakadewa mo dau vosataka.

Ni ko vakanananu e na veigauna taucoko e na Vosa ni Kalou, e na kauta mai na bula vei iko kei ira era tiko wavoliti iko.

E vuqa era rerevaka me ra vakanananutaka (meditate) na Vosa ni Kalou baleta ni ra nanuma ni tautauvata kei na veika era dau cakava na qaravi kalou tani. Ia, nanuma tiko ni sega ni dua na ka vou e cakava na tevoru. E vakayagataka ga na veika e dodonu me vakayacori e na loma ni matanitu va – Kalou ka veisautaka me vakayacori ga vua. Kevaka sa rawa me solia na kaukauwa vaka ko ya na nodra vakanananu e na veika me baleta na kalou matakau kei na veikalou tani, e na rawa tale ga kevaka e da vukica wale ga me da cakava Vua na Kalou dina. Na vakanananu (meditate) vaka ko ya e lako mai na i Vola Tabu. Ia, me da raica mada na cava e kaya na Vosa ni Kalou.

Vakanananu (meditate) me rawa kina na kalougata

**Na i vola ni vunau oqo, me kakua ni yali mai
na gusumu; mo vakanananu kina e na siga kei na
bogi; Mo vakabauta kina mo cakava me vaka na
ka kece ga sa volai kina, ko na qai kalougata e na
nomu i valavala, ia, ka ko na qai tamata yaco.**

Josua 1:8

E tukuna vakamatata vei keda na tiki ni Vola Tabu
oqo, ni sega ni rawa ni da la'ki bulataka rawa na Vosa ni
Kalou, kevaka e da sega ni biuta rawa mada e liu e na noda
vakanananu.

E kaya na Same 1:2,3, ni vaka oqo na tamata e qarava
na Kalou: **Ia, ka sa marau tiko e na vunau i Jiova; A sa
vakananuma tiko na Nona vunau e na siga kei na bogi.**

**E na tautauvata kei na kau sa tei e na bati ni uciwai,
Sa vuataka na vuana e na kena gauna, a drauna tale ga e
na sega ni malai;**

Ia, na ka kece ga sa cakava ko koya e na yaco.

Vakanananu kina, mo vakabulai

**Na luvequ mo vakarorogo ki na noqu vosa, mo
vakatu daligamu ki na ka ka'u sa tukuna;**

**Me ra kakua ni yali e matamu; Mo tugana ga
ki na vu ni yalomu.**

Sa vu ni bula vei ira era sa kunea, ka sa ka ni bula ki na yagotra taucoko.

Vosa vakaibalebale 4:20 –22

E dua na i balebale ni vakanananu (meditate) sa i koya na nomu vakatodaligamu, ka mo kila ni vu ni bula tale ga ki na yagomu.

Na levu ni noda vakanananu ki na Vosa ni Kalou e na cakacaka sara mada ga e yagoda. E na loma ni tini ka walu na yabaki sa oti, e veisau sara ga na kequ i rairai. E vuqa era tukuna vei au ni'u rairai gone, ka bulabula mai na gauna au se qai tekivu vulica kina na Vosa ni Kalou.

Rogoca mo tatamusuki

Dou qarauni kemudou e na ka dou rogoca; a i vakarau dou na vakarautaka, e na vakarautaki tale vei kemudou: e na soli vakalevu tale ga vei kemudou.

Marika 4:24

Oqo e tautauvata kei na noda teiteivaki kei na tatamusuki. Na levu ga ni ka e da teivaka, na levu tale ga ni veika e da tamusuka. E kaya tiko vei kedarua na i Vola Tabu, ni levu ga ni gauna e daru vakayagataka e na nodaru vakanananu e na Vosa ni Kalou, na levu ni veika e daru na tamusuka kina.

Wilika mo tatamusuki

Ni sa sega na ka e tabogo, me na sega ni vakarairaitaki mai; se na ka sa vuni me na sega ni vakavotui.

Marika 4:22

E tukuna tiko vei kedaru na tiki ni Vola Tabu e rua oqo, ni vunitaki tiko e na loma ni Vosa ni Kalou na kalougata, bula kei na kaukauwa kei na veika vuni ka gadreva me vakatakila vei keda. Ia, e vakatakilai ga vei ira era vakatulewataka me ra vakanananutaka, vulica, maroroya ka vakatusa wasoma na Vosa ni Kalou.

Au kila na dina ni veika e da wasea tiko e na i vola oqo. E sega ni oti rawa na levu ni veika vuni e via vakatakila na Kalou. Ni da vulica e dua na tikina, e da qai raica tale kina e dua na ka vou e vakatakila vei keda ka da a sega tu ni raica e liu.

E na vakatakila na Kalou na veika vuni vei ira era yalo dina ki na Vosa ni Kalou. Kakua ni vakataka e dua na tamata ka vinakata ga me ciqoma na veika e vakatakila na Kalou vua e dua tani tale. Vulica vakataki iko na Vosa ni Kalou ka laiva na Yalo Tabu me vakalougatataka na nomu bula e na dina ni Nona vosa.

E ka bibi na nomu vakanananutaka na Vosa ni Kalou. Ni ko cakava tiko na nomu cakacaka e na loma ni dua na siga, kerea Vua na Yalo Tabu me vakatakila vei iko na veivosa ni Kalou ka a sa vosa oti kina vei iko e na dua na gauna, me rawa ni ko vakanananu kina. Ko na vakila na kaukauwa ka

na tarai iko ni ko vakayacora vaka kina. Na levu ga ni nomu vakanananu kina, na rawarawa ni nomu vakayagataka na kaukauwa ko ya e na nomu veigauna ni dredre. Nanuma tiko, *na kaukauwa mo rawa ni ko cakava kina na Vosa ni Kalou, e lako mai na levu ni Nona Vosa ko vakanananu kina ka tugana.*

Ciqoma ka marautaka na Vosa ni Kalou

O koya oqo, mo dou qai biuta tani na ka ca e uasivi tu, ka vakabauta e na yalomalua na vosa sa tei e na lomamudou, ko ya sa vakabula rawa na yalomudou.

Jemesa 1:21

E kena i balebale ni tiko e na Vosa ni Kalou na kaukauwa me vakabula na yaloda; o ya, kevaka e ciqomi, maroroi ka tugani ki na vu ni yaloda kei na noda vakanananu. E rawa na kena teivaki na Nona vosa e na kena vulici, - ka me tiko e na noda vakasama e na veigauna kece sara.

Ni da vakasamataka vakalevu na noda dredre, e da na vesuki toka ga kina. Ni da vakasamataka na cava e leqa tiko vei keda kei ira na tani, daru na sega ni raica rawa na i wali ni leqa. E tautauvata kei na dua na wasawasa levu ka tu kina na veika vinaka me da rawata kina na bula ka da vakayagataka na noda vulica, maroroya, tugana ka vakanananutaka na Vosa ni Kalou me da kauta rawa mai kina.

Na yaca ni neitou vei qaravi ('Ministry') na, 'Life In The Word', ka keitou vakadinadinataka tiko ni bula, e tiko dina e na Vosa ni Kalou.

Digitaka na bula!

Ni sa vu ni mate na gadreva na i tovo vakayago; ia, sa vu ni bula kei na vakacegu na gadreva na i tovo vakayalo.

Roma 8:6

E kaya tale ga na Filipai 4:8, ka tiki ni Vola Tabu vinaka me mai sogo kina na wase ni vola oqo, **Me'u tinia na veiwekani, a ka kece ga sa dina, na ka kece ga e vakaturaga na ka kece ga e dodonu, na ka kece ga e savasava, na ka kece ga e daulomani, na ka kece ga e rogorogo vinaka; ia, kevaka sa dua na ka e vinaka, se na ka e daudokai, dou nanuma na veika oqo.**

E tiko vei iko na vakanananu i Karisito. Tekivu vakayagataka. Kevaka e dua na ka e sega ni dau vakanananutaka na Kalou, kua ni vakanananu kina.

Ni ko yadrava na nomu vakasama, ko na rawa ni vesuka na vakanananu taucoko me talairawarawa vei Karisito (2 Koronica 10:5).

E na totolo na Nona vakananumi iko na Yalo Tabu kevaka ko sa tekivu lako e na gaunisala cala, sa qai nomu na vakatulewa. Ko na vakamuria na nomu vakanananu

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

vakatamata, se ko muria na Yalo Tabu? E dua e basika ki na na mate, ka dua e basika ki na na bula. E nomu na digidigi.
Digitaka na bula!

Wase III

**Na vakanananu
e na vanua liwa**

A i vakamacala taumada

Sa bogi tinikarua na i lakolako mai Orepi e na sala ni ulunivanua ko Sia me yaco ki Katesa Parinea.

Vakarua 1:2

E ra a wavoki tiko na Isireli e na vanua liwa e na loma ni vasagavulu na yabaki ka dodonu me ra a lakova ga e na loma ni tini ka dua na siga. E na vuku ni cava? E levu na kedra meca, se na nodra dredre, se cava ga e tarova na nodra yaco mai ki na vanua e dodonu me ra yaco mai kina?

Ni'u vakananuma tiko oqo, a vakaraitaka vei au na Kalou e dua na ka, ka vukea vakalevu na noqu bula kei na nodra bula e vuqa tale. E kaya vei au na Kalou, "E ra mai cocowiriwiri tiko e na loma ni vanua liwa, baleta ni tiko ga vei ira na vakanananu ni vanua liwa."

Sa dede na nomu tiko e ke

**Sa vosa vei keda na noda Kalou mai Orepi ka kaya,
Sa dede na nomuni tiko e na ulunivanua oqo.**

Vakarua 1:6

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Me da kakua ni kidroa e na vukudra na Isireli, ka ni vuqa vei keda e tautauvata sara ga kei ira kei na veika era a vakayacora. E da cocowiriwiri tiko ga e na dua na ulunivanua ka sega ni da toso ki liu. Na kena i tinitini; e da vakabalavutaka tiko na noda qaqa, ka a dodonu me da a sa qaqa kina e na dua na gauna balavu sa oti.

Au vakabauta ni tukuna tale tiko ga vei kedaru na Kalou na veika a tukuna vei ira na Isireli e na gauna ko ya.

Sa dede na nomuni tiko e na ulunivanua ogo. Sa kena gauna mo ni sa toso ki liu.

Vakadeitaka na nomu vakasama ka kakua tale ni yavala

**Dou dau nanuma na veika mai cake, kakua ga
na veika e vuravura.**

Kolosa 3:2

E vakaraitaka vei au na Kalou e tini na mataqali “vakanananu ni vanua liwa” ka vesuki ira toka na Isireli e na loma ni vasagavulu na yabaki. E cala na mataqali vakanananu vaka ko ya.

E rawa ni donu ka rawa tale ga ni cala na i vakarau ni noda vakasama. Na vakasama dodonu e vukeyi keda, ia, na vakananu cala e rawa ni vakamavoataki keda, ka vakayali keda. E kaya na Kolosa me da vakadeitaka ka kakua tale ni yavala, se veisautaka. E dodonu me vakadeitaki na noda vakasama e na vakanananu donu. Na vakanananu cala, e

A i vakamacala taumada

sega wale ga ni tara na veika e da sota kaya, e tara tale ga na noda bula e loma (our inner life).

E so era bula tiko e na vanua liwa, ia, e so tale era vaka sara tu ga na vanua liwa.

E tarai e so na ka, ka sega soti sara ni ca, ia, au sega ga ni se marautaka na bula baleta ni noqu bula e loma e vakasara tu ga na vanua liwa. E dua na neitou vale vinaka, tolu na luve i keirau bulabula vinaka, cakacaka vinaka ka rauti keitou tiko na neitou i lavo me rawa ni keitou marautaka tiko kina na bula. Ia, au sega ni marautaka tiko ka ni levu na ka e se tu e na noqu vakasama ka kauti au tiko ki na bula ni vanua liwa, ka vaka tale tu ga ko ya na i vakarau ni noqu raica na noqu matavuvale.

E vuqa e cala tu ga na i vakarau ni nodra rai, ka ni vuqa na veika ca era sotava e na gauna era tubu cake mai kina. Era sega ni raica rawa na veika vinaka. E tiko e so ka ra vakatale tu ga ko ya na nodra rai; sega e na vuku ni veika era sotava mai; o ya sara ga na nodra bula. Se cava ga na vu ni vakanananu cala, e na vakayalolailaitaka na tamata, ka sega ni rawa ni toso ki liu e na veika e vakarautaka ka yalataka tu na Kalou.

E a kacivi ira laivi mai Ijipita na Kalou, ka me ra lako ki na vanua sa yalataka oti vei ira me nodra – na vanua e drodro kina na wai ni sucu kei na oni, kei na ka vinaka kece ga e rawa ni ra vakasamataka – na vanua ka sega kina na 'lailai' e na veika era gadreva – a vanua ni veivakalougatataki e na veiyasa ni nodra bula kece ga.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E vuqa vei ira ka ra a kacivi mai Ijipita, era a sega ni yaco ki na vanua yalatakini ra a mai mate koso e na vanua liwa. Oqo, na ka vakaloloma ka rawa ni yaco ki na nona bula e dua na luve ni Kalou – me levu tu na ka e vakarautaki me baleti koya, ia, e sega ni vakayagataka rawa..

A vaka tu ko ya na noqu bula e na dua na gauna. Au sa lako tiko ki na vanua yalataki (lomalagi), ia, au sega ga ni marautaka tiko Ia, au vakavinavinaka vakalevu Vua na Kalou, ni cilavi au na Nona loloma, kei na Nona rarama e na vanua butobuto ka’u tiko kina, ka kauti au tani mai.

Sa noqu masu ni na vukei iko na wase ni vola ka tarava oqo, me rawa ni vukei iko mo lako tani mai na vanua liwa ko tiko kina, ka lako e na Nona rarama na Kalou.

16

**E vakatautaki na noqu veimataka
mai na noqu bula makawa kei na
noqu bula ni kua**

Vakanananu ni vanua liwa #1

**Ni sa sega na i vakavuvuli, era sa rusa na
tamata.**

Vosa vakaibalebale 29:18

E sega ni dua na vakanananu ni vinaka vei ira na Isireli, ka sega ni dua na ka era bau tatadrataka tu. Era kila na vanua era lako mai kina ka ra sega ni kila na vanua era lako tiko kina. E ra yavutaka na veika taucoko mai na veika era raica tiko ka sotava. Era sega ni kila mera raica na veika e na nodra vakabauta.

Lumuti mo rawa ni veisereki

Sa tu vei au na Yalo i Jiova, ka sa lumuti au ko Koya me'u vunautaka na i tukutuku vinaka vei ira sa dravudravua; Me'u vunautaka na sereki vei ira na bobula, kei na rai tale vei ira era sa mataboko, Me'u vakalalagataki ira era sa mavoa, Me'u vunautaka na yabaki vinaka i Jiova.

Luke 4: 18,19

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Au lako mai e na dua na matavuvale ka'u sotava mai kina e levu sara na i valavala kaukauwa ka dredre. E levu na gauna e dau kauta mai vei au na rere, ka ra kaya na vuku ni bula ni tamata laurai e na i matai ni lima na yabaki ni nona bula. E sega soti ni vinaka na i tuvaki ni noqu bula, ka levu na gauna au taqomaki au vakataki au, ka ni'u sega tale ni vinakata e dua me vakamavoataki au. Au sogoti ira tani na tamata, ka'u sega tiko ni kila ni'u sa vesuki au tale tiko ga. Au lewa tu ga vakataki au na noqu bula ka'u nanuma ni gaunisala duadua ga me kakua tale ni dua e vakamavoataka na yaloqu, se, mai lewa na noqu bula.

Ni se qai mai tekivu na noqu bula vata kei na Kalou, au kila na vanua au lako mai kina, ia, au sega tiko ga ni kila na vanua au sa lako tiko kina. Au nanuma ni na la'ki vakaleqa na noqu veimataka na noqu bula makawa, kei na veika a yaco vei au. E dau vaka oqo na noqu nanuma, "E rawa vakacava me la'ki vinaka e dua, ni vaka tu oqo na nona bula? E sa sega tu ga ni rawa!" Ia, e kaya ko Jisu ni lako mai me mai sereki ira era tauvimate, ramusu na yalodra, mavoia kei ira era vakacacani.

E lako mai ko Jisu me mai sereki ira era vesuki. Au sega vakadua ni vakila na toso ki liu me yacova na gauna au sa vakabauta ni rawa me'u sereki. E dodonu me'u raica tiko ga na ka vinaka e na noqu bula. Me'u vakabauta ni noqu veimataka vivinaka e sega ni vakatautaki mai na noqu bula makawa, se, na noqu bula e na gauna oqo.

E rawa ni vaka tale ga oqo na nomu bula. E rawa ni ca vakalevu sara na veika ko sotava tiko mai na kena au a sotava, ka sa sega tale ni dua ko nuitaka. Ia, au doudou

E vakatautaki na noqu veimataka mai na noqu bula makawa kei na ...

me'u tukuna vei iko, *E sega ni vakatautaki na nomu veimataka mai na nomu bula makawa, se, na bula ko bula tiko kina ogo.*

Veisautaka na i vakarau ni nomu vakasama. Vakabauta ni sega ni dredre Vua na Kalou e dua na ka. (Luke 18:27); Vei keda na tamata, e so na ka e da sega ni rawata, ia, e da qarava tiko e dua na Kalou ka bulia na veika e da raica tu ogo, mai na sega.

(Iperiu 11:3). Solia na 'sega' ka tiko oqori, ka laiva Vua me cakava na veika e vinakata me cakava. E gadreva wale ga ko Koya na nomu vakabauti Koya, ka na qai Nona na kena vo.

Mata me kunea, Daliga me rogoca

Ia, e na tubu mai e dua na coke mai na dulumu i Jese, ka na tubu cake mai na wakana e dua na tabana.

Ka na tiko ga Vua na Yalo i Jiova, na Yalo ni vuku kei na lewa dina, na Yalo ni vakavuvuli kei na kaukauwa, na Yalo ni dau kila ka kei na rerevaki Jiova:

E na rekitaka sara ko Koya na rerevaki Jiova: e na sega ni lewa ko Koya me vaka na ka sa rairai wale ga Vua, se vunauca me vaka na ka sa rogoca e daligana.

Aisea 11: 1-3

E da na sega ni rawa ni vakatulewa mai na veika e raica na matada. Me da raica e na matada vakayalo kei na daligada me da rogoca. Me da rogoca na veika e tukuna na Yalo Tabu, ka sega na veika e tukuna ko vuravura. Laiva me vosa vei iko na Kalou me baleta na nomu veimataka – sega ni ko vakarogoca na veika era tukuna na tamata kece ga.

Era sega ni cegu na Isireli na tukuna tiko na veika era a sotava mai. A kauti ira tani mai Ijipita na Kalou, ka a vosa vei Mosese me tukuna vei ira me baleta na vanua yalataki. E vinakata me ra raica tiko na vanua e ra sa lako tiko kina – ka rai tani mai na vanua e ra a tiko mai kina. Me da raica mada na veitiki ni Vola Tabu ka tukuna na cala ni i vakarau ni yalodra.

Na cava e leqa?

A ra sa didivaki Mosese kei Eroni ko ira kece ga na isireli: a ra sa kaya vei rau na i soqosoqo taucoko, Ulei na Kalou, E ca ni da a sega ni ciba mai Ijipita! Ulei , na Kalou, sa ca ni da a sega ni ciba e na vanua liwa oqo!

Ia, ka cava sa kauti keda mai ko Jiova e na vanua oqo? Me da bale kina e na i seleiwau, ka me ra vakabobulataki na watida kei na luveda? Sa sega li ni vinaka cake me da lesu tale ki Ijipita?

Tiko voli mai lekutu 14:2,3

Au gadreva mo raica sara vakavinaka na tiki ni Vola Tabu ka mo raica kina na levu ni nodra vosa kudrukudru, sega ni rawa ni ra ciqoma na dredre, ka vinaka cake vei ira

E vakatautaki na noqu veimataka mai na noqu bula makawa kei na ...

me ra lesu tale ki na veivakabobulataki, ka sega ni rawa ni ra vosota na dredre me rawa ni ra yacova na vanua yalataki.

E sega ni lako mai vei ira na leqa, era vakavuna ga vakataki ira na leqa.

Na vakanananu cala e vakavuna na i vakarau ni yalo cala

A sa sega na medra wai na i soqosoqo: a ra sa soqoni vata me ra veivorati kei Mosese vata kei Eroni.

A ra sa veileti kei Mosese na tamata ka kaya, Ulei, na Kalou, e ca ni keimami a sega ni ciba, ni ra ciba e na mata i Jiova na weak i keimami! Ia, a cava drau sa kauta, kina na i soqosoqo i Jiova ki na vanua liwa oqo, me keimami mate kina kei na neimami manumanu e yava i va.

Tiko voli mai na lekutu 20:2-4

E rawarawa ni da raica, mai na veika era tukuna ni ra sega ni nuitaka na Kalou. Era nanuma tu ga na veika dredre era sotava ka vakavuna na cala ni vakarau ni yalodra. Era sa raica rawa tu na druka ni bera mada ga ni ra tekivu, baleta ga ni sega ni vaka na ka e ra namaka na veika era sota kaya tiko. Era vakaraitaka tiko e dua na i vakarau ni yalo ka lako mai na cala ni nodra vakanananu.

Na i vakarau ni yalo cala e basika mai na cala ni vakanananu.

Lailai na yalo ni vakavinavinaka

A ra sa lako tani mai na ulunivanua ko Ori e na sala vaka ki na Wasa Damudamu, me lako volita na vanua ko Itomi: a sa waicala na yalodra na tamata e na vuku ni sala.

A ra sa vosa vakacacataka na Kalou, kei Mosese, ko ira na tamata, ka kaya, A cava drau sa kauti keimami cake kina mai Ijipita, me mate e na vanua liwa? Ni sa sega na kakana, ka sa sega na wai; a sa vakavure lua e na loma i keimami na kakana vakasisila oqo.

Tiko voli mai na Lekutu 21 :4,5

E da vakadinadinataka e na veitiki ni Vola Tabu ni sega vei ira na Isireli na yalo ni vakavinavinaka.

E sega ni rawa ni ra guilecava na vanua era a tu mai kina.

E via vinaka cake me ra vakasamataki Eparama kei na levu ni dredre a vosota; ia a sega ni laiva na veidredre ko ya me tarova na nona raica na vakalougatataki ni nona veimataka.

E sega na bula ni tiko vata kei na veicati

Era sa dau veileti na i vakatawa ni manumanu yava i va nei Eparama, kei na i vakatawa ni manumanu yava i va nei Loti: a ra sa tiko e na vanua na kai Kenani kei na lewe ni veikoro lalai.

E vakatautaki na noqu veimataka mai na noqu bula makawa kei na ...

A sa kaya vei Loti ko Eparama, me kakua mada na veileti vei kedaru, se vei ira na noqu i vakatawa ni manumanu kei na nomu i vakatawa ni manumanu, ni daru sa veiwekani.

Sa sega li ni tiko e matamu na vanua taucoko, me daru tawase mada ne?

Kevaka ko lako ki na i mawi, ka'u na qai lako ki na i matau; se ko lako ki na i matau, ka'u na qai lako ki na i mawi.

A sa tacake ko Loti, ka raica na buca taucoko sa volita na Joritani e na sala vaka ki Soa, ni sa vuqa na kena wai e na veiyasana kece ga, ni sa bera na Nona vakarusai Sotoma kei Komora ko Jiova, io, sa vaka na were i Jiova, sa vaka na vanua ko Ijipita.

A sa digitaka ko Loti na buca taucoko sa volita na Joritani me nona; a sa qai lako vaka ki na tui cake ko Loti: ka rau a dui tawase.

Vakatekivu 13:7-11

E kila tiko ko Eparama na leqa e rawa ni basika ni tiko na veileti kei na duiwai. O ya na vuna e nakita kina me rau sa dui tawase. A solia vua na galala me digidigi e liu e na vuku ni nona lomani koya ka ni wekana ga. A digitaka ko Loti na vanua vinaka duadua – na bucabuca na Joritani – rau sa qai tawase.

Nanuma tiko ni sega ni dua na ka a tu vei Loti, ka ni a vakalougatataki koya ga ko Eparama. Raica vakatayaloyalotaka na i vakarau ni yalo ka rawa ni basika mai vei Eparama e na gauna ko ya. Ia, a digitaka me lomani

Loti. E kila tiko ni kevaka e cakava na veika vinaka, e na qai maroroi koya na Kalou.

Ta cake ka rai yani

A sa kaya vei Eparama ko Jiova, ni sa tawase tani vua ko Loti, Mo ta cake mada ka rai yani e na tikina ko tu kina, ia mo rai vaka ki na tokalau, kei na ceva kei na vanua ki na tui cake, kei na vanua ki ra;

Ia, na vanua taucoko ko sa raica ka'u na solia vei iko, kei ira na nomu kawa me ra taukena ka tawa mudu.

Vakatekivu 13: 14,15

E da raica e na tiki ni Vola Tabu ogo, ni mai tu ko Eparama e na dua na vanua dredre ni sa oti na nodrau veitawasei mai kei Loti, ka vinakata na Kalou me tacake mai na vanua e tiko kina ki na vanua e na vakarau kauti koya kina na Kalou.

E donu tu ga na i vakarau ni yalona, ka vakavuna na nona sega ni rawa ni butakoca laivi mai vua na tevoru na veika e vakarautaka na Kalou me vakalougatataki koya kina. E levu sara na Nona qai mai vakalougatataki koya na Kalou, ka sivia na veika a tu vua ni bera ni rau mai tawase.

Au vakauqeti iko mo raica vakayalomatua na veika me baleta na nomu veimataka, vakabauta ka kaciva na veika e sega me vaka e ra sa tu. (Roma 4:17). Vakanananutaka ka

E vakatautaki na noqu veimataka mai na noqu bula makawa kei na ...

vosataka me vaka na vosa e biuta na Kalou ki yalomu, ka sega ni vaka na veika ko a raica mai na nomu bula makawa, se na vanua ko tiko kina oqo.

17

**“Me dua tale me cakava; au
sega ni via vakacolati kina”**

Vakanananu ni vanua liwa #2

A sa kauti Eparama na luvena ko Tira, kei Loti na luve i Erani, kei Serai na vugona, a wati Eparama na luvena; a ratou a lako tani vata mai Uri mai Kalitia; ka me ratou lako ki na vanua ko Kenani.

A ratou a yaco ki Karana, a ratou a tiko kina.

Vakatekivu 11:31

E noda i tavi me da kauwai e na veika e vakacolata vei keda na Kalou. E da na tamata nuitaki kevaka e da kauwai e na veinuitaki ni Kalou ki na noda bula

A solia vei tama i Eparama e dua na i tavi na Kalou, ka solia tale ga vua na galala me digitaka me talairawarawa ki na vosa ni Kalou ka me lako ki Kenani. Ia, a qai la'ki tini koso e Karana, ka sega ni la'ki yaco sara ki na vanua e tukuni vua.

E dau marautaki na veigauna e da dau rogoca kina na domo ni Kalou, ka solia vei keda na digidigi me da talairawarawa kina. Ia, e lewe vuqa era dau vakataki Tira, ni ra sega ni vakaotia sara na veika e tukuna vei ira na Kalou. E

vu ogo ni ra raica na dredre era na sotava ka so na gauna e sega soti ni marautaki.

E levu na veika e dau vakaraitaka na Kalou, e dau marautaki ga na gauna e da se qai rogoca kina, baleta ni se vou. E na vakamarautaki koya e na dua na gauna lekaleka, ia, ni sa la'ki sotavi na dredre, sa sega ni qai la'ki vakavotukana na veika e vosa kina vei ira na Kalou.

E vuqa na tamata vakabauta era vakataki Tira. Era tekivutaka na i lakolako ki na dua na vanua vou, ka qai la'ki tini tale ki na dua tale na vanua tani. E ra oca, ka ra malumalumu. Era gadreva me ra vakaotia na i lakolako, ia, era sega ni vinakata me ra vakacolati e na veika e vosa kina vei ira na Kalou. Era na marautaka kevaka e cakava rawa vei ira e dua, ka me ra qai la'ki marautaka ga na kena i cavacava, ia, e sega ni rawa.

E sega ni rawa ni ko wasea na i tavi ka sa vakacolati vakatabakidua vei iko

Ia, e na mataka sa kaya vei ira na tamata ko Mosese, dou sa kitaka e dua na ca levu: Ia, ka'u na qai cabe cake vei Jiova; ka'u na buluta rawa beka na nomudou i valavala ca.

A sa lesu vei Jiova ko Mosese, ka sa kaya, Ule! Na tamata ogo e ra sa kitaka na i valavala ca levu, ka cakava vei ira na Kalou koula!

Me dua tale me cakava; au sega ni via vakacolati kina

**Ia oqo, ke sa rawa mo ni bokoca na nodra i
valavalala ca; ia, kevaka sa sega, mo ni bokoci au
laivi mai na Nomuni vola ko ni sa vola.**

Lako Yani 32: 30-32

Ni'u vakavulica tiko na nodra i lakolako mai na Isireli, era sega ni vinakata me ra vakacolati e na dua na ka. E masu e na vukudra ko Mosesese, e vakasaqara na Kalou e na vukudra ka vakatutusa e na vukudra e na gauna era cala kina Vua na Kalou.
(Lako Yani 32: 1-14).

E sega ni dau vakaitavitaki e dua na gone, ia, ni sa qase cake mai, e namaki vua e levu sara na i tavi me cakava. E dua na nodra i tavi na i tubutubu, me ra vakavulici ira na luvedra e na cakacaka – me ra cakava na veika era vakacolati kina. E vaka tale ga ko ya na Nona via vakavulici ira na luvena na Kalou.

E solia vei au na Kalou na kaci me'u cakacaka e na vuku ni vei qaravi e na Nona matanitu – me'u vunautaka na Vosa ni Kalou e na retio kei na retio yaloyalo (TV) – me'u vunautaka na Vosa ni Kalou e na matanitu ko Amerika kei na veiyasa i vuravura. Ia, au via vakadeitaka vei iko ni kaci oqo, e tu vata na kena i tavi ka vuqa era sega ni kila. E vuqa era vinakata me ra mai cakacaka Vua na Kalou ni ra nanuma ni rawarawa ka sega ni levu kina na dredre.

E vuqa era dau vaqara cakacaka mai na neitou 'Ministry', ni ra nanuma ni ka vinaka duadua era sotava e na nodra bula sa i koya na cakacaka e na matanitu ni Kalou. Ni sa toso tiko, era qai raica ni tautauvata tale ga na cakacaka e

na veivanua tale e so; era na yadra vakamataka, totolo ki cakacaka, vakarorogo ki na dua na veiliutaki, ka vakamuria na veika e vinakati me muri. Ni ra taro cakacaka mai e so, au dau vakaraitaka vei ira ni keitou dau cakacaka vakaukauwa. Keitou cakacaka e na yalo dina ka cakava na neitou cakacaka e na kena i vakatagedegede sara e cake.

E vinaka na cakacaka e na vei"ministry", ia, e tu vata kei na i tavi e da vakacolati kina.

Raica na qasikalolo!

Mo lako vua na qasikalolo ko iko na dauvucesa; Mo nanuma na nona i valavala mo vuku:

A sega e dua me tuberi koya, se vakaraica se, lewa vua.

Ia, sa vakarautaka na kena e na vula i katakata, ka kumuna na kena kakana e na vula i matua.

Me vakaeveri na kena dede na nomu moce, ko iko na dauvucesa? Ko na duri ni naica mai na nomu moce?

Me vakalailai tale na moce, vakalailai na sosovu, Vakalailai na roqoveinu me moce:

Ia, na nomu vakadravudravuataki e na lako mai me vaka na daulako tu; Kei na nomu via kana tiko, me vaka na tamata i valu.

Vosa vakaibalebale 6:6 -11

Na vakanananu ni vucesa ka tiko vei ira na Isireli, e dua na vuna ka vakabalavutaka na nodra cowiri tiko e na

Me dua tale me cakava; au sega ni via vakacolati kina

vanua liwa me vasagavulu na yabaki ka a dodonu ga me tini ka dua na siga.

Ni da raica na qasikalolo, e sega ni dua e lewai koya ka vakarautaki koya ga vakataki koya kei na nona matavuvale.

E sega ni na rawa e dua na ka, kevaka ko vakalaiva vua e dua tale me mai cakava na veika ko vakacolati kina. E so era vinakata me ra laurai na nodra cakacaka. E dodonu me da vakauqeti mai yaloda me da cakava. Me da bulataka na bula e vinakata na Kalou, ni da kila ni raica tu ko Koya na veika kece ga, ka na saumi keda, me vaka sara ga na noda i valavala e na veika e vosa kina vei keda.

Levu era kacivi, lailai era digitaki

Ni ra sa lewe vuqa era sa kacivi, ka lewe lailai era sa digitaki.

Maciu 22:14

Au a rogoca vua e dua na tamata ni Kalou, ni i balebale ni tiki ni Vola Tabu oqo, ni vuqa e solia vei ira na Kalou na digidigi me ra cakava e dua na ka e na vuku ni Nona matanitu, ka vuqa era bole me ra ciqoma ka vakacolati ira e na veika e vinakata na Kalou.

Ko ira kece e tiko vei ira na vakanananu ni vanua liwa, era vinakata ga me ra taukena na ka, ka ra sega ni vnakata me ra cakacakataka.

Tu cake ka lako

Sa mate ko Mosese na i talatala I Jiova, sa qai vosa ko Jiova vei Josua na luve i Nuni, o koya ka dau qaravi Mosese ka kaya, Sa mate ko Mosese na noqu i talatala, ia oqo, mo cavu tu mo qalo kosova na Joritani oqo, ko iko kei ira kece ga na tamata oqo, ki na vanua ka'u na solia vei iko, io vei ira na Isireli.

Na tikina kece ga e butuka na qeteqete ni yavamuni. Au na solia vei kemuni, me vaka ka'u a kaya vei Mosese.

Josua 1:1-3

Ni kacivi Josua na Kalou me takosotaki ira na Isireki ki na tai ka dua ni Joritani, e sega ni tavi rawarawa.

E tautauvata kei keda ni da toso ki liu me rawa ni da ciqoma na veika e vakarautaka na Kalou me noda. E na sega ni rawa ni vakayagataki keda ka lumuti keda na Kalou kevaka e da sega ni vakabibitaka na veitavi e nuitaki keda kina na Kalou.

Oqo, sa gauna donu, ka gauna vinaka

Ko koya sa nanuma na cagi ena sega ni kaburaka na sila; kei koya sa vakaraica na o e na sega ni tamusuka.

Dauvunau 4:11

Me dua tale me cakava; au sega ni via vakacolati kina

E na gauna a vosa kina vei keirau vakaveiwatini na Kalou me keirau toso e na kakaburaki e na retio yaloyalo (TV), a kaya vei keirau, “Kevaka drau na sega ni cakava, drau sa na calata.” Kevaka me a sega ni tukuna vaka ko ya vei keirau, ke keirau a vakalaiva me qai vakayacori sara e na dua na gauna e muri.

Sa toso tiko mai na vei qaravi (‘Ministry’), e na loma ni ciwa na yabaki, ka sa mai dolava tale e dua na katuba vou na Kalou. Ia, e gadrevi vakalevu kina na yalo dina, vosota kei na cakacaka vakaukauwa e na veika sa vosa kina na Kalou.

Ni dau vosa na Kalou, e vuqa na tamata vakabauta era dau waraka me donuya e dua na gauna vinaka vei ira. (Cakacaka 24:25) E da dau vakabalavutaka me rawa ni sotava na gauna rawarawa.

Au vakauqetiu iko, kakua ni rerevaka na i tavi e vosa kina vei iko na Kalou. Ni ko vorata na dredre e na vakaukauwataki iko. Ni ko vinakata mo sotava tiko ga na rawarawa, ko na tamata gogo ka sega ni vakaukauwataki rawa.

E namaka vei keda na Kalou me da tamata nuitaki ka rawa ni da qarauna na veika kece ga e solia vei keda. – me rawa ni basika kina na vua vinaka. Kevaka e da sega ni vakayagataka rawa na i solisoli e solia vei keda, e da sega ni tamata nuitaki me da vakacolati e na i tavi ka nuitaki keda kina na Kalou.

Vakarau!

**O koya mo dou qai vakatawa ni dou sa sega ni
kila na siga, se na tiki ni siga sa lako mai kina na
Luve ni tamata.**

Maciu 25:13

E tukuna vei keda na Maciu 25, na veika e dodonu
me da cakava ni da waraka tiko na Nona rairai mai na Turaga.

E tiko kina na kedratoui talanoa na lima na yalewa
vuku, kei na lima na yalewa lialia. Ko iratou na yalewa lialia,
e ratou a sega ni via cakava tale e dua na ka, ka ratou sa
waraka ga na nodratou mai sota kei na tagane vakawati. E
ratou cakava na ka ga e ratou sa cakava rawa, ka sega ni
rawa ni ratou vosota me ratou vakarautaka mai vakavinaka
na nodratou waiwai. Ko iratou na yalewa vuku, e ratou a
cakacaka vakaukauwa me rawa ni ratou vakarautaki iratou
ki na wawa vakabalavu.

Ni qai yaco mai na tagane vakawati, sa boko na
nodratou cina na lialia, ka ratou sa kerekere tale tiko vei iratou
na yalewa vuku. Oqo e dau yaco vei ira na tamata vucesa.
Era dau vakaulubale ka vinakata me ra cakava na tani na
veika e dodonu me ra cakava vakataki ira.

Vakayagataka na veika sa soli vei iko

A tamata ca ka vucesa!...

Maciu 25:26

Me dua tale me cakava; au sega ni via vakacolati kina

E tiko tale ga e na Maciu 25 na italanoa me baleti iratou na lewe tolu ka soli vei iratou na taledi. A lako ki na dua na vanua vakayawa na nodratou turaga ka namaka me ratou cakacakataka ka maroroya na veika a soli vei iratou.

A cakacakataka na nona o koya ka a soli vua e lima na taledi. A rawata tale mai e lima tale. A vaka tale ga kina na kena i karua ka a soli vua e rua na taledi. Ia, na kena i katolu, a buluta na taledi e dua ka a soli vua, ni rerevaki nona turaga. E rerevaka me cavuikalawa me cakava e dua na ka. E rerevaka na i tavi ka a soli vua.

Ni qai lesu mai na nodratou turaga, a vosa vakacaucautaki rau na lewe rua ka rau a cakacakataka na nodrau taledi. Ki vua ka a buluta na taledi e dua, a rarawataki koya ka kaya, "Tamata ca ka vucesa." E ra a tauri koya ka biuti koya ki tautuba.

Au vakauqeti iko mo okata me ka bibi na veika e dau vosa kina vei iko na Kalou ka ni nuitaki iko mo cakava e na nomu kaukauwa taucoko me vaka e vinakata. Ni qai lesu tale mai, ko sa na solia lesu Vua na veika a solia vei iko, ia, sa vakaikuritaki tale.

E vakamatataka vei keda na i Vola Tabu ni loma ni Kalou vei keda me da vuataka na vua vinaka. (Joni 15:16)

Biuta Vua na nomu i colacola; sega ni nomu i tavi

O koya mo dou qai vakamalumalumutaki iko e na ruku ni liga kaukauwa ni Kalou, me vakalevulevui kemudou cake ko Koya e na gauna sa lokuci.

Ka mo dou biuta vei Koya na nomudou lomaocaoca kece ga, ni sa dau nanumi kemudou ko Koya.

1 Pita 5:6,7

Kakua ni rerevaka na i tavi. Vulica mo dau biuta Vua na nomu i colacola, sega ni nomu i tavi. E vuqa era vulica me ra kakua ni leqataka e dua na ka, ka ni ra biuta kece Vua na Kalou; e na so na gauna era sa la'ki solia tale ga na ka, ka dodonu me nodra i tavi.

Vakatulewata ni ko na cakava na veika e biuta e matamu na Kalou, ka kakua ni dro tani mai kina baleta ga ni dredre na kena i rairai.

Ni solia vei iko na Kalou na veika ko gadreva, na veivakalougatataki ko ya, e lako vata kei na kena i tavi. Ni ko taukena e dua na vale se motoka, e namaka na Kalou mo maroroya. Era na cakacaka vakaukauwa na tevoru me ra kauta mai na vucesa ki na nomu vakanananu kei na yalomu. Nanuma tiko, ni tiko vei iko na vakanananu i Karisito. E rawa sara ga ni ko kila na i vadi ni veivakacalai ni tevoru; Kakua ni kauwaitaka; cakava ga na veika ko kila ni dodonu mo cakava. E rawarawa ni da kerea e dua na ka...na nomu maroroya kei na nomu qarauna e na tara cake na nomu bula.

Me dua tale me cakava; au sega ni via vakacolati kina

E na dua na gauna au a cikevaka vua na watiqu me volia tale e dua na vale me rawa ni keitou dau la'ki vakacegu tu kina vakaveitamani, masumasu ka galala sara ga mai na osooso ni cakacaka.

A vakaraitaka vei au ni sega soti ni ganita me dua tale na vale. E vinaka na vakacegu, ia, me'u na vakasamataka na kena qaravi, kotu ni kena lomanibai, ka sa sega tiko mada ga na gauna galala e na veika keirau sa qarava tiko. E kaya ni vinaka cake me qai saumi ga (rent) e dua na vale kevaka e gadrevi na gade, ka sega soti ni vinaka me voli e dua.

Au raica tiko e dua na yasana, ka raica tale tiko ga na watiqu e dua tale na yasana. Me da raica na yasana ruarua ka sega wale ga ni da vakatulewataka e dua na ka me da marautaka wale ga ka sega ni nanuma na cakacaka levu e na vakayacori kina. E tiko ga na gauna au dau vakananumi koya lesu tale ki na voli ni vale.

A dei toka ga ko koya, ka'u kila kevaka me a voli, ke a volitaki tale e na loma ni yabaki e na levu ni cakacaka kei na osooso. E dua na neirau i tokani, sa qai volia e dua na vale ka volekata toka e dua na drano, ka dau solia vei keitou me keitou vakayagataka kevaka keitou gadreva na vakacegu, se, gade.

Kevaka ko vakayagataka na nomu yalomatua, e na dau sotavi iko na Kalou e na veika ko gadreva. Ni da cakacaka e na vakanananu va -Kalou, e da na vakayagataka na noda yalomatua ka sega ni veika e da vakila.

Tovolea mo tamata nuitaki! ('Be responsible!')

18

**“Yalovinaka me rawarawa ga,
au sega ni rawata na veika
dredre!”**

Vakanananu ni vanua liwa #3

Ni sa sega ni vuni vei kemuni na i vakaro oqo
ka’u sa vakarota vei kemuni e daidai, ka sa sega
tale ga ni yawa.

Vakarua 30:11

Oqo, e dau vakayagataki vakalevu me nodra i ulubale
na tamata vakabauta. Ni ra dau lako mai e vuqa me ra
masulaki, se, gadreva na veivakasalataki, era na vakaulubale
e na gauna sa vakaraitaki kina vei ira na veika e vinakata na
Kalou, se na veika e vosa kina vei au na Yalo Tabu me’u
tukuna vei ira. “Joyce, au kila ni dina oqori, ia, sa rui dredre!”

E vakaraitaka vei au na Kalou ni dau vakayagataka
na i yaragi ko ya na tevoru me rawa ni vakayalolailaitaki
keda. E na vica na yabaki sa oti, a vakaraitaka vei au na Kalou
na dina oqo. Kevaka au tukuna tiko ga na kena dredre, e na
qai rawarawa e na gauna au sa tarova kina na noqu
vakatutusa cala.

Ni da vakarau cakava e dua na ka dredre, sa dua na
ka na noda na veitalanoataka rawa mada na kena dredre, ka
sa qai la’ki vakavuna ga me yaco vaka kina.

E na gauna au sa raica rawa kina na bula ka dodonu me'u bulataka, kei na noqu i valavala, au sa tukuna Vua na Kalou, "Turaga, au via cakava na lomamuni, ia, sa rui dredre." A qai vakaraitaka vei au na Vakarua 30: 11 ni sega ni dredre ka sega tale ga ni yawa na Nona i vakaro.

E sega ni dredre na Vosa ni Kalou ka ni sa tiko na Yalo Tabu me vukei keda ka me rawa ni da cakava na veika e vosa kina vei keda.

Na Dauniveivuke

Ia, ka'u sa masuti Tamaqu, e na qai solia vei kemudou e dua tale na Dauniveivakacegui, me tiko ga kei kemudou ka sega ni mudu...

Joni 14:16

E da na sotava ga na dredre ni da sega ni ravita ka vakararavi Vua na Yalo Tabu. Kevaka me rawarawa kece tu na veika e vuravura, e da na sega soti ni gadreva na Yalo Tabu me vukei keda. E vakatokai Koya na i Vola Tabu me Dauniveivukei. E tiko e yaloda ka tiko vata kei keda e na veigauna taucoko, me rawa ni vukei keda me da cakava na veika e da sega ni rawa ni cakava vakataki keda.

Na gaunisala rawarawa kei na sala dredre

Ia ni sa vakatalai ira na tamata ko Fero sa lekaleka na sala sa lako na nodra vanua na kai Filisitia, Ia, sa sega ga ni tuberi ira kina na Kalou;

Yalovinaka me rawarawa ga, au sega ni rawata na veika dredre!

**ni sa kaya na Kalou, de ra veivutuni na tamata na
i valu ka sa lesu ki Ijipita.**

Lako Yani 13:17

Mo vakadeitaka ni veivanua kece e kacivi iko kina na Kalou, e na veivakarautaki tale ga e na vukumu. E sega ni rawa ni vakatara mo sotava e dua na dredre ka levu cake mai na nomu vakabauta. (1 Koronica 10:13). E sega ni dodonu me da sotava tiko na dredre kevaka e da vulica me da dau vakararavi ka kabiti Koya.

Kevaka ko kila ni sa vosa tiko vei iko na Kalou, kakua ni vakasuka walega ni ko kila ni dredre. Ni dredre na i lakolako, vakayagataka e levu na nomu gauna Vua, raviti Koya ka ciqoma na Nona loloma (grace). (Iperiu 4:16)

Na loloma, ("grace") sa i koya na kaukauwa ka solia vei iko na Kalou, sega ni saumi, ka mo rawa kina ni cakava na veika ko sega ni rawa ni cakava vakataki iko. Qarauna na vakanananu e basika mai vei iko; "Au sega ni rawata. Sa rui dredre."

E na so na gauna e na kauti keda na Kalou e na so na sala dredre me rawa ni vakavulici keda ka cakacaka ki na noda bula. E rawa vakacava ni ko vulica mo vakararavi Vua, ni ko digitaka tu ga na sala rawarawa, ka ni rawa tu ga ni ko cakava na veika rawarawa ko sotava.?

A kauti ira na Isireli e na sala dredre na Kalou, ka ni ra tamata sorosoro, ka vinakata me cakacaka e na nodra bula, vakaukauwataki ira me rawa ni vakarautaki ira ki na i valu era na la'ki sotava e na vanua yalataki.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E vuqa era nanuma ni sa na sega na i valu ni ra sa yaco ki na vanua yalataki. E sega! Ni da wilika na veika a cakava ko Josua, ni ra sa yaco ki kea, era a valuti ira vakayadua. Ia, e ra a qaqa e na nodra i valu kece ga ka ni a nodra i to tiko na Kalou, ka solia tiko na kaukauwa ka vakaraitaka tiko vei ira na sala me ra muria.

E tiko na gaunisala lekaleka ka rawarawa ki na vanua yalataki. Ia, a kauti ira na Kalou e na sala balavu, ka ni kila tiko ni ra sa bera ni vakarau me ra sotava na i valu e na gauna e ra na la'ki tawani Kenani kina. E nanuma tiko na Kalou ni ra na dro lesu ki Ijipita kevaka era sotava koso na meca. A kauti ira vakabalavu me rawa ni vakatakilai Koya ki vei ira ka me rawa ni ra vakabauta ni rawa ni ra vakararavi e na Nona kaukauwa ka kakua ni nuitaki ira vakataki ira.

E rawarawa me da soro koso e na gauna ni dredre. E kila na tevoru ni kevaka e rawai keda ko Setani e na noda vakasama, e rawati keda tale ga e na veika e da cakava. O ya na vuna e ka bibi kina na noda vakaukauwa ka kakua ni da la'ki guce, ka vakamalumalumu.

Mo kaukauwa!

Ia me da kakua ni cegu oca e na caka vinaka ni da na tamusuka na kena yabaki kevaka e da sa sega ni oca.

Kalatia 6:9

Yalovinaka me rawarawa ga, au sega ni rawata na veika dredre!

Ni da yalo lailai ka soro koso, e tekivu mai na noda vakasama. E kaya na Yalo Tabu me da kakua ni cegu oca ka ni na yaco dina ga mai na gauna ni tatamusuki.

Vakasamataki Jisu ni sa vakasinaiti oti e na Yalo Tabu, sa qai kauti Koya na Yalo Tabu me veretaki Koya na tevoru. A sega ni soro koso, se datuvu, se, vakulubale. A sega mada ga ni cavuta e dua na vosa ni druka (negative words). E sega tale ni qai vakatataro na lomana se yaco vakacava na veika e sotava tiko. A curuma na dredre ko ya e na yalo e qaqa.

E na loma ni dredre, a sega ni cocowiriwiri tiko e na loma ni vanua liwa me vasagavulu na siga kei na bogi, ka vakataroga wavoki tiko se cava na vuna e yaco kina na veika e sotava tiko. A ciqoma ga na kaukauwa mai vei Tamana ka sotava ena yalo dei ka qaqa (Luke 4: 1-13)

Rai vakatayaloyalotaka mada me wavoki tiko e loma ni vanua ko Jisu me qai talanoataka wale tiko ga vei iratou na Nona tisaipeli na dredre ni lakolako.... Talanoataka na dredre ni Nona a lako ki na kauveilatai....Veilakoyaki ka sega ni dua na vanua e tiko dei kina.... Sega na loga me moce kina e na bogi.

E na noqu veilakoyaki tiko e na vuku ni cakacaka ni Kalou, au sa vakavulici au vakataki au me'u kakua ni talanoataka na dredre au sotava...Kakua na vosa kudrukudru ni vou na vanua kei na kena kakana....Yawa mai vale...sotava na veimataqali tamata ni bera na toso tale ki na dua tale na vanua.

E tiko vei kedaru na vakanananu ni Kalou, ka rawa ni daru cakacakataki kedaru ki na dredre e daru sotava; mai na noda vakanananu ki na qaqa ni Kalou, ka rawa tale ga ni curuma na dredre e na yalo qaqa.

Na dredre e dau muria mai na qaqa

Ia, ni sa vakararawataki na Karisito e na yagona e na vukuda, dou vakayaragi mada e na yalo e vakakina: ni sa mudu ni valavala ca ko koya sa vakararawataki e na yagona; me kakua kina ni vaka na gagadre ca ni tamata na nona bula e na yagona e na gauna sa vo, me vaka ga na loma ni Kalou.

1Pita 4:1,2

E vakatavulici e ke na veika vuni ka dodonu me da cakava e na gauna ni dredre. Ni ko raica ga na veika e sotava ko Jisu, ka rawa kina Vua me curuma na dredre, e rawa ni ko curuma tale ga kina na nomu dredre. Vakaiyaragitaki iko ki na i valu, vakanananu me vakasara ga na vakanananu i Karisito..“Au na sega ni drotaka na noqu dredre. Ni’u sotava, sa tiko vei au na vakanananu i Karisito, ka’u na sega ni vaka me’u vakalomavinakataki au me’u cakava ga e na sala rawarawa...Au na cakava me vaka e vinakata vei au na Kalou, me vaka na lomana, ka’u na sega ni cavuikalawa me vaka na noqu vakanananu vakatamata.”

E da na sotava dina na dredre ni da vinakata me da cakava na loma ni Kalou.

Yalovinaka me rawarawa ga, au sega ni rawata na veika dredre!

E sega ni dau vinaka na yagoqu na veilakoyaki ki na veivanua, ia, au kila ni sa loma ni Kalou vei au. Au na vakaiyaragitaki au e na vakanananu donu ka va -Kalou, ka me kakua ni rawai au na noqu dredre.

E rawa ni vosa tiko vei iko na Kalou e na vukuna e dua ka dodonu mo drau veitokani tiko; E dredre na tiko vata kei koya, ia, ni sa loma ni Kalou, veisautaka na i vakarau ni nomu vakanananu me baleti koya.

E rawata mai na Nona kaukauwa

Au sa kila na vakadravudravuataki, ka'u sa kila tale ga na vakavutuniyautaki: e na veiyasana kei na ka kece ga ka'u sa vakatavulici kina me'u mamau, me'u via kana tale ga, ka me'u vutuniyau, me'u dravudravua tale ga.

Au sa rawata na ka kece ga e na vuku i Karisito, o Koya sa vakaukauwataki au.

Filipai 4: 12-13

Ni donu na noda vakasama, e vakaiyaragitaki keda sara ga ki na i valu. Ni cala na noda vakanananu, e tautauvata ni da tu sara tu ga e na i yatu ni valu e liu, e na vanua e katakata tiko mai kina na I valu, ka sega tu ni dua na noda i yaragi. Kevaka sa vaka ko ya, e sega ni dede e da sa na lau gasau ka mate.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E ra tamata sorosoro ka levu na nodra tagi, ka vakavuna me ra tiko e na loma ni vanua liwa me vasagavulu na yabaki. E ra tagicaka na veidredre kece ga, ka ra sa veitalanoataka tu ga na druka. E vaka oqo na nodra vakanananu: "Solia mai vei keimami na veika rawarawa. Sa rui dredre na bula keimami sotava!"

E vuqa era tamata qaqa ga e na Siga Tabu, ia, ni qai yaco mai na Moniti, e ra sa soro koso tale tu (Sunday warriors and Monday whiners) E ra vosa vinaka ka kaukauwa e na Siga Tabu, ia, e na Moniti era dro e na i matai ga ni dredre.

Kevaka ko dau tagi wasoma, menemene, ka sorosoro, e dodonu me vakavoui na nomu vakasama e na veika e vakatusa ko Paula, **Au sa rawata na ka kece ga, e na vuku i Koya sa vakaukauwataki au.** (Filipai 4:13)

19

**“Sa sega ni rawa; Sa tiki ni
noqu bula na vosavosa kei na
dadatuvu.”**

Vakanananu ni vanua liwa #4

Ni sa ka ni vakavinavinaka oqo, kevaka e dua sa vosota na rarawa ni sa vakararawataki vakatawa dodonu, ka ni sa via vinaka Vua na Kalou.

Ia, dou na dokai koya vakacava kevaka dou na vosota, ni dou sa caka ca ka vaculaki kina? Ia, kevaka dou sa caka vinaka, ka sa vakararawataki kina, ka dou vosota ga, oqo, sa ka vinaka Vua na Kalou.

1 Pita 2:19,20

E na sega ni rawa vakadua ni da sereki, ka vakavo ni da sa vulica me da vakavinavinaka ka laveta na Kalou e na veigauna ni dredre. E sega ni rokovi na Kalou e na dredre, e rokovi ko Koya ni tiko vei iko na i vakarau ni yalo va – Kalou me laveti kina ko Koya.

Me da dikeva vakamatailalai na tiki ni Vola Tabu oqo, kevaka e da vinakata me da kila se cava e vinakata na Kalou me noda. E sega ni matata vei au na tiki ni Vola Tabu oqo e na dua na gauna dede, ka ni’u sega ni raica rawa, se cava na

vuna e kaya kina na Kalou me da vakararawataki, ka ni sa mai colata kece ko Koya na noqu i colacola. (Aisea 53:3-6)

Au sa qai raica rawa ni sega ni tukuni tiko e ke na dredre, e vakaibalebaletaki tiko ki na i vakarau ni yaloda e na gauna ni vakararawataki.

E marautaka na Kalou ni ko vosota, ka ni raica tiko ko Koya na i vakarau ni yalomu e na gauna ni dredre. Me da raica ga na veika a cakava na Turaga e na gauna era vosataki Koya kina...kasiviti Koya...warolaka...beitaki Koya vaka i lasu kei na vuqa tale.

Jisu na i vakarau (example)

Ni dou sa kacivi me vakakina, ni sa vosota tale ga na Karisito na rarawa e na vukumudou, a sa laiva vei kemudou na i vakarau mo dou muria na mawe ni yavana:

O koya sa sega ni cakava e dua na ka ca, a sa sega ni kune e na gusuna na dauveivakaisini, ni sa vaksewasewani ko koya, sa sega tale ni ia na veivakasewasewani; ni sa vakararawataki tiko, sa sega ni vosa vakacudrucudru; sa laivi koya ga vua sa lewa vakadodonu.

1 Pita 2: 21-23

A sotava galugalu na Nona dredre ko Jisu ka nuitaka tiko na Kalou, ka sega vaka dua ni veisau e na dua na gauna. E na gauna ni dredre, a sega ni digitaka na sala rawarawa, ka sega tale ga ni bau vosa.

Sa sega ni rawa; Sa tiki ni noqu bula na vosavosa kei ...

E tukuna vei keda na tiki ni Vola Tabu, ni dodonu me da vakadamurimuri Koya ka ni mai vakaraitaka na bula e dodonu me daru bulataka. Na noda i valavala e na matadra na tamata e vakatakila na bula cava e da bulataka tiko. E dodonu me da vakavulici ira na luveda; sega e na vosa wale ga; e na i valavala. E dodonu me da i vakadinadina bula ka i vola i Karisito. (2 Koronica 3:2,3) – me cila tiko na noda rarama e na vanua butobuto.

Kacivi me da yalomalumalumu ka dauvosota

O koya oqo, au sa masuti kemudou kina, o i au sa vesu tu e na vuku ni Turaga, mo dou ia tiko na i valavala sa kilikili kei na i tutu dou sa kacivi kina.

Mo dou yalomalumalumu sara ka yalo malua, mo dou vosota vakadede ka veivosoti vaka i kemudou e na loloma.

Efeso 4:1,2

Au na via vakaraitaka e ke e dua na i vakaraitakai ni veika e da wasea tiko e na wase ni vola oqo.

E se qai lesu tiko ga mai ko Daniel, na luve i keirau, e na dua na i lakolako ni kau lotu ki na Dominican Republic. Ni qai lesu mai, sa dua na ka na levu ni mate ni kuli kei na mavoa ka tauvi koya mai. Era tukuna ni mate ka dau veitakavi mai na matanitu ko ya. E sega soti sara ni rairai vinaka na kena i rairai ka keirau mani saga me la'ki laurai mada e vale ni bula.

A veivosakitaka na nona kau yani ki vale ni bula na luve i keirau yalewa ko Sandra, ka tukuna vei iratou ni rau veiganeni kei Daniel, ka ratou vakadonuya na nona kau mai. Ni oti e vasagavulu ka lima na miniti, e rau sa yaco yani, ka mani vakaraitaki mai vua ni rawa ga ni raici kevaka e lako tiko yani e dua vei rau na nona i tubutubu.

A vakamacala sara ko Sandra ni a sa qiri oti mai ka ratou a vakadonuya me rau sa veikau yani. A kaya tale ga vei iratou ni dau veikau tu ga ko koya ki valenibula ka ni rau dau lako tu na nona i tubutubu e na osooso vakacakacaka. E sega ni veisau na veika e tukuna tiko mai na nasi – me tiko e dua vei rau na nona i tubutubu.

Oqo, e dua na gauna e rawa ni tubu kina na nona rarawa. E tovolea mada ga me vagalalataki koya mai na nona osooso, draiva mai e na loma ni vasagavulu na miniti, ka nanuma ni vakalusi gauna wale ga na nona lako mai.

A vukeyi koya na Kalou me dei ka me kakua ni yavala se ca na yalona. A qiriti tamana ka mani kaya ni na lako yani ki vale ni bula. Ia, e na mataka ni siga ko ya, a uqeti na yalo i Dave (na watiqu) me la'ki kauta mai e so na 'tape' e vale ni volavola, ka sega ni kila se cava na vuna.

Ni yaco yani e vale ni bula, e tarogi koya sara e dua na nasi se i talatala ko koya, ka wati Joyce Meyer. A tukuna sara vua ni dau rogoci watina e na retio (TV) yaloyalo ka yaca rogo levu na yaca ni neitou matavuvale. E rau veitalanoa, ka mani solia sara vua e dua na vei ira na noqu i vola me baleta na mavoa ni yalo kei na yaluma.

Sa sega ni rawa; Sa tiki ni noqu bula na vosavosa kei ...

Na cava e rawa ni yaco kevaka me a cudru ko Sandra ka sega ni via wawa? E na dredre na nona tukuni Jisu, e na rogorogo ca na yaca ni neitou matavuvale ka na sega ni rawa ni vakabulai na marama ko ya.

E levu era vakasaqara na Kalou, ka bibi na noda vakaraitaka na noda bula mai na noda i valavala ka sega e na vosa wale ga. E sega ni vakawaletaki kina na noda wasea na i tukutuku vinaka. Ia, me kakua ga ni veicalati na veika ko wasea mai na bula ko bulataka.

Vosota nei Josefa

**Sa tale dua na tamata ko koya me liutaki ira;
Io, ko Josefa, o koya sa volitaki me bobula. Era sa
vakararawataka na yavana e na i vesu:**

**Sa vau ko koya e na sinucodo aironi: Ka sa yaco
mada na siga sa vakayacori kina na Nona vosa:**

Sa vakatovolei koya na vosa i Jiova.

Same 105: 17-19

Vakasamataka mada na nona a vakararawataki ko Josefa mai vei iratou na tuakana. E ratou a volitaki koya ka lasutaki tamadratou ni sa vakamatei koya e dua na manumanu kila. Ia, a voli koya me nona bobula e dua na tamata vutuniyau ko Potifa, ka a kune loloma tiko e na mata i Jiova e na veivanua a lako kina.

E sega ni bera na nona laveti cake, ka mani yaco tale e dua na dredre. A vinakati koya na wati Potifa ka sega

vakadua ni via solia e dua na galala vua na vu ni ca ko Josefa. A mani beitaki koya vakailasu na wati Potifa ni vinakata me kucuvi koya, ka a mani vesu e na dua na ka e sega ni kila.

A sega ni veisau na i vakarau nei Josefa. A sega vakadua ni vosa kudrukudru, ka tu e kea e na i vakarau ni yalo donu. Ni oti e vica na gauna sa baci tekivu laveti koya cake na Kalou e na vanua ko Ijipita me cecere mai vei ira kece ga, ka taravi Fero sara e na veiliutaki.

A vu ni veivakalougatataki tale ga vei iratou na tuakana e na gauna ni dausiga. A kaya vei iratou na veika e nakita na Kalou, ka tekivu mai na gauna e ratou a via vakamatei koya kina. E kaya ni veika kece e tiko e na liga ni Kalou, ka sega ni tu vua e dua na dodonu me cakava e dua na ka vei iratou, ka me vu ga ni veivakalougatataki ki na nona matavuvale.

Na rerevaki ni vosa kudrukudru

Me da kakua tale ga ni dau vakatovolei Karisito, me vaka era sa dau vakatovolea e so, a sa kati ira mate na veigata.

Dou kakua tale ga ni dau didi me vaka era sa didi eso a ra sa vakarusai e na dauveivakarusai.

Ia, na ka kece ga oqo sa yaco vei ira me i vakatakarakara: a ra sa volai me da vakatavulici kina, o i keda sa yacovi keda na i vakataotioti ni veigauna.

1 Koronica 10: 9-11

Sa sega ni rawa; Sa tiki ni noqu bula na vosavosa kei ...

E da rawa ni raica e ke na kedra duidui na Isireli kei Josefa. A sega vakadua ni vosa kudrukudru ko Josefa ni vakatauvatani kei na nodra vosavosa wasoma ka yalo lailai na Isireli. E matata e na i Vola Tabu na rerevaki ni i sau ni vosa kudrukudru.

Ni ra vosa kudrukudru na Isireli, e dolava e dua na katuba vua na nodra meca me ra valuti ira ka vakamatei ira. E dodonu me ra a ciqoma na Nona vinaka na Kalou – era sega ni ciqoma rawa, ka levu sara na kena i sau.

E volai e na i Vola Tabu me rawa ni da raica na i sau ni vosa kudrukudru.

E na liu na noda vosa kudrukudru e na noda vakanananu, ni bera na noda vosa kudrukudru e na gusuda. Oqo e dua na i vakarau ni vakanananu ni vanua liwa ka rawa ni tarova na noda yacova na vanua yalataki.

E dodonu me da vakaraici Jisu ga, ka vakamurimuri Koya.

Era a *vosa kudrukudru na Isireli, ka ra a mate* ga e na loma ni vanua liwa.

A ciqoma na veika kece ko Jisu, *vakavinavinaka, ka tu cake tale* ni oti e tolu na siga.

E da raica e ke na kaukauwa ni vakavinavinaka kei na kaukauwa tale ga ni vosa kudrukudru. Io, e kaukauwa na vosa kudrukudru, didi, cudrucudru kei na veivakatutusa

cala kece ga. Ni da cakava vaka ko ya, e da solia tiko vua na tevoru na kaukauwa ka sega ni dodonu me nona.

Kua na vosa kudrukudru se didi

Me kakua sara na daudidi kei na veileti e na nomudou cakacaka kece ga: Mo dou kakua ni vunauci rawa ka tawa cala mo dou luve ni Kalou ka sega ni beitaki me ca, e na kedra maliwa na i taba tamata takelo ka lomavakatani, mo dou sa cila e na kedra maliwa me vaka na veicina e vuravura.

Filipai 2:14,15

E sa rui levu na vosa kudrukudru kei na dau didi e vuravura, ka sa lailai na vakavinavinaka kei na yalo vinaka. E so e ra vosa kudrukudrutaka na nodra i liuliu vakacakacaka, ka sega mada ga ni ra vakavinavinakataka, ni dua tiko na nodra cakacaka, ka sega ni ra vakaloloma me vakataki ira e sega tu na sala ni nodra rawa i lavo me rawa kina na bula.

E vuqa vei ira na vakaloloma vaka ko ya era diva tu me bau dua na nodra cakacaka, ka veitalia ga se cakacaka cava. Era na bole me ra cakacaka e na dua na ruku ni veiliutaki cava ga, me rawa ga kina na i lavo ni bula e na veisiga, tiko e na nodra vale ga vakataki ira ka vakasaqara ga vakataki ira na kedra – ka uasivi cake sara mai na kerekere ka vakaloloma.

Kevaka ko gadreva tiko e dua tale na cakacaka vinaka cake, se, sega soti ni tamata vinaka na nomu i liuliu

Sa sega ni rawa; Sa tiki ni noqu bula na vosavosa kei ...

vakacakacaka, e sega ga ni dodonu me da vosa kudrukudru wasoma.

Kua ni lomaleqa se taqaya; Masu ga ka vakavinavinaka

Dou kakua sara ni lomaocaoca; ia, e na ka kece ga me vakatakilai Vua na Kalou na nomudou kerekere e na masu kei na dau cikecike kei na vakavinavinaka.

Filipai 4:6

E vakaraitaka e ke ko Paula na i wali ni noda leqa. E da vakaroti me da dau masu ka *vakavinavinaka* e na vuku ni veika *kece ga*.

E vaka oqo na vosa ni Kalou vei au e na dua na gauna, "Joyce, e rawa vakacava me'u solia vei iko e dua tale na ka, ni sega tiko mada ga ni rawa ni ko vakavinavinakataka na veika au sa solia oti tu vei iko?"

Kevaka e sega ni tovure mai yaloda na yalo ni vakavinavinaka, e dredre me da na raica na veitokoni ni Kalou e na vukuda. E kaya na i Vola Tabu, masu e na vakavinavinaka; sega ni masu e na vosa kudrukudru.

E dau yaco na didi, vosa kudrukudru ni yaco e dua na ka, ka sega ni vaka na kena e da namaka, se, da oca na waraka e dua na ka e da namaka makawa tiko, ka sega ni yaco. E vakatavulica vei keda na Vosa ni Kalou ni dodonu me da vosota tiko e na gauna dredre vaka ko ya.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Au raica rawa ni vosota (patience), e sega ni noda rawata me da wawa tiko; e i vakarau ni yalo donu ka vinaka, e na gauna ko wawa tiko kina.

E dodonu mo okata me ka bibi na cala ni noda vakanananu kei na veivosa e da vakatusa. Au vakabauta ni vakaraitaka vei au na Kalou na rerevaki ni kena vakayagataki na noda vakanananu kei na gusuda e na veika ca, ka sega ni va – Kalou.

E kaya na Kalou vei ira na Isireli e na Vakarua 1:6... **Sa dede na nomuni tiko e na ulunivanua oqo.** Sa rui dede beka na nomu tiko e na vanua oqori ka sa kena gauna mo biuta. E ka bibi mo kila ni na sega ni rawa na toso ki liu, kevaka e dau vosa kudrukudru ka dau didi na nomu vakasama kei na nomu i vosavosa.

Au sega ni tukuna ni rawarawa me da kakua ni cudru se rarawa, ia, e tiko vei keda na vakanananu i Karisito. Vakayagataka!

20

**“Au sega ni via wawa;
me vakayacori vakatotolo.”**

Vakanananu e na vanua liwa #5

O koya ga oqo na veiwekani, mo dou qai vosota, me yaco mada na Nona lako mai na Turaga. Raica na i Vakatawa ni were sa waraka na vua ni qele e talei, a sa wawa vakadede me rawata mada na na uca sa liu kei na uca sa muri.

Jemesa 5:7

Ni da sega ni rawa ni vosota, e i vakaraitaki ni dokadoka. Na tamata dokadoka e na sega ni rawa ni wawa e na i vakarau ni yalo donu. Nanuma tiko na veika e da sa wasea oti; e sega ni nomu rawa ni wawa, na i vakarau ni yalo donu e na gauna ko wawa tiko kina.

E sega ni kaya tale ga na i Vola Tabu me da vosota baleta ni da wawa tiko; me da vosota e na gauna e da wawa tiko kina. E tiki ni bula vata kei na Kalou na wawa. E vuqa era sega ni rawata me ra wawa. E na qai balavu ga na nodra wawa, ka lailai na ka era ciqoma.

Oqo na kenai balebale: ni da masulaka e dua na ka, ka lako vata kei na noda vakabauta, e da na waraka tiko na

gauna e na qai saumi kina. Ni sa yaco mai, e da na vakavinavinaka ka marautaka ni sa saumi na noda masu.

E da dau kerea Vua na Kalou me saumi na masu ka ni da vinakata me yaco na veika e da taketetaka tiko. E da na masu, vakabauta, ka wawa; me yacova ni sa yaco mai na kena i sau.

Au a vulica rawa ni levu cake na gauna ni nomu wawa ka lailai na gauna ni ciqoma na ka. Au sa qai vakvulici au me'u vakavinavinakataka na veika au waraka tiko me vaka ga na noqu marautaka na gauna e sa la'ki saumi kina.

Vulica mo marautaka na vanua ko tiko kina, ni da sa cavu i kalawa tiko ki na vanua e da sa lako tiko kina.

E tarova na wawa e na vosota, na dokadoka

Me kakua ni dokai koya e dua me vaka sa sega ni dokai koya, ia, me yalomatua ga na nona nanuma me vaka na i vakarau ni vakabauta sa vota na Kalou ki vei ira yadua.

Roma 12:3

E na dredre mo marautaka na nomu wawa kevaka ko sega ni vulica mo wawa e na vosota. E tarova na wawa e na vosota na tamata dokadoka, ka ni nanuma ni sega ni dodonu me waraka e dua tale.

Au sega ni via wawa; me vakayacori vakatotolo

E dina ni sega ni dodonu me da nanuma ni da lolovira, ia, e sega tale ga ni dodonu me da nanuma ni da cecere cake. E rerevaki me da laveti keda cake ki na dua na vanua, ka da raici ira sobu na tani. E da sega ni rawa ni da wawa, ni sega ni vaka na veika e da nanuma na veika e yaco tiko.

Na tamata yalomalumalumu e na sega vua na i vakarau ni yalo sega ni dau vosota.

Vosota mo sotava na ka dina

A veika oqo ka'u sa tukuna vei kemudou, mo dou rawata na vakacegu e na vukuqu. Dou na kunea e vuravura na rarawa; ia, mo dou vakacegu, au sa vakamalumalumutaki vuravura oti.

Joni 16:33

E dua tale na sala e dau muria na tevoru mo nanuma ka namaka me na sega na dredre.

Kevaka e da nanuma tiko ni sega na dredre, sega na veisaqasaqa, sega na tamata ca me da sotava, na veika kece ga me sa vinaka, e da kauti keda tiko ga ki na noda lutu dromu. Se, e kauti keda tiko na tevoru ki na noda lutu e na vakanananu cala.

Au wasea tiko oqo me rawa ni da kila ni tu yadudua sara na veika e da sotava me taucoko ('perfect').

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Keirau dau veilakoyaki vakalevu ki na veiyasa i vuravura kei na watiqu. E na vuqa na gauna keirau dau saumi otela me keirau vakacegu kina. Au dau rarawa sara kevaka e cala e dua na ka – leqa na i vakabatabata ni cagi ('air condition'), sega ni rarama vinaka na cina, kabasu tu beka na i dabedabe, se sega ni samaki tu na rumu.

Au nanuma ni dodonu me vinaka na veiqaravi ka ni keirau sauma na neirau tiko e kea.

E na so na gauna e yalataki na rumu ni otela, ka'u qai mai wawa tale tu me vica vata na auwa ni sagai tiko me lala e dua. Au dau vakamacalataka vakavinaka na veika kece ni soqoni, ka qai so na gauna e tabaki cala tu mai. E so na cakacaka e na otela era dau vucesa ka dua tani tu mai na i tautau ni vosa.

Au rawa ni nanuma e dua na gauna ka a caka e dua na neimami kana vata e na dua na otela. Ni qai soli wavoki mai na i vakalomavinaka vei ira e lewe walu na drau na marama, a sova tu kina e dua na wai ni gunu ('rum') ka a dodonu me kau e na dua na vakamau. Au madua ni ra sa kaila mai na marama ni boi kina na 'rum'.

E levu tale na veika e yaco ka dau veivakacudrui, baleta ga ni'u namaka tiko ga na taucoko. E da bula tiko e na dua na vuravura ka levu kina na dredre.

E kaya ko Jisu ni da na sotava na dredre – e tiki ni bula e ke – vei ira na tawa vakabauta kei keda tale ga na vakabauta. Ia, e na sega ni rawa ni tarai keda na rarawa kei na yaluma ni veika e yaco tiko, kevaka e da tiko ga e na Nona loloma, ka vakaraitaka tiko na vua ni Yalo Tabu.

Au sega ni via wawa; me vakayacori vakatotolo

Wawa; E rawa kina na kaukauwa

O koya mo dou vakaisulu me vaka dou sa Nona digitaki na Kalou o i kemudou sa yalo savasava ka daulomani, e na yalo dauloloma, e na yalovinaka e na yalomalumalumu, e na yalomalua e na dau vosota vakadede.

Kolosa 3:12

Au dau raica vakawasoma na tiki ni Vola Tabu oqo, me'u rawa ni vakananumi au kina vakataki au e na mataqali bula cava me'u bulataka e na gauna kece ga. Au dau vakananumi au tale ga, ni vosota e sega ni noqu rawa ni wawa; Ia, na i vakarau ni yalo donu e na gauna au wawa tiko kina.

Na dredre, e kauta mai na vosota

O i kemudou na wekaqu, mo dou nanuma me ka ni reki sara ni dou sa lutu ki na veika e vuqa sa dau veivakatovolei. Ni dou sa kila, sa vakatubura na dauvosota na vakatovolei ni nomudou vakabauta.;

Ia, me tini vinaka na cakacaka ni dau vosota, mo dou vinaka taucoko sara kina, me kakua na ka e yali.

Jemesa 1:2-4

Na vosota vakadede e vua ni Yalo Tabu ka tiko e na yalodra na tamata vakabulai. E ka bibi Vua na Kalou na nomu vakaraitaka na vua ni Yalo Tabu ka sa bula tiko e yalomu. E

vinakata na Kalou me ra raici Koya, e na nodra bula na luvena.

E kaya vei keda na i Vola Tabu e na Jemesa 1, ni na sega ni yali vei keda e dua na ka e na gauna e da sa na taucoko kina. E na sega ni rawata na tevoru e dua na tamata dau vosota.

E kaya tale ga vei keda na Jemesa 1, ni dodonu me da vakavinavinaka e na gauna ni dredre, ni da kila, ni na vakatubura vei keda na dau vosota.

Au vakadinadinataka ni vakatubura na dau vosota na veidredre e da sota kaya, ia,, e liu mada mai e so na ka e sega ni va – Kalou: na dokadoka, cudrucudru, lomalomani au, vosa kudrukudru kei na vuqa tale. E dodonu me da kauta laivi na veiyalo oqo, ni bera ni qai tiki ni nomu bula na vosota vakadede.

Veivakatovolei, se, e sega ni dodonu me yaco?

A ra sa lako tani mai na ulunivanua ko Ori e na sala vaka ki na Wasa Damudamu, me lako volita na vanua ko Itomi: a sa waicala na yalodra na tamata e na vuku ni sala.

Tiko voli mai na Lekutu 21:4

Na yalo ka sega ni rawa ni vosota, e i vakarau ni yalo e na vanua liwa ka a vakabalavutaki ira tiko na Isireli me ra cocowiriwiri e na loma ni vasagavulu na yabaki.

Au sega ni via wawa; me vakayacori vakatotolo

E rawa vakacava me ra lako ki na vanua yalataki, ka vakatalai ira laivi na i taukei ni vanua ko Kenani, ni sega tiko mada ga ni rawa ni ra valuta na dredre lalai ka ra sotava tiko?

Au vakamasuti iko mo laiva Vua na Yalo Tabu ka cakacaka vata kei Koya me vakabasikataka cake na vua ni vosota e na nomu bula. E na vakabalavutaka ga na kena vakavotukana, kevaka ko sega ni solia Vua na galala me cakacaka. Vulica mo dau vosota na veika dredre kece ga ko sotava. O ya ga na gaunisala e rawa kina mo marautaka na bula vata kei na Kalou e na veisiga.

Na bibi ni vosota vakadede

Ni sa yaga vei kemudou na vosota, mo dou cakava na ka sa lewa na Kalou ka me nomudou kina na ka ka yalataki.

Iperiu 10:36

E kaya vei keda na tiki ni Vola Tabu ogo, ni kevaka e sega na vosota, e da na sega rawata na veika e yalataka na Kalou me noda. E kaya na Iperiu 6:12, Kevaka e sega na vosota kei na vakabauta, e da na sega ni rawata na i votavota e vakarautaka ko Koya.

Na tamata dokadoka e na via cakava na veika kece ga e na nona gauna ga vakatamata. E na kaya e yalona, "Au sa vakarau!"

Na yalomalumalumu e na kaya, "E kila na Kalou na veika e cakava, ka na sega ni na berabera sara."

Na tamata yalomalumalumu e na wawa e na vosota; e rerevaka tale ga na Kalou, ka sega ni rawa ni toso e na nona nanuma ga vakataki koya. Ia, na dokadoka, e na vakasaga e levu na sala, ia, e na sega kece ga ni rawa e dua na ka.

E sega ni sala dodonu ki na nomu kalougata na sala lekaleka

**Sa dua na sala sa rairai dodonu vua na tamata,
ia, na kena i otioti na sala ga ni mate.**

Vosa vakaibalebale 16:25

E na vuravura vakayalo, e na so na gauna e na sega ni sala dodoni na gaunisala lekaleka (straight line). E rawa ni sala lekaleka tale ga ki na rusa.

Me da vulica me da dau waraka na Kalou; ka veitalia ga na sala balavu cava e muria me da yaco kina ki na vanua e vinakata.

E vuqa na tamata vakabauta ni kua era sega ni marautaka na nodra i lakolako vata kei na Kalou. E vu oqo mai na nodra vakasaga e levu na ka, mai na nodra vakanananu ga vakatamata, ka tovolea me ra cakava na veika e na nodra gauna ga kei na sala ga era digitaka.

Ni ko sa waraka tiko na Kalou, e na saga vakaukauwa na tevoru me vakacalai iko mo cavuikalawa ka 'cakava e dua

Au sega ni via wawa; me vakayacori vakatotolo

na ka'. E na vinakata mo toso e na veika vakayago, baleta ni sega ni dua na kena yaga. (Joni 6:63; Roma 13:14).

Ni da sega ni rawa ni wawa, e i vakatakilakila ni dokadoka, ia, na kena i wali na yalomalumalumu.

Vakamalumalumutaki iko ka waraka na Kalou

O koya oqo mo dou qai vakamalumalumutaki kemudou e ruku ni liga kaukauwa ni Kalou, me vakalevulevui kemudou cake ko koya e na gauna sa lokuci.

1 Pita 5:6

Ni ko vakamalumalumutaki iko e sega ni kena i balebale mo raici iko sobu kina. E kena i balebale ni sega ga ni rawa ni ko walia na nomu leqa vakataki iko.

E sega ni tu vei keda na kaukuwa me da walia kina na noda leqa, me da vulica me da dau vakamalumalumutaki keda ena liga ni Kalou. E na qai laveti keda cake ko Koya e na kena gauna donu.

Ni da waraka na Kalou ka sega ni vakatara me liutaki keda na gagadre ni yagoda, e da sa vakamatea tiko kina na noda bula vakayago, na noda gauna vakataki keda, ka bula me vaka na loma ni Kalou kei na Nona sala.

Me da talairawarawa e na veika e vosa kina vei keda na Kalou ka me tiko vei keda na yalo e rerevaka na bula ni

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

dokadoka. Na dokadoka e vakasucuma na bula ni sega ni wawa. Na tamata dokadoka e na kaya e yalona, "Au rawata na ka kece ga, ka'u sega ni via waraka e dua na ka."

Ni sa vakatovolei na nomu bula ni wawa, e dodonu mo kaya e yalomu, "Turaga, me yaco ga na Nomuni lewa kei na Nomuni gauna, ka'u na sega ni via vakusakusa se vakaberabera. Mo Ni vukei au ga, me'u waraki Kemuni."

21

E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala

Vakanananu ni vanua liwa #6

A sa kaya ko Atama, na yalewa ko ni a solia me keirau tiko kaya, o koya ga a solia vei au na vua ni kau, ka'u a qai kania.

A sa kaya na Kalou ko Jiova vua na yalewa, a cava na ka oqo ko sa kitaka? A sa kaya na yalewa, sa vosa vaqaseqase vei au na gata ka'u a qai kania.

Vakatekivu 3:12,13

E dau vakavuna na dravuisiga ni noda bula vakayalo na noda sega ni via ciqoma me da beitaki e na cala ni veika e da cakava ka da beitaka tale e dua.

Na leqa oqo, a yaco mai na i vakatekivu e na nodrau a beitaka na gata, veibeitaki vakataki rau ka beitaka na Kalou e na cala ni nodrau talaidredre.

Sa baleti iko ga!

Ia ko Serai na wati Eparama sa sega ni vakaluvani vua: A sa dua na nono vada, a yacana ko Eka na yalewa ni Ijipita. A sa kaya vei Eparama

ko Serai, Raica sa tarovi au ko Jiova me'u kakua ni vakaluvuni: Mo la'ki veiyacovi mada kei na noqu vada; de'u na vakaivakawa vua.

A sa vakarorogo vei Serai ko Eparama. Sa yabaki tini ko Eparama e na vanua ko Kenani, sa qai kauti Eka na nona vada na yalewa ni Ijipita ko Serai na wati Eparama, a sa solia vei Eparama me watina. A rau sa veiyacovi kei Eka ko koya, a sa kunekune ko koya: Ia, ni sa kila ni sa kunekune ko koya, sa qai beca na nona marama ko koya.

A sa kaya vei Eparama ko Serai, sa bale vei iko na noqu vakacacani: Au a solia na noqu vada ki na lomaseremu; Ia, ni sa kila ko koya ni sa kunekune, sa qai beci au ko koya: Me lewa vei kedaru mada ko Koya. A sa kaya vei Serai ko Eparama, raica, sa tu ga vei iko na nomu vada; mo kitaka ga vua na ka ko vinakata. Ia, ni sa vakararawataki koya ko Serai, sa qai dro tani mai vua.

Vakatekivu 16: 1-6

A mai yaco tale ga vei rau ko Eparama kei Serai na leqa a tarai Ivi kei Atama, e na nodrau a sega ni waraka na vosa ni yalaya ni Kalou me baleta na luvedrau. E rau a qai mai veibeitaki ni sa yaco na leqa.

E yaco tale ga vakavuqa e na neirau bula vakaveiwatini na leqa oqo, ka keirau ubia na ka dina ka sega ni veitalanoataka.

E vakavuqa na noqu dau masulaki watiqu me veisau. Au wilika na Vosa ni Kalou ka'u raica kina ni gadreva dina

E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala

ko koya na veisau . A qai vosa vei au na Kalou ka kaya, Joyce, e sega ni leqa ko Dave. Na leqa e tiko vei iko.”

Sa duatani na noqu loma bibi, ka’u sega ni cegu na tagi e na loma ni tolu na siga, ka vakaraitaka vei au na Kalou na draki ni bula ka sotava tiko na watiqu mai na noqu i tovo. A vakaraitaka vei au na noqu dau via vakatulewa e na neirau vuvale, na noqu vosa kudrukudru, cudrucudru kei na dredre ni nona tovolea na watiqu me valalomavinakataki au. E kureitaki au e na bula ni dokadoka, ka i tekitekivu ni noqu vakataucokotaki.

E dau matau vei au me’u beitaki ira na tani, ka’u nanuma ni vu mai na i vakarau ni noqu a susugi cake mai. E qai kaya vei au na Kalou, “E rawa ni vakavuna na i vakarau ni nomu a susugi mai, ia, me kakua ni ko vakayagataka me nomu i ulubale!”

E cakacaka vakaukauwa e na noda vakasama na tevoru – e tara cake na bai ni valu kaukauwa me tarova na noda kila na dina, ka ni kila tiko ko koya ni na sereki keda na dina.

E mosi ni da kila na veika dina me baleta na noda i valavala ka vuqa era sega ni dau ciqoma. E rawarawa me da raica na nodra malumalumu na tani – ka dredre me da ciqoma na noda malumalumu.

Kevaka...

A ra sa vosa vakacacataka na Kalou, kei Mosese, ko ira na tamata, ka kaya, A cava drau sa kauti keimami cake kina mai Ijipita, me mate ena vanua liwa? Ni sa sega na kakana, ka sa sega na wai; a sa vakavure lua e na lomai keimami na kakana vakasisila oqo.

Tiko voli mai na lekutu 21:5

Era a vosa kudrukudru na Isireli ni ra beitaka na Kalou kei Mosese e na vuku ni nodra leqa. Era levea ka ra sega ni vinakata me ra beitaki ni ra vakavuna na nodra tiko vakadede e na loma ni lekutu .E vakaraitaka vei au na Kalou, ni oqo na vuna era mai tiko kina vakadede e na lekutu e na loma ni vasagavulu na yabaki.

Oqo talega na vuna e mai cocowiriwiri tiko kina na noqu bula e na dua tiko ga na vanua. Oqo e vica na i ulubale ka'u nanuma ni vakavuna na noqu malumalumu:

“Kevaka me'u a sega ni vakalolomataki niu a se gone, ke'u a sega ni dau cudrucudru.

“Kevaka me ratou dau vukei au vakalevu na luvequ, ke vinaka cake na noqu i valavala.”

“Kevaka me sega ni dau qito “golf” na watiqu e na veisiga Vakarauwai, ke sega ni dau ca na yaloqu vua.

“Kevaka e dau vosa vakalevu vei au na watiqu, ke'u sega ni dau galili.

E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala

"Kevaka e dau voli loloma vakalevu vei au na watiqu , ke sega ni dau cala na noqu vakanananu.

"Ke'u sega ni cakacaka, au na sega ni loma ocaoca. (Au cegu mai na cakacaka, au sa qai mai loma ocaoca.....)

"Kevaka au dau galala vakalevu mai vale ke'u sega ni cata na noqu bula..

"Ke a levu na i lavo..."

"Ke a dua na neirau vale..." (Keirau a qai volia e dua na vale, sa qai....)

"Ke a sega na dinau ('bills')..."

"Kevaka e vinaka na veimaliwai kei ira na weak i keitou...."

*Kevaka! Kevaka! Kevaka! Kevaka! Kevaka! Kevaka!
Kevaka! Kevaka!*

Ia...

A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya, mo tala na tamata e so, me ra raica vakavinaka na vanua ko Kenani, o koya ka'u sa solia vei ira na Isireli: me dua na gone turaga mai na mataqali yadua ni nodra qase mo dou talai ira. A sa talai ira yani mai na vanua liwa mai Perana ko Mosese me vaka na vosa i Jiova: ko ira kece ga oqo era sa turaga vei ira na Isireli

Ka sa oti e bogi vasagavulu era sa qai lesu mai na nodra rai vanua.

A ra sa lesu vei Mosese kei Eroni kei na i soqosoqo taucoko ni Isireli, ki na vanua liwa mai Perana ki Ketesa; ka tukutuku vei rau, vei ira kece talega na i soqosoqo ka vakatakila vei ira na vuata ni vanua.

A ra a tukuna vua, keitou a lako kina vanua ko ni a talai keitou kina; ka sa dina sara sa dave kina na wai ni sucu kei na oni; ia, oqo na vuana:

Ia, ko ira na tamata e na vanua era sa kaukauwa. Era sa vakabai ni valu na veikoro, ka sa levu sara: keitou a raici ira tale ga kina na luve i Anaki.

Tiko voli mai na Lekutu 13: 1-3, 25-28

Na vosa oqo: 'kevaka' kei na 'ia' e dau vakayagataka vakalevu na tevoru me teivaka e na noda vakasama. Ni ra lesu mai na tinikarua na yamata mai na vanua yalataki, era a kauta mai na i soso vua ni vaini lelevu, ia, a duatani na veika era a mai tukuna vei Mosese. E a valuti ira na 'ia' era a vakayagataka. E doddonu me ra a raica vagumatua na Kalou, ka sega ni nodra leqa.

E dua na vuna levu ka da dau druka kina, ni da raica na noda leqa ni levu cake mai Vua na Kalou. Oqo e dua na vuna ka dau dredre kina me da ciqoma na ka dina. E da dau sega ni vakabauta ni rawa ni veisautaki keda na Kalou, ka da dau vuni mai na veika dina me baleti keda.

E sega ni dredre me'u ciqoma na dina ni veika e vakaraitaka vei au na Kalou me baleta na noqu bula ni'u

E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala

kila ni rawa ni veisautaki au. A via dredre na noqu nuitaki Koya e na kena i tekitekivu, ia, ni'u sa raica oti na veika e rawa ni cakava, sa rawarawa vei au me'u nuitaki Koya. E sa matau vei au e na dua na gauna balavu me'u vunitaki au tu ga e na butobuto ni noqu bula, ka dredre kina vei au me'u veisau.

Dina ni tamata e loma

Ni lomani au mai na Kalou, me vaka na Nomuni yalololoma, me vaka na kena levu ni Nomuni yalololoma, mo ni bokoca laivi na noqu i valavala ca. Mo ni vakasavasavataki au mai na noqu caka cala, ka vuya laivi vei au na noqu i valavala ca.

Ni'u vakatusa na noqu talaidredre: ka sa tu ga e mataqu e na veisiga na noqu i valavala ca.

Vei kemuni, io, vei Kemuni duadua ga ka'u sa i valavala ca. Ka cakava e matamuni na ka ca : Mo ni vakadonui ni kemuni sa vosa ka sega ni cala ni kemuni sa lewa.

Raica ka'u a sucu vata kei na ca; Ka sa kunekunetaki au ko tinaqu e na i valavala ca. Raica ko ni sa vinakata na ka dina mai na vu yalo; Ia mo ni vakavuki au e na tikina e loma.

Same 51:1-6

E da wilika e na Same oqo na vakatutusa nei Tevita Vua na Kalou e na vuku ni nona cala kei Pacisepa kei na nona vakamatea na watina.

E qai volai tiko na e Same, oqo ni sa oti e dua na yabaki mai na gauna e cala kina ko Tevita. Ia, a sega ni cakava kina e dua na ka. A vakalecalecava na veika a cakava ka la'ki vakavuna na nona sega ni veivutuni rawa, ka sega tale ga ni rawa ni vosoti koya na Kalou.

E bibi na veika e tukuni tiko e na tikina 6, ka ni vinakata na Kalou na ka dina mai na vu ni yalomu. E kena i balebale ni kevaka e da vinakata na veivakalougatataki ni Kalou, e dodonu me da dina Vua ka kakua ni vunitaka na noda i valavala ca.

Na veivosoti e muria mai na vakatutusa

Kevaka e da sa kaya sa sega ni tu vei keda na ca, e da sa vakaisini keda, a sa sega ni tu vei keda na dina. Kevaka e da vakatutusa na noda i valavala ca, sa yalodina ka yalododonu ko Koya me bokoca na noda i valavala ca ka vakasavasavataki keda mai na ka kece ga sa sega ni dodonu. Kevaka e da sa kaya e da a sega ni valavala ca, e da sa vakalasui Koya, ka sa sega ni tu vei keda na Nona vosa.

1Joni 1:8-10

Kevaka e da veivutuni dina, e totolo na Nona vosoti keda na Kalou. Ia, kevaka e da esga ni vakadinadinataka na noda cala, e na sega ga ni rawa na veivutuni dina.

E sega ni gaunisala va – Kalou kevaka e da sa vakadinadinataka na noda cala, ka da qai vakaiulubale tale. E da dau via vakadonui keda vakataki keda, ia, e kaya vei

E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala

keda na i Vola Tabu ni da sa vakadonui e na vuku i Karisito Jisu. (Roma 3: 20-24). E da vakadonui e na vuku ni dra duadua ga nei Jisu Karisito ka sega kina na noda i uluibale.

E na dua na gauna a kerei au e dua na noqu i tokani me'u kauti koya ki na baqe ni sega ni rawa ni yavala tu na nona motoka. Au a osooso tiko ka sega ni via lako, ka mani duatani na i tautau ni noqu vosa vua. Ni'u biuta e ra na talevoni, au sa qai kila na cala ni ka au a cakava, ka dodonu me'u qiriti koya lesu, kere veivosoti ka kauti koya ki na baqe. E sinai na noqu vakasama e na veika au nanuma me'u tukuna vua me i ulubale ni veika au a cakava: "E sega ni vinaka tu na I vakarau ni yaloqu..." "Au a osooso tiko..." "E sega tiko mada ga ni vinaka na noqu bula e na siga ko ya..."

Ia, au kila e na vu ni yaloqu ni vosa e yaloqu na Kalou me'u kakua ni dau vakaiulubale.

"Qiriti koya, ka tukuna vua na nomu cala. Kakua tale ni solia e dua na i ulubale. Kerei koya me vosoti iko ka tukuna vua mo kauti koya ki na baqe."

Sa dredre dina vei au me'u vakayacora ka ni a tiki tu mai ni noqu bula; Ia, e da na sega ni rawa ni vunitaki keda mai na dina; ka ni na vakararamataki keda.

E vu ni rarama na dina

E na i vaktekivu sa bula ko Koya na vosa, a rau sa tiko vata kei na Kalou na vosa, a sa Kalou ko Koya na vosa.

E na i vakatekivu e rau sa tiko vata ko Koya oqo kei na Kalou, sa cakava na ka kece ga ko Koya; A sa sega e dua na ka sa caka, me sega ni cakava ko Koya. Sa tu vei Koya na bula; Ia, na rarama ni tamata na bula. A sa cilava na butobuto na rarama ia, na butobuto sa sega ni kunea.

Joni 1:1-5

Na dina e dua na i yaragi kaukauwa me valuta na butobuto. E kaya na i Vola Tabu ni vu ni rarama na dina.

Na tevoru e dau ubia na noda malumalumu e na butobuto, ia, na Yalo Tabu e na vakavotuya mai ki na rarama ka vukei keda me da vagalalataki mai kina.

Na Vosa ni Kalou e kaya ni dina taudua ga e na sereki keda, ia na dina oqo e na vakavotuya mai na Yalo Tabu ko Koya na vu ni ka dina (Joni8:32).

Yalo Tabu na vu ni dina

Sa vuqa na ka sa vo me'u tukuna vei kemudou, ia dou sa sega ni rawata e daidai. Ia ni sa lako mai ko koya, na Yalo Tabu na vu ni ka dina, e na tuberi kemudou e na ka kecega e dina: e na sega ni vosa vakataki koya: ia na kecega e rogoca , e na vosataka: Ka na vakatakila vei kemudou na veika e na yaco mai muri.

Joni 16:12,13

E sega ni bale vei au na cala ni noqu i valavala

A sega ni rawa me vakaraitaka na ka dina vei iratou na tisaipeli ko Jisu, ka ni ratou se bera tu ni vakarau. E kaya ni dodonu me ratou na waraka na Yalo Tabu me na mai tiko e yalodratou.

E sa qai lako mai na Yalo Tabu ni sa lesu tale ki lomalagi ko Jisu. E soli vei keda na Yalo Tabu me rawa ni vukei keda me da vakatakila na i serau ni Kalou e vuravura.

E rawa vakacava me mai cakacaka na Yalo Tabu e na noda bula ni da sega ni rawa ni ciqoma na dina? E vakatokai ko Koya me Vu ni dina. E dua na ka e mai vukei keda kina, sa i koya me da ciqoma na dina; baleta na dina ga e na sereki keda.

E so beka na ka a yaco ki na nomu bula e na dua na gauna, ka a vakamavoataka na yalomu. Kakua ni vakayagataka ko ya me i ulubale ni bula cala ko bula tiko kina.

E vuqa na noqu i tovo e vu mai na noqu vakalolomataki, vakasaurarataki kei na vuqa tale na veika ca a yaco ki na noqu bula. Ia, e vesuki au tiko ga na i vakarau ni bula ko ya baleta ni'u vakayagataka tiko me i ulubale ni bula au bula tiko kina.

E rawa ni ko sereki mai na i vesu taucoko. E sega ni dodonu mo la'ki tiko vakadede e na lekutu e na vasagavulu na yabaki. Ia, kevaka sa dede na nomu tiko e kea, e vu mai na nomu sega ni kila ni vesuki iko tiko e kea na i vakarau ni nomu vakanananu. E rawa ni nomu siga ni sereki ni kua.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Kerea Vua na Kalou me vakaraitaka vei iko na dina me baleti iko. E na sega ni rawarawa, ia, mo vosota baleta ni yalataka ko Koya ni na “sega ni laivi iko se biuti iko.” (Iperiu 13:5)

Ko sa tekivu lako tani mai na vanua dravuisiga ko tiko kina; marautaka na vanua yalataki!

22

**E sa rui ca na noqu bula
Au lomani au vakataki au, ka
ni'u sa rui vakaloloma**

Vakanananu ni vanua liwa #7

A ra sa tabalaka cake na domodra ka qoqolou na i soqosoqo taucoko , a ra sa tagi na tamata e na bogi ko ya.

A ra sa didivaki Mosese kei Eroni ko ira kece ga na Isireli: a ra sa kaya vei rau na i soqosoqo taucoko, Ulei na Kalou, e ca ni da a sega ni ciba mai vanua ko Ijipita! Ulei na Kalou, sa ca ni da a sega ni ciba e na vanua liwa oqo!

Tiko voli mai na lekutu 14: 1,2

Era nanumi ira vakataki ira na Isireli, ka ra vakayagataka na veidredre taucoko me ra lomalomani ira kina.

E na dua na gauna a vosa kina vei au na Kalou ka kaya, "Joyce, e rawa ni ko lomalomani iko, ka rawa tale ga ni ko kaukauwa; Ia, e sega ni rawa ni ko taura ruarua."

E ka bibi me da kila ni sega ni rawa ni da lako e na kaukauwa kevaka e da dau solia na galala vua na tevoru me kauta mai vei keda na yalo ni lomalomani keda.

Veivakayaloqaqataki ka veivakatataki cake

**O koya oqo mo dou qai ia na veivakacegui vaka
i kemudou, ka veivakatataki cake vaka i kemudou
me vaka dou sa kitaka tiko.**

1 Cesalonaika 5:11

E dredre me'u biuta laivi na yalo ni lomalomani au,
ka'u dau vakayagataka tu me vakaceguya na lomaqu e na
gauna e mavoa kina.

Na gauna ga e vakayacori kina vei iko e dua na ka
mosi, e sega ni bera ni vakatalai e dua na tevoru me
vakasolokakanataka toka vei iko na kena vakaloloma na
veika e vakayacori vei iko.

Ni ko vakarogoca na veika lako mai na nomu
vakasama e na gauna vaka ko ya, e rawarawa sara na nomu
raica na nona vakayagataka na tevoru na yalo ni lomalomani
iko me rawa ni vesuki iko tiko.

E kaya vei keda na i Vola Tabu ni dodonu me da veivakatataki
cake ka veivakayaloqaqataki.

E i solisoli vinaka na loloma. Ia, na yalo ni loloma
oqori me vakayagataki vei ira era mavoa, ka vakayagataka
na nomu bula mo laveta ka vakatataki koya cake. Ia, e sega
ga ni ko lomalomani iko vakataki iko.

E kaya vei keda na i Vola Tabu ni sovaraka na Kalou
na yalo ni loloma e na gauna e soli kina vei keda na Yalo
Tabu (Roma 5:5). E vakayacora vaka ko ya na Kalou me rawa

E sa rui ca na noqu bula Au lomani au vakataki au, ka ni'u ...

ni da kila kina ni lomani keda na Kalou, ka rawa tale ga ni solia na loloma ko ya ki vei ira na tani.

Ni da vukica na loloma ka dodonu me soli vei ira na tani, ka da lomani keda kina vakataki keda, e na rawa ni vakaleqai keda tale. Na bula ni lomalomani keda, se, nanumi keda ga vakataki keda, e tautauvata kei na bula ni qaravi Kalou matakau ka vakaqiotaka na noda bula vakayalo.

Nanumi ira na tani.

Mo dou kakua ni nanuma na nomudou ka ga koi kemudou yadua, ia mo dou dui nanuma talega na nodra ka na tamata tani.

Filipai 2:4

A vakadaroi e dua na neitou veivakalotutaki e na dua na gauna, ka'u a nanamaki tiko kina vakalevu. Ni vaka ko ya na veika e dau yaco vei au e liu, e sa dau lako ga mai na vosa kudrukudru, cudrucudru, vakalelewa kei na lomalomani au. Au sa vulica, me'u dau galu ni yaco mai e so na leqa vaka ko ya. E vinaka cake me'u galu, ka ca ni'u vosa, ka qai cala na ka au tukuna.

Au a dabe vakamalua e na mata ni Kalou, ka qai tekivu me vakaraitaka mai vei au ko Koya na vu ni kena vakadaroi na veivakalotutaki, ni ratou a sega ni raica rawa na cicivaka tiko na soqo, e dua na vanua me vakayacori kina. E a vakaraitaka talega vei au na Kalou na mosi ni yalodratou ka ni ratou a nanamaki tale tiko ga.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E rawarawa ni da lako tani mai na bula ni lomalomani keda kevaka e da kauwaitaka tale ga na nodra yasana na tani. Na bula ni nanumi keda vakataki keda, e rau sala vata kei na bula ni lomalomani keda.

E da dau vakaocai keda e na vuqa na gauna ni da qara me da lomani. Na bula ni lomalomani keda e vakayagataka vakalevu na tevoru me kua ni da tubu cake kina vakayalo. Kevaka e da sega ni qaqarauni, e na yaco me tiki ni noda bula.

Ni sa tiki ni nomu bula e dua na i vakarau ni yalo cala, e na qai dau vakaraitaki koya mai ni ko sa sotava e dua na dredre.

Na cava na dede ni gauna ko na lomalomani iko tiko kina? E dau vakacava na i vakarau ni yalomu ni ko dau sotava e so na ka, ka sega ni vaka na ka ko namaka?

Na tamata e vakabauta na Kalou e sega ni dodonu me yavalati kevaka e sega ni yaco na ka e nanuma. Me da kila ni rawa ni da tekivu vou tale kei na Kalou; ia, na bula ni lomalomani keda e na vesuki keda ka tarova na noda toso ki liu.

Mo laiva Vua na Kalou.

Dou kakua ni vakananuma na ka makawa, se vakasama na ka e liu ; raica , ka'u na cakava na ka vou: e na tubu ga oqo dou na sega beka ni kila? Ia,

E sa rui ca na noqu bula Au lomani au vakataki au, ka ni'u ...

ka'u na cakava na sala e na loma ni lekutu, kei na uciwai e na vanua talasiga.

Aisea 43:18,19

Au a vakalusia vakalevu na noqu gauna e na noqu dau lomalomani au ka vaka me sa tiki tu ni noqu bula. Na tiki ni bula oqo e dau basika mai e na veigauna e sega ni dau donu kina na veika e yaco wavolivoliti au. E dau totolo sara na nona vakasinaita na noqu vakasama na tevoru, ia, ni'u sega tu ni kila na cava e dodonu me'u vakanananutaka, au sa ciqoma ga na veika kece ga e lako mai ki na noqu vakanananu.

Au dau talanoataka vakalevu na i tekitekivu ni neirau vakawati. Ko Dave, e dau taleitaka vakalevu na sarava na i yaloyalo ni qito e na retio yaloyalo ka dau vakaraitaki e na veiyakavi ni Siga Tabu. E dau taleitaka vakalevu, ka levu na gauna, e dau kauwaitaka vakalevu na i yaloyalo ka lailai na nona kauwaitaki au.

E na dua na siga ni sara i yaloyalo tiko, au duri e matana ka'u kaya vua, "Dave, e veilecayaki na i tuvaki ni noqu bula, ka'u vakila ni'u sa voleka ni mate."

E sega mada ga ni bau rai cake mai ka kaya "Mm..mm..., e totoka 'qori..."

E na vuqa na gauna, au dau cudrucudru e na veiyakavi ni Siga Tabu ka'u lomalomani au ni sa noqu cakacaka tu ga na sasamaki, ka vakawelewele ga ko koya e

na sarasara. E dau noqu cakacaka voli na yavavala e loma ni vale; sogota vakaukauwa na katuba, biliraka na kovate e na noqu saga me'u vakaraitaka vei Dave ni'u cakacaka tiko vakaukauwa.

Au a saga vakaukauwa me bau kauwaitaki au mai ko koya, ia e sega vakadua ni bau galeleti au mai. Au dau la'ki tu e vale ni sili ka noqu cakacaka na tagi. Na levu ga ni noqu tagi, na levu talega ni noqu lomalomani au. Ni oti e vica na yabaki, sa qai vakaraitaka mai vei au na Kalou e dua na marama ka dau la'ki tagi tiko e vale ni sili e na veigauna kece e dau rarawa kina. E lili tiko e vale ni sili e dua na iloilo levu, ka dau kuria na nona tagi kei na nona lomalomani koya na vakaloloma ni kena i rairai ni raici koya tiko e na iloilo.

E dau vakaloloma na kequ i rairai ka dau vakavu tagi tale ni'u raici au. Au qai dau nakita me'u tavali e matana ka'u lako sara vakamalua me kila ko koya ni dua tiko na leqa, me rawa ni tarogi au mai. E dau rai cake ga mai, ka kerea mai e dua na mena bilo ti.

E sega sara ga ni bau kauwai.

E sega rasa ga ni bau kauwai e na ka e tarai au tiko. Au vakaocai au wale ga – e na so na gauna au dau tini tauvimate ka vu mai na cala ga ni vakarau ni yaloqu ka tarai au tu e na siga taucoko.

Na Kalou duadua ga e rawa ni veisautaka na tamata. Ni'u sa qai vulica me'u nuitaka na Kalou, ka kakua ni dau lomalomani au vakalevu, au qai raica ni sa qai vaka me

E sa rui ca na noqu bula Au lomani au vakataki au, ka ni'u ...

kauwai mai ko Dave, na watiqu, ka sa lailai tale ga na nona dau dabe tu e na mata ni retio yaloyalo (TV).

E se taleitaka tiko ga na nona sara qito, ia, e sa sega ni dau vakacacana na yaloqu me vaka e liu. Au vakayagataka tale ga na gauna ko ya me'u cakava e so na ka ka'u dau taleitaka. Ni'u dau vinakata e dua na ka mai vua, au na kerei koya vakavinaka ka dau marautaka ko koya me cakava na veika au gadreva. Ia, e tiko e so na gauna e sega ni dau yaco na veika au vinakata. Ni'u vakila ni baci yavala mai na yaloqu, e totolo sara na noqu masu Vua na Kalou ka kaya, "Turaga, vukei au me'u curuma na dredre oqo. Au sa sega ni via tiko tale e na ulunivanua oqo."

23

**"E sega ni dodonu me
vakalougatataki au na Kalou
baleta ni sega ni dua na kequ yaga"**

Vakanananu ni vanua liwa #8

**A sa kaya vei Josua ko Jiova, Au sa vakaotia
vei kemudou e na siga e daidai na veivakalialiai e
na vuku i Ijipita. A sa vakatokai na vanua ko ya
ko Kilikali (Na veiqiqi) ka yacova na siga e daidai.**

Josua 5:9

Ni ra sa takosova oti na Joritani na Isireli e na veiliutaki nei Josua, a vinakata na Kalou me vakayacora e dua na ka ni bera ni ra valuta na i matai ni koro, ko Jeriko.

A vakarota me cili kece na tagane, ka ni a sega ni vakayacori mai na loma ni vasagavulu na yabaki era a lako voli mai kina. Ni sa vakayacori oti ko ya, sa qai tukuna vei Josua na Kalou ni sa qai vaqiqici laivi na veivakalialiai e na vuku i Ijipita. E qai la'ki tiko e na wase 6 na nodra kaba ka rawai Jeriko. Na cava na vuna e kaya kina na Kalou me vaqiqici tani kina na veivakalialiai nei Ijipita? Na cava na i balebale ni veivakalialiai ko ya ?

Veivakalialiai

Ni tukuna na Kalou ni kauta tani na veivakalialiai e na vuku i Ijipita, e vakaibalebalebaka na kena kau laivi na veivakamaduataki ni bula mai vuravura.

E na vuku ni veika e sotava na noqu bula, kei na veika au cakava, e dau tarai au e na so na gauna na madua. Au dau beitaki au vakataki au ni'u vakavuna na leqa kece au sotava. (Ia, e levu na veika a yaco e na gauna ni noqu gone ka so na ka au sega ni rawa ni tarova.)

E da sa wasea oti na loloma ni Kalou. Oqo na Nona loloma ka soli vei keda me da rawa ni cakava na veika e da sega ni rawa ni cakava vakataki keda. E via solia vei keda na Kalou na loloma ko ya ('grace'), ia, na tevero e solia vei keda na madua ('disgrace').

E tukuna vei au na madua ni sega ni dua na kequ yaga – ka sega ni ganiti au na loloma ni Kalou. Na madua e vagaga na nomu bula e loma. Au a sega wale ga ni maduataka na veika e vakayacori vei au, au maduataka tale ga na veika au cakava. Mai na vu ni yaloqu titobu, au sega ni taleitaka na noqu bula.

Ni vaqiqica laivi na Kalou na noda madua, e kena i balebale me da sa ciqoma na Nona sa mai bokoca na noda i valavala ca ka vosoti keda e na noda caka cala.

Mo nanuma tiko ni ko sega ni vakalougatataki baleta na veika vinaka ko cakava. E rawa ga ni daru ciqoma ka raica na Nona vinaka kei na Nona yalololoma vei kedaru.

E sega ni dodonu me vakalougatataki au na Kalou baleta ni sega ni ...

Ni ko cati iko vakataki iko, sega ni taleitaka na nomu bula, sega ni via ciqoma na Nona loloma na Kalou, sega ni kila na nomu vakadonui e na vuku ni Nona dra kei na veileqa kece ga ko vakasamataka, e na vesuki iko tiko ga e na vanua liwa ko cocowiriwiri tiko kina. E dodonu me vakavoui na nomu vakasama e na Vosa ni Kalou, mo rawa ni kila na nomu i tutu e na mata ni Kalou – ka sega ni ko vakadonui e na vuku ni nomu cakacaka.

Au vakabauta mai na balavu ni noqu veiqaravi e na ‘Ministry’ ni levu ga na leqa e vu mai na i vakarau ni noda raici keda vakataki keda. Ni ko raica e dua ni lako tiko e na qaqa e na veigauna kece, e kila tiko ko koya ni tamata vakadonui mai Vua na Kalou.

Au kila ni sega ni dodonu me’u vakalougatataki, ia, au ciqoma baleta ni’u kila ni’u taukena vata kei Jisu na veika kece e Nona. (Roma 8:17). E solia na Kalou, ka’u ciqoma mai na noqu nuitaki Koya.

Luvena se Bobula?

O koya ko sa qai sega kina ni tamata walega, a luvena ga; ia, kevaka ko sa luvena, ko sa qai taukei e na vuku ni Kalou.

Kalatia 4:7

Ko luvena, se ko bobula? Na luvena sa i koya ka nona na veika kece ga ka vakadewataki mai na nona matavuvale. E dodonu ga me nona! Ia, na bobula, e na i Vola Tabu, sa i

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

koya e saga, ka cakacaka vakaukauwa me rawa ni muria tiko na i vunau. E lako vata kei na dredre kei na oca.

Au cocowiriwiri toka e na loma ni vanua liwa ni'u vinakata me'u caka vinaka me rawa ni vakadonui au na Kalou ka solia vei au na Nona loloma. E cala na i vakarau ni noqu vakanananu.

Au nanuma ni dodonu me'u cakacakataka na veika kece ga. Au tuberi cake mai e na vakasama ni sega ni caka wale e dua na ka. E tiko na kena i sau. Au rogoca vakavuqa na vosä ko ya e na gauna au tubu cake tiko mai kina.

Na veika e da sotava e vuravura e vakavulici keda ni dodonu me da cakacakataka na veika e da vinakata. Ni da vinakata na i tokani vinaka, me da na cakava vei ira na veika vinaka me rawa ni ra qai taleitaki keda. Kevaka e da vinakata me tosoi cake na noda cakacaka, e dodonu me da veikilai kei ira na tamata donu, se, caka vinaka e mata ni nomu i liuliu vakacakacaka. Ia, ni sa oti na veika e cakava vei keda ko vuravura, sa kena gauna me vaqiqici laivi na veivakamaduataki e cakava me rawa ni da vagagalataki.

Na cava na kemu i rairai vei iko?

Ia, keitou a raica kina na tamata yago levu sara, na luve i Anaki, era kawa ni tamata yago levu sara; ia, keitou sa vaka na vodre e na mata i keitou, ka sa vaka tale ga kina vei ira.

Tiko voli mai na lekutu 13:33

E sega ni dodonu me vakalougatataki au na Kalou baleta ni sega ni ...

E laurai e ke na nodra sega ni vakabauta, ka kauta mai vei ira na madua. Era la'ki raica mai na vanua, ka lewe tini mai na lewe tini karua era a vakatutusa cala ka ra raici ira ni ra vaka na vodre e na matadra na kedra meca.

Mo qaqarauni ni na vakatawana na tevoru na veivakanananu cala e na nomu vakasama me rawa ni duatani kina na gaunisala ko raici iko kina. E na dau vakabasikataka mai vei iko na veika era raici iko kina na tani. Ko na nanuma ni ko sega ni ciwqomi. E rawa ni qai dau vakananumi iko kina e na veigauna mai muri e na gauna sara ga ko na vinakata kina mo sa toso ki liu.

E so era rerevaka ni ra cala, kei na nodra sega ni ciqomi ira vakataki ira, vakavuna na nodra sega ni rawa ni ra sereki mai na vanua era tiko kina. E vakamawe tu e na nodra bula na Isireli na nodra bobula ka vakararawataki mai Ijipita e na vica vata na yabaki. E da raica rawa talega ni ra mata kece e na vanua liwa ko ira era lako tani mai Ijipita. Era qai la'ki taukena na vanua yalataki na luvedra. Ia, e tukuna vei ira na Kalou me vaqiqici tani na veivakamaduataki mai Ijipita.

E vuqa vei ira era a qai sucu ga e na vanua liwa, ka rawa vakacava me tukuna vei ira na Kalou ni dodonu me vaqiqici laivi na veivakamaduataki kei Ijipita ni ra a sega ni bau butuki Ijipita?

E rawa ni vakadewataki vei iko na veika mai vei rau na nomu i tubutubu. E rawa ni vakadewataki mai na i vakarau ni yalo, vakanananu kei na i valavala. Na cala ni vakanananu ni nomu i tubutubu e rawa tale ga ni nomu i

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

vakarau ni vakanananu. Na i vakarau ni nomu vakanananu e rawa ni vakadewataki sobu mai vei iko, ka ko sega ni kila ni vaka ko ya na i vakarau ni nomu vakasama.

Ni dua na i tubutubu e nanuma ni sega ni dua na kena yaga, ka sega ni dodonu me sotava na veivakalougatataki ni Kalou, e na vakadewataka tale ga vei ira na luvena.

E ka bibi na nomu kila na veika e yaco tiko e na nomu vakanananu. E vinakata na Kalou me solia vei iko na Nona loloma kevaka ko sa tu vakarau mo vakabauta ka ciqoma. E sega ni solia vei ira e sega ni dua na nodra cala, vei ira ga era vakabauta ka nuitaki Koya.

E marautaka na Kalou ni ko vakabauti Koya

Ia kevaka sa sega na vakabauta, sa dredre sara ni da vinakati: o koya sa torova na Kalou e dodonu me vakabauta ni sa bula ko Koya, ni sa saumi ira tale ga era sa vakasaqarai Koya.

Iperiu 11:6

Mo nanuma tiko ni sega ni rawa ni vinakati iko na Kalou, kevaka e sega na vakabauta. Se mani vakacava na levu ni veika ko cakava, e na sega ni vinakati iko kevaka ko nanuma mo rawata kina na Nona veivakadonui.

E sega ni dodonu me vakalougatataki au na Kalou baleta ni sega ni ...

Na veika kece e da cakava Vua na Kalou, e da cakava baleta ni da lomani Koya, ka sega ni da vinakata mai Vua e dua na ka.

E kaya na Kalou ni na saumi ira era vakasaqarai Koya mai na yalodra taucoko. Au kila ni levu na ka au vakacalakataka, ia sa duatani na marau ni yaloqu ni'u raica na tiki ni Vola Tabu oqo, ni'u kila ni'u vakasaqarai Koya vagumatua. E kena i balebale ko ya ni'u na rawata na i sau ni noqu vakasaqara. Au a vakatulewataka e na dua na gauna balavu ni'u na ciqoma na veivakalougatataki e vinakata na Kalou me solia ki na noqu bula.

E gadreva na Kalou me kauti ira na Isireli ki na vanua yalataki, me vakalougatataki ira ka sivia mai na veika era namaka, ia, me liu mada na kena vaqiqici tani na veivakamaduataki kei Ijipita. E na sega ni rawa ni ra ciqoma taucoko na veika baleti ira, kevaka e se tiko ga na nodra raici ira sobu, beci ira, maduataka na veika era cakava ka beitaki ira tu ga vakataki ira.

Yalosavasava ka sega ni cala

Me vaka sa digitaki keda e liu e na vukuna, sa qai tauyavutaki e muri ko vuravura, me da yalosavasava ka sega ni cala e matana e na loloma.

Efeso 1:4

E kaya vei keda na tiki ni Vola Tabu ogo, ni da sa Nona na Kalou, ka sa vakarautaka oti na veika vinaka me baleti keda. Me da kila ni da lomani mai Vua, vakamareqeti vakadonui ka da okati me da ka tabu e na mata ni Kalou.

E dodonu me da cakava na veika e da kila me rawa ni da bulataka na bula e vinakata na Kalou. E da vakavinavinaka Vua na Kalou ni rawa ni da vosoti ni da caka cala, ka da vakalesui tale e na i tutu e kacivi keda kina ko Koya.

E sega ni veibeitaki

Ia kevaka sa lailai na vuku vua e dua vei kemudou me kerea Vua na Kalou, o Koya sa solia vakalevu vei ira kece ga na tamata, a sa sega ni veivakadirideini; ka na solia ga vua.

Jemesa 1:5

Ooq e dua tale na tiki ni Vola Tabu ka tukuna vei keda ni da rawa ni ciqoma na veika mai Vua na Kalou ka sega ni da maduataka e dua na ka.

E vosa tiko ko Jemesa vei ira era sa curuma oti mai na dredre, ka tukuna vei ira ni kevaka era gadreva na vuku me ra kerea Vua na Kalou. E yalataka ni na sega ni raica na nodra malumalumu ka na vukeyi ira.

Ko na sega ni rawa ni lako curuma na vanua liwa kevaka e sega na veivuke mai Vua na Kalou. Ia, kevaka e cala na nomu vakanannanu, ko na sega ni ciqoma rawa na veivuke mai Vua.

E sega ni dodonu me vakalougatataki au na Kalou baleta ni sega ni ...

Kevaka e sega ni veivuke na veika ko dau vakanananutaka, ko na sega ga ni rawata na bula qaqa, kaukauwa ka vinaka mai Vua na Kalou. Kakua wale ga ni raica tiko na balavu ni sala sa tu e matamu mo muria, raica tale ga na sala ko sa lakova oti mai. Vakasamataka na cavuikalawa ko sa taura mai ka nanuma tiko na Filipai 1:6...**Ia, na ka oqo ka'u sa vakadinata sara, o koya sa vakatekivuna na cakacaka vinaka e na lomamudou, e na kitaka tiko me yaco mada na siga i Karisito.**

Dau vakanananutaka na veika vinaka me baleti iko!

24

**“Me’u kakua ni vuvu
vakacava ni ra vinaka cake
mai vei au na tamata tani?”**

Vakanananu ni vanua liwa #9

Ni sa raici koya ko Pita sa kaya vei Jisu, na
Turaga e na vakaavei ko koya oqo?

Sa kaya vua ko Jisu, kevaka ka’u sa vinakata
me bula tiuko ga ko koya me yacova na siga ka’u
na lako tale mai kina, a cava oqo vei iko? Ko iko
mo muri au.

Joni 21:21,22

E vakaraitaka tiko vei Jisu ko Pita na dredre ka
dodonu me vosota ko koya me rawa ni vakalagilagi Jisu kina.
Ni oti ga ko ya, a raici Joni ka tarogi Jisu, se na vakaavei mai
muri ko koya. E via tukuna vei Jisu ko Pita, kevaka me na
vosota na dredre ko koya, e dodonu tale ga me na vosota
vakakina ko Joni.

E sauma vakavinaka vua ko Jisu, me kakua ni via
la’ki kila e dua na ka me baleta e dua tani tale.

Ni da la’ki kauwai ki na nodra veika na tani, e na
vesuki keda tiko e na loma ni vanua liwa ni noda bula. E i

vakarau ni vakanananu ni vanua liwa ni da vuvutaka e dua, yalo ca ka da vakatautauvatataki keda kei na dua tale.

Qarauna na yalo vuvu

**Ni sa vakabulai na yalo, sa bula tale ga na yago:
Ia, sa i vakavuca ga ni sui na vuvu.**

Vosa vakaibalebale 14:30

E vakavuna na i valavala vakatani na vuvu – ka so na gauna e dau basika e so na i valavala ka sega ni ganiti keda na tamata. Na vuvu a vakavuna me ratou volitaki Josefa na tuakana me bobula. E ratou cati koya baleta ni dau taleitaki koya na tamana.

Kevaka e tiko e dua e nomudou ka dau taleitaki cake vakalevu mai vei iko, kakua ni cati koya. Nuitaka na Kalou! Cakava na veika e tukuna mo cakava – vakabauti Koya ni na vakalougatataki iko – e rawa ni ko vakataki Josefa – mo vakalougatataki vakalevu.

E da vuvu ni da sega ni taleitaka e dua na ka, ka da raica tiko na nodra vakalougatataki e so. E rawa tale ga ni kena i balebale ni ko rere, de lakolako ko na vakayalia e so na ka sa tiko rawa vei iko.

**ua ni veisisivi, se, vakatauvatani iko kei
na dua tale**

**Ia, era a veileti tale ga e liu se ko cei vei ira sa
cavu me uasivi cake.**

Me'u kakua ni vuvu vakacava ni ra vinaka cake mai vei au ...

A sa kaya vei ira ko Koya, era sa lewai ira na veimatanitu ko ira na nodra tui; ia ko ira sa veitalia vei ira, era sa vakatokai me dau caka vinaka. Ia dou kakua ni vakakina ko i kemudou, ia ko koya vei kemudou sa levu cake me sa vaka ga sa gone; ia ko koya sa turaga me sa vakataki koya sa dauveiqaravi.

Luke 22: 24-26

A levu na gauna au a dau vakatautauvatataki au kei na vuqa tale na tamata, ka so na gauna au dau vuvutaka e so. Oqo, e i vakaraitakai ni sega ni tu dei na noda bula. Ni da sega ni raica rawa na noda bibi Vua na Kalou, e da na vakatutauvatataki keda tiko kei ira na tani, ka na tiko tale ga vei keda na yalo ni veisisivi kei ira era sotava tiko na veika vivinaka.

E dua na veisereki levu ki na noqu bula, ni'u kila ni'u ka talei e na mata ni Kalou. Ni'u sa raica rawa ko ya, e sega ni rawa ni'u vakatauvatani au kei na dua tale.

E dau laveti na yaloqu ni'u dau raica na nodratou bula na tisaipeli, ka'u sotava tale ga na veika e ratou a sota kaya. E ratou a veisisivi se ko cei a uasivi taudua? E qai kaya vei iratou ko Jisu, ni o koya e uasivi duadua sa i koya e lailai taudua, se ko koya e dau veiqaravi. E vakavulici iratou ko Jisu ni veibasai na bula e na Nona matanitu kei na matanitu ni vakayago.

E vakavulici ira vaka oqo ko Jisu: **Ia, era lewe vuqa era sa liu, era na muri.** (Marika 10:31), **Tou mai reki vata kei ira na vakalougatataki.** (Luke 15:6,9), **Ia, ko i au ka'u**

sa kaya vei kemudou, dou lomani ira na nomudou meca, vosa vinaka vei ira sa rukaki kemudou, (Maciu 5:44). E rawa ni ra raica na tamata ni ka lialia, ia, o ya na vu ni kaukauwa va – Kalou.

Lako tani mai na veisisivi vakavuravura

**Me da kakua ni gadreva me da dokai wale ga,
se veicudruvi se veivuvutaki.**

Kalatia 5:26

Ni vakayago tu na noda bula, e da na vinakata me da sivita na tamata kece ga. Me vakaukauwa me da yaco sara ki cake ka veitalia ga kevaka e da vakamavoataka e dua ni da sasaga cake tiko. Ia, e kaya na i Vola Tabu ni da na sega ni vakila na vakacegu kevaka e da veisisivi tiko kei ira na tani.

E na so na gauna ni da veisisivi e na veika vinaka, me vaka na qito, e dau la'ki tini ga e na veiba, veicudruvi, veicati ka veivuvutaki; ka dau vakaytalia na i naki vinaka me da marautaka e dua na gauna taleitaki vei keda. E da dau vinakata me qaqa e na veigauna taucoko, ka sega ni dua e taleitaka na druka. Ia, kevaka e dua e sega ni rawa ni ciqoma na nona dau druka, e rawa ni vakavuna tiko e dua na leqa.

E dodonu me da digitaka me da cakava vakavinaka na veika kece e da vakacolati kina. E sega ni ca na cakacaka vakaukauwa me rawa ni da toro cake kina e na noda cakacaka. Ia, au gadreva me'u vakananumi keda, ni lako mai Vua na Kalou na noda laveti cake, ka sega mai vua na tamata.

Me'u kakua ni vuvu vakacava ni ra vinaka cake mai vei au ...

E sega ni dodonu me da muria na gaunisala vakavuravura kevaka e da gadreva me tosoi cake na noda i tutu. E na totaki keda na Kalou kevaka e da cakava na veika e gadreva me vaka na lomana. (Vosa vakaibalebale 3:3,4)

E dau veivakatotogani na vuvu kei na veiqati. Au dau vuvutaki ira era rairai totoka cake mai vei au, se, era matai e na so na ka, ka ka sega ni tiko vei au na taledi vaka ko ya. E na vu ni yaloqu, au veisisivi kei ira e vuqa tale na taba ni vei qaravi ('Ministry'). E ka bibi vei au me vinaka na noqu 'Ministry', me levu cake ka vuqa era dau lakova mai. Kevaka e uasivi cake e dua tale na 'Ministry' mai na noqu, e dodonu me'u vakavinavinakataka ni ko ya na loma ni Kalou; Ia, e dau dredre ga me ciqoma na yaloqu.

Ni'u sa qai tubu cake me'u matua vakayalo, ka'u kila na noqu i tutu e na mata ni Kalou, e sa qai sereki au mai na noqu dau veisisivi ka vakatautauvatataki au kei ira na tani. Na levu ga ni noqu nuitaka na Kalou, na noqu vakila na taucoko ni noqu sereki. Au sa qai vakadeitaka ni lomani au na Kalou, ka kila na veika vinaka e rauti au.

E rawa ni duidui na veika e cakava na Kalou vei iko ka na sega ni tautauvata kei na veika e vakayacora vua e dua tani tale. E kaya ko Jisu vei Pita, **Kakua ni kauwai e na veika au cakava vua e dua tani – o iko mo muri au!**

E na dua na gauna a solia na Kalou vua e dua na noqu i tokani e dua na i solisoli ka'u a sa vinakata makawa tiko mai. E sega soti ni vakayalo na nona bula me vakataki au, ia, ni sa mai wasea vei au na veika e vakayacora Vua na Kalou, au vakaraitaka e mataqu na noqu marautaka na veika e yaco, ia, sa duatani na noqu vuvutaki koya lo e lomaqu.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

Ni sa lesu tale, e veitarataravi mai yaloqu na veivakanananu ka'u sega ni tadra ni na lako mai na noqu vakasama. Au cata ni vakalougatataki koya na Kalou, ka ni'u kila ni sega ni dodonu me soli vua. E wavoki tu ga kei ira na nona i lala, Ia, au masu tiko ka lolo tiko e vale. Au a vaka tu ga e dua na Farisi ka'u sega tiko ni kila.

E kila na Kalou na veika e da gadreva, ka dau vakatara e so na ka me da sotava me rawa ni gaunisala ni noda sereki.

Ni tiko na meca e yaloda e da na sega ni rawa ni sereki tani mai vua. Ia, ni vakatakila mai na Kalou, e da sa qai rawa ni sereki, kevaka e da laiva Vua me cakava na veika e gadreva me vakayacora.

E a vakaraitaka vei au na Kalou ni na vakayagataka na neirau taba ni vei qaravi me ra tarai kina e milioni na tamata e na veiyasa i vuravura, ia, e na vakavotukana wale ga kevaka au tubu cake Vua e na noqu bula vakayalo.

Vakavouya na nomu vakasama

Kemuni na lomani, a sa dua bau na ka ka'u sa gadreva vakalevu, mo kalougata ka bula vinaka me vaka sa bula vinaka sara na yalomu.

3 Joni 2

Raica vinaka na tiki ni Vola Tabu oqo. E gadreva cake vakalevu na Kalou me da vakalougatataki, ka lailai na noda gadreva vakataki keda. Ia, e qarauna tale ga me kakua ni

Me'u kakua ni vuvu vakacava ni ra vinaka cake mai vei au ...

sivia mai na veika e dodonu me solia vei keda me rawa ni da qarauna vakavinaka ka vakalagilagi kina ko Koya.

E vagonegonea ni da veisisivi, vuvu ka vakatauvatani keda kei na dua tani tale na tamata. E vakayago ka sega ni vukea na noda bula vakayalo. Oqo, e dua na vu ni noda vesuki tiko e na vanua liwa.

Qarauna na nomu vakasama. Ni ko sa vakila ga ni sa tekivu lako mai na veivakanananu cala, tovolea mo vosa ga vei iko. Tarogi iko ka kaya, "Na vinaka cava e na kauta mai ki vei au, kevaka au vuvutaki koya tiko? E na sega ni rawa ni'u kalougata kina. E tiko na i naki ni Kalou ki vei keda yadudua ka'u na nuitaki Koya ni na cakava na veika e kila ni rauti au. E sega ni dodonu me'u la'ki kila na cava e cakava e na nona bula tale e dua." Tovolea mo qai masulaki ira me rawa ni ra vakalougatataki vakalevu sara.

Kakua ni rere ni vakaraitaka Vua na Kalou na i vakarau ni yalomu. Ko na sega ni rawa ni vunitaka Vua e dua na ka, ka kila tale ga ko Koya na veika e tu e yalomu.

E na vuqa na gauna e dau vaka oqo na noqu masu. "Turaga au masu ni ko ni na vakalougatataki _____ ka me vakalougatataki vakalevu sara. E na yaloqu au dau vuvutaki koya, ia, au na cakava na veika ko ni vinakata, se'u vinakata, se, sega.

E na dua na gauna, au a rogoca kina e dua ni kaya, "Veitalia na nomu cakacaka vakaukauwa, e na tiko ga e dua e na vinaka cake mai vei iko." E dau vaka oqo na noqu

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

vakanananu: Kevaka e dina, sa qai sega ni dua na betena na noda sasaga vakaukauwa.

E dau yaco vaka kina e na rara ni qito. E rawa ni tauca e dua na i sausau e dua na dau cici, ka oti ga e dua na gauna, e sa na kunei ni dua e uasivi cake mai vua ka voroka na i sausau vata ga ko ya. E yaco tale ga e na vanua ni caka i yaloyalo. E na tiko e dua me vinaka mai vei ira kece ga, ia, ni lako tale mai e dua e rairai vinaka cake, ka gone tale ga, e sa na vagalala. Sa dua na ka dredre ni da saga me da uasivi duadua, e da qai la'ki saga me da toka e cake e na veigauna taucoko.

E vakaraitaka vei au na Kalou na nodra dau laveti cake vakatotolo na dau caka i yaloyalo. E na so na gauna e dau totolo na nodra sa yali tale yani. E vosa vei au na Kalou ni vinaka me da vosota toka na vanua e da toka kina ka cakava ga e na noda i gu taucoko na veika e gadreva me vaka na lomana. Au sa vulica ni ka vinaka duadua me'u cakava ga na veika e vinakata na Kalou ka ni kila ni'u na rawata.

E rawa ni dau vaka tiko ko ya na nomu vakasama. Veisisivi ka cata ni dua e vinaka cake mai vei iko, se ko vuvu ka veiqati. Au vakauqeti iko mo vakavouya na nomu vakasama. Vakavulica na nomu vakanananu mo dau marau e na vukudra na tani, ka nuitaka na Kalou e na veigauna taucoko. E na taura e dua na gauna, ka mo vosota me rawa ni ko sereki ka lako tani mai na vanua dravuisiga ko sa tiko kina.

25

**“Au na cakava ga vakataki au;
kevaka e sega, au na sega ni
via cakava.”**

Vakanananu ni vanua liwa #10

Ka me ra vakararavi ga vei Koya na Kalou, ka sega ni guilecava na cakacaka ni Kalou, ka me ra vakabauta ga na Nona i vunau:

Ia, me ra kakua ni vakataki ira na nodra qase, na i taba tamata yalo vakatani ka talaidredre; Na i taba tamata sa sega ni vakarautaka na lomadra, Ka sa sega ni dina Vua na Kalou na yalodra.

Same 78: 7,8

Era yalo kaukauwa na Isireli ka ra sega ni via vakamalumalumu e na gauna era tiko kina e na vanua liwa. O ya na vuna era a mate kina e na loma ni vanua dravuisiga. Era sega ni via cakava na veika e tukuna vei ira na Kalou. Ia, ni ra la'ki leqa, era tagica na Kalou me vakabulai ira. Era talairawarawa sara, ia, ni ra sa la'ki tiko vinaka, era lesuva tale na nodra bula talaidredre.

E volai vakavica e na i Vola Tabu na i vakarau ni nodra bula oqo, ka rawa tale ga ni da vakakina kevaka e da sega ni qarauna.

E so vei keda e da dau yalo kaukauwa cake mai vei ira na so, ia, e dodonu me da raica na vuna ka me da tovolea me wali.

Au a sucu vata kei na dua na i vakarau ni yalo kaukauwa ka'u vinakata me'u cakava ga vakataki au na ka au vinakata. E vica na yabaki na noqu vakatotogani tu mai, ka qai kuria na Yalo kaukauwa sa tiko rawa. O ya na vuna au sega kina ni dau vinakata e dua me lewa se me tukuna vei au na ka me'u cakava.

A qai vukei au na Kalou e na i vakarau ni yalo ogo ni bera ni qai mai vakayagataki au.

E vinakata na Kalou me da laiva Vua me tuliraka na noda bula, ka sega ni rawa ni vakayagataki keda kevaka e da yalo kaukauwa.

O ya ni dredre ni da vakatavulici, sega ni via vakadodonutaki, sega ni via muria e dua na lawa, lewai keda ga vakataki keda, yalo kaukauwa ka sega ni dau via vakarogoca e dua tale.

E levu na veika dredre au sotava, ia, au sega ni via laiva me i ulubale ni noqu sega ni sereki rawa. Ni da vinakata na bula qaqa, e gadrevi kina na bula ni talairawarawa. E da tubu cake ni da vakatikitikitaka na noda rawa ka, kei na noda kaukauwa vakatamata ka cakava na lomana. E ka bibi me da tubu cake e na yasa ni noda bula ogo.

E sega ni rauta me da la'ki cegu toka e na dua na i vakatagedegede ni bula. E dodonu me da kakua ni guce na

Au na cakava ga vakataki au; kevaka e sega, au na sega ni ...

talairawarawa tiko, ka kakua ni vakatara e dua na ka me kauti keda lesu tale ki muri. Nanuma tiko ni dua na leveni lailai e rawa ni valayaco ka e na dua na i buli madrai levu (1 Koronica 5:6).

E vinakata na Kalou na talairawarawa ka segai na i soro

A sa kaya ko Samuela, sa vinakata li ko Jiova na i soro kama kei na i madrali, me vaka sa vinakata ko Koya na talairawarawa ki na vosa i Jiova? Raica sa vinaka na talairawarawa ka ca na i soro; sa vinaka na vakarorogo, ka ca na uro ni sipi tagane.

Ni sa tautauvata na kena ca ni talaidredre kei na caka i sausau, ia na yalo kaukauwa sa ka ca, ka vaka na dauqarava na matakau.

1 Samuela 15: 22,23

Ni da raica na bula nei Saula, e matata na kena soli vua e dua na gauna me tui Isireli kina. A sega ni dede na nona tui e na vuku ni talaidredre, ka lewa ga vakataki koya na veika me cakava.

E na dua na gauna ni vakadodonutaki koya na parofita ko Samuela, a sauma lesu ko Saula ka vaka, "Au a nanuma..." A qai vakamacalataka na veika e nanuma ni dodonu me caka. (1 Samuela 10: 6-8, 13: 8-14.) A qai sauma vua ko Samuela ni sega ni vinakata na i soro na Kalou; e vinakata na talairawarawa.

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E na vuqa na gauna, e da dau sega ni via cakava na veika e vinakata na Kalou, ka da tovolea me da cakava e dua na ka e da nanuma ni donu, ka veicalati kei na veika e gadrevi.

E vica mada vei keda e da kaya ni da bete, ka tui, ka sega ni rawa ni da tamata talairawarawa?

E na i tekitekivu ni vola ni Dauvunau, e kaya na i Vola Tabu ni naki ni vola ogo, me vakadikeva na bula ni tamata, ka me vakatavulica ni sega ni vakaibalebale na bula ni yali na noda rokova ka rerevaka na Kalou.

Ni yali na talairawarawa, e yali vakakina na vakarokoroko kei na rerevaka na Kalou. Na yalo kaukauwa ka kunei vei ira e vuqa na gone ni kua, e vu mai na nodra sega ni tamata dau vakarokoroko se dokai ira na nodra i tubutubu. E rawa ni vu ogo mai na nodrau sega ni bulataka na i tubutubu e dua na bula e matadra na luvedrau, me rawa ni rau rokovi kina.

E vuqa na dau ni vakadidike e na i Vola Tabu era vakabauta ni vola na Dauvunau ko Solomoni na tui, ka sega ni dua e sivia na vuku e solia vua na Kalou. Ia, kevaka e tamata vuku duadua, a cava ga e sa rui levu kina na ka e vakacalakataka e na nona bula? E rawarawa sara na i sau ni taro ko ya. E rawa ni tiko vei keda e dua na ka, ka da sega ni vakayagataka. E tiko vei keda na vakanananu i Karisito, ia, e da dau vakayagataka li? E da sa mai vakavukui e na vuku i Karisito, ia, na cava ga na vuna e da dau sega kina ni vakayagataka na vuku ko ya?

Au na cakava ga vakataki au; kevaka e sega, au na sega ni ...

E vinakata ko Solomoni me lewai koya ga vakataki koya ka cakava ga na veika e vinakata. E levu na gauna e vakatovolea e dua na ka, ka toki tale ki na dua tale na ka. E tu vua na veika kece e rawa ni volia na i lavo – na veivakamarautaki ka gadreva e dua na tamata – ia, oqo na veika e qai la'ki tukuna e na i tinitini ni nona i vola:

Tou rogoca na i tinitini ni ka kece ga oqo; Mo rerevaka na Kalou ka muria na Nona i vunau: Ni sa i koya ga oqo na i tavi taucoko ni tamata.

Ni na lewa na cakacaka kece ga na Kalou, kei na ka vuni kece ga, se vinaka se, ca.

Dauvunau 12:13

Au na vakayagataka na noqu vosa ga vakataki au e na tiki ni Vola Tabu oqo.

Na i naki taucoko ni noda a buli mai na tamata, me da rokova ka rerevaka na Kalou e na noda talairawarawa Vua. Na tamata vakabauta taucoko e dodonu me da vakadeitaki keda ni da tamata talairawarawa. E sega ni rawa ni da marautaka na bula kevaka e yali na talairawarawa. E i tavi ni tamata me da talairawarawa ki na veika e vinakata na Kalou. E tiki ni Vola Tabu bibi oqo ka vinaka mo la'ki vulica vakatitobu e na nomu gauna vakataki iko.

**E tiko na i sau ni talairawarawa
kei na talaidredre**

Ka me vaka sa vakacalai na lewe vuqa e na nona talaidredre e dua bau na tamata, sa

vakadonui vakatale ga kina na lewe vuqa e na vuku ni nona talairawarawa na lewe dua.

Roma 5:19

E sega wale ga ni da vakila na vinaka ni noda vakatulewataka me da talairawarawa, se, me da talaidredre. E rawa tale ga ni tarai ira na tani na i sau ni veika e da cakava. Vakasamataka, kevaka me ra a talairawarawa na Isireli ke a levu sara na veika vinaka era sotava. E vuqa era mate e na vanua liwa kei ira na luvedra, ka ni ra sega ni cakava na veika e vaka na loma ni Kalou. E ra vakila na i sau ni talaidredre na luvedra, ka rawa tale ga ni yaco vei keda.

E na dua na gauna lekaleka sa oti, a kaya vei au na luvequ tagane, "Au via tukuna tiko vei iko e dua na ka, ka'u vinakata mo vakarorogo mada." A qai kaya, "Au vakasamataki kemudrau tiko kei Ta e na mataka ni kua, kei na levu ni yabaki drau vei qaravi tu kina e na vei qaravi e na vuku ni lotu. E levu na dredre drau curuma mai, ka vuqa na gauna e sega ni rawarawa na veika drau sotava ni drau vinakata mo drau talairawarawa tiko Vua na Kalou. Au vinakata mo drau kila ni qai vakatakila vei au na Kalou e na mataka ni kua, ni'u sa mai vakalougatataki vakalevu mai na nomudrau talairawarawa Vua, ka'u sa vakavinavinaka sara kina vakalevu."

Sa dua na ka na kena tarai au na veika e tukuna, ka'u nanuma sara na Roma 5:19.

Na nomu digitaka mo talairawarawa Vua na Kalou, e na la'ki tara na nodra bula e vuqa sara na tamata. E rawa ni ko digitaka mo talaidredre ka vesuki iko tiko ga vakataki

Au na cakava ga vakataki au; kevaka e sega, au na sega ni ...

iko e na loma ni vanaua liwa. Ia, au vinakata me'u tukuna vei iko, kevaka ko vakaluveni, ko na vesuki iratou tale ga vakakina. E na rawa me ratou na qai saga me ratou sereki ni ratou sa qase cake, ia, e ratou na tauca mada e liu na i sau ni nomu talaidredre.

E na vinaka cake mo vakadodonutaki iko Vua na Kalou, ka ni rawa ni mai tarai iko na nodra talaidredre na wekamu era sa liu vei iko.

E ka kaukauwa na talairawarawa, ka rawa ni sogota na matamata ni koro mai Eli ka dolava vei iko na katuba mai lomalagi.

Au rawa ni vola e dua na i vola taucoko e na talairawarawa, ia, au via vakabibitaka e ke, ni vua ni vakanananu cala na talaidredre.

Vesuka na veivakanananu taucoko me talairawarawa vei Karisito

Ni sa sega ni ka vakayago na neitou i yaragi, ia, sa kaukauwa ga e na vuku ni Kalou me talaraki kina na bai ni valu kaukauwa:

Sa talaraka sobu kina na veinanuyaki, kei na ka cecere kece ga sa vakalevulevui me vorata na vuku ni Kalou ka sa vakamalumalumutaka na nanuma kece ga me talairawarawa vei Karisito.

2 Koronica 10: 4,5

E Butu Rara Ni Valu na nomu Vakasama

E dau vakavu leqa vakalevu vei keda na noda vakanananu.

E kaya na Aisea 55:8, **Ni sa duatani na noqu vakanananu, ka duatani na nomudou vakananannu, ka sa duatani na noqu i valavala, ka duatani na nomudou i valavala..** Se mani vakacava na duatani ni nodaru vakanananu, sa vola oti na Kalou na Nona vakanananu e na i Vola Tabu. Me da digitaka me da dikeva na i vakarau ni noda vakanananu e na rarama ni Vosa ni Kalou, ka me da veisautaka na noda vakanananu me vakataka na Nona vakanananu.

Vakadikeva na veika e tiko e na nomu vakasama. Kevaka e sega ni veidonui kei na Vosa ni Kalou, e dodonu mo biuta laivi, ka digitaka mo vakanananutaka na Nona vakanananu sa i koya na Nona Vosa.

Era vakavuna tiko na leqa ni kua ko ira era digitaka me donu duadua ga na nodra vakanananu, ka rawa ni ra vakaleqa na nodra bula na bula wavolivoliti ira.

Na i valu e vakayacori tiko e na nomu vakasama.

E na qai vakatautaki e kea na nomu qaqa, se druka e na i valu ko ya. Sa noqu masu ni na vukei iko na i vola oqo, mo talaraka kina na veivakanananu kece ga ka tovolea me vakaceceretaki koya mai vei Karisito; ka me vesuki me talairawarawa Vua na Kalou.

Bibliography

Strog, James. *New Strong's Exhaustive Dictionary of Old and New Bible*. Nashville: Thomas Neison Publishers, 1984.

Vine, W. E. *Vine's Expository Dictionary of Old and New Testament Words*. Old Tappan: Fleming H. Revell Company, 1981.

Vine, W. E. ; Unger, Merrill; White, William, Jr., eds. *Vine's Expository Dictionary of Biblical Words*. Nashville: Thomas Nelson, Inc., Publishers, 1985.

Webster's II New Riverside University Dictionary. Boston: Houghton Mifflin Company, 1984.

Me baleti koya ka vola

A tekivu vakatavuvulitaka na Vosa ni Kalou ko **Joyce Meyer** e na 1976, ka a qai mai biu cakacaka e na 1980, me sa cakacaka vakatabakidua e na 'Ministry', E lewe ni lotu ka Talatala veivuke tiko e na Life Christian Center e St. Louis, Missouri. E dau vakatavuvuli kina e na veimacawa ka vakatokai tiko me 'Life in the Word, Inc.'

E rogoci na nona vakatavuvuli e na 250 na siteseni ni kakaburaki e Amerika raraba. Na nona porokaramu e na retio yaloyalo e tauyavutaki e na 1993 ka rogoci e Amerika raraba kei na so na matanitu tani ka vuqa era taleitaka na 'tapes' ni nona vakatavuvuli. E dau veilakoyaki vakalevu ki na veimatanitu, ka dau vakaitavi vakalevu e na vuqa na koniferedi lelevu e na noda vuravura.

E watina ko Dave, ka sa yabaki tolusagavulukadua na yabaki ni nodrau vakamau. E ratou lewe va na luvedrau, ka ratou sa vakawati e lewe tolu. E rau tiko vata kei na luvedrau ka gone duadua e Fenton, Missouri, e St. Louis.

E vakabauta ko Joyce ni kaci ki na nona bula me vakadeitaki ira era vakabauta. E kaya ni a mai mate ko Jisu me rawa ni da sereki, ia, e levu na tamata vakabauta ni kua era sega ni rawata me ra bula qaqā e na veisiga taucoko. E sotava e vuqa sara na dredre e na nona bula ka vakaiyaragitaki koya tiko e na Vosa ni Kalou ka me rawa ni vakadewataka vei ira na tani.

E vakatavuvuli ko koya e na vuqa sara na i ulutaga, ka sa vukea e vuqa sara na mavoa vakayalo ka ra gadreva tu na veisereki. E rauta ni sivia na 160 na levu ni 'audio cassette albums' e sa katona, ka sa vola oti tale ga e 20 na i vola.

Oqo na levu ni nona 'albums':

"Emotional Healing Package"; "Confidence"; "Beauty for Ashes"; "Managing your Emotions"; "Bitterness, Resentment and Unforgiveness"; "Root of Rejection"; and a 90 minute scripture / Music Tape entitled, "Healing the Brokenhearted."

E tiko tale ga e lima na nona 'tape' me baleta vakatabakidua sara ga na vakasama: "mental Stronghold and Mindsets"; "Wilderness Mentality"; "The Mind of the Flesh"; "The Wondering Wandering Mind"; "Mind, Mouth Moods and Attitudes." E tiko tale tiko ga e dua na nona I vola ka vakatokai na "Battlefield of the Mind." E vica tale tiko ga na nona I vola e na loloma: "Love is..."; "Love the Ultimate Power."

E rawa ni ko volavola ki na nodratou vale ni volavola me rawa ni dua kina vei iko na vei 'tapes' ka ra volai tiko oqo, me kauta mai na sereki vakayalo ki na nomu bula.

E Lako Tiko E Dua na I Valu Ka Kena Butu Rara na nomu Vakasama

Na I tukutuku vinaka, ni valu tiko e na nomu yasana na Kalou!

E vinakata na Kalou me solia vei iko na veika vivinaka e vakarautaka tu me nomu.

E kila tiko na tevoro, ka tovolea me valuti iko e na nona i vadi lawaki ca ka caka vakamatau. E dau veivakacalai, ka biuta e na nomu vakanananu na vakatitiqa, ka vakayagataka na veigauna galala kece ga ko solia vua me cakacaka kina.

Ia, na i vola ko sa taura tiko oqo, e rawa ni kauta mai vei iko na qaqa. E da tamata qaqa na tamata qarava na Kalou.

E da rawa ni vakayagataka na Nona Vosa me da valuta kina na tevoro. E vakamatatataka vei keda ko Joyce Meyer na i lawaki ni tevoro ka dau valuti keda kina. E vakaraitaka tale ga vei keda na sala e da rawa ni muria me da rawata kina na qaqa. E na vakatavulici iko ko Joyce, mo vakavouya vakacava na nomu vakasama mai na Vosa ni Kalou me rawa ni ko qaqa e na i valu ka caka tiko kina.

.....

Ko na vulica:

- E cava e kauta mai na vakanananu cala ki na noda bula.
- Na cava me da cakava e na vakanananu ka sega ni dodonu.

- Me da kidava vakacava ka valuta na "vakanananu ni vanua liwa" ka dau solia na tevoro.
- Me veisau vakacava na bula; Mai na druka ki na qaqa.
- Me da lako vata vakacava kei na vakanananu i Karisito.

Harrison House

Harrison House, Inc.
Tulsa, Oklahoma 74153

HH-778 ISBN 0-89274-778-1

9 780892 747788

